

eul_wid: qmm-cq

Γαληνὸς ὁ Περγαμηνός · Galen of Pergamon

On Hippocrates'-Joints

Περὶ Ἱπποκράτους περὶ ἄρθρων

Period: Ῥωμαϊκή Roman

Dialect: Ἀττικίζουσα τεχνική Atticizing Technical

Domain: Ἱατρική Medicine

Format: Πραγματεία Treatise

18a 300 (t1) ἹΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣ ΑΥΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.
Γαληνοῦ προοίμιο ν . Ὅτι μὲν τὸ βιβλίον ἔπεται τῷ περὶ ἀγμῶν εἴρηται μὲν ἤδη καὶ διὰ τῶν εἰς
ἐκεῖνο γεγραμμένων ὑπομνημάτων, εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ἐπὶ βραχύ. πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν
ἀρχῶν ἑκατέρου τῶν βιβλίων δῆλον, ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ οὕτως ἄρχεται, ἐχρῆν τὸν ἱητρὸν τῶν
ἐκπτώσιων καὶ κατηγμάτων, ὡς ἰθυτάτας τὰς καταστάσεις ποιέεσθαι, μηκύνων σαφῶς ὅτι περὶ
καταγμάτων αὐτῷ καὶ ἐξarthρημάτων ὁ λόγος ἔσσοιτο. ^[5]

18a 301 κατὰ δὲ τοῦτο πάλιν εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τὸν δὲ σύνδεσμον ἔγραψεν ἐπὶ προειρημένῳ μέντοι πάντως
λεγόμενον, ἀρχόμενον δὲ οὐδέποτε λόγον. καίτοι τινὲς εἰς τοσοῦτον ἤκουσι σοφίας ὥστε τοῦ
Ξενοφῶντος οἰκονομικῶν μνημονεύειν οἰόμενοι μαρτυρεῖν αὐτοῖς ἔθος εἶναι τοῖς παλαιοῖς ἐν
ἀρχῇ λόγου χρῆσθαι τῷ δὲ συνδέσμῳ, διὰ τοῦτό φασιν ἄρχεσθαι τὸν Ξενοφῶντα τοῦ
συγγράμματος οὕτως ἤκουσα δὲ ποτε αὐτοῦ, φησὶ, καὶ περὶ οἰκονομίας τοιάδε μοι
διαλεγόμενου, μὴ γινώσκοντες ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο τῶν Σωκρατικῶν ἀπομνημονευμάτων
ἐστὶ τὸ ἔσχατον. ἀλλ' ἐπειδὴ γε τούτοις αὕτη τῶν πραγμάτων ἡ διδασκαλία τὴν ἀκολουθίαν
ἐνδείκνυται τῷ περὶ τῶν ἄρθρων συγγράμματι πρὸς τὸ περὶ τῶν ἀγμῶν· ἐπαγγειλάμενος γὰρ ἐν
ἐκείνῳ περὶ τῶν ἐκπτώσεων τε καὶ καταγμάτων ἐρεῖν, ὅσα μὴ διήλθεν ἐν αὐτῷ, κατὰ τοῦτο
προσέθηκεν, ὡς μὴδὲν λείπειν τῇ πραγματείᾳ διὰ τοῦτο. διὸ καὶ τινὰς ἔφην οὐχ ὑπ' αὐτοῦ
λέγειν Ἱπποκράτους εἰς δύο βιβλία τετμηθῆναι τὴν ὅλην πραγματείαν, ἀλλ' ὑπ' ἐκείνου μὲν ἐν
γράφεσθαι βιβλίον ἐπιγραφὴν ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἱητροῖον, ὕστερον δὲ ὑπ' ἄλλου τινὸς εἰς δύο
τμηθῆναι διὰ τὸ μέγεθος. ^[15]

18a 302 ὅτι δὲ οὐδὲν οὗτ' ἐξarthρήματος εἶδος οὔτε κατάγματος ὑπελείπετο πλὴν τὰ περὶ κεφαλὴν
γινόμενα τῷ ἄλλῳ ἐπ' ἐκείνοις σύγγραμμα ποιήσασθαι, δῆλον δὲ ἀναμνησθέντι σοι τῶν τ' ἐν
τῷ περὶ ἀγμῶν ὑπ' αὐτοῦ διδαχθέντων, ὧν τε ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ μέλλει διελθεῖν. ἐν μὲν οὖν
τῷ περὶ ἀγμῶν ἔγραψε περὶ πῆχεος καὶ βραχίονος καὶ κνήμης καὶ μηροῦ κατεαγόντων, εἴθ' ἔξης
περὶ τῶν ἐν ποδὶ καὶ ἄκρᾳ χειρὶ, κἄπειτα περὶ τῶν μεθ' ἑλκους καὶ ὅσα γυμνοῦνται τῶν ὁστών,
εἴτα περὶ τῶν κατὰ γόνου καὶ κατ' ἀγκῶνα πάντων· ὑπελείπετο οὖν ἔτι τῶν μὲν ἄρθρων τὸ κατ'
ῶμον κατὰ τ' ἰσχίον καὶ γόνου καὶ ῥάχιν. τῶν καταγμάτων δὲ τὰ κατὰ τὰς πλευρὰς καὶ γένυν καὶ
ρίνα καὶ ὦτα, περὶ ὧν ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ διήλθεν. ἀλλὰ καὶ περὶ διαστάσεως ὁστών καὶ περὶ
θλασμάτων τῶν περὶ τὰ ἄρθρα κατ' ἀμφοτέρω τὰ βιβλία διαλεγόμενος, εἴ τι παρέλιπεν ἐν τῷ

περὶ ἀγμῶν ἐνταῦθα προσέθηκεν, ὥστε μηδὲν ὅλως ἐνταῦθα λείπεσθαι ἔτι μήτε κατάγματος εἶδος μήτε ἐξαρθρήματος μήτε διαστάσεως ὁσῶν. ^[15]

18a 303 εἴρηται δὲ καὶ περὶ τῶν θλασμάτων ὅσα γίνεται περὶ τε τοὺς μύας καὶ τὰς φλέβας καὶ τὰ νεῦρα· καὶ τᾶλλα μὲν οὖν, ὡς ἔφην, ἱκανὴν τὴν ἀκολουθίαν ἐπιδειξαι τοῦδε τοῦ βιβλίου πρὸς τὸ περὶ ἀγμῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ μηχανήμα συμβουλευσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ παρασκευάσασθαι τοῖς ἐν μεγάλῃ πόλει μέλλουσιν ἰατρεύειν, ἐνταῦθα τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ σύμπασαν ἔγραψεν ἅμα τῷ καὶ ἀναμινήσκειν αὐτὸν ἡμᾶς, ὅτι καὶ πρόσθεν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον ἐποιήσατο. καλοῦσι δὲ τὸ μηχανήμα τοῦτο βάθρον Ἰπποκράτειον οἱ μετ' αὐτὸν ἰατροί. ὅτι μὲν οὖν ἔπεται τὸ βιβλίον τοῦτο τῷ περὶ τῶν ἀγμῶν ἀρκεῖται ταῦτα. πρὸς δὲ τὴν ἐξήγησιν ἴωμεν αὐτοῦ τοσοῦτον προειπόντες ἔτι, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς περὶ ἀγμῶν ἐξηγήσεως προείπομεν, ὡς ἔστιν ἡ ἔρμηνεία τοῦ Ἰπποκράτους ἱκανῶς σαφὴς ἐλαχίστης ἐξηγήσεως δεομένη τῷ τὰ πρῶτα μαθήματα μεμαθηκότι καὶ εἰθισμένῳ λέξεως ἀκούειν ἀνδρὸς παλαιοῦ· καὶ εἴ τις οὕτως παρεσκευασμένος ἐπ' ἀνθρωπείων ὁσῶν θεάσαιτο τὰς κατὰ τὰς διαρθρώσεις συνθέσεις ἢ πάντως γε ἐπὶ πιθηκείων ἔτι μᾶλλον αὐτῷ σαφῇ φανεῖται τὰ κατὰ τοῦτο τὸ βιβλίον. ^[15]

18a 304 εἰ δὲ καὶ μυῶν ἀνατομῆς ἐμπείρως ἔχοι καὶ ἄλλως εἴη φύσει συνετὸς, οἶδ' ὅτι καὶ τούτῳ πολλὰ τῶν ἐν τοῖσδε τοῖς ὑπομνήμασι γεγραμμένων φανεῖται περιττὰ φθάνοντι νοεῖν τὴν λέξιν τοῦ παλαιοῦ καὶ πρὸ τῶν ἐμῶν ἐξηγήσεων. ἀλλ' ἐπεὶ μὴ μόνον τοῖς τοιοῦτοις ὑπομνήματα γράφομεν, ἄμεινον εἶναί μοι δοκεῖ τῶν ἄλλων στοχαζομένῳ, εἰ καὶ βραχεῖα τις ἀσάφεια φαίνοιτο μὴ παρέρχεσθαι ταύτην. — — — α'. Ὁμοῦ δὲ ἄρθρον ἓνα τρόπον οἶδα ὀλισθαῖνον τὸν ἐς τὴν μασχάλην. — — — Ὅτι τῶν διαρθρουμένων ὁσῶν ἀλλήλοις ἄρθρον ὀνομάζειν εἴωθεν, οὐ τὴν ὑποδεχομένην κοιλότητα τὸ τοῦ πλησιάζοντος ὁστοῦ πέρας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πέρας, εἴρηται μὲν κατὰ τὸν ἔμπροσθεν ἤδη λόγον, ἀναμνησθῶ δὲ καὶ νῦν ὅτι κεφαλὴν ἀξιόλογον ὁ βραχίων ἔχων οὐ πάνυ βαθεῖαν κοιλότητα διαρθροῦται τῷ πέρατι τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος ἐπικείμενος, καὶ ὅτι τὰ τοιαῦτα πράγματα ποτὲ μὲν οὕτως εἴωθεν ἐρμηνεύειν, ὡς νῦν εἴρηκεν, ὧμου δὲ ἄρθρον, ἐνίοτε δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὡς εἰ τὸ κατ' ὧμον ἄρθρον εἰρήκει, καθάπερ ἐν τῷ περὶ ἀγμῶν, τότε κατὰ γόνυ πολλάκις εἶπεν. ^[5]

18a 305 ἓνα δὲ τρόπον, ὅπερ ἐστὶ διαφορὰν μίαν, εἰδέναι φησὶ τοῦ κατὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον ὀλισθήματος. εἰ δ' ὀρθῶς λέλεκται τοῦτ' αὐτῷ κατὰ τὸν ἐφεξῆς λόγον ἐπισκεψόμεθα. — — — β'. Ἄνω δὲ οὐδέποτε εἶδον οὐδὲ ἐς τὸ ἔξω. — — — Τῆς κατὰ τὸν ὧμον διαρθρώσεως ἡ κοιλότης, ἣν ἐπὶ τῷ πέρατι τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος ἔφην ὑπάρχειν, εἰς τὸ πρόσω τέτραπται μέρος, ὥσθ', ὅταν ἀνατείνῃ τις τὸν βραχίονα, καταλαμβάνειν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἅπαν ἀκριβῶς τὸ κοῖλον. ^[5]

18a 306 ἀπάσης δὲ διαρθρώσεως ἔξ τῶν περίξ χωρῶν οὐσῶν, τῆς ἄνω καὶ κάτω καὶ πρόσω καὶ ὀπίσω καὶ ἔξω καὶ ἔνδον, ἡ μὲν ἀκριβῶς ἄνω μὲν τοῦ κατ' ὧμον ἄρθρου τὸ σαρκῶδες ἐπιβεβλημένον ἔχει τοῦ δελτοειδοῦς ὑπὸ τινῶν ὀνομαζομένου μυὸς, ἡ δ' ὡς πρὸς τὸν τράχηλον ἐκκλινομένη τὴν ῥάχιν τῆς ὠμοπλάτης, ἣ τῆς κλειδὸς ζευγνυμένης τὸ καλούμενον ἀκρώμιον γεννᾶται. κατὰ δὲ τὴν ἔξω χώραν ἐστὶν ἡ ἀπόφυσις τῆς ὠμοπλάτης, ἣν διὰ τὸ σχῆμα τινὲς μὲν ἀγκυροειδῇ προσαγορεύουσιν, ἔνιοι δὲ κορακοειδῇ. αὕτη μὲν οὖν κωλύει τὴν εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἔκπτωσιν τοῦ ἄρθρου, τὴν δ' ὀπίσω τίς ἂν ἡμῶν ἐννοῆσαι δύναίτο τῆς ὠμοπλάτης ἐνταῦθα κειμένης. λοιποὶ τοίνυν ἀφρούρητοι τόποι τέσσαρες εἰσιν, εἰς οὓς ἐννοῆσαι δύναται τὸ ἄρθρον ἐκπίπτειν, ὧν ἀπάντων ἐμνημόνευσε, τοῦ μὲν κάτω κατ' αὐτοῦ τοῦ βιβλίου τὴν ἀρχὴν εἰπὼν, ὧμου δὲ ἄρθρον ἓνα τρόπον οἶδα ὀλισθαῖνον τὸν εἰς τὴν μασχάλην, τῶν λοιπῶν δὲ τριῶν ὀνομαστὶ, πρώτου μὲν τοῦ ἄνω, δευτέρου δὲ τοῦ ἔξω, τρίτου δὲ τοῦ πρόσω. ^[15]

18a 307 προσέχωμεν οὖν τὸν νοῦν, τίνα λέγει περὶ τῶν δύο τρόπων ὧν ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει προεχειρίσατο. — — — γ'. Οὐ μέντοι διῴσχυριεῖω γε, εἰ ὀλισθαῖνοι ἂν ἢ οὐ· καίπερ ἔχων περὶ

αὐτοῦ ὃ τι λέγω. ἀτὰρ οὐδὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν οὐδέπω ὅπωπα, οὐδὲ τοῦτο ὅτι ἔδοξέ μοι ὠλισθηκέναι. τοῖσι μέντοι ἰατροῖσι δοκέει κάρτα ἐς τοῦμπροσθεν ὀλισθαίνειν, καὶ μάλιστα ἐξαπατώνται ἐν τούτοιςιν, ὧν ἂν φθίσις καταλάβῃ τὰς σάρκας τὰς περὶ ἄρθρον τε καὶ τὸν βραχίονα. φαίνεται γὰρ ἐν τοῖσι τοιοῦτοιςι παντάπασι ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἐξέχουσα ἐς τοῦμπροσθεν. ἐγὼ δέ ποτε τὸ τοιοῦτον οὐ σφὰς ἐκπεπτωκέναι ἤκουσα φλαύρως ὑπὸ τε τῶν ἱατρῶν ὑπὸ τε τῶν δημοτέων διὰ τοῦτο τὸ πρᾶγμα. ^[15]

18a 308 ἐδόκεον γὰρ αὐτοῖσι ἡγνοηκέναι μοῦνος, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἐγνωκέναι καὶ οὐκ ἡδυνάμην αὐτοὺς ἀναγνῶναι, εἰ μὴ μόλις ὅτι τόδ' ἐστὶ τοιόνδε. — — Δύο τρόπους ὀλισθήματος εἰρηκῶς, τὸν τε ἄνω καὶ τὸν ἔξω, καὶ ἀποφηνάμενός γε περὶ ἀμφοτέρων, ὡς οὐδέτερον αὐτῶν ἐωρακῶς εἶη, μετὰ ταῦτα προσέγραψε τὴν νῦν ἡμῖν προκειμένην λέξιν, ὡς περὶ ἀμφοῖν διαλεγόμενος. ἀλλὰ τό γε προσκείμενον αὐτῇ κατὰ τὸ τέλος, ἔνθα φησὶ, καίτοι ἔχων περὶ αὐτοῦ ὃ τι λέγω, δοκεῖ φανερώς ἐπὶ θατέρου τῶν προειρημένων εἰρησθαι. περὶ γὰρ ἀμφοτέρων εἴπερ ἡβουλήθη λέγειν, οὐκ ἂν εἶπεν ἐνικῶς αὐτοῦ μήτ' οὖν περὶ μονῆς τῆς ἔξω διαφορᾶς ποιεῖται τὸν λόγον, ἐκείνη γὰρ ἐπενήνεκται τὸ, καίτοι ἔχων περὶ αὐτοῦ ὃ τι λέγω. δύναται γε μὴν, ὡς τινες ἤκουσαν, ἐν σχήματι λέξεως εἰρησθαι παλαιῶ περὶ τῶν τρόπων ἀμφοτέρων, ὡς εἰ καὶ οὕτως ἐγεγράφει, καίτοι ἔχων περὶ τούτου τοῦ πράγματος ὅτι λέγω. ἔνιοι δὲ ἐγχωρεῖν φασιν ἡμαρτῆσθαι τὴν λέξιν, οὐκ ὀρθῶς γράψαντος τοῦ πρώτου βιβλιογράφου, κᾶπειτα μηδενὸς αὐτὴν ἐπανορθῶσαι τολμήσαντος ἄχρι δεῦρο διαφυλαχθῆναι τὴν ἁμαρτίαν. ^[15]

18a 309 ἐγὼ δὲ καθ' ἓν τι τῶν ἀντιγράφων εὔρον οὕτω γεγραμμένον, καίτοι ἔχων περὶ αὐτῶν ὃ τι λέγω. μεταγράψαι δηλονότι τολμήσαντός τινος τὴν ἐναντίως τοῖς ἄλλοις εὕρισκομένην γραφήν· ἀλλ' εἴτε περὶ ἀμφοτέρων τῶν τρόπων εἴτε περὶ θατέρου μόνου φησὶν οὐκ ἔχειν ἰσχυρίσασθαι. καλὸν δὲ ἡμᾶς ἐστὶ περὶ ἀμφοτέρων ἐπισκέψασθαι, τοσοῦτον ἔτι περὶ τῆς λέξεως αὐτοῦ προειπόντας, ὡς τὸ ἰσχυριεῖω δηλοῖ τὸ ἰσχυριστικῶς ἔχω, παραπλησίως τῷ ὀψείω, δηλοῦντι καὶ αὐτῷ τὸ ὀπτικῶς ἔχω, παρ' ὃ καὶ Ὅμηρος ἐποίησε τὴν ὀψείοντες φωνήν, σημαίνων κάκεϊνος δι' αὐτῆς τοὺς ὀπτικῶς ἔχοντας, ἔνθα φησὶ· Τῷ ῥ' οἱ γ' ὀψείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο. διὰ τί γοῦν ἔφη, καίτοι δυνάμενός τι λέγειν οὐκ ἐθέλω εἰπεῖν, ἐπισκεψώμεθα πρότερον ἐπινοήσαντες αὐτοὶ τίνα ποτ' ἐστὶν ἃ λέγειν ἐδύνατο. δηλον γὰρ ὡς ἐκ τῆς τῶν μερῶν φύσεως ἡ γοῦν εὔρεσις αὐτῶν τῶν λεχθησομένων ἐγένετο ἂν, εἴπερ ὅλως ἡξίωσεν εἰπεῖν τι, τὴν κατασκευὴν δὲ αὐτῶν ἀκριβῶς ἔχειν ὑφ' ἡμῶν δεδειγμένην ἐν τε τῷ περὶ ὁστῶν βιβλίῳ καὶ τῇ τῶν μυῶν ἀνατομῇ καὶ δηλονότι κὰν ταῖς ἀνατομικαῖς ἐγχειρήσεσιν. ^[15]

18a 310 ἡ γὰρ ἄρτηριῶν καὶ φλεβῶν καὶ νεύρων φύσις οὐδὲν εἰς τὰ παρόντα χρήσιμος, ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὰς ἐκπτώσεις τῶν ἄρθρων ἅπαντα συμπτώματα γίνεται τε καὶ κωλύεται διὰ τε τὰ τῶν ὁστῶν ἄρθρα καὶ τοὺς περιέχοντας αὐτὰ μῦας οὐδὲν εἰς αὐτὰ συντελούντων ἢ κωλυόντων οὔτε τῶν ἄρτηριῶν οὔτε τῶν νεύρων ἢ τῶν φλεβῶν. αὐτίκα γέ τοι τὸ κατ' ὤμον ἄρθρον πάντων τῶν ἄλλων ἐτοιμότερον ἐκπίπτει, διότι τε μονοειδές ἐστὶ καὶ ἀπλοῦν, οὐχ ὥσπερ τὸ κατὰ γόνυ διπλοῦν ἢ τὸ κατ' ἀγκῶνα ποικίλον τε καὶ οὐ ποτε ἀπλοῦν, ὅτι τε τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ μεγάλη τ' οὕσα καὶ χωρὶς προμήκους αὐχένους ἀβαθεῖ κοιλότητι διαρθροῦται, τοῦ τε μηροῦ τὴν κεφαλὴν ἔχοντος μικρὰν καὶ τὸν αὐχένα προμήκη. ^[15]

18a 311 τὴν δ' ὑποδεχομένην αὐτὸν κοτύλην βαθεῖαν, ὀφρῦσιν ἀξιολόγοις στεφανωμένην, μετὰ τοῦ καὶ σύνδεσμον ἰσχυρότατον κατ' ἄκραν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τῷ βαθυτάτῳ χωρίῳ τῆς κοτύλης τὴν σύμφυσιν ἔχειν. εἰκότως οὖν ὀλιγάκις ὁ μηρὸς ἐκπίπτει, πλειστάκις δὲ ὁ βραχίον, ὡς ἂν μήτε τὸν σύνδεσμον ἔχων μήτ' ἐγκαταβαίνων βαθεῖα κοιλότητι. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς ἐκπτώσεως εἰς ἐκεῖνο γίνεσθαι τὸ μέρος ἀναγκαῖόν ἐστιν, εἰς ὅπερ ἂν ἡ τοῦ σχήματος ἄγει βία. μένειν δ' οὐκέτ' ἐξ ἀνάγκης δύναται ἐν ἐκείνῳ διὰ τε τὴν φυσικὴν εἰς τὸ κάτω ῥοπὴν καὶ τὴν στενοχωρίαν ἐνίοτε τοῦ χωρίου γινομένην, ἥτοι δι' ἐξοχὰς ὁστῶν ἢ συντονίαν μυῶν. ἡ μὲν οὖν

ἄνω χώρα τῆς κατ' ὦμον διαρθρώσεως ὑπερκείμενον ἔχει τὸ ἀκρώμιον, ὥστε εἰ καὶ μετασταίῃ ποτὲ τὸ ἄρθρον εἰς αὐτὴν οὐ παραδεχομένων αὐτὸ τῶν ἐνταῦθα τεταγμένων ὁστών, αὐτίκα τῷ βάρει ῥέψαν ἐξενεχθήσεται κάτω. ἡ δ' ἔξω χώρα καὶ μύας ἔχει μεγάλους, ἀλλὰ τὴν εἰς τὸ κάτω ῥοπήν ἐτοιμὴν. ἐνδέχεται δέ ποτε καὶ βίαιον σχῆμα διαστήσειν ἀπ' ἀλλήλων δυνάμενον εἰς τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν ἀπώσασθαι τὸ ἄρθρον, ἐν ᾗ σφηνωθῇ, ὑπ' αὐτῶν τῶν μυῶν κατασχεθῆναι. ^[15]

18a 312 διὰ τοῦτ' οὖν καὶ ὁ Ἴπποκράτης φησὶ, μὴ διΐσχυρίσασθαι βιαίως, εἴτ' ἐκπεσεῖν οἷόν τε τὸ κατ' ὦμον ἄρθρον εἴτε καὶ μή. ὅσω μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ κάτω ῥέπειν, οὐδ' ἂν ἐν τῇ πρόσω χώρᾳ διαμεῖναι δύναται. διαστάντων δέ, ὡς εἴρηται, τῶν μυῶν οὐκ ἀδύνατον φαίνεται σφηνωθὲν ἐνταῦθα μένειν. λέγειν μὲν οὖν εἶχε τοιαῦτα περὶ τῆς εἰς ἄλλο τι χωρίον ὅτι μὴ τὴν μασχάλην ἐκπτώσεως. ἐπεὶ δ' οὐδέποτε ἐώρακεν, οὐκ ἠξίωσε γράφειν αἰτίας ἐξ ἐπινοίας λογικῶν, ἀξιопιστότερον ἡγούμενος ἀεὶ τὸ φαινόμενον ἐναργῶς. οὕτως οὖν καὶ τὰς ἐν ταῖς θεραπαίαις ἐπινοίας ἑαυτοῦ τῇ πείρᾳ βεβαιοῖ, πρὶν ἡμᾶς διδάσκειν, οὐχ ὡς ἔνιοι τῶν μετ' αὐτὸν ἰατρῶν ἔγραψαν, ἐν θεραπευτικοῖς συγγράμμασι κελεύοντες ἡμᾶς ποιεῖν ἃ μηδέποτε αὐτοὶ πρόσθεν ἔπραξαν. ἀλλ' ὅ γε Ἴπποκράτης ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ τῶν κατὰ ῥάχιν διαλεγόμενος, εἴθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐπίνοιαν εἰπὼν ὑπὸ τῆς πείρας ἀδύνατον ἐλεγχεῖσιν ἔφη· καλὰ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα μαθήματά ἐστιν, ἃ πειρηθέντα ἀπορηθέντα ἐφάνη καὶ δι' ἄσσα ἠπορήθη. ^[15]

18a 313 — — — δ'. Εἴ τις τοῦ βραχίονος ψιλώσει μὲν τῶν σαρκῶν τὴν ἐπωμίδα, ψιλώσει δὲ ἥ ὁ μῦς ἀνατείνει, ψιλώσει δὲ τὸν τένοντα τὸν κατὰ τὴν μασχάλην τε καὶ τὴν κληῖδα πρὸς τὸ στήθος ἔχοντα, φαίνοιτο ἂν τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ ἐς τοῦμπροσθεν ἐξέχουσα ἰσχυρῶς, καίπερ οὐκ ἐκπεπτωκυῖα. πέφυκε γὰρ ἐς τοῦμπροσθεν προπετῆς ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος, τὸ δ' ἄλλο ὁστέον τοῦ βραχίονος ἐς τὸ ἔξω καμπύλον. — — — Βραχίων μὲν ὀνομάζεται τὸ μεταξὺ τῶν δύο διαρθρώσεων ὅλης τῆς χειρὸς μέρος, ἅκουε δέ μου δύο διαρθρώσεις, τὴν κατ' ἀγκῶνα καὶ τὴν κατ' ὦμον. ἐπωμὶς δὲ τὸ ἐπάνω τοῦ ὤμου μέρος ἐπιτεινόμενον ὡς ἐπὶ τὸν τράχηλον. ^[15]

18a 314 ὦμος γὰρ ὀνομάζεται τὸ περὶ τὴν διάρθρωσιν ἅπαν ὅσον φανερόν, ὡς τό γε μὴ φαινόμενον ἐκ μὲν τῶν ὀπίσω μερῶν ἐστὶ τὸ τῆς ὠμοπλάτης ὅστουν, ἐκ δὲ τῶν κάτω τὸ κατὰ τὴν ἀνάστασιν ὅλης τῆς χειρὸς φανερόν γιγνόμενον ὃ προσαγορεύεται μασχάλη. προειπὼν οὖν ὁ Ἴπποκράτης, ἐφ' ὧν ἠτροφήκασιν αἱ κατὰ τὸν ὦμον σάρκες, ἐξέχουσιν φαίνεσθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος, ὡς δοκεῖν ἐνίοις ἐκπεπτωκέναι, διδάσκειν τὴν φύσιν αὐτῆς ὅλην ἐξ ἀνατομῆς ἀξιῶν. εἴ τις βούλοιο θεάσασθαι σαφῶς αὐτὴν, ψιλῶσαι μὲν τῶν σαρκῶν τὴν ἐπωμίδα, τουτέστι περιλεῖν σμίλῃ μέχρι τοῦ γυμνωθῆναι τὰ κατὰ τὴν διάρθρωσιν ὅσα, ψιλῶσαι δὲ τὸν τένοντα τὸν κατὰ τὴν μασχάλην. τρεῖς γάρ τοι μῦες εἰσὶν ἐνταῦθα· πρῶτος μὲν ὁ ἀπὸ τῆς ὠμοπλάτης τε καὶ τῆς κλειδὸς ὀρμώμενος, ὃν καὶ δελτοειδῆ ὀνομάζουσι. τούτου τοῦ μυὸς τὸ μὲν σαρκῶδες ἅπασαν καλύπτει τὴν διάρθρωσιν, ὃ δὲ τένων εἰς τὸ τοῦ βραχίονος ὅστουν ἐμφύεται κατὰ μῆκος, ὥσπερ φύεται τένων ἄλλος ἀξιολόγου μυὸς ἀπὸ τοῦ στέρνου ἀρχομένου, παραφερομένου δὲ τῷ προειρομένῳ κατὰ τὴν τῆς ὠμιαίας φλεβὸς θέσιν, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται λέγων, ψιλώσει δὲ τὸν τένοντα τὸν κατὰ τὴν μασχάλην, ἐν μέντοι τῷ φάναι ψιλώσει δὲ, ἥ ὁ μῦς ἀνατείνει, δύναται μὲν καὶ αὐτὸν τὸν δελτοειδῆ λέγειν, οὗ τὸ σαρκῶδες ἅπαν καλύπτει τὸ ἄρθρον, ἐγχωρεῖ δ' αὐτὸν καὶ τοῦ προσθίου κατὰ τὸν αὐχένα μεμνήσθαι μυὸς ἔχοντος ἐν δύο κεφαλαῖς συνδέσμους εὐρώστους, τὸν μὲν ἕτερον ἐκ τῆς ἀγκυροειδοῦς ἀποφύσεως ἐκφυόμενον, τὸν δὲ ἕτερον ἐκ τῆς ὑψηλῆς ὀφρῦος τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος. ^[10]

18a 315 — — — ε'. Ὅμιλέει δὲ ὁ βραχίων τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης πλάγιος, ὅταν παρὰ τὰς πλευρὰς παρατεταμένος ᾖ. ὅταν μέντοι ἐς τοῦμπροσθεν ἐκτανυσθῇ ἢ ξύμπασα χεῖρ, τότε ἡ κεφαλὴ τοῦ

βραχίονος κατ' ἴξιν τῆς ὠμοπλάτης τῷ κοίλῳ γίνεται καὶ οὐκέτι ἐξέχειν ἐς τοῦμπροσθεν φαίνεται. ^[15]

18a 316 περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος οὐδέποτε εἶδον, οὐδὲ ἐς τοῦμπροσθεν ἐκπεσόν, οὐ μὴν ἰσχυριεῖω γε οὐδὲ περὶ τούτου, εἰ μὴ ἐκπέσῃ ἂν οὕτως ἢ οὐ. ὅταν οὖν ἐκπέσῃ ὁ βραχίον ἐς τὴν μασχάλην, ἅτε πολλοῖσιν ἐκπίπτοντος, πολλοὶ ἐπίστανται ἐμβάλλειν. εὐπαιδεύτου δέ ἐστι τὸ εἰδέναι πάντας τοὺς τρόπους οἷσιν οἱ ἰητροὶ ἐμβάλλουσι καὶ ὥς ἂν τις αὐτοῖσι τοῖσι τρόποισι τούτοις κάλλιστα χρῶτο. χρέεσθαι δὲ χρὴ τῷ κρατίστῳ τῶν τρόπων, ἣν τὴν ἰσχυροτάτην ἀνάγκην ὁρᾷς, κράτιστος δὲ ὕστατος γεγραμμένος. — — — Ὅμιλεῖν ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τοῦπίπαν οὐκ ἐπὶ τοῦ διαλέγεσθαι, καθάπερ νῦν οἱ πολλοὶ, τὸ συνιέναι δὲ ἀλλήλοις καὶ οἷον ὁμοῦ εἰλεῖσθαι, ταύτην προσηγόρευε τῇ φωνῇ. καὶ Ὅμηρος ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἀσπίδα γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ Ἑφαιστού φησίν· ὠμίλεον δ' ὥστε ζωοὶ βροτοὶ ἢδ' ἐμάχοντο. ^[15]

18a 317 τίς οὖν βραχίονα τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης ὁμιλεῖν ἔφη πλάγιον, ὅταν παρὰ τὰς πλευρὰς ἡ χεὶρ ἢ παρατεταμένη, διὰ τοῦ ὁμιλεῖν ῥήματος δηλῶν τὸ τε ὁμοῦ εἶναι καὶ ψαύειν αὐτῆς. ὅταν μέντοι φησὶν ἡ σύμπασα χεὶρ ἐκταθῇ, τότε κατὰ τὴν εὐθυωρίαν ὁ βραχίον γίνεται τῷ κοίλῳ τῆς ὠμοπλάτης καὶ οὐκέτ' ἐξέχειν εἰς τὸ πρόσω διὰ τὸ ἄρθρον αὐτοῦ φαίνεται. — — — στ'. Ὅσοις μὲν οὖν πυκνὰ ἐκπίπτει ὁ ὦμος ἱκανοὶ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ σφίσις αὐτοῖσιν ἐμβάλλειν εἰσίν. — — — Εἴρηταί μοι κὰν τοῖς εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν ὑπομνήμασι διὰ δύο αἰτίας ἐκπίπτειν ἄρθρον πυκνῶς καὶ ἐπὶ σμικραῖς προφάσεσιν, ἥτοι διὰ τὸ τῆς κοιλότητος ἀβαθές τε ἅμα, κὰν ταῖς ὀφρύσιν ὕπτιον ἢ διὰ τὴν ὑγρότητα τῶν περικειμένων τῇ διαρθρώσει σωμάτων, δι' ἣν χαλαρὰ τ' ἐστὶ καὶ ῥαδίως ἐκτεινόμενα. ^[15]

18a 318 λέλεκται δὲ ὥς διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας αἱ ἐμβολαὶ τῶν τοιούτων ἄρθρων εἰσὶ ῥάδια καὶ διὰ τοῦτο χωρὶς ἰατρῶν ὑπ' αὐτῶν πασχόντων γίνονται. — — — ζ'. Ἐνθέντες γὰρ τῆς ἐτέρης χειρὸς τοὺς κονδύλους ἐς τὴν μασχάλην ἀναγκάζουσιν ἄνω τὸ ἄρθρον, τὸν δὲ ἀγκῶνα παράγουσιν ἐπὶ τὸ στήθος. — — — Ὁ πρῶτος τρόπος οὗτος τῆς ἐμβολῆς ἐστὶν ὑποβάλλοντος εἶτ' αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος εἶτ' ἱατροῦ τινος ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος τοὺς κονδύλους τῆς χειρὸς οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν ὥς ἀποστῆσαι κάτω πρῶτον, εἶθ' οὕτως εἰς τὴν ἄνω χώραν ἀπώσασθαι καὶ κατ' εὐθὺ ποιῆσαι τῆς ὑποδεχομένης αὐτὴν κοιλότητος. ἐνταῦθα γὰρ, οἶμαι, καὶ οἱ περικείμενοι τῇ διαρθρώσει μύες ὑπηρετοῦσί τε καὶ συμπράττουσιν αὐτῇ. ^[15]

18a 319 εἴρηται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ περὶ ἀγμῶν, ὥσπερ οὖν καὶ ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ μυῶν κινήσεως οἰκείαν τε καὶ σύμφυτον εἶναι τοῖς μυσὶ τὴν εἰς ἑαυτοὺς συνίζησιν. ἐκτείνονται γὰρ οὐχ ὑφ' ἑαυτῶν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀντιτεταμένων μυῶν ἡσυχάζοντες καὶ ἀργοῦντες αὐτοί. ἡ τοιαύτη κίνησις τῶν μυῶν καὶ τὴν ἐνεχθεῖσαν εἰς μασχάλην κεφαλὴν τοῦ βραχίονος οὐκ ἔξ κατὰ χώραν μένειν, ἀλλ' ἀνασπᾷ μέχρι τῶν πλευρῶν τοῦ θώρακος ὑποπίπτειν τε καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένι, διὸ καὶ ἡ ἐμβολὴ σύνθετός ἐστιν ἐκ τριῶν ἐνεργειῶν, πρώτης μὲν καθ' ἣν ἡμῖν εἰς τὸ πρόσω τὸ ἄρθρον ἄγεται, δευτέρας δὲ καθ' ἣν ἄνω, καὶ τρίτης καθ' ἣν ὀπίσω. αὕτη γὰρ ἀναγκαία τῷ ἐμβάλλοντι, δι' οὗπερ ἂν ἐπιχειρεῖ τρόπου τὴν ἐμβολὴν ποιήσασθαι. ἔνθα μὲν οὖν ὑγρὰ φύσει καὶ χαλαρὰ τὰ περικείμενα σώματα διαρθρώσει μετὰ βραχείας καταστάσεως τῆς χειρὸς ἢ κεφαλῆς τοῦ βραχίονος εἰς τὸ πρόσω μέρος ἀνάγεται. συντόνων δὲ ὄντων ἰσχυροτέρως δεῖται, διὰ τοῦτ' οὖν εὗρηνται πλείους τρόποι τῆς ἐμβολῆς, ἐπεὶ τό γε κεφάλαιον ἀπασῶν ἔν ἐστι τὸ προειρημένον, εἰς τρεῖς οὐς εἶπον σκοποὺς ἀναγόμενον, αὐτοὺς δὲ τοὺς τρεῖς σκοποὺς εὗρομεν ἐκ τοῦ κοινοτάτου καὶ γενικωτάτου πάντων ὑφ' Ἱπποκράτους μὲν εἰρημένου, πρὸς ἡμῶν δὲ ἀποδεδειγμένου κατὰ τὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλία. ^[15]

18a 320 λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν ὅσον οἷόν τε διὰ βραχυιάτων. οὐδὲν μὲν τῶν κατὰ φύσιν ἐπανορθώσεως δεῖται. φυλάττειν μὲν γὰρ ἡμῖν, οὐκ ἀνασκευάζειν αὐτὰ πρόκειται, τὰ δὲ παρὰ φύσιν ἔχοντα

πρόκειται μὲν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγειν, ἀναγκαῖον δέ ἐστι τῷ μέλλοντι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐπανερχεσθαι κατὰ τασιν, ὅθεν ἐξετράπετο τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀνάπαλιν ἔλθειν, ὅπερ οὐδὲν διαφέρει τοῦ φάναι τὴν ἐναντίαν ὁδὸν ἀνύσαι. τοῖς οὖν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνα πορευθεῖσιν οὐκ ἂν ἔχοις ἐναντίαν ὁδὸν ἐτέραν εἰπεῖν ἢ τὴν ἐξ Ἐλευσίνος Ἀθήναζε· καίτοι γε τὸ πρῶτον ἀνυσθὲν μέρος τῆς ὁδοῦ πορευομένοις ἐξ Ἀθηνῶν ὕστατον ἀναστρεφόντων. σκέπτου τοίνυν ἐφ' ἐκάστης ἐξαρθρήσεως ὁπόθεν μὲν ἤρξατο τῆς μεταστάσεως τὸ ἄρθρον, ὅπως δὲ προῆλθεν, ὅποι δὲ τὴν τελευτὴν ἐποίησατο. ^[15]

18a 321 δεήσει γάρ σε τὴν μὲν τελευτὴν τῆς μεταστάσεως ἀρχὴν τῆς ἐπανάδοι ποιήσασθαι, προελθεῖν δὲ ἐντεῦθεν ἀνάπαλιν τὴν ἀρχὴν τῆς ἐμπτώσεως. αὐτίκα γοῦν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐξαρθρήσεως, ὅταν ἀπὸ τῆς οἰκείας ἔδρας εἰς τὴν πρόσω χώραν ἢ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ὑποχωροῦσα κάτω μὲν ἐνεχθῇ τῷ βάρει ῥέψασα, μετὰ ταῦτα δὲ ὀπίσω πρὸς τὰς πλευρὰς ὑπὸ τῶν μυῶν εἰς αὐτὰς συνελκόντων ἀνασπασθῇ, τὴν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπάνοδον ἄρξασθαι μὲν ἀπὸ τῆς ὀπίσω χώρας ἀναγκαῖον ἐστίν, ἐνταῦθα δὲ πρόσω μὲν πρῶτον, εἴτ' ἄνω παράγεσθαι, κάπειδαν ἤδη κατ' εὐθὺ τῆς κοιλότητος ἦ, δυοῖν θάτερον, ἢ τοῖς μυσὶν ἐπιτρέψαι τὸ πᾶν ἢ καὶ αὐτὸν συνεπωθεῖν. ὅταν γε μὴν ἐπιτρέψῃς τοῖσι μυσὶ, μὴ καταλίπῃς τὴν κάτω χώραν ἀφροῦρητον. ὀχεῖσθαι γὰρ ἐνταῦθα ἐπὶ τινος χρή τὸν βραχίονα, μὴ πως ἡτονηκόντων τῶν μυῶν ἀνασπᾶν αὐτὸν ἐνεχθῆναι κάτω φθάσῃ, πρὶν ὑπ' ἐκείνων εἰς τὴν οἰκείαν ἐνεχθῇ χώραν. οὐσῶν οὖν τούτων τῶν τριῶν ὁδοιοποριῶν, ἄριστον μὲν ἐστίν ἐκάστην ποιεῖσθαι κατ' εὐθείαν γραμμὴν, πρῶτην μὲν τὴν πρόσω, δευτέραν δὲ τὴν ἄνω καὶ τρίτην τὴν ὀπίσω. ^[15]

18a 322 πολλάκις δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ καὶ περικυλινδομένου τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος τῷ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένι τὴν ἐμβολὴν ἐργαζόμεθα καὶ ὅ γε πρῶτος τρόπος ὁ διὰ τῶν δακτύλων ὑπὸ τε τοῦ πάσχοντος καὶ τῶν ἰατρῶν γιγνόμενος ἐκ τούτου τοῦ εἶδους ἐστίν. ὀνομάζει δὲ αὐτὸν αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης κατὰ περίσφαλσιν ἐπιτυγχανόμενον ἄνευ βλάβης ἐν τῇ κατ' ὤμον διαρθρώσει μηδεμίαν ἐξοχὴν ἐχούσῃ προμήκη, μήτε κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος, ἀκριβῶς γάρ ἐστι περιφερὴς, μήτε κατὰ τὰς ὀφρῦς τῆς ὑποδεχομένης αὐτὸν κοιλότητος· οἷς μὲν οὖν ἐκπίπτει πυκνῶς ἀνάγκη τὴν τε διάρθρωσιν εἶναι χαλαρὰν καὶ τὴν κοιλότητα βραχείας ἔχειν τὰς ὀφρῦς, καὶ διὰ τοῦτο ῥαδίως αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐμβάλλουσι τὸ ἄρθρον οἱ οὕτω κατεσκευασμένοι τοὺς κονδύλους τῶν δακτύλων τῆς ἀπαθοῦς χειρὸς ὑποθέντες εἰς τὴν μασχάλην, ὡς μεταξὺ δηλονότι τὴν ἔνθεσιν αὐτῶν γίνεσθαι τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ τῶν πλευρῶν, καὶ γίνονται ἀντὶ μοχλοῦ τηνικαῦτα τῆς χειρὸς οἱ δάκτυλοι, τελευτώντων μὲν εἰς ὅξυ πέρας τῶν κονδύλων, ὥσπερ ἡ κώνου κορυφή. ^[15]

18a 323 αὐτῇ δὲ ταύτῃ τῇ κορυφῇ παρεισερχομένων ῥαδίως, ὡς εἰπεῖν, εἰς τὴν μεταξὺ χώραν τῆς τε κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ τῶν πλευρῶν. ἦν δ' ἅπαξ ὑπ' αὐτῆς εἰσδεχθῶσι ῥαδίας τῆς ἐμβολῆς γινομένης διὰ τὴν ὑγρότητα τῶν κατὰ τὴν διάρθρωσιν σωμάτων. οἱ μέντοι δάκτυλοι παραδεχθέντες εὐθέως ἐν αὐτῷ τούτῳ τὸ ἄρθρον εἰς τὸ πρόσω μέρος ἀφιστᾶσι τῶν πλευρῶν· ὁ δ' ἀγκὼν παρὰ τὸ στῆθος ἀπαγόμενος ὑποὶ τὸν βραχίονα. συνεπωθούντων δὲ ἐν τῷδε τῶν δακτύλων καὶ κυλινδουμένων κατὰ τῶν κάτω τε καὶ πρόσω μερῶν τῆς διαρθρώσεως ἢ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος ἐπὶ τὴν ὀφρῦν ἀναβαίνει τῆς ὑποδεχομένης αὐτὴν κοιλότητος. εἰ δ' ἅπαξ ἐν τούτῳ γένοιτο, διὰ βραχείας ῥοπῆς εἰς αὐτὴν ἐμπίπτει τὴν κοιλότητα· τοῦτο δ' ἦν τὸ πέρας τῆς ἐμβολῆς. — — — ἦ'. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τοῦτον καὶ ὁ ἰατρὸς ἂν ἐμβάλλοι, εἰ αὐτὸς μὲν ὑπὸ τὴν μασχάλην ἐσωτέρω τοῦ ἄρθρου ἐκπεπτωκός ὑποτείνας τοὺς δακτύλους ἀπαναγκάζει ἀπὸ τῶν πλευρῶν ἐμβάλλων τὴν ἐωῦτοῦ κεφαλὴν ἐς τὸ ἀκρώμιον ἀντερείσιος ἕνεκα, τοῖσι δὲ γούνασι παρὰ τὸν ἀγκῶνα ἐς τὸν βραχίονα ἐμβαλὼν ἀντωθέοι πρὸς τὰς πλευρὰς. ^[20]

18a 324 ξυμφέρει δὲ καρτερὰς τὰς χεῖρας ἔχειν τὸν ἐμβάλλοντα, εἰ αὐτὸς μὲν τῇσι χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ οὕτως ποιοίῃ, ἄλλως δέ τις τὸν ἀγκῶνα παράγοι παρὰ τὸ στῆθος. — — — Οἱ ἰατροὶ τὰ μὲν κοινὰ

τινα ταῖς ἰδιωτῶν ἐνεργείαις ἐνεργοῦσιν ἐμβάλλοντες αὐτοῖς τὸ ἐξαρθρῆσαν, καὶ τοῦτο μὲν διαπράττουσι κατὰ γε τὴν νῦν ἐρμηνευομένην ἐμβολὴν, τὰ δὲ τινα τοῖς κοινοῖς αὐτοῖ προστιθέασιν ἴδια. κοινὰ μὲν οὖν αὐτοῖς ἐστὶ πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἢ τε διὰ τῶν δακτύλων μοχλεία καὶ ἡ τοῦ βραχίονος ὕψωσις, ἴδια δὲ πρὸς τούτοις ἢ τε τῆς κεφαλῆς ἐς τὸ τοῦ κάμνοντος ἀκρώμιον ἀντέρεις, ἢ τε διὰ τῶν γονάτων ἀντῴθησις ἐρειδομένων εἰς τὸ κάτω τοῦ βραχίονος. γίνεται δὲ ἡ ἀντέρεις ἔνεκα τοῦ μὴ συνακολουθεῖν τὸν ἄνθρωπον ἀγομένῳ πρόσω τῷ βραχίονι διὰ τῆς τῶν χειρῶν μοχλείας, καὶ πρῶτά γε χρὴ γίνεσθαι ταῦτα, τρίτον δ' αὐτοῖς ἔπεσθαι τὴν διὰ τῶν γονάτων ἀντῴθησιν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ τῆς ὅλης χειρουργίας ἐπιτηδείως γινομένης, ἡνίκα τελέως ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἀποχωρήσασα τῶν πλευρῶν οὐκ εὐθὺς ὑποπίπτει τῷ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένι. ^[5]

18a 325 τήνικαῦτα γὰρ οὐδ' ἀνάγειν εἰς τὸ πρόσω χρὴ τὸ ἄρθρον, ἀλλ' ὠθεῖν ἄνω. συμβήσεται δὲ τοῦτο καλῶς, εἰ τὸ κάτω πέρας τοῦ βραχίονος ἐπὶ τὰς πλευρὰς ἀπωθοίη τις. εἰς ὅσον γὰρ τοῦτ' ἔσω τε καὶ κάτω χωρεῖ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ πρὸς ἐναντίους τόπους ἐνεχθήσεται. εἰς τὴν ἄνω δὲ καὶ πρόσω χώραν τοῦ βραχίονος ἡ κεφαλὴ γιγνομένη ῥαδίαν ἔξει τὴν ἔμπωσιν· εἰ δὲ μὴ βούλοιτο τις ἀντῴθεϊν τοῖς γόνασι πρὸς τὸ κάτω πέρας τοῦ βραχίονος, ἐτέρῳ κελευσάτω παρὰ τὸ στήθος ἀνάγειν αὐτὸν, ὅπερ ὁ ἰδιώτης ἔμπροσθεν ἐδέχθη ποιεῖν ὑπὸ τοῦ συνεχῶς ὀλισθαίνειν αὐτῷ τὸ ἄρθρον, ὡς χρὴ ποιεῖν δεδιδασμένος· ἀλλ' ὧς γε νῦν πρῶτον ὥλισθεν, οὐχ οἷόν τε τοῦτο πράττειν ἐστὶ, πλὴν εἰ γενναῖός τις εἴη καὶ ἀκατάπληκτος ἐν τοῖς δεινοῖς. ὁ γὰρ τοιοῦτος αὐτὸς ὑψώσει τὸν αὐχένα κελευσθεὶς ὑπὸ τοῦ θεραπεύοντος. — — — θ'. ^[20]

18a 326 Ἦστι δὲ ἐμβολὴ ὦμου καὶ ἐς τοῦπίσω ὑποβάλλοντα τὸν πῆχυν ἐπὶ τὴν ῥάχιν, ἔπειτα τῇ μὲν ἐτέρῃ χειρὶ ἀνακλᾷν ἐς τὸ ἄνω τοῦ ἀγκῶνος ἐχόμενον, τῇ δὲ ἐτέρῃ παρὰ τὸ ἄρθρον ὀπισθεν ἐνερείδειν. — — — Οὗτος ὁ τρόπος τῆς ἐμβολῆς κατὰ περίσφαλσιν γίνεται μᾶλλον τοῦ πρόσθεν. ἔστι δὲ ἐξ ἀνάγκης μὲν καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν τριῶν ἐνεργειῶν σύνθετος, οὐ μὴν ἰδίῳις πέρασιν ἐκάστης αὐτῶν περιγραφομένης, οὐδὲ ἐν τῇ μεταβάσει γωνίας ποιούσης, ἀλλὰ κατὰ τὰς κυκλωτερεῖς, ὡς εἰ καὶ τετραγώνου τις ἀποθραύσει τὰς γωνίας. ὁποῖον γάρ τι συμβαίνειν ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ περικύλισίν τε καὶ κατὰ περίσφαλσιν· Α. Β. Γ. Δ. σαφῶς νοήσεις ὡς ἐπὶ εἰκόνας τοῦδε τοῦ διαγράμματος τῆς φορᾶς τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, ἣν ἄρθρον ὦμου προσαγορεύει, γιγνομένης κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐνέργειαν ἀπὸ τῶν πλευρῶν εἰς τὸ πρόσω, κατὰ δὲ τῆς Γ Δ γραμμῆς, ἐντεῦθεν δὲ ἄνω ἐπὶ τὴν Δ Β, κᾷπειτ' ἐντεῦθεν ἐμβαλλομένης τῇ κοιλότητι κατὰ τὸ Α τεταγμένη. ^[15]

18a 327 τοιαύτης μὲν οὖν γινομένης αὐτοῦ τῆς φορᾶς οὐχ ἔπεται περίσφαλσις, ὅταν δὲ τῶν κατὰ τὸ Δ καὶ Β γωνιῶν, οἷον ἀποθραυσθειῶν ἢ φορὰ μηκέτι κάτω τῶν τριῶν εὐθειῶν, ἀλλὰ κατὰ μιᾶς γίνεταί γραμμῆς κυρτῆς τῷ σχήματι, τότε συμβαίνει κυλίζεσθαι καὶ τὸν βραχίονα πρὸς τὴν ὀφρὺν ἀνέρχεσθαι τῆς διαρθρώσεως. ὅταν δὲ ἐπὶ ταύτης γένηται, βραχείας ῥοπῆς προσελθούσης εἰς τὴν ἐντὸς χώραν περισφάλλεται. τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν ἀπάντων τῶν κατὰ περίσφαλσιν ἐμβαλλομένων· ἣν δὲ νῦν ἐμβολὴν ἐξηγεῖται, ταύτη προσήκει κατὰ μὲν τὴν εἰς τοῦπίσω τε καὶ τὴν ῥάχιν ἀναγωγὴν τοῦ πῆχεως ἀκολουθοῦντος αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης τοῦ βραχίονος ἢ κεφαλῆ πρόσω τε καὶ ἄνω μεθισταμένη περικυλισθήσεται, πρῶτῳ μὲν τῷ κάτω μέρει τῆς διαρθρώσεως, ἐφεξῆς δὲ τῷ πρόσω μέχρις ἂν ἐπὶ τὴν ὀφρὺν ἀναβῇ τῆς κοιλότητος, ὅθεν δὴ πρὸς τὴν ἐντὸς χώραν ἐνεχθεῖσα στηριχθήσεται κατ' αὐτῆς. ἔστι γὰρ δὴ τοῦτο πέρας τῆς ἐμβολῆς. ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῆς πρὸ ταύτης ἐμβολῆς ἔνεκα τοῦ μὴ συνακολουθεῖν ἐπὶ τὰ πρόσω τὸν ἄνθρωπον ὠθεῖν ὀπίσω τὸ ἀκρώμιον ἐκέλευσε διὰ τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς τὸν ἱατρὸν, οὕτω νῦν ὑπὲρ τοῦ μὴ συνακολουθεῖν, ὀπίσω τούναντίον ἀξιοῖ ποιεῖν ἐπιβάλλοντα τὴν χεῖρα κατὰ τὴν ὀπίσω χώραν ὅλης τῆς διαρθρώσεως, ἀντῴθεϊν εἰς τὸ πρόσω τὸν ἄνθρωπον. ^[20]

18a 328

— — — ι'. Αὕτη ἡ ἐμβολὴ καὶ ἡ πρόσθεν εἰρημένη οὐ κατὰ φύσιν ἐοῦσαι ὅμως ἀμφιβάλλουσαι τὸ ἄρθρον, ἀναγκάζουσιν ἐμπίπτειν. — — — Οὐ κατὰ φύσιν αὐτὰς εἶπε διὰ τὸ μὴ κατ' εὐθείας γραμμὰς γίνεσθαι τὴν κίνησιν τῷ ἄρθρῳ, κατὰ περικύλισιν δὲ μᾶλλον, ὡς εἴρηται. κίνδυνος δὲ ἐν τῷδε γίνεται τῆς περιθράυσεως τῶν ἐξοχῶν. τὸ δὲ ἀναγκάζουσι προσέθηκε, τὸ βίαιον αὐτῶν ἐνδεικνύμενος. — — — ια'. ^[15]

18a 329 Οἱ δὲ τῇ πτέρνῃ πειρώμενοι ἐμβάλλειν ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἀναγκάζουσι. — — — Διὰ τί ταύτην τὴν ἐμβολὴν ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἔχειν ἔφη μαθήσῃ σαφῶς ὅλης αὐτῆς ἀκούσας πρότερον. ἔσται δὲ τοῦτο ταῖς ῥήσεσιν ἀκολουθήσαντι αὐτοῦ. — — — ιβ'. Χρὴ δὲ τὸν μὲν ἄνθρωπον χαμαὶ κατακλίνειν ὕπτιον, τὸν δὲ ἐμβάλλοντα χαμαὶ ἵζεσθαι, ἐφ' ὁπότερα ἂν τὸ ἄρθρον ἐκπεπτώκῃ, ἔπειτα λαμβόμενον τῇσι χερσὶ τῇσιν ἐωυτοῦ τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς κατατείνειν αὐτήν, τὴν δὲ πτέρνην ἐς τὴν μασχάλην ἐμβάλλοντα ἀντωθέειν, τῇ μὲν δεξιῇ ἐς τὴν δεξιήν, τῇ δὲ ἀριστερῇ ἐς τὴν ἀριστερήν. δεῖ δὲ ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης ἐνθεῖναι στρογγύλον τι ἐναρμόττον. ἐπιτηδεϊότατα δὲ αἱ πάνυ σμικραὶ σφαῖραι καὶ σκληραὶ, οἷαι πολλαὶ ἐκ τῶν σκυτέων ῥάπτονται· ἦν γὰρ μή τι τοιοῦτον ἐγκέηται, οὐ δύναται ἡ πτέρνη ἐξικνέεσθαι πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος κατατεινομένης γὰρ τῆς χειρὸς κοιλαίνεται ἡ μασχάλη. ^[15]

18a 330 οἱ γὰρ τένοντες οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς μασχάλης ἀντισφίγγοντες ἐναντίοι εἰσὶ. χρὴ δὲ τινα ἐπὶ θάτερα τοῦ κατατεινομένου καθήμενον κατέχειν κατὰ τὸν ὑγιέα ὤμον, ὡς μὴ περιέλκηται τὸ σῶμα τῆς χειρὸς τῆς σιναρῆς ἐπὶ θάτερα τεινομένης, ἔπειτα ἱμάντος μαλθακοῦ πλάτος ἔχοντος ἱκανόν, ὅταν ἡ σφαῖρα ἐντεθῇ εἰς τὴν μασχάλην περὶ τὴν σφαίρην περιβεβλημένου τοῦ ἱμάντος καὶ κατέχοντος, λαβόμενον ἀμφοτέρων τῶν ἀρχῶν τοῦ ἱμάντος ἀντικατατείνειν τινὰ ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ κατατεινομένου καθήμενον, τῷ ποδὶ προσβάντα πρὸς τοῦ ἀκρωμίου τὸ ὀστέον. ἡ δὲ σφαῖρη ὡς ἐσωτάτω καὶ ὡς μάλιστα πρὸς τῶν πλευρῶν κείσθω καὶ μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος. — — — Εἴ τις δὴ τῶν οὕτως εἰρημένων συνήσιν, οὗτος οὐ δεῖται τῆς διὰ τῶν λόγων ἐξηγήσεως, ἀλλὰ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐνεργειῶν δείξεως. ^[15]

18a 331 διὸ καὶ πολλάκις, ὡς καὶ πρόσθεν ἔφην, ἀξίω τὸ βιβλίον ἀναγινώσκειν αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους ἐπιμελῶς προσέχοντας τῇ λέξει καὶ πειρωμένους νοεῖσθαι τὸ λεγόμενον. ἐγὼ τοίνυν ὡς ἥδη σοὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐν περινοίᾳ γεγονότι τὴν αἰτίαν προσθήσω, δι' ἣν ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἔφη τὴν τοιαύτην ἐμβολὴν εἶναι, τὰς ἔμπροσθεν ψαυσάμενος ὡς οὐ κατὰ φύσιν ἐπιτελουμένας. πρῶτον μὲν οὖν ὅτι κατατείνει τὸν βραχίονα μηδεμιᾶς τῶν ἔμπροσθεν ἐχούσης τοῦτο, ὥστε προσηκόντως ἂν τις ἐπαιnéσειε τὴν τοιαύτην ἐμβολήν. ἐρρέθη γὰρ ἡμῖν κὰν τῇ περὶ τῶν ἀγμῶν πραγματεία ἢ τε χρεῖα τῆς κατατάσεως, ὅτι τε προηγεῖσθαι χρὴ πάσης ἐμβολῆς καὶ διαπλάσεως αὐτήν. δεύτερον δὲ ἐπὶ τῷδε τῷ ἔργῳ τὸ διὰ τῆς πτέρνης ὀπίσω τὸν ἄνθρωπον ὠθεῖσθαι, χάριν τοῦ μὴ συνακολουθεῖν ἐλκομένη τῇ χειρί. διὰ μὲν οὖν τῶν δυοῖν τούτων ἐνεργειῶν ἡ ἀντίτασις γίνεται, διὰ μὲν τοῦ περιβαλλομένου κατὰ τὴν μασχάλην ἱμάντος εἰς τοῦπίσω τοῦ κάμνοντος ἐλκομένου, διὰ δὲ τοῦ ποδὸς ἀντωθουμένου πρόσω, καὶ σαφῶς γε πάνυ τῶν ἀντιτάσεων ἐκατέραν εἷς ἄνθρωπος ἐργάζεται. ^[15]

18a 332 ταῦτα μὲν οὖν κατὰ φύσιν ἐν τῷ τρόπῳ τῷδε τῆς ἐμβολῆς γίνεται· ἡ μέντοι μοχλεία λείπεται τοῦ προσήκοντος, οὔτε τῆς μικρᾶς σφαίρας δυναμένης εἰς τὸ μεταξὺ τῶν τε πλευρῶν καὶ τῆς τοῦ βραχίονος κεφαλῆς εἰσελθεῖν οὔτε πολὺ μᾶλλον τῆς πτέρνης· ὅπου δ' οὐδὲν εἰς ταύτην τὴν χώραν παραιοῖσθαι, πῶς ἂν ἡ μοχλεία γένηται; μὴ γινομένης δὲ ταύτης οὐδὲ τὴν ἐμβολὴν ἔσεσθαι κατὰ φύσιν. — — — ιγ'. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἐμβολὴ ὡς κατωμίζουσιν ἐς ὀρθόν· μεῖζω μέντοι εἶναι χρὴ τὸν κατωμίζοντα, διαλαβόντα δὲ τὴν χεῖρα ὑποθεῖναι τὸν ὤμον τὸν ἐωυτοῦ ἐπὶ τὴν μασχάλην ὀξύν. — — — Πρῶτος μὲν οὖν αὐτῷ τρόπος ἐμβολῆς εἴρηται ὁ διὰ τῶν δακτύλων γινόμενος, ἥτοι τοῦ κάμνοντος ἢ τοῦ ἱατροῦ, δεύτερος δὲ ὁ διὰ τῆς πτέρνης, ἐφ' οἷς τρίτος ὁ διὰ τοῦ κατωμισμού. ^[15]

18a 333 καλοῦσι γὰρ οὕτως αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἔφη ὡς κατωμίζουσιν ἐς ὀρθόν. ὅπως δὲ γίνεται τοῦτο, σαφῶς αὐτὸς ἐδίδαξε κελεύσας τὸν κατωμίζειν μέλλοντα διαλλάσσειν ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ τὴν ἐξηθρηκυῖαν χεῖρα καὶ οὕτως ἀποξύναντα τὸν ἴδιον ὦμον εἰς τὴν κάμνοντος ὑποθεῖναι μασχάλην, ὡς ἔδραν αὐτῷ γενέσθαι τῆς ἐξοχῆς τὴν ἐν ἐκείνῳ κοιλότητα. — — — 1δ'. Κάπειτα ὑποστρέψαι, ὡς ἂν ἐνίζηται ἔδρα, οὕτω στοχασάμενον, ὅπως ἀμφὶ τὸν ὦμον τὸν ἑωυτοῦ κρεμάσαι τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν μασχάλην. αὐτὸς δὲ ἑωυτὸν ὑψηλότερον ἐπὶ τοῦτον τὸν ὦμον ποιεέτω ἢ ἐπὶ τὸν ἕτερον. τοῦ δὲ κρεμαμένου τὸν βραχίονα πρὸς ἑωυτοῦ στήθος προσαναγκαζέτω ὡς τάχιστα. ἐν τούτῳ δὲ τῷ σχήματι προσανασείτω, ὁκόταν μετεωρήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὡς ἀντιρρέποι τὸ ἄλλο σῶμα αὐτῷ ἀντίον τοῦ βραχίονος τοῦ κατεχομένου. ^[15]

18a 334 ἦν δὲ ἄγαν κοῦφος ἔη ὁ ἄνθρωπος, προσεπικρεμασθήτω τούτου ὅπισθέν τις κοῦφος παῖς. αὐταὶ δὲ αἱ ἐμβολαὶ πᾶσαι κατὰ παλαιστρὴν εὐχρηστοὶ εἰσιν, ὅτι οὐδὲν ἄλλοίωον δέονται ἐπεισενεχθῆναι, χρήσαιτο δ' ἂν τις ἄλλοθι. — — — Τὴν ὑποστροφὴν φησι δηλῶν τοῦ κατωμίζοντος ὦμον, ὡς ὅταν ἐπελθόντες δίφρῳ περιστρεφώμεθα καθίζοντες ἐπ' αὐτόν. ὅταν δὲ τοῦ κατωμίζοντος ἐκκρεμαθῇσεται, δηλὸν ὅτι κατὰ τὸν νῶτον αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀντίτασιν ἐργάσεται τῆς κατατεινομένης εἰς τὸ πρόσω χειρός. εἰ δὲ εἴη κοῦφος ὁ κατωμιζόμενος, προσεκκρεμασθῆναι παῖδα κοῦφον κελεύει, χάριν τοῦ μεῖζον ἐργάσασθαι τὸ βάρος τῆς ἀντιτάσεως. ἀνασεῖσθαι δὲ τὸν τοῦ κάμνοντος ὦμον ὑπὸ τοῦ κατωμίζοντος ἀξιοί, χάριν τοῦ κατ' εὐθὺ γενέσθαι τὸν βραχίονα τῆς ἰδίας ἔδρας. εἴρηται γὰρ ἡμῖν πολλάκις ὡς ὅταν ἐν τούτῳ καταστῇ τὸ ἐμβαλλόμενον ἄρθρον, ἐτοίμην ἴσχει τὴν ἔμπωσιν, εἰ καὶ μὴ συνεπωθοῦμεν ἡμεῖς αὐτὸ τῶν μυῶν ἐργαζομένων τὸ δέον. ^[15]

18a 335 — — — 1ε'. Ἀτὰρ καὶ οἱ περὶ τὰ ὑπεράναγκαζόντες ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν ἐμβάλλουσι. χρή δὲ τὸ μὲν ὑπερον κατελῆχθαι ταινίῃ τινὶ μαλθακῇ, ἥσσον γὰρ ἂν ὑπολισθάνοι, ὑπηναγκάσθαι δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ ἦν μὲν βραχὺ ἔη τὸ ὑπερον, καθῆσθαι χρή τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τινος, ὡς μόλις τὸν βραχίονα περιβάλλειν δύνηται περὶ τὸ ὑπερον. μάλιστα δὲ ἔστω μακρότερον τὸ ὑπερον, ὡς ἂν ἐστὼς ὁ ἄνθρωπος κρέμασθαι μικροῦ δέῃ ἀμφὶ τῷ ξύλῳ· κάπειτα ὁ μὲν βραχίων καὶ ὁ πῆχυς παρατεταμένος περὶ τὸν ὑπερον ἔστω. τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα τοῦ σώματος καταναγκαζέτω τις ὑπερβάλλον κατὰ τὸν αὐχένα παρὰ τὴν κληῖδα τὰς χεῖρας. — — — Καὶ οὗτοι μὲν καθόσον ἀντιτάσει χρῶνται, κατὰ φύσιν ἐμβάλλουσι, καθόσον δὲ ὡσαύτως, ἐφεξῆς περισφάλλεται τὸ κυρτὸν τοῦ ἄρθρου ὑπεροειδοῦς ἐν τούτῳ τῷ κατὰ φύσιν ἀμαρτάνουσι. ^[15]

18a 336 τὰ δὲ κατὰ μέρος τῆς λέξεως ἀπλᾶ. — — — 1στ'. Αὕτη ἡ ἐμβολὴ κατὰ φύσιν ἐπιεικῶς ἐστὶ καὶ ἐμβάλλειν δύναται, ἦν χρηστῶς σκευάσωνται αὐτήν. — — — Μετρίως αὐτὴν λέγει κατὰ φύσιν εἶναι· τοῦτο γὰρ σημεῖον ἢ τὸ ἐπιεικῶς, ὥσπερ καὶ ὁ ἐπιεικὴς ἄνθρωπος ὁ μέτριος δηλοῦται πρὸς τῶν Ἑλλήνων. ἔνιοι δὲ ὠήθησαν τὸ ἐπιεικῶς ἀντὶ μάλιστα λέγεσθαι καὶ διὰ τοῦτο οἶμαι καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ῥήσεως ἀφείλοντο ἐγγύς τε γράψαντες. οὕτως γὰρ καὶ οἱ περιαναγκάζοντες κατὰ φύσιν ἐμβάλλουσι. ἐχρῆν δὲ αὐτοὺς, εἰ καὶ μὴ πρὸς αὐτοῦ τοῦ Ἰπποκράτους τοῦτο εἴρητο, κατὰ τὴν ἐφεξῆς ῥῆσιν, ἃ μέμφεται τῆς τοιαύτης ἐμβολῆς αὐτοῦς ἐννενοηκέναι, μέμφεται δὲ λέγων περὶ τὸ ὑπεροειδὲς ὁ ὦμος ἦν καὶ καταπεπειγῇ, περισφάλλεσθαι τὸ σῶμα κίνδυνος, δι' ὅπερ φησὶν, ἢ διὰ τοῦ κλιμακίου βελτίων ἐστίν. ^[15]

18a 337 οὐκ οὖν εἰς ἄκρον ἀρετῆς κατὰ τὸ ὑπεροειδὲς ἤκει, ὡς τοῦδε ἐπιεικῶς τὸ μάλιστα συμβαίνει· τὴν γὰρ διὰ τοῦ κλιμακίου μᾶλλον αὐτῆς ἐπαινέσας τί μᾶλλον ἐκείνης ἐπαινεῖ τὴν διὰ ἐμβολῆς. — — — 1ζ'. Ἀτὰρ καὶ ἡ διὰ τοῦ κλιμακίου ἑτέρη τις τοιαύτη καὶ ἔτι βελτίων, ὅτι ἀσφαλεστέρας ἂν τὸ σῶμα τὸ μὲν τῇ ἀντισηκωθείη μετεωρισθέν. περὶ γὰρ τὸ ὑπεροειδὲς ὦμος,

εἰ καὶ κατεπεπείγει, περισφάλλεσθαι τὸ σῶμα κίνδυνος ἢ τῇ ἢ τῇ. — — Πέμπτος οὗτος αὐτῷ τρόπος ἐμβολῆς ἐστι. ^[15]

18a 338 διὰ τί δὲ βελτίων ἐστὶ τοῦ προειρημένου τοῦ τετάρτου περὶ τὸ ὑπεροειδές, αὐτὸς ἐξηγεῖται σαφέστατα. — — — ιη'. Χρὴ μέντοι καὶ ἐπὶ τῷ κλιμακτῆρι ἐπιδεδέσθαι τι ἄνωθεν στρογγύλον, ἐναρμόσσον ἐς τὸ κοῖλον τῆς μασχάλης, ὃ προσδιαναγκάσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἐς τὴν φύσιν ἀπιέναι. — — — 'Εξ αὐτοῦ τοῦ κατὰ τὸν κλιμακτῆρα ξύλον τοιοῦτον ἐξέχον εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς γίνεται κατὰ τὸ μηχανικὸν κλιμάκιον, ᾧ καὶ ἡμεῖς συνήθως χρώμεθα. παραπλήσιον δὲ ἐστὶ τῷ κατὰ τὴν ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ μέλλοντι γράφεσθαι ξύλῳ κατὰ τὴν ἄμβην ἔχοντι τὸ πέρασ, ἐφ' οὗ καὶ πάλιν προσαγορεύουσιν αὐτὸ ἄμβην οἱ μετ' αὐτὸν ἰατροὶ πάντες. ἐπιτιθέναι δὲ τοῦτο καὶ τοῖς στασίμοις ὀργάνοις, οἷον ἐστὶ τό τε τοῦ Ἀνδρέου καὶ τὸ τοῦ τέκτονος, ὧν οὐδενὸς ἀναγκαῖόν ἐστι λέγειν νῦν τὴν κατασκευὴν. ^[15]

18a 339 εἴρηται γὰρ μυρίοις τῶν νεωτέρων ὀργανικῶν, ἐν οἷς γεγράφασι περὶ τῶν ὀργάνων. ἡμῖν δὲ νῦν πρόκειται Ἱπποκράτους ἐξηγεῖσθαι χρωμένου πρὸς ἅπαντα τὰ σφοδροτέρας ἀντιτάσεως καὶ μοχλείας δεόμενα τῷ καλουμένῳ βάθρῳ. — — — ιθ'. Κρατίστη μέντοι πασέων ἐμβολέων ἡ τοιήδε· ξύλον χρὴ εἶναι πλάτος μὲν ὡς πεντεδάκτυλον ἢ τετραδάκτυλον τὸ ἐπίπαν, πάχος δὲ ὡς διδάκτυλον ἢ καὶ λεπτότερον, μήκος δὲ δίπηχυ ἢ ὀλίγῳ ἔλασσον. ἔστω δὲ ἐπὶ θάτερα τὸ ἄκρον περιφερὲς καὶ στενώτατον ταύτῃ καὶ λεπτότατον. ἄμβην δὲ ἐχέτω μικρὸν ὑπερέχουσιν ἐπὶ τῷ ὑστάτῳ τοῦ περιφερέος ἐν τῷ μέρει, ἀλλὰ μὴ τῷ πρὸς τὰς πλευράς, ἀλλὰ τῷ πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ἔχοντι, ὡς ὑφαρμόσειε τῇ μασχάλῃ παρὰ τὰς πλευράς ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ὑποτιθέμενος, ὁθονίῳ δὲ ἢ ταινίῃ μαλθακῇ κατακεκολλησθῶ ἄκρην τὸ ξύλον, ὅπως προσηνέστερον ἔῃ, ἔπειτα χρὴ ὑπόσαντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ξύλου ὑπὸ τὴν μασχάλην ὡς ἐσωτάτῳ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, τὴν δὲ ὅλην χεῖρα πρὸς τὸ ξύλον κατατείνοντα προσκαταδῆσαι κατὰ τε τὸν βραχίονα κατὰ τε τὸν πῆχυν κατὰ τε τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς, ὡς ἂν ἀτρεμέῃ ὅτι μάλιστα. ^[5]

18a 340 περὶ παντὸς δὲ χρὴ ποιεέσθαι, ὅπως τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου ὡς ἐσωτάτῳ τῆς μασχάλης ἔσται ὑπερβεβηκὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος. — — — Τὸν ἕκτον τρόπον τῆς ἐμβολῆς, ὃν ἐπήνεσε μάλιστα, νῦν διδάσκειν ἄρχεται, τὴν κατασκευὴν τοῦ ξύλου γράφων σαφῶς, ᾧ κατὰ τὸ πέρασ ἐπικειμένης ὀφρὺς ἄμβωνι παραπλησίως ὅλον αὐτὸ προσαγορεύουσιν ἄμβην οἱ ἰατροί. τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ ὀφρὺς, οἷα κατὰ τῶν λοπάδων πέρασ τὸ ἄνω γίνεται πρὸς τὴν ἐντὸς ἐστραμμένην κοιλότητα· καὶ τις τῶν κωμικῶν ἐπιείπεν ἐπισκώπτων τινὰ δὴ τῶν λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείχειν. ἀρρηνικῶς μὲν οὖν ἄμβωνας οἱ Ἀττικοί, θηλυκῶς δὲ οἱ Ἰῶνες τὰ τοιαῦτα σχήματα καλοῦσιν ἄμβας. ^[15]

18a 341 ἐπιτηδειότατον δὲ ἔτι τοῦτο παραδοῦναι μεταξὺ τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος καὶ τῶν πλευρῶν. καὶ μέντοι καὶ μοχλεύουσι χρησιμώτατον ἀσφαλῶς περιλαμβάνον τὴν κυρτότητα τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος. τὰ δὲ κατὰ μέρος ἅπαντα τῆς ῥήσεως αὐτοῦ σαφῆ. — — — κ'. Ἐπειτα χρὴ μεσηγὺ δύο στύλων στρωτῆρα πλάγιον εὖ προσδεῖσαι, ἔπειτα ὑπερενεγκεῖν τὴν χεῖρα ζὺν τῷ ξύλῳ ὑπὲρ τοῦ στρωτῆρος, ὅπως ἢ μὲν χεὶρ ἐπὶ θάτερα ἔῃ, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ σῶμα, κατὰ δὲ τὴν μασχάλην ὁ στρωτῆρ. κάπειτα ἐπὶ μὲν θάτερα τὴν χεῖρα καταναγκάζειν ζὺν τῷ ξύλῳ περὶ τὸν στρωτῆρα, ἐπὶ θάτερα δὲ τὸ ἄλλο σῶμα. ὕψος δὲ ἔχων ὁ στρωτῆρ προσδεδέσθω, ὥστε μετέωρον τὸ ἄλλο σῶμα εἶναι ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν, οὗτος ὁ τρόπος παραπολὺν κράτιστος ἐμβολῆς ὤμου. δικαιότατα μὲν γὰρ μοχλεύει, ἣν καὶ μόνον ἐσωτέρῳ ἔῃ τὸ ξύλον τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, δικαιότατα δὲ αἱ ἀντιρρόπαί, ἀσφαλέες δὲ τῷ τοῦ βραχίονος ὅστῳ. ^[15]

18a 342 τὰ μὲν οὖν νεαρὰ ἐμπίπτει θάσσον ἢ ὡς ἂν τις οἶοιτο, πρὶν ἢ κατατετάσθαι δοκέειν. — — — Στύλους μὲν δῆλον ὅτι λέγει τοὺς κίονας, στρωτῆρα δὲ ξύλον μεταξὺ ἦκον ἀπὸ τοῦ ἐτέρου

κίονος ἐπὶ τὸν ἕτερον. — — — κα'. Ἀτὰρ καὶ τὰ παλαιὰ μούνη αὕτη τῶν ἐμβολέων οἷη τε ἐμβιβάσαι, ἣν μὴ ἤδη ὑπὸ χρόνου σὰρξ μὲν ἐπεληλύθη ἐπὶ τὴν κοτύλην, ἡ δὲ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος ἤδη τρίβον ἐωυτῇ πεποιημένη ἔη ἐν τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐξεκλίθῃ, οὐ μὴν ἀλλ' ἐμβάλλειν γὰρ μοι δοκᾷ καὶ οὕτω πεπαλαιωμένον ἔκπτωμα τοῦ βραχίονος, τί γὰρ ἂν δικαίη μόχλευσις οὐχὶ κινήσειε; μένειν μέντοι οὐκ ἂν μοι δοκῇ κατὰ χώραν, ἀλλ' ὀλισθαίνειν ἂν ὡς τὸ ἔθος. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ περὶ κλιμακτῆρα καταναγκάζειν, τοῦτον τὸν τρόπον σκευάσαντα. — — — Τὴν τετριμμένην τε καὶ τετυλωμένην χώραν ὠνόμασε τρίβον, ἥτις ὑπ' αὐτῆς τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος γίνεται, πολυχρονίως ἐστηριγμένης ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς περικειμένης τῇ διαρθρώσει σαρκὸς, ἐν ἥπερ ἂν αὐτὴ ἐξ ἀρχῆς τύχη στηριχθεῖσα. ^[5]

18a 343 κοτύλην δὲ ὠνόμασε τὴν ἐν τῇ διαρθρώσει κοιλότητα κατὰ τὸ πέρας, ὡς εἴρηται, τοῦ τῆς ὠμοπλάτης αὐχένος ἐπικειμένην ὡς τὸ πολὺ. τὰς δὲ βαθείας κοιλότητος καὶ μεγάλαις ὀφρύσιν ἐρρίζωμένας αὐτὸς τε καὶ ἄλλοι τῶν ἱατρῶν ὀνομάζουσι κοτύλας. ἀλλὰ νῦν γε κατὰ γνώμην οὕτως προσηγόρευσεν, εἰς ἣν ἐμπίπτουσιν αἱ περικείμεναι σάρκες, ὅταν ἐξάρθρημα γένηται, καταλαμβάνουσαι τὴν χώραν τὴν πρότερον, ἣν ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος κατειλήφει. τοιγαροῦν συμβαίνει ἐκ τοῦ ἀποκλεῖσαι τὴν τε οἰκείαν χώραν τῆς κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, ἔκ τε τοῦ τὰς ὑποδεξαμένας τυλωθείσας ἀντὶ κοτύλης αὐτῶν γενέσθαι, κὰν ἐμβληθῇ ποτε, μὴ δύνασθαι μένειν, ἀποθεμένων μὲν αὐτῇ σαρκῶν ἔνεκα τῶν ἀποκειμένων τῇ κοτύλῃ· παρὰ φύσιν γὰρ αὕτη, ὑποδεξαμένων τοίνυν ὁστῶν ἐκ τοῦ τυλωθῆναι παραπλησίαν διαρθρώσει κοιλότητα λαμβανουσῶν. — — — κβ'. ^[20]

18a 344 Πάνυ μὴν ἱκανῶς ἔχει καὶ περὶ μέγα ἔδος Θεσσαλικὸν ἀναγκάζειν, ἣν νεαρὸν ἔη τὸ ὀλίσθημα· ἐσκευάσθαι μέντοι χρή τὸ ξύλον, ὥσπερ εἴρηται, ἀτὰρ τὸν ἄνθρωπον καθίσει πλάγιον ἐπὶ τῷ δίφρῳ, κᾶπειτα τὸν βραχίονα ζῦν τῷ ξόλῳ ὑπερβαλλέειν ὑπὲρ τοῦ ἀνακλισμοῦ, καὶ ἐπὶ μὲν θάτερα τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ἐπὶ δὲ θάτερα τὸν βραχίονα σὺν τῷ ξύλῳ. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖν ἀναγκάζειν καὶ ὑπὲρ δίκλειδος θύρης, χρέεσθαι δὲ τοῦτοισιν ἅ ἂν τύχη παρέοντα. — — — Θρόνου τι τοιοῦτον ἦν σχῆμα κατὰ Θετταλίαν μάλιστα πλεονάζον ἀλάι, κατ' εὐθείας γραμμὰς ἀνατεταμένον εἰς ὕψος ὀρθὸν ἔχον τὸ οἶον ἐπὶ κλιντρον τοῦ θρόνου, περὶ οὗ τὴν ἀντίτασιν ἀξιοῖ ποιεῖσθαι, καθάπερ ἔμπροσθεν ὑπὸ τοῦ στρωτῆρος ἐδίδαξεν. ὅπως δὲ χρή καθίζειν τὸν χειριζόμενον ἐπὶ τοῦ δίφρου σαφῶς αὐτὸς ἐδήλωσε. τὸ δὲ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἐπὶ δίκλειδος θύρας ἀναγκάζειν. εἰσὶ δὲ τινες τοιαῦται θύραι κατὰ μέσον ἑαυτῶν ἔχουσαι διήκον ξύλον ἰσχυρὸν οἶον ὀλίγον ἔμπροσθεν ὁ στρωτῆρ μεταξὺ τῶν δύο κίωνων ὑπάρχειν ἐλέγετο. ^[15]

18a 345 ^[t3] τοῦδε τοῦ ξύλου κάτωθεν μὲν ἑτέρα τίς ἐστὶν ἀνοιγομένη θύρα, ἄνωθεν δὲ ἄλλη, καὶ διὰ τοῦτο δὴ καὶ τὴν θύραν δίκλειδα εἴρηκεν, οἶον διπλὴν τινὰ περιέχουσιν ἐν ἑαυτῇ δύο θύρας μικράς. ὑπερβάλλειν οὖν κελεύει τὸν ἐξηρηθηκότα ὦμον ὑπὲρ τὸ μεταξὺ δύο θυρῶν ξύλον ἔνεκα τῆς ἀντιτάσεως. ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣ ΑΥΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

18a 423 ^(t1) α'. Γνάθος δὲ ὀλίγοισιν ἤδη τελέως ἐξήρθησε. — — — Γνάθον ὀνομάζουσιν οἱ ἀνατομικοὶ τὸ ὑποκάτω τοῦ μήλου καλουμένου. τὸ μῆλον δ' αὐτοῖς ἐξέχον ἐν τοῖς πρόσω διακρατοῦσιν ἀτρέμα περιφερές. ὁ τοίνυν Ἱπποκράτης οὕτως εἴρηκεν, ὦμου δὲ ἄρθρον ἐν ἴσῳ τοῦ κατ' ὦμον ἄρθρου, ἵνα καὶ νυνὶ λέγων τὸ κατὰ τὴν γνάθον ἄρθρον ἢ τὴν κάτω γένυν ὠνόμασε γνάθον. ^[5]

18a 424 οὕτως δὲ καὶ ὁ ποιητὴς εἴρηκε· Κόπτων ἀμφοτέρησι, χαμαὶ δ' ἅπαντας ὀδόντας γνάθων ἐξελάσαιμι συδὸς ὡς ληϊβοτείρης. καὶ γὰρ κἀκεῖνος φαίνεται γνάθους ὀνομάζων τὰς γένυας· αὐτὸς τε πάλιν ὁ Ἱπποκράτης ἐν τοῖς ἐφεξῆς γνάθους αὐτὰς καλεῖ. περὶ μὲν οὖν τῆς προσηγορίας ἱκανὰ καὶ ταῦτα. διὰ τί δὲ φησὶν ὀλίγοις ἐξαρθρῆσασθαι τὴν γένυν αὐτὸς σε

διδάξει διὰ τῶν ἐπιφερομένων, οἷς δὴ πρόσεχε τὸν νοῦν. β'. Ὅστέων τε γὰρ τὸ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου πεφυκὸς ὑπεζύγεται πρὸς τὸ ὑπὸ τὸ οὖς ὅστέω προσπεφυκότες, ὅπερ ἀποκλείει τὰς κεφαλὰς τῆς κάτω γνάθου, τῆς μὲν ἄνωτέρω ἐὼν, τῆς δὲ κατωτέρω τῶν κεφαλαίων. τὰ τε ἄκρεα τῆς κάτω γνάθου τὸ μὲν διὰ τὸ μῆκος οὐκ εὐπαρεΐσδυτον, τὸ δ' αὖ τὸ κόρωνόν τε καὶ ὑπερέχον ὑπὲρ τοῦ ζυγώματος. ^[15]

18a 425 — — — Εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν ἔν τε τῇ περὶ τοῦ ἀγκῶνος ἐξηγήσει καὶ τῷ πρώτῳ τῶν ὑπομνημάτων· καὶ εἴ τις οὐ νοεῖ σαφῶς τὰ οὕτως ὑφ' Ἱπποκράτους λεγόμενα, δείκνυσιν καὶ τοῦτο πρὸ τοῦ διδάσκοντος ὅσα μάλιστα μὲν ἀνθρώπων, εἰ δὲ μὴ, πιθήκων. ἄμεινον δὲ μὴ νῦν, ὅπουτ' ἀναγιγνώσκει τὰ βιβλία, ταύτην ἔξιν γίνεσθαι τῶν ὁστών, ἀλλ' ἔμπροσθεν ἐπὶ χολῆς γεγενῆσθαι. λέλεκται δὲ καὶ ὡς ὑφ' ἡμῶν γέγραπται βιβλίον τοῖς εἰσαγομένοις περὶ ὁστών, ὅτι τε τῷ μέλλοντι συνιέναι δῆλον τί ἐν τούτοις τοῖς γράμμασιν ὁ Ἱπποκράτης λέγει, προγεγυμνάσθαι βέλτιόν ἐστιν ἐν ἐκείνῳ. καὶ τοίνυν ἔμπροσθεν ἔγραψα καὶ νῦν ποιήσω μέσην τινὰ τοῖς θ' ἑωρακόσι καὶ μὴ ἑωρακόσι διδασκαλίαν. οὕτως γὰρ οἱ θ' ἑωρακότες οὐκ ἀνιάσονται τῷ μήκει τῶν λόγων οἱ τ' οὐδ' ὅλως ἑωρακότες οἷον ὑπογραφὴν τινα ἔξουσιν τῆς ἀκριβοῦς μαθήσεως, ἣν οὐχ οἷόν τε χωρὶς τῆς ἐπὶ τῶν ὁστών αὐτοψίας γενέσθαι. ^[15]

18a 426 νόει δὴ μοι καὶ τὸ μὲν κινούμενον ἐν τοῖς ὁδοῦσι στόμα τὴν κάτω γένυν εἶναι, τὸ δ' ἀκίνητον τὴν ἄνω, περιέχεσθαι δὲ πρὸ τῶν ὁστών τοὺς ἀλλήλους ὀδόντας κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλήθος. ἐκπεφυκὸς δὲ τὸ τῆς ἄνω γνάθου λεπτὸν ἐστὶ καὶ συνεχὲς τῷ περιέχοντι τὸ μικρὸν, καθ' ὃν ὁσὼ τούτῳ δ' ἄγαν τ' ἂν ἕτερον ἐκ τοῦ τῶν ἀκουστικῶν πόρων ἐν αὐτῷ περιέχοντος ὁστοῦ. καθ' ὃ δὲ συμβάλλει ταῦτα ἀλλήλοις γίνεσθαι συνάρθρωσιν ὁμοίαν ῥαφῇ. τὸ τοίνυν ὁστοῦν τοῦτο λεπτὸν, ὃ συνάπτει τὴν ἄνω γένυν τῇ κεφαλῇ, καλεῖται ζύγωμα πρὸς τῶν ἀνατομικῶν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης φάσκων ὑποζυγῶσαι δηλοῖ συνάγειν ἀλλήλοις τὰ δύο ὁστᾶ, καθάπερ ζυγὸν ὑποκείμενον αὐτοῖς. ὑπὸ δὲ τούτῳ τῷ ζυγώματι κοιλότης ἐστὶν ἀξιόλογος, ἣν κατεΐληφεν ἡ ἑτέρα τῶν ἀποφύσεων τῆς κάτω γένυος, ἣν τε κορώνην θηλυκῶς ὀνομάζουσι καὶ κόρωνον οὐδετέρως, οὔσης καὶ ἑτέρας ἀποφύσεως κατὰ τοῦτο δακνοίη, καθ' ἣν διαρθροῦται τῷ τῆς κεφαλῆς ὁσὼ, πλησίον τοῦ ὠτός. ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ ἀπόφυσις βραχεῖα ἦν κατὰ τὸ μῆκος, ἡ δ' ἑτέρα πολὺ μακροτέρα. ^[15]

18a 427 διορίζει δὲ ἀμφοτέρων μέσον τεταμένον τὸ ζύγωμα, τῆς μὲν μακροτέρας ταπεινότερον κείμενον, ὑψηλότερον δὲ τῆς ταπεινοτέρας. ἀμφοτέρας δὲ τὰς ἀποφύσεις τῆς γένυος ὠνόμασεν ὁ Ἱπποκράτης κεφαλὰς ἐν τῷ φάναι τὸ ζύγωμα τὰς κεφαλὰς ἀποκλείειν, ὅπερ ἐστὶ διείργειν καὶ χωρίζειν ἀλλήλων, τῆς μὲν κατωτέρω, τῆς δὲ ἄνωτέρω. πρόδηλον οὖν ὡς δυνατόν ἐστιν ἐκπεσεῖν τῆς οἰκείας διαρθρώσεως τὴν κάτω γένυν ἄνευ τοῦ κατωτέρω χωρῆσαι τοῦ ζυγώματος τὴν κορώνην, οὐ μὴν οὐδ' ἀπλῶς τοῦτο γενόμενον ἔξαρθρον αὐτὴν ἐργάσεται. ἀνοιγομένου γὰρ τοῦ στόματος εἰς τὴν ἰδίαν ἐπανήξει χώραν. εἰ τοίνυν ἔξαρθρος ἔσσεσθαι μέλλοι, κωλυθῆναι χρὴ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς εἰς τὸ πλάγιον ἐκτραπείσης. ὀρθῶς οὖν ἐφεξῆς ἔφη, χωρὶς τοῦ μέγιστον χαίνοντος εἰς τὰ πλάγια ἐκτρέψαι τὴν γένυν, ἀδύνατον αὐτὴν ἐκπεσεῖν. οὔτε γὰρ αὕτη ἀποχωρῆσαι δύναται κατωτέρω τοῦ ζυγώματος ἡ κορώνη, πλὴν ἐπὶ πλείστον ἀποστῆναι τὴν κάτω γένυν ἢ τὴν ἄνω. τοῦτο δ' ἐν τῷ μέγιστον χαίνειν γίνεται, οὔτ' ἄνευ τῆς εἰς τὸ πλάγιον ἐκτροπῆς ἢ πρὸς τὴν οἰκείαν χώραν ἐπάνοδος κωλύεται. ^[15]

18a 428 διὰ τε οὖν ταῦτα δυσκόλως ἐκπίπτει καὶ διὰ τὴν ἀνεχόντων μυῶν ῥώμην, ὑπὲρ ὧν κατὰ τὴν ἐξῆς λέξιν ἤκουον αὐτοῦ λέγοντος. — — — γ'. Ἄμα τε ἀμφοτέρων τῶν ἀκρέων τούτων νευρώδεις τένοντες πεφύκασιν, ἐξ ὧν ἐξήρτηνται οἱ μύες οἱ κροταφῖται καὶ μασσητήρες καλεόμενοι. — — — Ἄς ἔμπροσθεν ὠνόμασε κεφαλὰς τῆς κάτω γένυος ἄκρεα νῦν προσηγόρευσε ἐπ' ἀμφοτέρων λέγων νευρώδεις τένοντας πεφυκέναι. καλεῖν δ' εἴωθε τένοντας ἐκεῖνα τὰ πέρατα τῶν μυῶν ἃ προσαγορεύουσιν ἀπονευρώσεις οἱ ἀνατομικοί,

νευρωδέστερα μὲν αἰεὶ τῶν μέσων ὄντα, διαφέροντα δ' ἀλλήλων ἐν τῷ ποτὲ μὲν πλείονα τὴν σαρκώδη φύσιν ἔχειν τῆς νευρώδους, ποτὲ δ' ἐλάττωνα. ὁπότε μὲν οὖν ἡ τῆς σαρκὸς οὐσία πλείων ᾗ, σαρκώδη τὴν ἀπονεύρωσιν καλοῦσι τοῦ μυὸς, ὁπότε δὲ ἐλάττων ᾗ, νευρώδη προσαγορεύουσι. ^[15]

18a 429 νῦν οὖν ἐπειδὴ τῆς σαρκώδους οὐσίας ἡ νευρώδης ἐστὶ πλείων, εἰκότως ἔφη νευρώδεις τένοντας ἐκπεφυκέναι τῶν κεφαλῶν. ἀπὸ γὰρ τῶν ὑψηλῶν τῆς κάτω γένυος ἐξηρτησθαί φασι μύας τοὺς κροταφίτας καὶ μασσητήρας καλουμένους. ἄδηλον δὲ πότερον τοὺς αὐτοὺς μύας τοῖς τοιοῦτοις προσηγόρευσεν ὀνόμασιν, ἢ ἄλλους μὲν εἶναι βούλεται τοὺς κροταφίτας, ἄλλους δὲ τοὺς μασσητήρας. οἱ μὲν γὰρ μετ' αὐτὸν ἀνατομικοὶ κροταφίτας μὲν ὀνομάζουσι τοὺς ἐκ τῶν κατὰ κροτάφους ὁστών τῆς κεφαλῆς ἐκφυομένους, οὓς ἂν διανοίγειν τε καὶ συνάγειν τὸ στόμα σαφῶς ὁρῶμεν ἐντεινομένους, τοὺς δὲ ἐπικεκλεισμένους τοῖς πλατέσι τῆς κάτω γνάθου καὶ τούτοις δὲ ἐκατέρωθεν ἓνα μασσητήρα, ἐπειδὴ περιάγουσιν ἐν τῷ μασᾶσθαι τὴν γένυν, οὕτω δυναμένων τοῦτο ποιεῖν, τῶν ἄνωθεν καταφερομένων. ἀνασπῶσι γὰρ ἐκεῖνοι μόνην αὐτὴν, οὐ μὴν εἰς τὰ πλάγια παράγουσι, διὸ καὶ ἐν τῷ συνάγειν τὸ στόμα τούτων χρῆζομεν, ὥς ἂν κάπειδαν ἐνδάκνοντές τι τοῖς προσθίοις ὁδοῦσιν ἀποθραύουσιν, ἣν βουληθῶμεν ἀποθλάσαι τι διὰ τῶν κυνοδόντων ὀνομαζομένων. ^[15]

18a 430 ὅταν δὲ ταῖς μύλαις ἐπιβάλλοντες τὰ σιτία καταθραύειν τε καὶ λεαίνειν αὐτὰ προελώμεθα, μάσησις μὲν καλεῖται τὸ τοιοῦτον ἔργον, ὑπὸ δὲ τῶν ὑποβεβλημένων τοῖς πλατέσι ἐπιτελεῖται παραγόντων αὐτῶν εἰς τὰ πλάγια τὴν γένυν. εὐλογον οὖν ἐστὶ τούτους μὲν μασσητήρας ὀνομάζειν, κροταφίτας δὲ τοὺς ἐκφυομένους τῶν κατὰ τοὺς κροτάφους ὁστών, οἱ καὶ περιλαμβάνουσι νευρώδεις τένοντας, τὴν κορώνην τῆς γένυος ἐν κύκλῳ πᾶσαν περιφερόμενοι. καὶ μὴν καὶ ἄλλη τίς ἐστὶ συζυγία μυῶν ἐγκατακεκριμένη τῷ στόματι, τὴν μὲν ἄνω ἔκφυσις ἐκ τε τῶν περυγοειδῶν ὁστών ἔχουσα καὶ συμπάσης τῆς παρακειμένης αὐτῇ κοιλότητος. ἐμφυομένη δὲ τῇ κάτω γένυϊ κατ' ἐκεῖνο μάλιστα τὸ μέρος, ὅθεν ἡ πρὸς τὴν διάρθρωσιν ἀπόφυσις ἀναφέρεται. τούτων τῶν μυῶν οἱ περὶ τοὺς μασσητήρας ἐξικνοῦνται μῦς, οὓς κατὰ τῶν πλατέων ἔφην ἔξωθεν ἐπιτετάσθαι τῆς κάτω γένυος, ὥς τῶν ἔνδοθεν αὐτῶν τὸ πλατὺ κατειλήφασιν οἱ προειρημένοι δύο μῦς, ἐκατέρωθεν εἷς. ὅταν οὖν ὁ Ἱπποκράτης εἴπῃ, ἅμα τε ἀμφοτέρων τῶν ἀκρέων τούτων νευρώδεις τένοντες πεφύκασιν, ἐξ ὧν ἐξήρτηνται οἱ μύες οἱ κροταφίται καὶ μασσητήρες καλεόμενοι, πρόδηλος μὲν οὖν ἐστὶ τῶν ἔξωθεν ἐπιβεβλημένων μυῶν τῇ γένυϊ μὴδ' ὅλως μνημονεύων, ἐπὶ δὲ τὰς δύο συζυγίας ἄγων ἡμᾶς τῶν μυῶν, οἱ τε σαφῆ τὴν ἔκφυσιν ἔχουσιν ἐκ τῶν περάτων τοῦ μυὸς καὶ ὅσοι παρὰ τὴν κοιλότητα τὴν παρὰ τοῖς περυγοειδέσιν ὁστοῖς. ^[5]

18a 431 οὗτοι μὲν γὰρ τὴν ἐτέραν ἀνάπτουσι τὴν εἰρημένην διαρθροῦται τὴν κεφαλὴν, τὸ δ' ἕτερον ζευγος, ὅπερ τὰς κορώνας ἔφην ἐμφέρεισθαι, ταῦτα πάλιν αὐτὰ τῆς γένυος τὰ πέρατα πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀνατείνουσι. — — — δ'. Διὰ τοῦτο δὲ καλέονται καὶ διὰ τοῦτο κινέονται, ὅτι ἐντεῦθεν ἐξήρτηνται. — — — Μασσητήρας εἰπὼν καλεῖσθαι τοὺς προειρημένους μύας αἰτίας ἀποδίδωσι τῆς προσηγορίας αὐτῶν. ὅτι γὰρ ἐντεῦθεν ἐξήρτηνται, τουτέστιν ἐκ τῶν ἀκρέων τῆς γένυος, διὰ τοῦτο κινοῦνται μασσωμένων καὶ καλοῦνται μασσητήρες. ^[15]

18a 432 — — — ε'. Ἐν γὰρ τῇ ἐδωδῇ καὶ ἐν τῇ διαλέκτῳ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ χρήσει τοῦ στόματος. — — — Ἡ κάτω γένυς ἐστὶν ἡ κινουμένη μόνη, ἀπαγόντων μὲν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης κατὰ τὸν τράχηλον δυοῖν προσθίων μυῶν, προσαγόντων δὲ τῶν μασσητήρων. εἰκότως οὖν ἐναργῆ τὴν κίνησιν ἔχει ἐξηρτημένην μεγίστην ἔχον τοῦ ὁστοῦ τὴν κίνησιν, ὠνομάσθησάν τε διὰ τὴν κίνησιν ταύτην μασσητήρες ἀπὸ τοῦ σφοδροτάτου τῶν ἔργων τῆς κάτω γένυος, ἀσθενῆς γὰρ ἐν τῷ διαλέγεσθαι κίνησις. — — — στ'. Ἡ μὲν ἄνω γνάθος ἀτρεμέει, συνήρτηται γὰρ τῇ κεφαλῇ καὶ οὐ διήρθρωται, ἡ δὲ κάτω γνάθος κινέεται, ἀπήρθρωται γὰρ ἀπὸ τῆς ἄνω γνάθου καὶ ἀπὸ

τῆς κεφαλῆς. — — — Τινὲς μὲν συνήρθρωται γράφουσιν, ἔνιοι δὲ συνήρτηται ὅτι καὶ τὴν συνάρθρωσιν ὁσῶν συμβολὴν φυσικὴν εἶναι βούλεται, ποτὲ μὲν ἀμυδρὰν ἔχόντων τὴν κίνησιν, ἔστι δ' ὅτε ὅλως φαινομένην, ὥσπερ γε τὴν διάρθρωσιν, ὡς τὴν φυσικὴν σύνταξιν ἐναργῆ τὴν κίνησιν ἔχόντων· ἐν δὲ τῇ προειρημένῃ ῥήσει τὴν ἀπάρθρωσιν ἐπιδείκνυται ταῦτό μὲν σημαίνειν τῇ διαρθρώσει, εἴπερ γε καὶ τὸ ἀπηρθρῶσθαι. ^[5]

18a 433 — — — ζ'. Διότι μὲν οὖν ἐν σπασμοῖσι καὶ τετάνοισι τοῦτο πρῶτον τὸ ἄρθρον ἐπισημαίνει συντεταμένον, διότι πληγαὶ καίριοι καὶ καροῦσαι αἱ κροταφίτιδες γίνονται, ἐν ἄλλῳ λόγῳ εἰρήσεται. — — — Δι' ὀλίγων ῥημάτων εἰπεῖν δυνάμενος, ἐπειδὴ πλησίον ἐστὶ τῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων τὰ κατὰ τοῦτο τὸ ἄρθρον εἰς γε σπασμούς αὐτὸ τοῦτο πρῶτον ἄρθρον ἄρχεται καὶ τὰς πληγὰς καρῶδεις ἴσχει, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνεβάλλετο. ^[15]

18a 434 τάχ' οὖν ἐβούλετο σὺν ἀποδείξει τὸν λόγον ποιήσασθαι τῶν εἰς ταῦτους ἐκφυομένους ἐξ ἐγκεφάλου νεύρων μνημονεύσας, ὅπερ οὐκ οὖν ἀναγκαῖον ἐν τῇ προκειμένῃ διδασκαλίᾳ γίνεσθαι. καὶ διὰ τοῦτ' ἀνεβάλλετο τὸν τέλειον λόγον ἐκατέρωθεν γράψαι. — — — η'. Περὶ δὲ τοῦ μὴ κάρτα ἐξαρθρέειν τάδε τὰ αἴτια. — — — Ποῖα τάδε; προειρημένα δηλονότι δύο ἔχοντα κεφάλαια τὴν τῶν ὁσῶν φύσιν, οἷαν διήλθον, ἅμα τῇ ῥώμῃ τῶν μυῶν. — — — θ'. Αἴτιον δὲ καὶ τόδε, ὅτι οὐ μάλα καταλαμβάνουσι τοιαῦται ἀνάγκαι βρωμάτων, ὥστε τὸν ἄνθρωπον χανέειν μεῖζον ἢ ὅσον δύναται. ^[15]

18a 435 ἐκπέσοι δ' ἂν ἀπ' οὐδενὸς ἄλλου σχήματος ἢ ἀπὸ τοῦ μεγάλα χανέοντα παραγαγεῖν τὴν γένυν ἐπὶ θάτερα. — — — Τοῦ σπανίως ἐκπίπτειν δὴ τὴν γένυν ἐπὶ ταῖς προειρημέναις δύο ἀντιθέσεσι, τρίτην προστίθουσιν, ὅτι χωρὶς μὲν τοῦ μέγιστον διοῖσαι τὸ στόμα τὴν ἐκπτῶσιν ἀδύνατον γενέσθαι. διοίσειν δέ τι πλείστον αὐτῆς οὖν δεόμεθα πολλάκις, ἐπειδὴ δύο χρεῖαι τῆς τοιαύτης ἐνεργείας εἰσὶν, ἥτοι μέγιστον ὄγκον ἐθέλησε τῷ στόματι τοῦ σώματος παραλαβεῖν ἢ χασμώμενον ἄχρι πλείστου διαλαβεῖν, ὧν τὸ μὲν πρότερον σπάνιόν ἐστι, τὸ δὲ δεύτερον μόνον τοῖς ἄφροσι συμβῆναι δύναται· καὶ γὰρ καὶ τεθέαμαί ποτε γινόμενον αὐτὸ πλουσίῳ Πλακίνῳ, ᾧ διοίξαντι μέχρι πλείστου τὸ στόμα, κάπειτα παραγαγόντι πρὸς τὸ πλάγιον. εἰώθει δὲ συνεχῶς οὕτως ἐσχηματίσθαι καὶ ὥσπερ καλὸν ἔργον ἐκὼν αἰεὶ μεῖζον ἐπειρᾶτο τοῦ πρότερον χαίνειν. — — — ι'. ^[15]

18a 436 Προσσυμβάλλεται μέντοι καὶ τόδε πρὸς τὸ ἐκπίπτειν. ὁκόσα γὰρ νεῦρα καὶ ὁκόσοι μῦες παρὰ ἄρθρα εἰσὶν ἢ ἀπὸ ἄρθρων ἀφ' ὧν ξυνδέδενται, τούτων ὅσα ἐν τῇ χρήσει πλειστάκις διακινέεται, ταῦτα καὶ ἐς τὰς κατατάσις δυνατώτατα ἐπιδιδόναι, ὥσπερ καὶ τὰ δέρματα τὰ εὐδεψητότατα πλείστην ἐπίδοσιν ἔχει, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος. — — — Ὅσον ἐπὶ τοῖς προειρημένοις αἰτίοις ἢ οὐδ' ὅλως ἐχρῆν ἢ πάνυ σπανίως ἐκπίπτειν τὴν γένυν, οὐ μὴν φαίνεται γε οὕτως ἔχειν. ἐκπίπτει γὰρ σπανίως, οὐ μὴν ὥστε παμπόλλων τε τῶν ἡμῶν ὁρᾶσθαι, καθάπερ τὰ σπανιώτατα. διὰ γὰρ τὸ πολυκίνητον τῆς διαρθρώσεως οἱ κατ' αὐτὴν μῦες καὶ τὰ νεῦρα τέταται καὶ τάσεις ἐτοιμοτέρας ἔχουσι τῶν ὀλιγάκις εἰς χρεῖαν κινήσεως ἀφικνουμένων, ὥσπερ φησὶ καὶ τὰ δέρματα τὰ εὐδεψητότατα, τουτέστι τὰ κάλλιστα μεμαλαγμένα, πλείστην ἐπίδοσιν ἔχει· καὶ γὰρ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τοῦ μαλάξαι τὸ δεψῆσαι λέγει· κηρὸν δεψήσας μελιηδέα. ^[15]

18a 437 — — — ια'. Ἐκπίπτει μὲν γνάθος ὀλιγάκις, σχᾶται μέντοι πολλάκις ἐν χάσμασιν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι μυῶν παραλλαγαὶ καὶ νεύρων τοῦτο ποιοῦσι. — — — Τὸ σχᾶται τί ποτ' αὐτὸ σημαίνει, γνωσόμεθα τοῖς συμφραζομένοις προσέχοντες τὸν νοῦν. φησὶν οὖν, ὡς αἱ ἄλλαι μυῶν παραλλαγαὶ καὶ νεύρων τοῦτο ποιοῦσιν, ὥστε τὸ σχᾶσθαι μυῶν καὶ νεύρων ἐστὶ πάθος ἄνευ ἀρθρήματος. ὁποῖον δέ τι τὸ πάθος τοῦτ' ἔστι δῆλον μὲν κακὸν τοῦ φάναι παραλλαγαί. βούλεται μὲν γὰρ αὐτὸς ἐκ τῆς κατὰ φύσεως θέσεως εἰς ἐτέραν μεθίστασθαι, βούλεται δὲ καὶ ἀθρόως

τοῦτο γίνεσθαι. καὶ γὰρ καὶ μετ' ὀλίγον ἐνδείξεται τοῦτο σημαίνειν τὸ σχάσαι λέγων οὕτω, ἔπειτα ἐξαπίνης σχάσαι τρισὶ σχήμασιν ὁμοῦ προσέχοντα τὸν νοῦν, τουτέστι μεταβάλλειν ἀθρόως τὸ πρὸς τὸ σχῆμα. ^[15]

18a 438 καὶ μέντοι καὶ νῦν ἔτι λέγουσιν ἔν τε τῇ Κῶ καὶ σχεδὸν ἅπασι ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσι σχαστηρίαν, ὡς ἐπιβαίνοντες ἐξαίφνης καταπίπτειν, ποιοῦσι τὸν κανόνα, ᾧ παρεστήκασιν ἅπαντες οἱ μέλλοντες τρέχειν. καὶ κατὰ παλαιστραν δὲ τὸ σχάσαι σημαίνει τὴν χεῖρα ταχέως ἄγειν πρὸς αὐτὴν ἐκ τῆς ἔμπροσθεν θέσεως. ὅταν οὖν εἴπῃς σχάσαι τὴν γένυν ἐπὶ τὸ τῶν μυῶν βάθος ἀναφέρειν χρῆ, παραλλασσόντων ἐν τοῖς αἰφνιδίοις τᾶλλα τε τῶν σωματῶν, ὡς μὴ φυλάττεσθαι τὴν ἀρχαίαν θέσιν τῶν μυῶν, ἀλλὰ διαστρέφεσθαι τι καὶ τείνεσθαι κατὰ τι. — — — ιβ'. Δῆλος δὲ τοῖσι μάλιστα ἐστίν, ὅταν ἐκπεπτῶκη. προῖσχει γὰρ ἡ κάτω γνάθος ἐς τοῦμπροσθεν καὶ παρῆκται τάναντία τοῦ ὀλισθήματος καὶ τοῦ ὁστέου τὸ κόρωνον ὀγκηρότηρον γίνεται παρὰ τὴν ἄνω γνάθον καὶ χαλεπῶς ξυμβάλλουσι τὰς κάτω γνάθους. — — — Εἴρηται δέ μοι καὶ πρόσθεν ὡς τὸ καλούμενον ζύγωμα προβέβληται τῆς ἄνω χώρας, ἐν ᾗ τὸ κόρωνόν ἐστι τῆς γένυος, ὅτι τε μὴ παρενεχθέντος αὐτοῦ πρὸς θάτερα μέρη πρὸς τὴν οἰκείαν χώραν ἡ γένυς ἀνασπασθήσεται. ^[15]

18a 439 ἀναγκαῖον οὖν ἐστίν, ὅταν ἡ γένυς ποτὲ ἐκπέσῃ, τὴν κορώνην αὐτῆς ἔξω φέρεσθαι τοῦ ζυγώματος. ἄλλην γὰρ οὐδεμίαν ἔχει χώραν εἰς ἣν ἐνεχθήσεται, ὥστ' εἰκότως ἐξέχουσα φαίνεται κατὰ τὴν κάτω γένυν, ἔνθα τὸ ζύγωμά ἐστιν. αὐτὸ δὲ δὴ τοῦτο τὸ ζύγωμα, καθ' ὃ τι μάλιστα τέτακται μαθήσῃ σαφῶς ἐπὶ τῶν ἰσχυῶν ἀνθρώπων κατασκευάμενος τόν τε κροταφίτην μῦν καὶ τὸ μῆλον. ἐν γὰρ τῷ μεταξὺ τὸ προφανές ἐστὶ τὸ ζύγωμα, μεμνημένος αὐτοῦ τὴν χώραν τῆς θέσεως, ὅταν ἴδῃς τινὰ μὴ δυνάμενον κλεῖσαι τὸ στόμα προσεληλυθυίας εἰς τὸ πρόσω τῆς γένυος, ἅμα τὸ παρῆχθαι ζήτησαν ἀκριβῶς διαγνῶναι τοῖς ὀφθαλμοῖς τε καὶ τοῖς δακτύλοις τὸ κόρωνον ἐξέχον παρὰ τε τὸ μῆλον καὶ τὸ ζύγωμα. κάπειδαν εὗρης οὕτως ἔχον ἀκριβῆς ἔστω σοὶ διάγνωσις τοῦ τὴν γένυν ὠλισθηκέναι. — — — ιγ'. ^[15]

18a 440 Τοῦτοις δὲ ἐμβολὴ πρόδηλος, ἥτις γίνοιτ' ἂν ἀρμόζουσα· χρῆ γὰρ τὸν μὲν τινα κατέχειν τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου, τὸν δὲ περιλαβόντα τὴν κάτω γνάθον καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῖσι δακτύλοις κατὰ τὸ γένειον χάσκοντος τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον μετρίως δύναται. πρῶτον μὲν διακινεῖν τὴν γνάθον χρόνον τινὰ τῇ καὶ τῇ παράγοντα τῇ χειρὶ καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον κελεύειν χαλαρὴν τὴν γνάθον χρόνον ἔχειν καὶ συμπαράγειν καὶ συνδιδόναι ὡς μάλιστα. — — — Τοῖς θεασαμένοις ἐξ ἀνατομῆς ἀκριβῶς τὴν σύνθεσιν ὧν διηγῆσατο μορίων ἡ ἐμβολὴ πρόδηλός ἐστι, πρὸς οὓς καὶ αὐτὸς ἀποβλέπων οὕτως εἶπε· τὰ δ' ἐξαίφνης εἰρημένα περὶ τῆς ἐμβολῆς σαφῆ πάντα, πλὴν εἴ ποῦ τις μία λέξις ἢ δύο παρεμπίπτει, περὶ ὧν ἐπισημανοῦμαι. — — — ιδ'. ^[15]

18a 441 Ἐπειτα ἐξαπίνης σχάσαι τρισὶ σχήμασιν ὁμοῦ προσέχοντα τὸν νόον. δεῖ μὲν γὰρ παράγεσθαι ἐκ τῆς διαστροφῆς εἰς τὴν φύσιν, δεῖ δὲ ἐς τοῦπίσω ἀπωθῆναι τὴν γνάθον τὴν κάτω, δεῖ δὲ ἐπόμενον τούτοις συμβάλλειν τὰς γνάθους καὶ μὴ χάσκειν. ἐμβολὴ μὲν οὖν αὕτη καὶ οὐκ ἂν γένοιτο ἀπ' ἄλλων σχημάτων. ἰητρείῃ δὲ βραχεῖα ἀρκέει σπλῆνα προστιθέντα κεκηρωμένον χαλαρῶ ἐπιδέσμῳ ἐπιδεῖν. ἀσφαλέστερον δὲ χειρίζειν ἐστὶν ὑπτίον κατακλίνοντα τὸν ἄνθρωπον ἐρείσαντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ σκύτινον ὑποκεφάλαιον ὡς πληρέστατον, ἵνα ὡς ἥκιστα ὑπέικῃ. — — — Μετὰ τὸ προδιακινήσαι καὶ μαλάξαι τὰ νεῦρα καὶ τοὺς μύας ἔλκοντα κάτω τὴν γένυν, ἀπάγοντά τε καθόσον ἐνδέχεται τῆς ἄνω, προσήκει πρᾶξαι τοίνυν τὸ ὑπ' αὐτοῦ κελεύόμενον, ὅπερ εἶπεν ἐξαπίνης σχάσαι, τουτέστιν ἐξαίφνης καὶ ἀθρόως παράγειν εἰς τὸ κατ' εὐθὺ τῆς κατὰ φύσιν χώρας τὸ ἄρθρον, ἐν τούτῳ γε καταστήσαντα παραχρῆμα πάλιν ὠθεῖν εἰς τοῦπίσω κελεύσαντα τῷ πάσχοντι συνάγειν τὸ στόμα. ^[15]

18a 442

πρότερον μὲν οὖν αὐτὸν ἡξίουεν χάσκειν, χαλαρὰν παρέχοντα τὴν γένυν, ὅπερ ἐστὶ μηδένα τῶν μυῶν τείνοντα. τοῦτο γὰρ συμφορώτατον εἶς τε τὸ διακινήσαι τὰ νεῦρα καὶ τοὺς μῦς ἐξαίφνης τε παραγαγεῖν ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν τὴν παρεστραμμένην γένυν ἀπώσασθαι τε πρὸς τοῦπίσω. νυνὶ δ' ὅταν ἤδη κατ' εὐθὺ τῶν οἰκείων χωρῶν ἐκατέρων τῶν ἄκρων τῆς γένυος γένηται σύμφησι τοὺς κροταφίτας ἐνεργήσαντας ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτοὺς ὅλην αὐτήν. ἐνεργήσουσι δὲ προθυμηθέντος τοῦ κάμνοντος συνάγειν τε καὶ κλεῖσαι τὸ στόμα. — — — ιε'. Προσκατέχειν δέ τινα χρὴ τὴν κεφαλὴν τετρωμένον. — — — Ἐν τῷ διακινεῖσθαι τὴν γένυν ἀπάγειν τε μετρίως εἰς τὸ κάτω τὴν κεφαλὴν κελεύει κατέχεσθαι, χάριν τοῦ μὴ συνακολουθεῖν αὐτὴν τῇ κάτω γένυϊ. ^[15]

18a 443 τοῦτο δὲ κοινὸν ἐπὶ πασῶν ἀντιθέσεών ἐστι τὸ παράγγελλμα, τοῦ τετρωμένου διάγειν ἐν ἴσῳ τοῦ παρηγγελμένου βεβλαμμένου· πάσας γὰρ τὰς βλάβας οἱ Ἴωνες ὀνομάζουσι κοινῶς τρώματα. — — — ιστ'. Ἦν δ' ἀμφοτέραι γνάθοι ἐξαρθρήσωσιν, ἢ μὲν ἴησις ἢ αὐτή. συμβάλλειν δέ τι ἦσσαν οὗτος τὸ στόμα δύναται· καὶ γὰρ προπετέστεραι αἱ γένυες τούτοισιν, ἀστραβέες δέ. τὸ δὲ ἀστραβὲς μάλιστ' ἂν γνοίης τοῖσιν ὀρίοισι τῶν ὀδόντων τῶν τε κάτω κατ' ἴξιν. — — — Ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει δόξῃ γνάθους ὀνομάζειν οὐ τὸ γένυν ὅλως, ἀλλ' ἐκάτερον τῶν μερῶν καθ' ἃ πλατύνεται αὐτή. δόξῃ δὲ καὶ τὰ κάτω πέρατα, καθ' ἃ γυμνὸν καὶ ἄσαρκον γίγνεται τὸ ὄστουν, ὀνομάζειν γένυας, ἐκ τοῦ φάναι, καὶ γὰρ προπετέστεραι γένυες τούτοισιν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ πάλιν ὅλην τὴν κάτω γένυν ὠνόμασε γνάθον, ἔνθα φησὶν· ἦν δὲ ἡ κάτω γνάθος κατὰ ζύμφυσι τὴν κατὰ τὸ γένειον διασπασθῇ, μόνιμον. ^[15]

18a 444 ἡ δ' αὐτὴ καὶ ζύμφυσις ἐν τῇ κάτω γνάθῳ ἐστίν, ἐν δὲ τῇ ἄνω πολλὰ, ὥστε συγκέχυται παρ' αὐτῷ τὰ σημαινόμενα τοῦ τε τῆς γνάθου καὶ τοῦ τῆς γένυος ὀνόματος. ὁ μέντοι λέγει κατὰ τὴν προκειμένην ῥήσιν ἐστὶ τοιοῦτον. ἐὰν κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις ἢ ἐκπτώσεις γένηται, μᾶλλον μὲν εἰς τὸ πρόσω χωρεῖ νῦν ἡ κάτω γένυος ἢ περ ὅτε κατὰ θάτερον μέρος ἐκπέπτωκε, καὶ πλέον ἀφεστηκυῖα φαίνεται τῆς ἄνω γένυος, οὐ μὴν παρασπᾶταί γε, οὐδὲ διαστρέφεται φυλάσσουσα τὸ κατὰ φύσιν ἀδιάστροφον. διαγνώσεις δὲ τῇ τῶν ὀδόντων εὐθυωρίᾳ, τουτέστιν ὅταν οἱ κάμνοντες ἄνω κέωνται κατ' εὐθὺ. τομεῖς μὲν τομεῦσι, κυνόδοντες δὲ κυνοδοῦσι, τὰς μύλας δὲ ταῖς μύλαις. — — — ιζ'. Τούτοις ξυμφέρει ἐμβαλέειν ὡς τάχιστα, ἐμβολῆς δὲ τρόπος πρόσθεν εἴρηται. — — — Τάχιστα μὲν ἐμβάλλειν συμφέρει, πρὶν διὰ τὴν τάσιν τῶν μυῶν εἰς συμπάθειαν ἀφικέσθαι τὸν ἐγκέφαλον. ^[15]

18a 445 ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐμβολῆς ὃν ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἕτερον μέρος ἐξαρθρώσεως εἶπεν, οὐ κατὰ πᾶν ὁ αὐτός μοι δοκεῖ νῦν γίνεσθαι προσήκειν· τότε μὲν γὰρ εἰς τὸ πλάγιον μέρος ἡ γένυς ἀτρέμα παρῆκται, νυνὶ δὲ ἰσόρροπός ἐστιν, ὥστ' αὐτάρκες διακινήσαντα καὶ πρὸς τὸ κάτω τὸ ὄστουν ἐλκύσαντα χάριν τοῦ τὸ πέρας τῆς κορώνης κατωτέρω γενέσθαι τοῦ ζυγώματος, οὕτως ἤδη πρὸς τὴν ἔσω χώραν ὠθεῖν ἐκατέρωθεν ὅλην τὴν γένυν, ἅμα τῷ κελεῦσαι τῷ κάμνοντι κλεῖναι τὸ στόμα. — — — ιη'. Ἦν δὲ μὴ ἐμπέση, κίνδυνος περὶ τῆς ψυχῆς ὑπὸ πυρετῶν ξυνεχέων καὶ νωθρῆς καρῶσις. — — — Οὐκ ἀκίνδυνος μὲν οὖν οὐδὲ ἡ καθ' ἕτερον μέρος ἐξάρθρωσις. ἡ δὲ κατ' ἄμφω διάπλασίς ἐστι χαλεπωτέρα πάντας τοὺς κατέχοντας τὴν κάτω γένυν ἐντείνουσα μύας. ^[15]

18a 446 ἐντάσσονται δὲ, ὡς εἴρηται, τέτταρες, δύο μὲν οἱ ἐκ τῶν κροτάφων ἀρχόμενοι, δύο δ' οἱ ἐκ τῶν παρὰ τὰ πτερυγοειδῆ κοιλοτήτων. ἐχόντων δ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τὰ νεῦρα καὶ μόνον οὐ ψαυόντων αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου διὰ ταχέων εἰκός ἐστι γίνεσθαι τὴν συμπάθειαν. οὗτοι μὲν οὖν τέτταρες μύες ἐν ἐκπτώσει μάλιστα πονοῦσι, κυριώτατοι πάντων ὄντες ὡς ἂν ἀπὸ τῆς τρίτης συζυγίας ἐξ ἐγκεφάλου τὰ νεῦρα λαμβάνοντες, ἦτις οὐ πόρρῳ τέτακται τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. συμβαίνει γε μὴν καὶ τοὺς ἔξωθεν ἐπικειμένους τῇ γένυϊ καθ' ἕτερον μέρος διεκφυέντας ἐν ταῖς τοιαύταις ἐκπτώσει τείνεσθαι παρὰ φύσιν, οὐχ ὁμοίως μὲν ὄντας κυρίους τοῖς

προειρημένοις τέτταρσι· πορρώτέρω γὰρ ἀφεστήκασι τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἡ τοῦ νεύρου ἀρχὴ διὰ μακροτέρου τούτοις ἐστίν. οὐδ' ἀνὰ τῆς συζυγίας τοῖς τέτταρσιν ἔχουσι τὰ νεῦρα, συντελοῦντάς γε μὴν οὐκ ὀλίγον οὐδ' αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι μῦες οἱ καθ' ὅλον τὸ σῶμα, καίτοι τούτων ὄντες ἀκυρώτεροι. διὰ ταῦτ' οὖν πάντα περὶ ψυχῆς γίγνεται τὸν κίνδυνον ἐπὶ τῷ τετάσθαι παρὰ φύσιν ὀδυνωμένων τε καὶ διὰ τοῦτο φλεγμαινόντων τῶν μυῶν, εἰς ὁμοίαν δὲ αὐτοῖς ἀγόντων διάθεσιν τὸν ἐγκέφαλον, οὗ παθόντος οἱ ὀξεῖς ἔπονται πυρετοὶ μετὰ τοῦ βλάπτεσθαι τὰς τῆς ψυχῆς ἐνεργείας ἀπάσας. ^[5]

18a 447 ὁ γάρ τοι καιρὸς τὸ πάθος μὴτ' αἰσθάνεσθαι μὴτε κινεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον ἢ παρακολουθεῖν ἑαυτῷ πέπονθεν· ἀλλὰ τὸν γε λογισμὸν καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν αἴσθησιν ἅμα καὶ τὴν καθ' ὁρμὴν κίνησιν διέφθαρται. — — — ιθ'. Καρῶδεις γὰρ οἱ μῦες οὗτοι καὶ ἀλλοιούμενοι καὶ ἐντεινόμενοι παρὰ φύσιν. — — — Ἰκανὸν ἐκάτερον τῶν εἰρημένων ἐργάσασθαι καιρὸν, ἢ τ' ἀλλοίωσις καὶ ἡ τάσις τῶν μυῶν εἰς ἐμπάθειαν τῆς σαρκὸς ἀγομένης κατ' ἄμφω. ἢ μὲν οὖν τάσις αὕτη γίνεται τῶν ἰνῶν, αἱ τε πρότερον ἦσαν χαλαραὶ νῦν ἀπασῶν κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀποτεινομένων. ^[15]

18a 448 ἢ δ' ἀλλοίωσις ὅταν ἤτοι θερμανθῶσιν ἢ ψυχθῶσιν ἀμέτρως ἢ ὑγρानθῶσιν ἢ θαλφθῶσιν ἢ φλεγμῆνωσιν ἢ ἐρυσιπελατωδῶς σχῶσιν ἢ σήπωνται· ἐν ἅπασι γὰρ τοῖς τοιοῦτοις κατ' αὐτὴν τὴν οὐσίαν ἀλλοιοῦνται, τεινόμενοι δὲ μόνον εὐθύνονται κατὰ τὰς ἵνας ἄνευ τοῦ τὴν οὐσίαν αὐτῶν ἑτεροιοῦσθαι. — — — κ'. Φιλέει δὲ καὶ ἡ γαστήρ ὑποχωρέειν τούτοις χολώδεα, ἄκρητα ὀλίγα καὶ ἦν ἐμέωσιν, ἄκρητα ἐμέουσι. — — — Τὸ μὲν ἐν τοῖς ὀξυτάτοις πυρετοῖς ἄκρητα χολώδεα γεννᾶσθαι κατὰ τὸ σῶμα θαυμαστὸν οὐδέν· εἴ γε δὴ καὶ πιμελὴ καὶ σὰρξ ἀπαλὴ καὶ νεοπαγῆς ὑπὸ τῶν τοιοῦτων πυρετῶν τήκεται καὶ κατοπτᾶται τὸ αἷμα. τὸ δὲ καὶ συρρεῖν εἰς τὴν γαστέρα καὶ ἔντερα τὰς τοιαύτας συντήξεις ἴδιον τῶν ὀδυνωμένων ἐπὶ νευρώδεσι μόνων. ὅτι τε σὺν τούτοις κακοῦται καὶ πάσχει τὸ τῆς γαστρὸς στόμα νευρωδέστατον ὄν. ^[15]

18a 449 εὕρηται δ' ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ τὰ σύνεγγυς καὶ τὰ κοινὰ πρῶτα καὶ μάλιστα κακοῦσθαι, καὶ ὅτι παθεῖν τοῦτο ταῖς ὀδύναις οὐκ ἀνέχει, καίτοι μικραὶ τυγχάνουσιν οὔσαι. λειποψυχίαι γὰρ γίνονται κακοπαθοῦντι τῷ στόματι τῆς γαστρὸς, ἐν δὲ ταῖς λειποψυχίαις συρρεῖ τὰ λεπτὰ περιττώματα πάντα εἰς τὴν γαστέρα. καὶ μέντοι καὶ χωρὶς τοῦ πεπονθέναι τοῦτο κατὰ τὰς ἰσχυρὰς ὀδύνας τε καὶ λύπας φαίνεται τὰ τοιαῦτα περιττώματα συρρέοντα πρὸς τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα. τῶν μὲν οὖν εἰς τὴν γαστέρα παραγιγνομένων ἢ κένωσις δι' ἐμέτων γίγνεται, τῶν δ' εἰς τὰ ἔντερα διὰ τῆς ὑποχωρήσεως. — — — κα'. Οὗτοι οὖν καὶ θνήσκουσι δεκαταῖοι μάλιστα. — — — Ἔστι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις παλαιοῖς ἐνίστε μάλιστα φωνῆς τὸ σημαινόμενον τοιοῦτον εὐρεῖν, οἷον καὶ νῦν φαίνεται παρὰ τῷ Ἱπποκράτει τὸν ἔγγιστα ποσαχὸν ἐμφαῖνον τοῦ λεγομένου κατὰ τὸν ἀριθμὸν πράγματος, ὡς εἰ καὶ οὕτως εἰρήκει· καὶ θνήσκουσιν οἱ οὕτως ἔχοντες ἐπὶ τὸ πολὺ περὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν, ὥστ' εἰ κἂν ἐναταῖοι καὶ ἐνδεκαταῖοι τοῦτο πάθωσιν, ἀληθῶς εἰρησθαι τὸν λόγον. ^[5]

18a 450 ὅτι δ' οὕτω χρῶνται τῷ μάλιστα, δηλὸν ἐστὶ σοὶ καὶ ἐκ τῶνδε τῶν παραδειγμάτων· Θουκυδίδης μὲν ἐν τῷ πρώτῳ φησί· ταῦτα δὲ ζύμπαντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες πρὸς τε ἀλλήλους καὶ τὸν βάρβαρον ἐγένετο ἐν ἔτεσι πεντήκοντα μάλιστα. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ· ἀπέχει δὲ ξ' σταδίους μάλιστα. Ἀνδοκίδης δὲ ἐν τῷ περὶ μυστηρίων· ἄδων δ' ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους. πολλὴ δὲ ἐστὶν ἡ χρῆσις τῆς λέξεως κατὰ τοῦτο τὸ σημαινόμενον ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν. — — — κβ'. Ἦν δὲ καταγῆ ἢ κάτω γνάθος, ἦν μὲν μὴ ἀποκαυλισθῆ παντάπασιν, ἀλλὰ ζυνέχεται τὸ ὀστέον, ἐγκεκλιμένον δὲ ἔη, κατορθῶσαι μὲν χρή τὸ ὀστέον παρὰ γε τὴν γλῶσσαν πλαγίαν ὑπείραντα τοὺς δακτύλους, τὸ δὲ ἔξωθεν ἀντερείδειν, ὡς ἂν ξυμφέρει, κἂν διεστραμμένοι ἔωσιν οἱ ὀδόντες οἱ κατὰ τὸ τρῶμα κεκινημένοι, ὁκόταν τὸ ὀστέον κατορθωθῇ, ζεῦξαι τοὺς ὀδόντας χρή πρὸς ἀλλήλους μὴ μόνον τοὺς δύο, ἀλλὰ καὶ πλέονας, μάλιστα δὲ δὴ χρυσίῳ. ^[5]

18a 451 ἔστ' ἂν κρατηθῇ τὸ ὁστέον· εἰ δὲ μὴ, ἐν λίνῳ. ἔπειτα ἐπιδεῖν κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοις καὶ ὀθονίοις ὀλίγοις, μὴ ἄγαν ἐρείδοντα, ἀλλὰ χαλαροῖσιν. — — Ὅταν τοῦ καταγένοτος ὁστοῦ μηδὲν ἀπαθὲς ὑπολείπεται, διαλυθέντων ἀπ' ἀλλήλων τῶν μερῶν, ὡς κατὰ μηδὲν τοῦτο συνέχεσθαι τὸ εἶδος τοῦ κατάγματος οἱ νεώτεροι τῶν ἱατρῶν ὀνομάζουσι καυληδὸν, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἱπποκράτης εἶπεν, ἂν μὴ ἀποκαυλισθῇ παντάπασιν. τὰ δ' ἄλλα καὶ ταύτης τῆς ῥήσεως καὶ τῶν ἐφεξῆς σαφῇ, πλὴν εἴ ποῦ τι βραχὺ παρεμπίπτει καὶ τοῦτ' ἐπισημαίνουμεθα. — — — κγ'.
[15]

18a 452 Εὖ γὰρ εἰδέναι χρή ὅτι ἐπίδεσις ὀθονίων γνάθῳ καταγείσῃ μικρὰ μὲν ἂν ὠφελέοι, εἰ χρηστῶς ἐπιδέοιτο, μεγάλα δὲ ἂν βλάπτει, εἰ κακῶς ἐπιδέοιτο. — — Τὸ μὲν μέγα βλάπτει τὴν μοχθηρὰν ἐπίδεσιν κοινὸν ἀπάντων καταγμάτων ἐστὶ, τὸ δὲ μηδὲν ὠφελεῖν μέγα τὴν ἀγαθὴν ἐπίδεσιν ἐν τοῖς τῆς γένυος κατάγμασιν οὐκ ἄρα πάντων κοινόν ἐστι τῶν ὁστέων, ἀλλὰ μόνων ἐκείνων ὅσα τὴν ἐν κύκλῳ περιβολὴν οὐ δέχεται τῶν ὀθονίων, εἴ τις φυλάττει τὸ πεπονθὸς ὁστοῦν, ὅπως ἂν αὐτὸ διαπεπλασμένον ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ παραλάβῃ. πρόσσεσι δ' ἐξαίρετον τῇ γνάθῳ καὶ τὸ τῆς ἐπιδέσεως ἄσηρον, ὡς ἂν εἰθισμένη γυμνῇ καὶ ἀσκεπάστῳ διὰ παντὸς εἶναι. — — — κδ'. Πυκνὰ δὲ παρὰ τὴν γλῶσσαν ἐσμάττεσθαι χρή καὶ πουλὺν χρόνον ἀντέχειν τοῖσι δακτύλοις κατορθοῦντα τοῦ ὁστέου τὸ ἐγκλιθέν. [15]

18a 453 ἄριστον δὲ εἰ αἰεὶ δύναιτο, ἀλλ' οὐχ οἷόν τε. ἦν δὲ ἀποκαυλισθῇ παντάπασιν τὸ ὁστέον, ὀλιγάκις δὲ τοῦτο γίνεται, κατορθοῦν μὲν χρή τὸ ὁστέον οὕτως καθάπερ εἴρηται. ὅταν δὲ κατορθώσῃς, τοὺς ὀδόντας χρή ζευγνύναι, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται· μέγα γὰρ ἂν συλλαμβάνοι ἐς τὴν ἀτρεμίην, προσέτι καὶ εἴ τις ὀρθῶς ζεύξῃ, ὥσπερ χρή τὰς ῥαφὰς ῥάψας· ἀλλὰ γὰρ οὐ ῥήϊδιον ἐν γραφῇ χειρουργίην πᾶσαν ἀτρεκέως ἡγέεσθαι, ἀλλ' ὑποτυπέεσθαι χρή ἀπὸ τῶν γεγραμμένων. — — — Τὸ μὲν μάττεσθαι ζητεῖν σημαίνει, τὸ δὲ ἐσμάττεσθαι τῶν ἐν βάθει τι ζητεῖν, ὥσπερ καὶ νῦν. ἀξιότ' γὰρ ὁ Ἱπποκράτης ἐμβάλλοντα τῷ στόματι τὸν δάκτυλον ἐπισκοπεῖσθαι μὴ παραλλάσσει τὰ μέρη τοῦ κατεαγότος ὁστοῦ καὶ οὕτως ἐπανορθοῦσθαι τῷ δακτύλῳ, πρὸς ὃ τί περ ἂν δόξη συμφέρειν ἀντωθοῦντα εἰς ὃ ῥέπει πρὸς τὴν ἐκτὸς χώραν. ὅτι δ' οὐκ αὐτὸν τὸν ἱατρὸν αἰεὶ χρή τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ τὸν κάμνοντα διδάξει πράττειν οὕτως, εὐδελον εἶναι νομίζω. [15]

18a 454 — — — κε'. Ἐπειτα χρή δέρματος Καρχηδονίου, ἦν μὲν νεώτερος ἢ ὁ τρωθεὶς, ἀρκέει τῷ λοιπῷ χρέεσθαι, ἦν δὲ τελειότερος ἢ αὐτῷ τῷ δέρματι τάμνοντα χρή εὖρος ὡς τριδάκτυλον ἢ ὅπως ἂν ἀρμόζει ὑπαλείψαντα κόμμι τὴν γνάθον. εὐμενέστερον γὰρ κόλλη προσκολλησάμεν τὴν δέριν ἄκρον πρὸς τὸ ἀποκεκαυλισμένον τῆς γνάθου, ὡς δάκτυλον ἀπὸ τοῦ τρώματος ἢ ὀλίγῳ πλέον. τοῦτο μὲν ἐς τὸ κάτω μέρος, ἐχέτω δὲ ἐντομὴν κατὰ τὴν ἴξιν τοῦ γενείου ὁ ἰμᾶς, ὡς ἀμφιβεβήκει ἀμφὶ τὸ ὅζυ τοῦ γενείου, ἕτερον δὲ ἰμᾶντα τοιοῦτον ἢ ὀλίγῳ πλατύτερον προσκολλησάμεν χρή πρὸς τὸ ἄνω μέρος τῆς γνάθου ἀπολιπόντα κατὰ τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ τρώματος, ὅσον περ ὁ ἕτερος ἀπέλιπεν. ἐσχίστω δὲ καὶ οὗτος ὁ ἰμᾶς τὴν ἀμφὶ τὸ οὖς περίβασιν. — — — Μαλακὸν εἶναι βούλεται τὸ δέσμα, καθάπερ ἦν ἴσως τότε ἐν Καρχηδόνι. [15]

18a 455 τούτων γὰρ ἐμνημόνευσεν ὀνομαστικῶς παραδείγματος ἕνεκεν, ὥσπερ καὶ πρόσθεν ἐν τῷ περὶ ἀγμῶν Αἰγυπτίου δέρματος. εὐδελον δ' ὅτι τοῦ δέρματος τούτου τοῦ ἐξωτάτου σκληρότερόν τε καὶ πυκνότερον ὀνομάζει λοιπόν. ὅπως δ' αὐτῷ χρῆται, τῆς ἀντιτάσεως ἕνεκα τῶν κατεαγόντων μορίων τῆς γένυος, αὐτὸς δηλώσει παρακολουθούντων ἡμῶν τῷ σκοπῷ τοῦ γιγνομένου. βούλεται γὰρ τὸ μὲν ἕτερον μέρος τοῦ κατεαγότος ὁστοῦ πρὸς τὸ γένειον, τὸ κατώτερον τείνεσθαι ἄνω πρὸς τὴν κεφαλὴν. — — — κστ'. Ἀποξέες δ' ἔστωσαν οἱ ἰμᾶντες ἀμφὶ τὴν ξυναφὴν, ἔνθα ξυνάπτεσθαι τε καὶ συνδεῖσθαι εἰς τὰ πέρατα τῶν ἰμάντων. — — — Ἐνταῦθα κελεύει στενότερά πως ὑπάρχειν αὐτὰ, μειομένου κατὰ βραχὺ τοῦ πλάτους, ὅπως ἡ δέσις ἀσφαλεστέρα γένηται. [15]

18a 456

τὰ γὰρ πλατύτερα πέρατα, κἂν ἐπιμελῶς τις δῆσῃ, τὸ μόνιμον οὐκ ἔχει. — — — κζ'. Ἐν δὲ τῇ κολλήσῃ ἡ σὰρξ τοῦ σκύτεος πρὸς τοῦ χρωτὸς ἔστω, ἔχεκολλότερον γὰρ οὕτως. — — — Τὸ σκύτος ἐκ δέρματος ζώου γίνεται διττὴν ἔχοντος φύσιν. ὅσον μὲν γὰρ ἔξωθεν ἐστὶ τοῦ δέρματος ὁμιλοῦν τῷ περίξ ἀέρι πυκνότερόν τε γίνεταί καὶ νευρωδέστερον, ὅσον δ' ἐντὸς τοῦδε, μαλακώτερόν τι καὶ ἀραιότερον. αὐτοῦ δὲ τούτου τὸ μὲν ἐγγύτερον τοῦ ἔξω πέρατος ἡττόν ἐστι, τὸ δὲ ἔνδον οὐ ψαύει τῶν ὑποκειμένων τῷ δέρματι, μᾶλλον τε ἀραιὸν καὶ σαρκῶδες, ὅπερ δὴ καὶ σάρκας τοῦ σκύτους ὠνόμασε καὶ συμβουλεύει κατὰ τοῦτο γίνεσθαι τὴν κόλλησιν, ἅτε γὰρ μαλακώτερον καὶ ἀραιότερον ἐπιτηδειότερόν ἐστιν εἰς τοιαύτην χρεῖαν. — — — κη'. ^[15]

18a 457 Ἐπειτα κατατείναντα χρή καὶ τοῦτον τὸν ἱμᾶντα, μᾶλλον δέ τι τὸν περὶ τὸ γένειον, ὥς ὅτι μάλιστα μὴ ἀποσμιλαίνῃ ἢ γνάθος, ξυνάψαι τοὺς ἱμᾶντας κατὰ τὴν κορυφὴν, κάπειτα περὶ τὸ μέτωπον ὀθονίῳ καταδῆσαι. — — — Ἀνενεχθέντων δηλονότι πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ κάμνοντος ἀμφοτέρων τῶν περάτων τοῦ ἱμᾶντος ἢ δέσις αὐτῶν πρὸς τὴν κορυφὴν αὐτῆς. μᾶλλον δὲ βούλεται τετάσθαι τὸν κάτω χάριν τοῦ τὴν γένυν, ὥς αὐτὸς εἶπε, μὴ ἀποσμιλαίνειν, ὅπερ ἐστὶν εἰς ὃν παράγεσθαι. — — — κθ'. Καὶ κατάβλημα χρή εἶναι, ὥσπερ νομίζεται, ὥς ἀτρεμέει τὰ δεσμά, τὴν δὲ κατάκλισιν ποιέεσθω ἐπὶ τὴν ὑγίειαν γνάθον μὴ τῇ γνάθῳ ἐρηρυσμένῃ, ἀλλὰ τῇ κεφαλῇ. ἰσχυαίνειν δὲ χρή τὸ σῶμα ἄχρι ἡμερῶν δέκα, ἔπειτα ἀνατρέφειν μὴ βραδέως. ἢ γὰρ οὐ τῇσι πρώτῃσι ἡμέρῃσι μὴ φλεγμῇ, ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι γνάθος κρατύνεται. ^[15]

18a 458 τελέως γὰρ ἐπιπωροῦται, ὥσπερ καὶ τᾶλλα τὰ ἀραιὰ ὁστέα, ἢ μὴ ἐπισφακελίσῃ. ἀλλὰ γὰρ περὶ σφακελισμῶν τῶν συμπάντων ὁστέων ἄλλος μακρὸς λόγος λείπεται. αὕτη ἢ διάστασις ἢ ἀπὸ τῶν κολλημάτων εὐμενῆς καὶ εὐταμίευτος καὶ ἐς πολλὰ καὶ πολλαχοῦ διορθώματα εὐχρηστος. τῶν δὲ ἱερῶν οἱ μὲν σὺν νόῳ εὐχειρες καὶ ἐν ἄλλοις τρώμασι τοιοῦτοί εἰσι καὶ ἐν γνάθων κατῆξεσιν. ἐπιδέουσι γὰρ τὴν γνάθον κατεαγεῖσαν ποικίλως καὶ καλῶς καὶ κακῶς. — — — Τὸ κατὰ πάντων ἔξωθεν ἐπιβαλλόμενον οὕτως ὠνόμασεν, εἴτε τῶν καλουμένων παραρμάτων εἴτε τῶν ὁμοίων εἴη τι. καλεῖ δ' αὐτὸς, ὥσπερ νῦν ἔτι συνήθως ὀνομάζεται, παραρματα παραιρούμενα ὑπὸ τῶν ἀμφισμάτων, ὑπὸ τῶν ῥαπτόντων αὐτά. μάλιστα γὰρ ἐπιτηδεῖα διὰ μαλακότητα, ταῦτά ἐστιν εἰς τὴν προκειμένην χρεῖαν, δύναιτο δ' ἂν τις ἀπορῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὁμοίων ἀφικνεῖσθαι. — — — λ'. ^[15]

18a 459 Πᾶσα γὰρ ἔνδεσις γνάθου οὕτω καταγείσης ἐκκλίνει τὰ ὁστέα τὰ ἐς τὸ κάταγμα ῥέποντα μᾶλλον ἢ ἐς τὴν φύσιν ἄγει. — — — Τῆς οὕτω, φησὶ, καταγείσης γένυος, τουτέστι τῆς καυληδὸν, ἢ ἐπίδεσις ἐκκλίνει μᾶλλον εἰς τὸ κάταγμα ἢ ἐξευθύνει τὰ ὁστέα διὰ τὸ μὴ δύνασθαι περιελιχθῆναι τὰ ὀθόνια κύκλῳ τὰ περὶ τὸ πεπονθὸς, ἀλλ' ἔξωθεν μόνον ἐπικαλέεσθαι. — — — λα'. Ἦν δὲ ἡ κάτω γνάθος κατὰ τὴν σύμφυσιν τὴν κατὰ τὸ γένειον διασπασθῇ, μόνῃ δὲ αὕτῃ ζύμφυσις ἐν τῇ κάτω γνάθῳ ἐστὶν, ἐν δὲ τῇ ἄνω πολλὰ, ἀλλ' οὐ βούλομαι ἀποπλανᾶν τὸν λόγον· ἐν ἄλλοις γὰρ εἶδεσι νοσημάτων περὶ τούτων λεκτέον. ἦν οὖν διαστῇ ἢ κατὰ τὸ γένειον σύμφυσις, κατορθῶσαι μὲν παντὸς ἀνδρός ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἐξεστέος ἐσωθέειν χρή εἰς τὸ εἶσω μέρος προσβάλλοντα τοὺς δακτύλους, τὸ δὲ εἶσω ῥέπον ἀνάγειν ἐς τὸ ἔξω μέρος ἐνερείσαντα τοὺς δακτύλους· ἐς διάστασιν μέντοι διατεινόμενοι ταῦτα χρή ποιέειν. ^[15]

18a 460 — — — Ἐκ δυοῖν μὲν ἡ κάτω γένυς ὁστῶν σύγκειται κατ' ἄκρον τὸ γένειον ἀκριβῶς ζυμπεφυκότων, ἐκ πολλῶν δὲ ἡ ἄνω κατὰ συνάρθρωσιν κειμένων. ἀλλ' ἡ τοιαύτη τῶν ὀνομάτων λεπτοურγία παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὐκ ἦν. διὸ καὶ Ἰπποκράτης τὴν ἄνω γένυν ζυντιθέντων τῶν ὁστῶν τὰς ἀρμονίας ὑπὸ τῆς ζυμφύσεως ἔταξε γένος, ἐνὶ γνωρίσματι προσέχων τὸν νοῦν ἐπ' αὐτῶν μηδεμίαν αἰσθητὴν κίνησιν ἐν ταῖς τοιαύταις τῶν ὁστῶν συνθέσεσι. — — — λβ'. Ῥᾶον γὰρ οὕτως ἐς τὴν φύσιν ἤξει ἢ εἰ ἐγχερίπτων τις ἐς ἄλληλα τὰ ὁστέα παραναγκάζειν πειρᾶται. τοῦτο παρὰ πάντα τὰ ὑπομνήματα χάριεν εἰδέναι. ὁκόταν δὲ

κατορθώση, ζεῦξαι μὲν χρή τοὺς ὀδόντας τοὺς ἔνθεν καὶ ἔνθεν πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. ^[15]

18a 461 ἱῆσθαι δὲ χρή κηρωτῇ καὶ σπλήνεσιν ὀλίγοις καὶ ὀθονίοισιν. — — — Ἔθος ἐστὶν Ἱπποκράτους, ὅσα κοινὰ παραγγέλματα τῶν κατὰ μέρος ἐστὶν ἅπαξ αὐτὰ περὶ ἑνὸς εἰπόντα δηλῶσαι τοῦ πράγματος τὴν δύναμιν, ὅτι κοινὴ πάντων τῶν ὁμοίων, ὥσπερ καὶ νῦν ἀξίως τὰ προδιατείνοντα τὴν κάτω γένυν οὕτω διαπλάττειν ἐπήνεγκε. ῥᾶον γὰρ εἰς τὴν φύσιν ἥξει ἢ εἴ τις ἐγχρίπτων εἰς ἄλληλα τὰ ὁστέα παραναγκάζειν πειράται. αὐτὸ τὸ νῦν εἰρημένον, ὅτι κοινὰ πάντων ἐστὶ τῶν διαπλαττομένων ὁστών, ἐπεσημάνετο διὰ τῆς προκειμένης ῥήσεως. — — — λγ'. Ἐπίδεσιν δὲ βραχείην ἢ ποικίλην, μάλιστα τοῦτο τὸ χωρίον ἐπιδέχεται, ἐγγὺς γάρ τι τοῦ ἰσορρόπου ἐστὶν, ὡς δὴ μὴ ἰσορρόπον ἔόν. — — — Ἀκριβῶς μὲν ἰσορρόπον ἐστὶ μόριον, ὅταν ὁμοιότατον ᾖ κατὰ τὸ σχῆμα κυλίνδρῳ. ^[20]

18a 462 καλῶ δὲ κύλινδρον οὐχ ὧ παίζουσιν αἱ παῖδες, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῖς κίοσιν ὑπάρχον σχῆμα. τοῦτο δ' ἀκριβῶς μὲν οὐδενὶ τῶν ὁστών ἐστὶ, μᾶλλον μέντοι τῶν ἄλλων ἐν μηρῷ καὶ βραχίονι. τῆς δὲ ἄνω γένυος ὅτι μὲν οὐκ ἔστι τοιοῦτον σχῆμα πρόδηλον, ὥσπερ οὐδὲ ἰσορρόπον αὐτὴν εἶναι φασιν, ἐγγὺς μέντοι τοῦ ἰσορρόπου διὰ τοῦτ' αὐτὴν εἶπεν, ὅτι τὸ ἀριστερὸν μέρος τῷ δεξιῷ κατὰ πᾶν ἐξωμοίωται καὶ ἴσον ἐστὶ καὶ διὰ τοῦτο τὸ συγκείμενον ἐξ ἀμφοῖν ἰσορρόπον γίνεται μηδεμίαν ἔχον ῥοπήν ἐπὶ θάτερα μέρη. δέχεται δὲ ποικίλας ἐπιδέσεις ἢ γένυς, ὡς κἂν τῇ τῶν ἐπιδέσεων γυμνασίᾳ πρώτη πάντων οὔση μεμαθήκατε. — — — λδ'. Τοῦ δὲ ὀθονίου τὴν περιβολὴν ποιέεσθαι χρή, ἣν μὲν ἡ δεξιὴ γνάθος ἐξεστήκη, ἐπὶ δεξιά· ἐπὶ δεξιά δὲ νομίζεται εἶναι, ἣν ἡ δεξιά χεὶρ ἡγέται τῆς ἐπιδέσεως· ἣν δὲ ἡ ἐτέρη γνάθος ἐξεστήκη, ὡς ἐτέρως χρή τὴν ἐπίδεσιν ἄγειν κἂν μὲν ὀρθῶς τις κατορθώσεται καὶ ἐπατρεμήσῃ ὡς χρή, ταχεῖα μὲν ἢ ἄλθεξις, οἱ δὲ ὀδόντες ἀσινέες γίνονται, ἣν δὲ μὴ, χρονιωτέρη μὲν ἢ ἄλθεξις, διαστροφὴν δὲ ἴσχουσα, οἱ ὀδόντες δὲ καὶ σιναροὶ καὶ ἀχρήϊοι γίνονται. ^[5]

18a 463 — — — Ἐλέχθη καὶ πρόσθεν ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ὅσα χεῖλος ἐξηρημένον ἔχει, τὴν μὲν ἀρχὴν βάλλεσθαι τῆς ὀθόνης ὀπισθεν τοῦ τοιοῦτου χεῖλους, ἐλίττειν δ' οὕτω κατ' αὐτὸν τὸν ἐπίδεσμον, ὡς προσάγεσθαι θάτερα χεῖλη τοῦ ἑλκους. ἔστι γὰρ τοῦτο κοινὸν πάντων τῶν ἐπανάγεσθαι δεομένων εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν. οὕτως οὖν καὶ νῦν τὸ κοινὸν τοῦτο φυλακτέον ἐστὶ προστέλλον τε καὶ καταναγκάζον τὸ ἐφεστηκὸς μέρος. ἔσται δὲ τοῦτο τῶν ὀθονίων αὐτὸ προσαγόντων ἐκεῖνῳ. προσαχθήσεται δὲ, εἰ μὲν τὸ δεξιὸν εἴη μέρος τὸ ἐφεστηκὸς, ἐντεῦθεν μὲν ἀγομένων, ἐπὶ δὲ τὸ ἀριστερὸν ἀγόντων ἐπίδεσμον. εἰ δὲ τὸ ἀριστερὸν εἴη τὸ πεπονθὸς, ἐκεῖθεν μὲν ἀρχομένων, ἐπὶ δὲ τὸ δεξιὸν δὲ ἀφικνουμένων. ὁ τοίνυν Ἱπποκράτης ὅταν ἀπὸ τῶν δεξιῶν μερῶν ἀρξάμενός τις ἐπὶ θάτερον ποιῇται τὴν νομὴν τῶν ὀθονίων, ἐπὶ δεξιά καλεῖ τὴν τοιαύτην ἐπίδεσιν, οὐ τῇ φορᾷ τοῦ ἐπιδέσμου προσέχων τὸν νοῦν, ἀλλὰ τῇ τῆς χειρὸς ἡγεμονίᾳ· ἐὰν γὰρ νοήσης καταντικρὺς τοῦ μὲν ἐπιδουμένου τὸν ἱατρὸν, ἢ μὲν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς γνάθου φορὰ τῶν ὀθονίων ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν ἀγομένη ἢ τῆς δεξιᾶς ἔσται χειρὸς, ἢ δ' ἐναντία τῆς ἀριστερᾶς. ^[5]

18a 464 — — — λε'. Ἦν δὲ ἡ ῥίς καταγῇ, τρόπος μὲν οὐχ εἷς ἐστὶ κατάξιος. — — — Αὐτὸς δὲ ἐφεξῆς ἐρεῖ τοὺς τρόπους· ἥτοι γὰρ μέρος αὐτῆς κατάγνυται, τῆς συνεχείας φυλαττομένης, ὡς μήτε κάτω χωρῆσαι μήτ' ἐφ' ἑκάτερα παραστραφῆναι, ἢ καὶ τούτων τι προσγίγνεται, καὶ ἥτοι κατὰ τὸ χονδρῶδες αὐτῆς τὸ πρόσω τούτων τι συμβαίνειν εἶωθεν, ἢ κατὰ τὸ λοιπὸν τὸ ὁστῶδες. — — — λστ'. ^[15]

18a 465 Ἀτὰρ πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα λωβέονται οἱ χαίροντες τῇσι καλῇσιν ἐπιδέσεσιν ἄνευ νόου, ἐν δὲ τοῖσι περὶ τὴν ῥίνα καὶ μάλιστα. — — — Εἰρωνευόμενος εἴρηκεν οὐ τὰς ὄντως καλὰς σημαίνων, ὧν σκοπὸς ἐστὶν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἄγειν τὸ πεπονθὸς, ἀλλὰ τὰς εὐμόρφους καὶ τερπούσας τοὺς

ὀρῶντας. ὅποῖα δὲ εἰσιν αὐται, διὰ τῆς ἐπομένης ῥήσεως μαθήσῃ. — — — λζ'. Ἐπιδεσίων γάρ ἐστιν αὕτη ἡ ποικιλωτάτη καὶ πλείστους μὲν σκεπάρνους ἔχουσα, διαρρώγας δὲ καὶ διαλήψιας ποικιλωτάτας τοῦ χρωτὸς ῥομβοειδέας. ὡς οὖν εἴρηται, οἱ τὴν ἀνόητον ἐγχειρίην ἐπιτηδεύοντες ἄσμενοι ῥινὸς καταγείσης ἐπιτυχάνουσιν ὡς ἐπιδήσωσι. μίαν μὲν οὖν ἡμέρην ἢ δύο ἀγάλλεται μὲν ὁ ἱητρὸς, χαίρει δὲ καὶ ὁ ἐπιδεδεμένος, ἔπειτα ταχέως μὲν ὁ ἐπιδεδεμένος κορίσκεται· ἀσπρὸν γὰρ τὸ φρόνημα. ^[15]

18a 466 ἀρκέει δὲ τῷ ἱητρῷ, ἐπειδὴ ἐπέδειξεν ὅτι ἐπίσταται ποικίλως ῥίνα ἐπιδέειν. ποιέει δὲ ἡ ἐπίδεσις ἡ τοιαύτη πάντα τὰναντία τοῦ δέοντος. τοῦτο μὲν γὰρ ὁκόσοι σιμοῦνται διὰ τὴν κάτηξιν δηλονότι, εἰ ἄνωθ' ἐν τις μᾶλλον πιέζοι, σιμότεροι ἂν εἶεν, τοῦτο δὲ ὅσοισι παραστρέφεται ἢ ἔνθα ἢ ἐνθα ἢ ῥίς ἢ κατὰ τὸν χόνδρον ἢ ἀνωτέρω, δηλονότι ὅτι οὐδὲν αὐτοὺς ἢ ἄνωθεν ἐπίδεσις ὠφελήσει, ἀλλὰ καὶ βλάψει μᾶλλον. — — — Σκεπάρνον μὲν ἐπίδεσμον ὅτι καλεῖ τὸν ἐγκεκλιμένον ὀλίγον ἐκ τῆς ἐγκαρσίας ἐπιβολῆς ἔμπροσθεν εἴρηται. διαρρώγας δὲ λέγει τὰ μεταξὺ διαστήματα τῶν ὀθονίων. ῥομβοειδῇ δὲ σχήματα τὰ ἰσόπλευρα μὲν, οὐκ ὀρθογώνια δέ· καὶ γὰρ καὶ ὀρίζεται τὸν ῥόμβον οὕτως ὁ Εὐκλείδης. ἔμαθες δὲ ὡς ἐν τοῖς ἐπιδέσμοις πάντων σχεδὸν πρῶτον ὀνομάζουσι ῥόμβον ἀπὸ τοῦ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ἐργάσασθαι σχήματα. — — — λη'. ^[15]

18a 467 Οὐχ οὕτω γὰρ συναρμόσει σπλήνεσι τὸ ἐπὶ θάτερον τῆς ῥινὸς, καίτοι οὐδὲ τοῦτο ποιέουσιν οἱ ἐπιδέοντες. — — — Οὐδὲν ὠφελείσθαι φησιν ἐξ ἐπιδέσεως τὴν εἰς τὸ πλάγιον ἐν τῷ καταγῆναι διαστραφεῖσαν ῥίνα. ὁ γὰρ τοι δόξῃ ἂν τινι βοηθεῖν αὐτῇ, μὴδ' αὐτὸ δύνασθαι τι. δόξειε δ' ἂν εἶναι βοηθεῖν, στηρίσαι κατὰ τὸ πλάγιον αὐτὴν ὀθονίοις, ἐς ὅπερ ἐπεκλήθη, ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα φησιν ἀκριβῶς δύνασθαι πρᾶξαι τόδε. — — — λθ'. Ἀγχιστα δὲ ἡ ἐπίδεσις μοι δοκῇ ἀντιποιεῖν, εἰ κατὰ μέσσην τὴν ῥίνα κατὰ τὸ ὀξὺ ἀμφιθλασθεῖν ἢ σὰρξ κατὰ τὸ ὀστέον, εἰ καὶ τὸ ὀστέον μικρὸν τισιν εἴη καὶ μὴ μέγα. τοῖσι γὰρ τοιούτοις ἐπιπώρωμα ἴσχει ἢ ῥίς καὶ ὀκριοειδεστέρη τινὶ γίνεται. ἀλλ' ὅμως οὐδὲ τούτοις δῆπου πολλοῦ ὅχλου δέεται ἡ ἐπίδεσις, εἰ δὴ τι καὶ δεῖ ἐπιδέειν. — — — Ἐν εὐθυτάτῳ δόξειεν ἂν ὠφελεῖν ἢ κοινῇ τῆς ῥινὸς ἐπίδεσις, ὅταν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἦτοι περίθλασις γένηται τοῦ δέρματος ἢ καὶ πάθῃ τι τὸ ὁστοῦν ἐπ' ὀλίγον. ^[15]

18a 468 ἐξοχὴ γὰρ τις ἔπεται κατὰ τὴν πώρωσιν αὐτοῦ. ἡ τοίνυν ἐπίδεσις ἐν τοῖς τοιούτοις παθήμασιν εἴργουσα καὶ προστέλλουσα τὸ πεπονθὸς ὠφέλειάν τινα δόξει δύνασθαι παρέχειν, ἐν τῇ δ' οὐδὲν τούτοις ἀναγκαῖον ἐπιδεῖν· τὰ γὰρ θλάσματα πειρᾶσθαι χρή μάλιστα μὲν ἀφλέγμαντα διαφυλάττειν, εἰ δὲ καὶ φλεγμαίνουσιν, ἀφλέγμαντα ποιεῖν ὡς τάχιστα. ὁ γε ἐπιτρεφόμενος πῶρος ὀλίγος οὐδὲν δὴ τούτων ἐπιδέσεων δεῖται. — — — μ'. Ἀρκέει δὲ ἐπὶ μὲν τὸ φλάσμα σπληνίον ἐπιτείναντα κεκηρωμένον, ἔπειτα ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων ἐπιδέεται, οὕτως ὀθονίῳ ἐς ἅπαξ περιβαλέειν. — — — Τὸ μέσον τοῦ ὀθονίου κατὰ τοῦ μέσου τῆς ῥινὸς ἐπιβαλόντα μὴ βιαίως ἀπάγειν χρή τῶν δαελῶν ἐκάστην ὀπίσω τῆς κεφαλῆς, ἐντεῦθεν τε ἐπὶ μέτωπον ἀνάγοντα δῆσαι. ^[15]

18a 469 — — — μα'. Ἀρίστη μέντοι ἱητρεῖα τῷ ἀλήτῳ τῷ σητανίῳ, τῷ πλυτῷ, γλίσχρῳ, πεφυρημένῳ, ὀλίγῳ καταπλάσσειν τὰ τοιαῦτα. — — — Σητανίους πυροὺς οἱ δόξαντες ἄριστα τὴν Ἱπποκράτους ἐξηγήσασθαι λέξιν εἰρησθαι φασὶ πρὸς αὐτοῦ τοὺς σῆτες ἐσπαρμένους, ὅπερ οἱ Ἀττικοὶ τῆτες ὀνομάζουσι, διὰ τοῦ τὰς συλλαβὰς ἀμφοτέρας λέγοντες, ἐξ οὗ σημαίνεσθαι φασὶ τοὺς ἐν τῷ ἔτει τούτῳ, τουτέστι κατὰ τὸ ἔαρ ἐσπαρμένους, διμηνιαίους τε καὶ τεσσαρακονθημέρους ὀνομαζομένους. ἐγὼ δὲ πυρῶν εἰδὸς τι σητανίους καλουμένους οἶδα κατὰ τε τὴν Κῶν αὐτὴν καὶ σύμπαν τὸ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνικόν. ὀλίγον ἔχουσιν οὗτοι τὸ πυρὸν, ἱκανῶς δὲ γλίσχρον τὸ σταῖς, οὗ μάλιστα νῦν ὁ Ἱπποκράτης δεῖται, καθότι καὶ αὐτὸς ἐφεξῆς ἐρεῖ· καὶ ὅταν μὴ ἔχη τοιοῦτον, ἦτοι μάνναν ἢ κόμμι κελεύει μιγνύναι αὐτῷ. ^[15]

18a 470

σπείρονται μὲν οὗτοι πυροὶ κατὰ τὸ ἔαρ εἰσβάλλον, ὡς αὐτὸς διμηνιαίοις καὶ καλὰ καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πλείονος ὀνομαζομένοις. γίγνεται δ' αὐτῶν μάλιστα γλίσχρον τὸ σταῖς, ὅταν τελεσθέντων ἀφαιρεθῇ τὸ πιτυρῶδες ἐπάνω. γίγνεται μὲν καὶ διὰ τῶν λεπτῶν κοσκίνων, γίγνεται δὲ καὶ τῷ προπεπλῦσθαι τοὺς πυρούς. ὥσπερ γὰρ αἱ πτισσόμενοι κριθαὶ τὸ λέπος ἀφιᾶσι μᾶλλον ὅταν προβραχῶσιν, οὕτως καὶ οἱ πυροί. πῶς οὖν εἶπε ταυτόν; οὐ γὰρ ταυτόν ἐστι βεβρέχθαι τε καὶ πεπλῦσθαι· βρέχονται μὲν γὰρ ἐν τοῖς μύλωσιν ἅπασιν οἱ πυροὶ πρὶν ἀλεῖσθαι, πλύνονται δὲ οὐκ ἐν ἅπασιν, ἀλλ' ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι τῆς Ἀσίας, ἂν καίτοι οὗτοι γιγνόμενοι ἔχουσι πλοκά μεγάλα πεπλυσμένα, διὰ λεπτῶν σχοίνων μικρὰ διαστήματα ἔχουσιν, ὡς χοῦν μὲν καὶ ψάμμον διέρχεσθαι, τὸν πυρὸν δὲ ἐπιμένειν εἰς ταυτό. ἐμβάλλοντες οὖν μύλωσιν ἀλεῖν πυρὸν, πρῶτον μὲν προδιατῶσιν, ἔπειτα δὲ καθιᾶσιν εἰς ὕδωρ ὅλον τὸν πλόκαμον, ὥστε πλύνεσθαι τε ἅμα καὶ βρέχειν συμμέτρως τοὺς πυρούς. ἀναφερομένου δὲ ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ πλοκάμου τὸ μὲν πλεῖστον ἀπορῥεῖ ἀπὸ τῆς ὑγρότητος, ἀπομένει δὲ πρὸς τοῖς πυροῖς τοσοῦτον, ὅσον ἀλουμένοις ἐπιτήδειόν ἐστιν. ^[15]

18a 471 εἰ γὰρ μὴ βραχεῖη τὸ περικείμενον ἔξωθεν αὐτοῖς λέμμα, τὸ τοιοῦτον δέρμα σύμφυτον εἰς λεπτὰ καταθραύεται κατὰ τὰς μύλας καὶ οὕτως ἐν τῷ διατῆσθαι συνδιεξέρχεται τι τοῦ καταθραυσθέντος τῷ ἀλεύρῳ· τοῦ δὲ προβραχέντος πυροῦ τὸ πυρῶδες ἀδρομερὲς μένον οὐ συνδιατῆται καὶ κατὰ τοῦτο καθαρώτερον γίγνεται τὸ ἄλευρον ἐκ τοῦ βεβρέχθαι τοὺς πυρούς. ἔνδοθεν δὲ φησι πλυτῷ καὶ γλίσχρῳ τῷ στανίῳ πυρῷ τὸ μετὰ τοῦ δέρματος, ὅπερ οἶον σάρξ ἐστὶν αὐτοῦ τὸ κατεργασθὲν, ὡς εἶπον, ἄλευρον ἱκανῶς γίγνεται γλίσχρον. ἡγοῦμαι τοίνυν αὐτὸν ὠνομακέναι πλυτὸν ἄλευρον, ὅταν ἐκ τῶν οὕτως κεκαθαμένων τε καὶ προβεβρεγμένων γένηται πυρῶν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο τις ἀκούσειεν, ἀπολείπεται πλυτὸν ἄλευρον ἀκούειν ἡμᾶς, ὅταν οὖν ὕδατι βρέξαντες αὐτὸ καὶ κινήσαντες πολυειδῶς, εἴτα ἐάσαντες καταστήναι τὸ ἐποχούμενον, ἄνωθεν ὕδωρ ἀπολαμβάνοντες ἐψήσωμεν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ χόνδρου ποιοῦμεν· ἀλλὰ μάχεται τούτῳ τὸ κελεύειν αὐτὸν φυρᾶν τὸ ἄλευρον, ἔψον γὰρ εἰρήκει. ^[15]

18a 472 καὶ οὐ φυρᾶται δὲ τὸ οὕτως ὑγρὸν, ἀλλ' ἔψεται μόνον. ἔτι δ' ἂν μᾶλλον ὁ λέγει διὰ τῆς πεφυρημένῳ λέξεως κατανοήσαιμεν. — — — μβ'. Χρὴ δὲ, ἣν μὲν ἀγαθὸν ἦ τῶν πυρῶν τὸ ἄλητον καὶ εὐόλκιμον, τούτῳ χρεέσθαι πάντα τὰ τοιαῦτα· ἣν δὲ μὴ πάνυ ὀλκιμον ἦ, ἐς ὀλίγην μάνναν ὕδατι ὡς λειοτάτην διέντα, τούτῳ φυρᾶν τὸ ἄλητον ἢ κόμμι πάνυ ὀλίγου ὡσαύτως μίσγειν. ὁκόσοις μὲν οὖν ῥίσι ἐς τὸ σιμὸν ῥέπουσα καταγῇ, ἣν μὲν ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν μέρους κατὰ τὸν χόνδρον ἵζηται, οἷόν τέ ἐστι καὶ ἐντιθέναι τι διόρθωμα εἰς τοὺς μυκτῆρας· ἣν δὲ μὴ, ἀνορθοῦν μὲν χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα, τοὺς δακτύλους ἐς τοὺς μυκτῆρας ἐντιθέντα, ἣν ἐνδέχεται. — — — Ἀγαθοὺς πυρούς τοὺς ἀρίστους δηλονότι λέγει. ^[15]

18a 473 ταύτην γὰρ οἱ παλαιοὶ τὴν προσηγορίαν ἐπιφέρειν εἰθισμένοι κατὰ παντὸς τοῦ πρώτου ὄντος ἐν τῷ οἰκίῳ γένει. λέγουσι δὲ καὶ νῦν ἅπαντες οἱ περὶ τὴν σιτοποιίαν ἀρίστους εἶναι πυρούς τοὺς πυκνοὺς τὴν οὐσίαν. οἱ γὰρ χαῦνοι πολὺ τὸ πιτυρῶδες ἔχουσι καὶ τὸ σταῖς αὐτῶν οὐ γίγνεται γλίσχρον, ὡς καὶ μυῶν. ὀλκιμον δὲ ὠνόμασε τὸ γλίσχρον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἐπειδὴ τεινόντων ἡμῶν αὐτὸ πρὸς τάναντία μέρη, συνεχὲς μὲν οὐ διασπώμενον τοῦ μὴ γλίσχρου φθάνοντος διασπᾶσθαι κατὰ τὰς τοιαύτας ἐνεργείας. εἰ δὲ διασπᾶται, πῶς ἂν τις ἔπεσθαι φαίηται τεινούσαις χερσὶ αὐτό; εἰ δ' οὐχ ἔπεται, πῶς ἂν ὀλκιμον ἔτι λεχθεῖ; τό γε μὴν ἀδιάσπαστον καὶ συνεχὲς γενόμενον εἰκότως ἂν τις ὀλκιμον ὀνομάζοι, καθάπερ καὶ τὸν ἰζόν. ἐπὶ πλεῖστον γὰρ οὗτος ἔλκεται πρὸς τάναντία μέρη διαλαμβανόμενος ὑπὸ τῶν ἡμετέρων χειρῶν, ὥστε καὶ ἐκ τούτων δῆλός ἐστιν ὁ Ἰπποκράτης γλίσχρον ἀξιῶν εἶναι τὸ σταῖς, ὅπου γε καὶ ὅταν μὴ τοιοῦτον ἦ, μάνναν αὐτῷ προσβάλλειν ἢ κόμμι κελεύει. ^[15]

18a 474 μάννα δὲ καλεῖται τὸ ὑπόσεισμα τοῦ λιβανωτοῦ. μὴ παρούσης δὲ μάννης αὐτὸν λειώσεις δηλονότι τὸν λιβανωτὸν, καὶ τούτου πάλιν αὐτοῦ τὸν λιπαρώτερον ἐκλεξάμενος. ἐγὼ δὲ ποτε

μήτε λιβανωτοῦ μήτε κόμμεως εὐπορῶν ἐχρησάμην ὑγρᾷ ῥητίνῃ, παρέτυχε γάρ πως αὕτη. χρήσαιο δ' ἂν ποτε καὶ μέλιτι, μηδὲ ταύτης παρούσης, ἀλλ' ἄμεινον ἐπὶ τὴν μάνναν ἔρχεσθαι καὶ τὸ κόμμι. θερμαίνει γάρ πως τό γε μέλι καὶ ἡ ῥητίνη. τὰ δὲ τοιαῦτα παρὰ τὰς ἀρχὰς ἐστὶν ἄχρηστα. προϊόντος μὲν οὖν τοῦ χρόνου καὶ μένοντος τοῦ λειψάνου τῆς φλεγμονῆς ταῦτα γίνεταί τῶν ἄλλων χρησιμώτερα. καθάπερ οὖν ἐμνημόνευσεν ἔμπροσθεν, σκύτους Αἰγυπτίου μὲν πρῶτον, αὐθις δὲ Καρχηδονίου παράδειγμα τῷ λόγῳ ποιούμενος, οὕτω καὶ νῦν τοὺς σητανίους ὠνόμασε πυρούς, ὡς καὶ οὕτως εἶπεν· ἀλεύρω χρῆσθαι γλίσχρας αὐτὰς ἐργαζομένῳ, οἷόν περ ἐργάζονται οἱ σητάνιοι πυροί. τάχα δὲ πάντας ὀνομάζει σητανίους οἷς συμβέβηκε πυκνοῖς τε εἶναι καὶ γλίσχρον ἔχειν τὸ ἄλευρον, ὡς ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος μᾶλλον αὐτοῖς εἶναι τὴν προσηγορίαν, οὐκ ἀπὸ τινος ἰδίας ἐξαιρέτου. ^[15]

18a 475 — — — μγ'. "Ἦν δὲ μὴ παχὺ ὑπάλειπτρον μὴ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τῆς ῥίνος ἀπάγοντα τοῖσι δακτύλοισιν, ἀλλ' ἢ ἴδρυται. ἔξωθεν δὲ τῆς ῥίνος ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμφιλαμβάνοντα τοῖσι δακτύλοις συναναγκάζειν τε ἅμα καὶ ἀναφέρειν ἐς τὸ ἄνω. καὶ ἦν μὲν πάνυ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τὸ κάτηγμα ἔη, οἷόν τε τι καὶ εἴσω τῶν μυκτῆρων ἐντιθέναι, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, ἄχνην τὴν ἀφ' ἡμιτυβίου ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἐν ὀθονίῳ εἰλίσσοντα, μᾶλλον δὲ ἐν Καρχηδονίῳ δέρματι ἐρράψαντα, σχηματίζοντα τὸ ἀρμόσσον σχῆμα τῷ χωρίῳ, ἵνα ἐγκείσεται. ἦν μέντοι προσωτέρω ἢ τὸ κάτηγμα, οὐδὲν οἷόν τε εἴσω ἐντιθέναι· καὶ γὰρ εἰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἀσηρὸν τὸ φόρημα, πῶς γε δὴ οὐκ ἐν τῷ ἐσωτέρῳ; τὸ μὲν οὖν πρῶτον καὶ ἔσωθεν ἀναπλάσσεσθαι καὶ ἔξωθεν ἀφειδήσαντα χρὴ ἀνάγειν ἐς τὴν ἀρχαίαν φύσιν καὶ διαρθρώσασθαι. ^[15]

18a 476 κάρτα γάρ οἱ ἢ τε ῥίς καταγεῖσα ἀναπλάσσεται, μάλιστα μὲν αὐθήμερος· ἦν δὲ μὴ, ὀλίγῳ ὕστερον, ἀλλὰ καταβλακεύουσιν οἱ ἰητροὶ καὶ ἀπαλωτέρως τὸ πρῶτον ἄπτονται ἢ ὡς χρῆ. παραβάλλοντα γὰρ τοὺς δακτύλους χρὴ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν φύσιν τῆς ῥίνος ὡς κατωτάτω κάτωθεν συναναγκάζειν, καὶ οὕτως μάλιστα ἀνορθοῦνται σὺν τῷ ἔσωθεν διορθώσει διορθοῦντα. ἔπειτα δὲ ἐς ταῦτα ἰητρὸς οὐδεὶς ἄλλος τοιοῦτός ἐστιν, εἰ ἐθέλοι μελετᾶν καὶ τολμᾶν, ὡς οἱ αὐτοῦ δάκτυλοι οἱ λιχανοί· οὗτοι γὰρ κατὰ φύσιν μάλιστα εἰσι. παραβάλλοντα γὰρ χρὴ τῶν δακτύλων ἐκάτερον παρὰ πᾶσαν τὴν ῥῖνα ἐρείδοντα ἡσύχως οὕτως ἔχειν, μάλιστα μὲν εἰ οἷόν τε εἶη ἀεὶ ἔστ' ἂν κρατηθῇ, εἰ δὲ μὴ, ὡς πλεῖστον χρόνον, ὡς εἴρηται· εἰ δὲ μὴ, ἢ παῖδα ἢ γυναῖκά τινα. μαλθακὰς γὰρ τὰς χεῖρας δεῖ εἶναι οὕτως, ὡς ἂν κάλλιστα ἰητρευθεῖη ἡ ῥίς, ὅτε μὴ ἐς τὸ σκολιὸν, ἀλλ' ἐς τὸ κάτω ἰδρυμένη εἶη ἰσοῤῥόπος. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδεμίαν που ῥῖνα εἶδον, ἥτις οὕτω κατεαγεῖσα οὐχ οἷη τε διαρθρωθῆναι αὐτίκα, πρὶν πωρωθῆναι συναναγκαζομένη ἐγένετο, εἴ τις ὀρθῶς ἐθέλοι ἰητεύειν. ^[15]

18a 477 ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι αἰσχροὶ μὲν εἶναι πολλοῦ ἀποτιμῶσι· μελετᾶν δὲ ἅμα μὲν οὐκ ἐπίστανται, ἅμα δὲ οὐ τολμέουσιν, ἦν μὴ ὀδυνῶνται ἢ θάνατον δεδοίκασι, καίτοι ὀλιγοχρόνιος ἡ πώρωσις τῆς ῥίνος. ἐν γὰρ δέκα ἡμέρησι κρατύνεται, ἦν μὴ ἐπισφακελίση. ὁκόσοις δὲ τὸ ὀστέον ἐς τὸ πλάγιον κατάγνυται, ἢ μὲν ἴησις αὕτη, τὴν δὲ διάρθρωσιν δηλονότι χρὴ ποιέεσθαι οὐκ ἰσοῤῥόπον ἀμφοτέρωθεν, ἀλλὰ τότε ἐγκεκλιμένον ὠθέειν ἐς τὴν φύσιν ἔκτοσθεν ἀναγκάζοντα καὶ ἐσματτεύομενον ἐς τοὺς μυκτῆρας καὶ τὰ εἴσω ρεύσαντα διορθοῦν ἀόκνως ἔστ' ἂν κατορθώσῃ, εὖ εἰδότα ὅτι ἦν μὴ αὐτίκα κατορθώσεται, οὐχ οἷόν τε μὴ καὶ διεστράφθαι τὴν ῥῖνα. ὅταν δὲ ἀγάγῃς ἐς τὴν φύσιν, προβαλόντα χρὴ ἐς τὸ χωρίον ἢ τοὺς δακτύλους ἢ τὸν ἕνα δάκτυλον, ἢ ἐξέσχεν, ἀνακωχέειν ἢ αὐτὸν ἢ ἄλλον τινὰ, ἔστ' ἂν κρατυνθῇ τὸ τρῶμα. ἀτὰρ καὶ ἐς τὸν μυκτῆρα τὸν μικρὸν δάκτυλον ἀπωθέοντα ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διορθοῦν χρὴ τὰ ἐκκριθέντα. ^[15]

18a 478 ὅτι δ' ἂν φλεγμονῆς ὑπογίνεται τοῦτοισι, χρὴ τῷ σταιτὶ χρέεσθαι· τοῖσι μέντοι δακτύλοις προσέχειν χρὴ ὁμοίως καὶ τοῦ σταιτὸς ἐπικειμένου. ἦν δέ που κατὰ τὸν χόνδρον ἐς τὰ πλάγια καταγῇ, ἀνάγκη τὴν ῥῖνα ἄκρην μετεστράφθαι. χρὴ οὖν τοῖσι τοιούτοις ἐς τὸν μυκτῆρα ἄκρον

διόρθωμά τι τῶν εἰρημένων ἢ ὅ τι τοιούτοις ἔοικεν ἐντιθέναι. πολλὰ δ' ἂν τις εὖροι τὰ ἐπιτήδεια, ὅσα μήτε ὁσμήν ἴσχει μήτε ἄλλως προσηνέα ἐστίν. ἐγὼ δέ ποτε πνεύμονος προβάτου ἀπότμημα ἐνέθηκα· τοῦτο γάρ πως παρέτυχεν· οἱ γὰρ σπόγγοι ἐντιθέμενοι ὑγράσματα δέχονται. — — — Εἰ μὴ δυνατόν, φησὶν, εἴη ἐντιθέναι τῇ ῥινὶ τοὺς δακτύλους, ὑπαλείπτῳ χρηστέον. ὀνομάζει δ' οὕτως, ὥς ἤδη πρόσθεν εἶπον, ἅπαν ὅ τι ἂν ὑπαλείψειεν, οἵαιπερ εἰσὶ μίλαι τε καὶ σπαθομίλαι καὶ τὰ διαπύρινα κατὰ τὸ πέρας αὐτῶν ἔχοντα ταῦτα πάντα κεφαλὰς περιφερεῖς. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ καίειν τὴν μασχάλην ἐδεόμεθα λεπτοτάτων ὑπαλείπτρων, οὕτω νῦν παχέων ἐστὶ χρεῖα, ὁπότε γε καὶ τοῖς δακτύλοις, ὅταν ἐγχωρῇ, χρώμεθα, κἂν ἐντὸς εἰς τοὺς μυκτῆρας ὅσοιπερ ἂν αὐτῶν ἀρμόττωσι καὶ ὅσοι διαπλάττωσι τὸ κατεαγὸς μέρος τῆς ῥινός. ^[15]

18a 479 ὅπερ δὲ προσήκει χρῆσθαι τῷ ὑπαλείπτῳ σαφῶς αὐτὸς ἐδίδαξεν, ἀνάγειν αὐτὸ κελεύσας οὐ κατὰ τὸ πρόσθεν μέρος τῆς ῥινός, ἀλλὰ καθ' ὃ μάλιστα καταπέπτωκεν εἰς τὴν κοιλότητα τὸ κατεαγὸς αὐτῆς. ἐκεῖνο γάρ ἐστὶ τὸ καὶ τῆς μοχλείας δεόμενον, ἵνα ὑψωθὲν εἰς τὴν κατὰ φύσιν ἀφίκηται χώραν· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄλλο τι τὸ διαπλάττειν ἐστὶν ὅτιοῦν μέρος ἔξω τοῦ τὴν οἰκείαν ἐκάστω τῶν μερῶν αὐτοῦ διδόναι χώραν. τὰ δ' ἐφεξῆς τῆσδε τῆς ῥήσεως ἄχρι πολλοῦ πάντ' ἐστὶ σαφῆ. — — — μδ'. Ἐπεὶ τὰ χρὴ Καρχηδονίου λοιπὸν πλάτος ὥς τοῦ μεγάλου δακτύλου τετμημένον ἢ ὅπως ἂν ξυμφέρῃ, προσκολλησάμενος ἐς τὸ ἔκτοσθεν πρὸς τὸν μυκτῆρα τὸν ἐγκεκλισμένον, κἄπειτα κατατείνει τὸν ἱμᾶντα, ὅπως ἂν ξυμφέρῃ. ^[15]

18a 480 μᾶλλον δὲ ὀλίγου τείνειν χρὴ, ὥστε ὀρθὴν καὶ ἀπαρτῇ τὴν ῥῖνα εἶναι· ἔπειτα, μακρὸς γὰρ ἔστω ὁ ἱμᾶς, κάτωθεν τοῦ ὠτὸς ἀγαγόντα αὐτὸν ἀναγαγεῖν περὶ τὴν κεφαλὴν. καὶ ἔξεστι μὲν κατὰ τὸ μέτωπον προσκολλησάμενος τὴν τελευτὴν τοῦ ἱμᾶντος, ἔξεστι δὲ μακρότερον ἄγειν, ἔπειτα περιελίσσοντα περὶ τὴν κεφαλὴν καταδεῖν. τοῦτο ἅμα μὲν δικαίην τὴν διόρθωσιν ἔχει, ἅμα δὲ εὐταμίευστον καὶ μᾶλλον, ἢν ἐθέλῃ, καὶ ἥσσον τὴν ἀντιρρόπην ποιῆσαι τῆς ῥινός· καὶ γὰρ ὁκόσοις ἐς τὸ πλάγιον ἢ ῥίς κατὰγνυται, τὰ μὲν ἄλλα ἱητρεύειν χρὴ, ὥς προεῖρηται, προσδέεται δὲ τοῖσι πλείστοις καὶ τοῦ ἱμᾶντος πρὸς ἄκρην τὴν ῥῖνα προσκολλησάμενος τῆς ἀντιρρόπης εἵνεκα. ὅσοις δὲ σὺν τῇ κατῆξει καὶ ἔλκεα προσγίνεται, οὐδὲν δεῖ ταρασσεσθαι διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὰ ἔλκεα ἐπιτιθέναι πισσηρὴν ἢ τῶν ἐναίμων τι, εὐαλθέα γὰρ τὰ τοιαῦτα· ὁμοίως κἂν ὅστέα μέλλῃ ἀπιέναι, τὴν τε διόρθωσιν τὴν πρώτην ἀόκνως χρὴ ποιέεσθαι μηδὲν ἐπιλείποντα καὶ τὰς διορθώσας τοῖσι δακτύλοις ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ, χαλαρωτέροις μὲν γὰρ χρώμενον, χεόμενον δέ. ^[15]

18a 481 εὐπλαστότατον γάρ τι παντὸς τοῦ σώματος ἢ ῥίς ἐστὶ. τῶν δὲ ἱμάντων τῇ κολλήσει καὶ τῇ ἀντιρρόπῃ παντάπασιν οὐδὲν κωλύει χρῆσθαι, οὐτ' ἢν ἐλκώσῃ οὐτ' ἢν ἐπιφλεγμῇ, ἀλύπητοι γὰρ εἰσι. — — — Διὰ τὴν ἀπαρτῇ φωνὴν σημαίνεται ἅπασα ἢ διὰ τῶν προσκολλημάτων ἀντίτασις τε καὶ οἷον εὐθυσις τῆς διεστραμμένης ῥινός, ὃ δὲ νῦν κελεύει ποιεῖν, ἀσθενὲς ἐφάνη μοι πειρωμένῳ· εἰ μὲν γὰρ ἰσχυρότερόν τε εἴη ὃ ἀποκολλᾶται καὶ ἀφίσταται μετρίως τείνοντος, οὐδὲν ἀξιόλογον περαίνεται. — — — με'. Ἦν δὲ οὗς κατεαγῇ, ἐπιδέσιες πᾶσαι πολέμιαι· οὐ γὰρ οὕτω τις χαλαρὸν περιβάλλοι· ἢν δὲ μᾶλλον πιέξῃ, πλέον κακὸν ἐργάσεται, ἐπεὶ καὶ ὑγιὲς οὗς ἐπιδέσει πιεχθὲν, ὀδυνηρὸν καὶ σφυγματῶδες καὶ πυρετῶδες γίνεται. — — — Τῆς συνεχείας ἢ λύσις ἔλκος μὲν ἐν σαρκώδει μορίῳ, κάταγμα δὲ ἐν ὀστέῳ καλεῖται. ^[15]

18a 482 τὸ δὲ ἐν χόνδρῳ γενόμενον οὐκ ἔχον ἰδίαν προσηγορίαν καταχρησάμενος ὁ Ἱπποκράτης τοῦ κατάγματος ὀνόματι προσηγόρευσεν. — — — μστ'. Ἀτὰρ καὶ τὰ ἐπιπλάσματα κάκιστα μὲν τὰ βαρύτατα ἐπίπαν, ἀτὰρ καὶ τὰ πλεῖστα φλαῦρα καὶ ἀποστατικά καὶ μύξαν τε ὑποποιεῖ πλείω, κἄπειτα ἐκπυήσας ἀσηρὰς, τούτων δὲ οὗς ἥκιστα κατεαγὲν προσδέεται. — — — Οἷς ἀπεδείξαμεν ἐν τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πραγματείᾳ τὰ κατὰ μέρος ὁμολογεῖται πάντα. καὶ γὰρ καὶ νῦν ἐπὶ τῶν ἐπιπλάσμάτων βλάπτεσθαι φησι τὸ οὗς ὁ Ἱπποκράτης, ὥσπερ καὶ φαίνεται διὰ τῆς ἐμπειρίας· ἱκανῶς γὰρ βούλεται ξηραίνεσθαι δὴ, ὅτι ξηρότατόν ἐστι τὴν φύσιν

ἔχον. ἄρ' οὖν κακὸν δέρματος συγκείμενον. ἐδείχθη δὲ ἕκαστον μόριον εἰς ὅσον ἂν ξηρότερον εἰς τοσοῦτο τῆς ξηραντικωτέρας ἀγωγῆς δεόμενον. ^[15]

18a 483

— — — μζ'. Ἄγχιστα μὲν, εἴπερ χρή, τὸ γλίσχρον ἄλητον, χρή δὲ μηδὲ τοῦ βάρους ἔχειν, ψαύειν δὲ ὡς ἥκιστα συμφέρει. ἀγαθὸν γὰρ ἐνίοτε φάρμακον καὶ τὸ μὴ φέρειν φάρμακον καὶ πρὸς οὓς καὶ πρὸς ἄλλα πολλά. χρή δὲ καὶ τὴν ἐπικοίμασιν φυλάττεσθαι, τὸ δὲ σῶμα ἰσχυαίνειν καὶ μᾶλλον ὧ ἂν κίνδυνος ἔη ἔμπυον τὸ οὓς γενέσθαι. ἄμεινον δὲ καὶ μαλθάσαι τὴν κοιλίην.
— — — Ἐγγυτάτω, φησὶν, ἐστὶ τοῦ μὴ βλάπτειν ἐπιπλαττόμενον τὸ γλίσχρον ἄλευρον. ἔστι γὰρ δῆλον ὅτι τοῦτο τῶν ἄλλων ξηραντικώτερον. εἴρηται δὲ ὀλίγω ἔμπροσθεν ἡμῖν, ὅποιον λέγει τὸ γλίσχρον ἄλητον, ἡνίκα τὸν περὶ τῆς καταπλαττομένης ῥινὸς ἐποιεῖτο λόγον. ὁμοιότατον δὲ τούτῳ ποιοῦσι κατὰ πλάσμα τῇ πείρᾳ διδαχθέντες οἱ κατὰ παλαιστράν ἔχοντες ἐκ τοῦ χόνδρου, βρέχοντες αὐτὸν ὅξει μέχρι διοιδέσει καὶ οὕτως λεαίνοντες. ^[15]

18a 484

— — — μη'. Ἦν δὲ καὶ εὐήμετος ἔη, ἐμέειν ἀπὸ συρμεσμοῦ. — — — Συρμεσμούς δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τὰς μετρίας κενώσεις εἴτε διὰ τῆς ἔδρας εἴτε καὶ δι' ἐμέτων γίνονται. τοιούτων τινὰ κελεύει καὶ νῦν ποιεῖσθαι. πολλὰ δ' ὕλαι τοῦτο περιεργάζονται· καὶ γὰρ μέλι πλέον ληφθὲν αὐτὸ καὶ μελίκρατον ἀκρατέστερον καὶ πτισάνης χυλὸς ἐξ ὕδατος ἐψημένος μόνον καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ μέλιτος. καὶ τούτων μᾶλλον ὁ ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμετος καὶ ὁ ἀπὸ ναρκίσσου βολβοῦ. μεῖζων δὲ τούτων, οὐ μὴν ἤδη γλίσχρος, ὅταν εἰς ῥαφανίδας ἐλλεβόρου λευκοῦ κάρφη πῆξαντες ἐν τῇ ὑστεραίᾳ τὰς ῥαφανίδας δῶμεν φαγεῖν, εἴτε μόνας εἴτε καὶ δι' ὀξύμέλιτος. — — — μθ'. ^[15]

18a 485

Ἦν δὲ ἐς πύησιν ἔλθῃ, ταχέως μὲν οὐ χρή στομοῦν· πολλὰ γὰρ καὶ τῶν δοκεόντων ἐκπυέεσθαι, ἀναπίνεται ποτε, κῆν μηδέπω τις καταπλάσῃ. — — — Φυλάσσεται τὸ οὓς ἅτε μὴν διὰ τὸν ὑποκείμενον τῷ δέρματι χόνδρον· ἂν γὰρ μὴ ταχέως τμηθὲν συναχθῇ τε καὶ κολληθῇ, κίνδυνος ἐστὶ λυπανθῆναι τὸν χόνδρον. ἀναπίνεται δὲ, τουτέστιν ἐκδαπανᾶται καὶ διαφορεῖται, τὸ συνιστάμενον αὐτόθι πῦον ἐνίοτε διὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένων ἀπλῶν καὶ κούφων φαρμάκων, ὅσα ξηραίνειν ἀδήκτως πέφυκεν, οἷόν ἐστι καὶ ἡ τοῦ κοχλίου μύξα μετὰ λιβανωτοῦ καὶ εἰ δέοι ξηραίνεσθαι σφοδρότερον, ἥτοι μετ' ἀλόης ἢ μετὰ σμύρνης ἢ μετ' ἀμφοῖν. οὕτως δὲ καὶ μέλι καταχριόμενον Ἀττικὸν ἐπιπασσόμενον λεῖον τῶν εἰρημένων ἕκαστον ξηραντικόν ἐστὶ τὸ φάρμακον. ἀδηκτον δὲ λέγω τὸν τε λιβανωτὸν καὶ τὴν ἀλόην καὶ τὴν σμύρναν. — — — ν'. ^[15]

18a 486

Ἦν δὲ ἀναγκασθῇ στομῶσαι, τάχιστα μὲν ὑγιὺς γίνεται, ἣν τις πέρην διακαύσῃ. εἰδέναι μέντοι χρή σαφῶς ὅτι κυλλὸν ἐστὶ τὸ οὓς καὶ μείον τοῦ ἑτέρου, ἣν πέρην διακαυθῇ. — — — Κυλλὸν μὲν καὶ μικρότερον ἐξ ἀνάγκης γίνεταί διαφθαρέντος ἐν τῇ καύσει μέρους οὐκ ὀλίγου, τοῦ τε χόνδρου καὶ τοῦ περιέχοντος αὐτὸν δέρματος ἔχεσθαι. ἐπὶ δὲ τοῦτο συμβουλεύει ποτὲ δεδιδὼς τὸ δύσαλθες τοῦ χόνδρου. γυμνωθεὶς γὰρ συνουλοῖ καὶ μάλιστα βραχείαις τισὶν ἡμέραις χρονίσεις, μετὰ τὸ τμηθῆναι μὴ συνελθόντος καὶ κολληθέντος τοῦ δέρματος εὐθέως. — — — να'. Ἦν δὲ μὴ πέρην καίηται, τάμνειν χρή τὸ μετέωρον μὴ πάνυ σμικρὴν τομήν. — — — Ἐνεκα τοῦ μηδὲν ἐμμεῖται τοῦ πύου καὶ βλάπτειν τὸν χόνδρον ἀξιόλογον κελεύει ποιεῖσθαι τὴν τομήν. ^[15]

18a 487

— — — νβ'. Διὰ παχυτέρου μὴν καὶ τὸ πῦον εὐρίσκεται ἢ ὡς ἂν τις δοκέοι. — — — Κατὰ τὴν διάγνωσιν τοῦ περιεχομένου γίνεταί πύου τις ἀπάτη τοῖς ἀνατεινομένοις, ὡς δοκέειν ἥδη πολὺ τε εἶναι αὐτὸ καὶ λεπτῦναι τὸ δέρμα. κατὰ δὲ τίνα τρόπον εἰς τὴν τοιαύτην ἀπάτην ἀφικνοῦνται διὰ τῶν ἐξῆς αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης δηλώσει. — — — νγ'. Ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν καὶ πάντα τᾶλλα τὰ μὲξώδεα καὶ μὲξοποιᾶ, ἅτε γλίσχρα ἑόντα ὑποθιγανόμενα, διολισθαίνει ταχέως ὑπὸ τοὺς δακτύλους ἔνθα καὶ ἔνθα. διὰ τοῦτο διὰ παχυτέρου εὐρίσκουσι τὰ τοιαῦτα οἱ

ἰητροὶ ἢ ὡς οἴονται. — — Κατὰ τὰς διαγνώσεις τῶν ἐκπυῖσκομένων μερῶν ἐπανήκει
συμμέτρως πρὸς τὴν ἀφὴν τὸ πάσχον σῶμα, διαιρεθὲν εὐρίσκεται πῦον ἔχον. ^[20]

18a 488 ἐπειδὴ οὖν εὖρωσιν οἱ ἰατροὶ τὴν αὐτὴν ποσότητα τῆς εἵξεως ἐπὶ παντὸς ἄλλου μέρους
ὁμοίως ἐκπεπηκέναι νομίζοντες τοῖς ἔμπροσθεν ἐωραμένοις, ἐπὶ τὸ τέμνειν ἀφικόμενοι
διαμαρτάνουσιν ἐνίοτε διττὴν ἁμαρτίαν, ὡς τὸ μὴδ' ὅλως εὐρεῖν πῦον ἐπὶ τούτων διὰ τοῦ
παχύτερα πολλῶ παρὰ τὴν προσδοκίαν εἶναι τοιαῦτα· ἔοικε γὰρ πολλάκις ἰατρῶ ὑγρὸν ἔχοντα
ἐν αὐτοῖς μυζῶδες, ὡς οὕτω διαπυήσαντα. καὶ γίγνεται τοῦτο διότι τὰ τοιαῦτα τῶν ὑγρῶν, ὡς
αὐτὸς εἶπεν, ὀλισθαίνει ταχέως ἐν τῷ ψαύειν αὐτῶν εἴωθε συνίστασθαι περὶ τε χόνδρους καὶ
τένοντας καὶ νεῦρα καὶ συνδέσμους, ὡς αὐτὸς ἐφεξῆς λέγει. — — νδ'. Ἐπεὶ καὶ τῶν
γαγγλιωδῶν ἔνια ὅσα ἂν πλαδαρὰ ἤη καὶ μυζώδεα σάρκα ἔχη, πολλοὶ στομοῦσιν οἰόμενοι
ῥεῦμα ἀνευρήσειν ἐς τὰ τοιαῦτα. ἢ μὲν οὖν γνώμη τοῦ ἰητροῦ ἐξαπατᾶται, τῷ δὲ πράγματι τῷ
τοιούτῳ οὐδεμία βλάβη στομωθέντι. ^[15]

18a 489 ὅσα δὲ ὕδατώδεα χωρία ἐστὶν ἢ μύξης πεπληρωμένα καὶ ἐν οἷοις χωρίοις ἕκαστα θάνατον
φέρει στομούμενα ἢ κατὰ ἀλλοίας βλάβας, περὶ τούτων ἐν ἄλλῳ λόγῳ γεγράφεται. — — Τὰ
γὰρ χονδρῶδη καὶ ταῦτα τὰ γαγγλία καὶ σύντροφά τινά εἰσι περὶ νεῦρα τὴν γένεσιν ἐξ ὑγροῦ,
γλίσχρου δὲ μυζώδους ἐσχηκότα. τοιαύτη γὰρ ἡ οἰκεία τῶν νεύρων τροφή. — — νε'. Ὅταν
οὖν τάμη τις τὸ οὔς, πάντων μὲν καταπλασμάτων καὶ πάσης τῆς μετώσιος ἀπέχεσθαι χρή.
ἰητρεῦειν δὲ ἢ ἐνάιμοις ἢ ἄλλῳ, ὃ τι μήτε βάρος μήτε πόνον παρασχῆσει. — — Ἐπεὶ ξηρόν
ἐστὶ μόριον τὸ οὔς καὶ διὰ τοῦτο τῶν ξηραίνοντων δεῖται φαρμάκων, χρή μέντοι οὐ μέγαν τοῦ
προσηκόντος αὐτὸ ξηραίνειν, ὅταν ἐπὶ τὸ τέμνειν εὐθέως τὰ φάρμακα προσφέρωνται. ^[15]

18a 490 τεῖνον γὰρ ἐργάζεται μὴδὲν ἔχοντα παρηγορικόν, οὐ μὴν οὐδὲ βαρύνεσθαι χρή τὸ οὔς τῷ
ἐπιτιθεμένῳ ὄγκῳ· καὶ γὰρ τὰ ὥτά γ' ὀδυνᾶται καὶ ἅμα ἀσηρόν. ἄριστον οὖν ἐστὶ χρῆσθαι
φαρμάκοις μετὰ τὸ στομῶσαι μετρίως ξηραίνουσιν, ὅποια τὰ ἔναιμα καλούμενα. τὰ γὰρ
καταπλάσματα ἐγκλείει τε καὶ θηλύνει μὴ ξηραίνοντα τὰς περιττὰς ὑγρότητας αὐτῶν καὶ
μάλιστα γλίσχρας καὶ παχείας οὔσας. — — νστ'. Ἦν γὰρ ὁ χόνδρος ἄρξηται ψιλοῦσθαι καὶ
ὑποστάσις ἴσχη πυρώδεας ἢ χαλώδεας, ὀχληρόν. — — Προσθεῖναι δὲ χρή τῇ λέξει τὸ ὑγρὸν,
ὅπερ καὶ παρεγγράφουσιν τινες, ὡς εἶναι τὴν ὅλην γραφὴν τοιαύτην· ὅτε γὰρ ὁ χόνδρος ἄρξηται
ψιλοῦσθαι καὶ ὑποστάσις ὑγρῶν ἴσχει. καλεῖ δ' ὑποστάσεις τὰς ἔνδον μονὰς τῶν ὑγρῶν, ἃ
προσηκὼν ἐκκρίνεσθαι, τοῦ τε πύου δηλονότι καὶ τοῦ μυζώδους χυμοῦ. ^[15]

18a 491 ^[t3] ὁχλώδη οὖν, φησὶ, γίγνεται, τουτέστι ὀδυνηρὰ, ὅπερ ὁρᾶται τοῦ χόνδρου κακουμένου. — —
νζ'. Γίγνεται δὲ καὶ τοῦτο δι' ἐκείνας τὰς ἰήσιας, πάντων δὲ τῶν παλιγκοτησάντων ἢ πέρην
διάκαυσις αὐταρκέστατον. — — Ποίας ἰήσεις μέμφεται; ἢ δηλονότι περὶ ὧν ἐνεδείξατο
μικρὸν ἔμπροσθεν ἀπέχεσθαι κελεύων, καταπλασμάτων καὶ μετώσεως καὶ τῶν βαρυνόντων
καὶ ὀδυνώντων. ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣ ΑΥΤΟ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

18a 492 ^[t1] α'. Σπόνδυλοι δὲ οἱ κατὰ ράχιν. — — Οὐχ ὡς καὶ καθ' ἕτερον μέρος ἐν τῷ σώματι σφονδύλων
ὄντων πρόσκειται τὸ κατὰ ράχιν· ἢ γὰρ ἀπάντων τῶν σπονδύλων σύνθεσις ὀνομάζεται ράχισ,
ἀλλ' εἰ καὶ οὕτως ἔτυχεν εἰπών· σφόνδυλοι δὲ οἷς ὑπάρχει καὶ κατὰ ράχιν εἶναι. ^[5]

18a 493 τινὲς μέντοι τῶν νεωτέρων ἰατρῶν ἀξιοῦσιν οὐχ ἅπασαν τῶν σπονδύλων τὴν σύνταξιν
ὀνομάζειν ράχιν, ἀλλὰ μόνον τὸν θώρακα καὶ τὴν ὀσφύν, καθ' οὓς ὁ Ἱπποκράτης νῦν δόξει
διαλέγεσθαι περὶ τῶν κατὰ τὴν ὀσφύν τε καὶ τὸν νῶτον μόνον, οὐ τῶν κατὰ τὸν τράχηλον.
εἴρηται δὲ ἀκριβῶς ἡμῖν ἅπασα τῶν σφονδύλων ἢ σύνθεσις ἐν τῇ περὶ τῶν ὀστέων εἰσαγωγῇ,
καθ' ἣν ἡξίωσα ἀπογυμνάσασθαι τὸν ἀκολουθήσαντα τοῖσδε τοῖς ὑπομνήμασι, τεθεαμένος
ἀκριβῶς ἕκαστον τῶν ὀστέων ὁποῖόν ἐστιν, ἐπ' αὐτῶν μὲν μάλιστα τῶν ἀνθρώπων σκελετῶν, εἰ

μὴ πάντως τῶν πιθηκείων. — — — β'. Ὅσοισι μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἔλκονται ἐς τὸ κυφόν.
— — — Ὅπισθοκύφωσις ὀνομάζεται ἢ εἰς τοῦπίσω διαστροφή τῆς ράχεως, ὥσπερ ἢ μὲν εἰς τὸ
πρόσω λόρδωσις, ἢ δὲ εἰς τὰ πλάγια σκολίωσις. οἷονται δὲ τινες γίνεσθαι τὴν εἰς τοῦπίσω
διαστροφήν, ἣν δὴ καὶ κύρτωσιν ὀνομάζουσι, φυμάτων ἀπέπτων συνισταμένων ἐπὶ τῆς ράχεως
μεγάλων τε καὶ σκληρῶν καὶ χρονίων, ὑφ' ὧν βαρυνομένους ὠθεῖσθαι πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν
τοὺς σφονδύλους, οὐκ ἐννοοῦντες ὅτι οὔτε κατακειμένων ὑπτίων ἐγχωρεῖ τὰ φύματα τοὺς
ὑποκειμένους ἑαυτοῖς βαρύνειν σφονδύλους οὔτε ὀρθῶς ἐστηκότων οὔτε καθημένων, ἀλλ'
οὐδ' εἴ ποτε κατὰ τῶν πλευρῶν κλινόμεθα. ^[5]

18a 494 πρὸς δὲ καὶ ἄλλοις ἐστὶν ἄτοπον εἰς τοσοῦτον βάρος ἢ σκληρότητα ἥκειν τὰ φύματα νοεῖν, ὥς
καὶ τῶν ὁστῶν βαρύτερα καὶ σκληρότερα γίνεσθαι. ὅτι μὲν οὖν ὑπὸ φυμάτων ἀπέπτων εἰς τὸ
ἔμπροσθεν ἀποτελοῦνται διαστροφῇ τῆς ράχεως αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης ὀλίγον ὕστερον ἐρεῖ.
προσέχειν δὲ χρὴ τοὺς ἐξηγησαμένους τὸ βιβλίον οὐ τούτῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅτι κατὰ τὴν
προκειμένην ῥῆσιν εἶπεν· ἐς τὸ κυφὸν ἔλκονται, δυνάμενος εἰπεῖν ὠθοῦνται, καθάπερ οὕτω
ἔλκονται. δόξει γε μὴν ἄτοπον εἶναι τοὺς σφονδύλους ὀπίσω μεθισταμένους ὑπὸ νοσημάτων
ἔλκεσθαι λέγειν εἰς τὸ πρόσω. τοῦτο γὰρ οἰκειότερον ἦν ἐπὶ τῆς λορδώσεως εἰρησθαι. ^[15]

18a 495 τί ποτ' οὖν ἐστὶν ἀληθὲς ἅμα καὶ πρὸς Ἱπποκράτην ἔτι πειράσομαι δηλῶσαι. αὐτὰ μὲν τὰ τῶν
σφονδύλων ὁστὰ κατὰ τὸν ἴδιον λόγον οὗτ' ἀνατρέπεται πρὸς τῶν φυμάτων οὔθ' ἔλκεται, τῶν
δὲ συνδούντων αὐτοὺς σωμάτων ἐστὶ τὸ πάθημα πρῶτον. ὅταν οὖν συνηθισμένον γένηται τοῖς
σφονδύλοις φῦμα μετεωριζόμενον καὶ αὐξανόμενον πρὸς τὴν ἔνδον ἢ πρόσω χώραν, ἐκατέρως
γὰρ ὀνομάζουσιν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἔπεσθαι τοῖς φύμασι τοὺς συνδέσμους, οἷς πάλιν αὐτοὺς
τοὺς σφονδύλους ἀκολουθεῖν. ἐὰν μὲν οὖν κατὰ μίαν χώραν γένηται τὸ φῦμα, ταύτης
ἐλκομένης ἐντὸς ἢ λόρδωσις συμβαίνει τῆς ράχεως σφονδύλοις· ἐὰν δὲ κατὰ δύο, μεταξύ τινος
ἀπαθοῦς περιλαμβανομένης χώρας ἢ κύφωσις. ἐκατέρου γὰρ τῶν φυμάτων ἔλκονται πρὸς
ἑαυτὸ τὸν συνεχῆ σφονδύλον, οἱ μέσοι κυρτοῦνται πρὸς τοῦπίσω. θεάσασθαι δὲ ἐναργῶς
ἐγχωρεῖ σοι τοῦτο συμβαῖνον ἐπὶ πάντων ὅσα κάμπτεσθαι δύναται μετρίως, οἷά περ εἰσι καὶ
διάχλωραι ῥάβδων καὶ τῶν καλάμων οἷς γράφομεν οἱ πλείους. τούτων τὸ μὲν ἕτερον τοῖς τῆς
δεξιᾶς χειρὸς περιλαβὼν δακτύλοις, τὸ δ' ἕτερον τοῖς τῆς ἀριστερᾶς ἐπισπάσαι πρὸς ἑαυτὸν εἰς
τὴν ἐναντίαν χώραν ἐπισπώμενόν τε καὶ κυρτούμενον ὄψει τὸ μέσον· οὐ μὴν οὐδὲ σκολιώσεις
ἐτέραν ἔχουσιν αἰτίαν γενέσεως, ἀλλὰ καὶ ταύτας τείνεσθαι συμβαίνει σκληροῦ καὶ δυσπέπτου
φύματος ἔν τινι τῶν πλαγίων μερῶν συνισταμένου. ^[5]

18a 496 τρία γὰρ ταῦτα πάθη κατὰ τὴν ράχιν ἐν ταῖς τῶν σφονδύλων γίγνεται μεταστάσεσι, κύφωσις,
λόρδωσις καὶ σκολίωσις· ὀπίσω μὲν ἀποχωρούντων ἢ κύφωσις, εἰς τὰ πρόσω δὲ ἰόντων ἢ
λόρδωσις, ἐπὶ δὲ τὸ πλάγιον ἐκτρεπομένων ἢ σκολίωσις. ἔξωθεν δὲ τούτων ἢ σείσεις καλουμένη
τέταρτον πάθος ἐστὶ τῶν ἐν τῇ ράχει σφονδύλων, ὅταν διακινήθῃσι μὲν αἱ ἀρμονίαι, κατὰ
χώραν δὲ οἱ σφόνδυλοι μένωσι. — — — γ'. Τὰ μὲν πλεῖστα ἀδύνατα λύεσθαι, πρὸς δὲ καὶ ὅσα
ἀνωτέρω τῶν φρενῶν τῆς προσφύσιος κυφοῦται. — — — Καὶ τᾶλλα μὲν, φησί, τὰ κατὰ ράχιν
ἐστὶ δύσλυτα, μάλιστα δ' αὐτῶν ὅσα φρενῶν τῆς προσφύσιος κυφοῦται ἀνώτερον, τουτέστιν ἐν
τῷ κατὰ τὸν θώρακα σφονδύλῳ. ^[15]

18a 497 ὅτι δ' οὕτως χρῆται τῇ φωνῇ καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθέως τοῦδε τοῦ βιβλίου δηλὸν ἐστίν, ἔνθα φησί·
καὶ γὰρ καὶ τὸ ἐπίπαν ἀμείνων καὶ στερεωτέρη ἢ βραχεῖα πόη τῆς βαθείης, ὅτι καὶ πρὶν
ἐκκαρπεῖν τὴν βαθείην. διὰ τί δὲ μάλιστα δύσλυτα γίνεται τὰ κατὰ τὸν θώρακα φύματα, διὰ τῆς
ἐπιφερομένης μαθήσεως ῥήσεως. — — — δ'. Τῶν δὲ κατωτέρω μετεξέτερα λύουσι κίρσοι
γινόμενοι ἐν τοῖσι σκέλεσι, μᾶλλον δὲ τι ἐγγινόμενοι κίρσοι ἐν τῇ κατ' ἰγνύην φλεβί. οἷσι δ' ἂν
τι κύφωμα ἦ, λύουσιν· ἐγγίνονται δὲ καὶ ἐν τῇ κατὰ βουβῶνα. — — — Ἐνιά φησι τῶν
κατωτέρω τοῦ θώρακος παθῶν, τουτέστι τὰ κατ' ὀσφῦν, ὑπὸ κίρσων ἢ δυσεντερίας λύεσθαι,

μεταλαμβανομένων δηλονότι τῶν ἐργασαμένων αὐτὰ χυμῶν εἰς πρώτην μὲν αὐτὴν τὴν ἐπὶ τῇ
ράχει μεγίστην φλέβα, μετ' ἐκείνην δὲ εἰς τὰς ἀποφύσεις αὐτῆς τὰς ἐπὶ τὰ σκέλη. ^[15]

18a 498 τοιαύτη δὲ οὐδεμία φλέψ ἐστι κατὰ θώρακα ἢ τοὺς μοχθηροὺς χυμοὺς ὑποδέξασθαι δυναμένη·
μία μὲν ἐστὶν ἢ τὰς ὀκτῶ πλευρὰς ἐκατέρωθεν φέρουσα, δύο δ' ἄλλαι μικραὶ τὰς ὑψηλὰς τε
παρὰ τὰς ἐξ ἐκατέρου μέρους μία, πασῶν δ' αὐτῶν εἰς τὸν θώρακα κατασχιζομένων τε καὶ
ἀναλίσκομένων. εἰ δὲ μεταβληθεῖ τις χυμὸς εἰς αὐτὰς ἐκ τῶν φυμάτων ἐκκενωθῆναι που
δύναται καὶ τὸ δ' ἐπίπαλαι φάναι αὐτὸ δύσκολον. οἱ γὰρ τὰ σκληρὰ καὶ δύσπεπτα γεννῶντες
χυμοὶ γλίσχροι εἰσὶ καὶ παχεῖς, ὥστ' οὐ ῥαδίως εἰς τὰς στενὰς μεταλαμβάνονται φλεβὰς. ἢ δὲ
κατ' ὁσφῦν φλέψ εὐρυτάτη τ' ἐστὶ καὶ πάσαις ταῖς κάτω φλεψὶν αὕτη χορηγεῖ τὸ αἷμα. τοὺς οὖν
παχεῖς τούτους καὶ γλίσχρους χυμοὺς, ὅταν ποτὲ μεταλάβῃ τῆς ἐν τοῖς πεπονθόσι μορίοις
δυνάμεως ῥωσθείσης, ὥς ἀπώσασθαι τὸ περιττὸν ἐναποτίθεται ταῖς ἐνταῦθα καθηκούσαις
φλεψὶν, ὑφ' ὧν ἀνευρύνονται μὲν καὶ κίρσοῦνται, παχέων μὲν ἱκανῶς ὄντων εὐθέως ἐν τῇ
κατὰ βουβῶνα, μετριοτέρων δὲ ὑπαρχόντων ἐν τῇ κατὰ τὴν ἰγνύαν. ^[15]

18a 499 ἔνθα γὰρ ἂν πρῶτον ὑπὸ πάχους τε καὶ γλίσχρότητος ἐμφραχθέντες ἰστώσιν, ἐνταῦθα διίστᾷσι
τε καὶ διευρύνουσι τὴν φλέβα. καὶ γὰρ τοῖς ἄνευ τοιαύτης αἰτίας ἔχουσιν ἐν τοῖς σκέλεσι
κίρσοις ἀνάλογον τῷ πάχει τοῦ χυμοῦ τὰς ἀνευρυνόμενας φλεβὰς ἰδεῖν ἐστίν, ἐπὶ μὲν τοῖς
παχυτάτοις τὰς εὐρυτάτας οἷαί περ εἰσὶν αἱ κατὰ βουβῶνα, ἐπὶ δὲ τοῖς ἥττον ἐκείνων παχέσι τὰς
ἥττον εὐρείας, ὅποιαι κατ' ἰγνύας εἰσὶ. ποτὲ μὲν γὰρ ἐν ταῖς μείζοσι τροφαῖς ἐμφραττόμενοι τὸ
πάθος ἐργάζονται, ποτὲ δὲ εἰς τὰς κατωτέρας χωροῦσιν, ὅσαι στενότεραι. παχὺ δὲ πάντως ἐν
τοῖς κίρσοις ἐστὶ τὸ αἷμα, μελαγχολικῶν δ' ἐστὶ πλειστάκις τὸ πάθος, ἔστι δ' ὅτε ἐτέρων ὠμῶν
καὶ παχέων χυμῶν. — — — ε'. Ἦδη δέ τισιν ἔλυσε καὶ ἡ δυσεντερὴ πολυχρόνιος γινομένη.
— — — Ὅταν εἰς ἔντερα μετάληψις γένηται τῶν παρὰ φύσιν χυμῶν ἐπὶ δυσεντερίᾳ, τῶν
ἐντέρων ξυομένων τῇ δριμύτητι τῶν εἰς αὐτὰ συρρέοντων χυμῶν ἐκφυῖσκομένων δηλονότι
τῶν φυμάτων. ^[15]

18a 500 οὐδὲ γὰρ ἄλλως οὐδὲ συρράγεῖν ποτ' εἰς ἔντερα διὰ τὸ πάχος αὐτῶν. αἱ δ' ἐκφυῖσαι
λεπτύνουσι τε τοὺς παχεῖς χυμοὺς καὶ τὴν ἐν τοῖς πάσχουσι μορίοις φύσιν ἐπεγεύρουσιν εἰς
ἀπόκρισιν ἀνιάρων ἤδη τῶν περιεχομένων χυμῶν. — — — στ'. Καὶ οἷσι μὲν κυφοῦται ῥάχιν
παισὶν ἐοῦσι, πρὶν ἢ τὸ σῶμα τελειωθῆναι ἐς αὔξησιν, τούτοις μὲν οὐδὲ συναύξεσθαι ἐθέλοι
κατὰ τὴν ῥάχιν τὸ σῶμα, ἀλλὰ σκέλεα μὲν καὶ χεῖρες τελειοῦνται, ταῦτα δὲ ἐνδεέστερα
γίνονται. — — — Οὐδὲν θαυμαστόν ἐστιν ἀναυξῆ γενέσθαι τὴν ῥάχιν ἐν τοῖς τοιούτοις
νοσήμασιν, ὥσπερ κάπνι τῶν ἐξαρθρημάτων ἔμπροσθεν ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὧν ἡ
ἔμπτωσις ἡπορήθη. ^[15]

18a 501 διὰ τε γὰρ τὴν διαστροφὴν τῶν ἀγγείων καὶ τὴν δυσκινήσιαν καὶ τὸν τῆς φύσεως κάματον, ὃν
κάμνει κατὰ τὰ τοιαῦτα πάθη, χεῖρον ἢ πρόσθεν ἀνάγκη τρέφεσθαι τὰ πεπονθότα μόρια. τοῦτο
δ' ἐν μὲν τοῖς ἡυξημένοις ἤδη καὶ τελείοις σώμασιν ἰσχνότερα ποιεῖν εἴωθε τὰ μόρια, τοῖς δ' ἔτ'
αὐξανόμενοις ἢ αὔξησις ἐμποδίζεται τῶν κατὰ ῥάχιν. ὅσα δ' ἀμφοτέρω τῶν πεπονθότων ἐστίν,
οἷον αἱ τε χεῖρες καὶ τὰ σκέλη, παντάπασιν ἀβλαβῇ διαμένει· συμπάσχει γὰρ οὐχ ὅλον τὸ σῶμα
τοῖς οὕτω πεπονθόσιν, ἀλλ' ὅσα πλησίον ἐστὶ μόνα. — — — ζ'. Καὶ ὅσοισιν ἂν ἢ ἀνωτέρω τῶν
φρενῶν τὸ κύφος, τούτοις μὲν αἱ τε πλευραὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἐς τὸ εὐρὺ αὔξεσθαι, ἀλλ' ἐς
τοῦμπροσθεν, τό τε στήθος ὅζῃ γίνεται, ἀλλ' οὐ πλατὺ, αὐτοὶ τε δύσπνοοι γίνονται καὶ
κερχινώδεις. ἥσσον γὰρ εὐρυχωρίην ἔχουσιν αἱ κοιλίαι αἱ τὸ πνεῦμα δεχόμεναι καὶ
προπέμπουσαι. — — — Ἐπὶ τῶν ἔτι ἐν αὐξήσει λόγον ποιεῖται, περὶ ὧν προεῖρηκεν ὅτι οὐχὶ
συναύξεται τὰ κατὰ τὴν ῥάχιν αὐτοῖς. ^[20]

18a 502

ὅταν οὖν ἐν τοῖς κατὰ τὸν θώρακα σφονδύλοις τὸ κύφωμα γένηται, μάλιστα τούτοις ἀναυξητέα ἀποτελεῖται κατὰ τὸ μήκος. ἔκ τε οὖν τούτων καὶ ὅτι κατὰ τὸ κυφὸν εἰς τοὔπισω μετὰστασις ἐγένετο τῶν σφονδύλων, ἀναγκαῖόν ἐστι στενὸν καὶ ὀξὺν αὐτοῖς γίνεσθαι τὸν θώρακα καὶ κατὰ τοῦτο καὶ τὰς ἐντὸς κοιλίας τὰς ὑποδεχομένας τὸ πνεῦμα μικροτέρας, ὥστε καὶ τοῦ πνεύματος, ὅταν ἀναπνέωσιν, ἐλάττονος ἀπολαύειν τὸ σῶμα. λέλεκται δὲ καὶ τοῖς περὶ δυσπνοίας ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἔνθα τῆς χρείας ἐλάττων εἰσπνοὴ γίνεται, τὴν ἐφεξῆς αὐτῇ τὴν δευτέραν μετ' ἐλάττονα χρόνον ἢ εἴπερ εἶχε κατὰ φύσιν ἢ προτέρα ποιῆσαι τὴν ἀρχήν. τὸ δὲ μετ' ἐλάττονα πυκνὸν ἐργάζεται τὸ πνεῦμα καὶ τοῦτο τὸ τῆς δυσπνοίας εἶδος συνίσταται τὸ κατὰ μικρότητα καὶ πυκνότητα. κερχνῶδεις δὲ γίνονται διὰ τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα καὶ τραχεῖαν ἀρτηρίαν μορίων στενότητα. συναύξει δὲ ταύτην τὴν στενότητα καὶ τοῦτο περὶ οὗ κατὰ τὴν ἐξῆς ῥῆσιν διδάσκει. — — — ἡ'. [20]

18a 503 Καὶ μέντοι καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν μέγαν σφόνδυλον λορδὸν τὸν αὐχένα ἔχειν, ὡς μὴ προπετὴς ἔη αὐτοῖσιν ἡ κεφαλὴ. στενοχωρίην μὲν οὖν πολλὴν τῷ φάρυγγι παρέχει καὶ τοῦτο ἐς τὸ εἶσω ῥέπον· καὶ γὰρ τοῖσιν ὀρθοῖσι φύσει δύσπνοιαν παρέχει τοῦτο τὸ ὁστέον, ἦν ἔσω ῥέψη, ἔς τ' ἂν ἀναπιεχθῇ. δι' οὖν τὸ τοιοῦτον σχῆμα ἐξεχέβρογχοι οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον φαίνονται ὑγιέες. — — — Εἰς τάναντία ἐχόντων τῶν κατὰ τὸν θώρακα σφονδύλων εἰς τὴν ὀπίσω χώραν μεταστάντων ἐν τοῖς κυφώμασιν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὅλον τὸν τράχηλον εἰς τὸ πρόσω ῥέπειν, ὥστε καὶ τὴν κεφαλὴν· ἐπίκειται γὰρ τούτῳ· κατ' εὐθὺ τοίνυν συμβήσεται τοῖς κυφοῖς ἐν τοιούτῳ σχήματι βαδίζειν, ἐν ᾧ οἱ πάντες, ὅταν ἐπινεύσωμεν ὅλον τὸν τράχηλον ἅμα τῇ ῥάχει καὶ κάμψαντες ἄμφω καὶ κυρτώσαντες εἰς τοὔπισω κάτω βλέπομεν εἰς τὴν γῆν. ὅπως οὖν μὴ πάσχωσιν οἱ κυρτοὶ τοῦτο, τὸν τράχηλον ἀναγκάζονται πρὸς τοὔπισω, τοῖς αὐτῶν σφονδύλοις ὀλίγον εἰς τοῦτο συντελοῦσιν, ὡς ἂν ἐλαχίστην ἔχουσι τὴν κίνησιν, ἔνθα μάλιστα ταύτην ἀξιόλογον εὐρίσκουσιν, ἐνταῦθα πλεῖστον ἀνανεύουσιν. [15]

18a 504 εὐρίσκεται δὲ κατὰ τὴν τῶν πρώτων δυοῖν σφονδύλων διάρθρωσιν, ἦν πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν. ὅπερ οὖν τοῖς ἀπαθέσιν ἄγουσιν εἰς ὀπίσω τὴν κεφαλὴν γίνεται σχῆμα, κατὰ τὴν διάρθρωσιν αὐτῆς, τοῦτο τοῖς κυφοῖς ὀρθοῦμένοις· καὶ δὴ καὶ ὥσπερ οἱ κατὰ φύσιν ἔχοντες ἐξεχέβρογχοι γίνονται κατὰ τὰς εἰς τοὔπισω τῆς κεφαλῆς ἀνανεύσεις, οὕτως οἱ κυφοὶ κατὰ τὰς ὀρθίας τάσεις. ἐξεχεβρόγχους δηλονότι καλεῖ τοὺς ἐξέχοντας εἰς τοὔπισω, εἰς τὸ πρόσω τὴν δίκην ἔχοντας. οὕτως δ' εἰκὸς ὀνομάζειν αὐτὸν, ἥτοι τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν ὅλην ἢ μόνον τὸν φάρυγγα, καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ μάλιστα κερχνῶδη τὴν ἀναπνοὴν ἐργαζόμενον, ἀμέλει καὶ τοῖς κοιμωμένοις ἐν τοιούτῳ σχήματι μάλισθ' ὑπάρχει τὸ ῥέγχειν. διὰ τοῦτ' ἔφη· καὶ γὰρ τοῖσιν ὀρθοῖσι φύσει δύσπνοιαν παρέχει τοῦτο τὸ ὁστέον, ἦν ἔσω ῥέψη, ἔς τ' ἂν ἀναπιεχθῇ τοῦτο τὸ ὁστέον, ἀναφορικῶς εἰπὼν ἐπὶ τὸ προειρημένον ἐν ἀρχῇ τῆς ῥήσεως, ἔνθα φησί· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν μέγαν σφόνδυλον λορδὸν τὸν αὐχένα ἔχειν. [15]

18a 505 ἐξ οὗ τεκμήραιτ' ἂν τις μέγαν σφόνδυλον ὀνομάζειν αὐτὸν τὸν δεύτερον, ὃς χωρῆσαι μάλιστα δύναται πρόσω, καὶ πάλιν ἐντεῦθεν ἀναπιεχθῆναι. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ τὴν αὐτὴν χώραν τὴν πρόσω καὶ ἔσω κέκληκε· πρόσω μὲν ὡς βαίνοντα ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν εἰς αὐτὴν σφόνδυλον, ἔσω δ' ὅτι κατὰ τὸ βάθος ἐστὶ τοῦ σώματος, ἐάν τε πρὸς τὴν ἔσωθεν ἐπιφάνειάν τις, ἐάν τε πρὸς τὴν ὀπίσω σκοπῇ. — — — Θ'. Φυμάτιά τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸν πνεύμονά εἰσιν οἱ τοιοῦτοι σκληρῶν φυμάτων καὶ ἀπέπτων· καὶ γὰρ ἡ πρόφασις τοῦ κυφώματος καὶ ἡ ζύντασις τοῖσι πλείστοις διὰ τοιαύτας συστροφὰς γίνεται, ἥσιν ἂν κοινωνήσωσιν οἱ τόνοι οἱ σύνεγγυς. — — — Οἷς ἐν τοῖς ἄνω τῶν φρενῶν ἐστὶ τὸ κύφωμα, τούτοις κατὰ τὸν πνεύμονα τὰ φύματά φησιν ὡς τὸ πολὺ γίνεσθαι. δῆλον οὖν ὅτι καὶ οἷς ἐν ὁσφύϊ τὸ κύφωμα ἦ καὶ τούτοις ἐνταῦθα τὰ φύματα συνίσταται. [15]

18a 506

ὥς τὸ πολὺ δ' εἶπεν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὴν διάπτωσιν καὶ πληγὴν κυφοῦται ῥάχις, ὥσπερ οὖν καὶ λорδοῦται καὶ σκολιοῦται. διὰ δὲ τοῦ φάναι· καὶ γὰρ ἡ πρόφασις τοῦ κυφώματος καὶ ἡ σύντασις τοῖσι πλείστοις διὰ ταύτας συστροφὰς γίγνεται, τὴν αὐτὴν γνώμην ἐνδείκνυται κατ' ἀρχὰς, ὁπότε λέγει· σφόνδυλοι δὲ οἱ κατὰ ῥάχιν, οἷσι μὲν ὑπὸ νοσημάτων ἔλκονται εἰς τὸ κυφόν. τὸ δ' ἐν τῇ νῦν ῥήσει λελεγμένον, ἥσιν δ' ἂν κοινωσήσωσιν οἱ τόνοι οἱ ζύνεγγυς ἐπὶ τὰ νεῦρα τὴν ἀναφορὰν ἔχει, κατὰ τὸν νῶτόν τε καὶ τοὺς σφονδύλους. ἐγὼ δὲ πρόσθεν ἡτιασάμην τοὺς συνδέσμους τῶν σφονδύλων ἔλκομένους ἑαυτοῖς συνεπισπᾶσθαι καὶ αὐτοὺς τοὺς σπονδύλους. οὐ γὰρ ἡγοῦμαι τὰ ἀπὸ νωτιαίου πεφυκὸτα νεῦρα τὰ ἔλκόμενα πρὸς τοῦ φύματος ἑαυτοῖς δύνασθαι συνεπισπᾶσθαι τοὺς σφονδύλους· καὶ γὰρ ἀσθενέστερον πολὺ τῆς τοιαύτης δυνάμεως ἐστὶ διὰ τε σμικρότητα καὶ μαλακότητα, διὸ καὶ οὐδὲν ἐκπέφυκεν ἐκ τῶν ὁσῶν, ὥσπερ οἱ σύνδεσμοι. ῥωμαλεώτεροι γὰρ ὄντες οὗτοι καὶ συνεχεῖς τοῖς τόνοις. εἰ δ' ἂν κοινωσήσωσι τοῖς φύμασι, δύνανται οὖν ἐπισπᾶσθαι τοὺς σφονδύλους. ^[15]

18a 507 — — — ι'. Ὅσοις δὲ κατωτέρω τῶν φρενῶν τὸ κύφωμά ἐστι, τούτοις νοσήματα μὲν ἐνίοις προσγίνεται νεφριτικὰ καὶ κατὰ κύστιν, ἀτὰρ καὶ ἀποστάσεις ἐς ἐμπύμῃ τι καὶ κατὰ κενεῶνας καὶ κατὰ βουβῶνας χρόνιαι καὶ δυσαλθέες καὶ τουτέων οὐδ' ἑτέρη λύει τὰ κυφώματα. — — — Κατὰ συμπάθειαν δηλονότι τὰ εἰρημένα νοσήματα γίγνεται. συμπάσχει δὲ τὰ ὁμογενῆ καὶ τὰ πλησίον ἅπερ ἐλέγετο κὰν τῷ σύνεγγυς καὶ τὰ κοινὰ καὶ μάλιστα κακοῦντα. δυσεντερία μὲν οὖν καὶ κίρσοι κατὰ μετὰστασιν τῶν ἐργαζομένων τὰ φύματα χυμῶν γεννώμενα θεραπεύει τὴν κύφωσιν. ὅσα δὲ κατὰ συμπάθειαν γίγνεται νοσήματα, τούτων οὐδὲν ἐστὶ λυτικῶν τῶν ἐξ ἀρχῆς παθῶν. — — — ια'. ^[15]

18a 508 Ἰσχία δὲ τοῖσι τουτέοις ἀσαρκότερα γίνεται ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσιν. — — — Οἷς κατ' ὀσφῦν ἐστὶ τὸ κύφωμα, τούτοις ἰσχία μᾶλλον ἐστὶν ἄσαρκα τῶν κατὰ θώρακα κυφῶν. ἐκ τούτου δὲ δῆλον ὥς καὶ τοῖς κατὰ θώρακα κυφοῖς ἄσαρκα μετρίως γίγνεται τὰ κατ' ἰσχίον, ὥς ἂν κοινωνοῦντα τῇ ῥάχει. — — — ιβ'. Ἡ μέντοι σύμπασα ῥάχις μακροτέρη τούτοις ἢ τοῖσιν ἄνωθεν κυφοῖσι. — — — Τοῖς μηδέπω τελείοις κατὰ τὴν ἡλικίην πρὸς τῷ κοινῷ τῆς ἀτροφίας, ἔτι καὶ ἀναύξητα τὰ πεπονθότα μόρια γίνεται, καθότι καὶ πρόσθεν ἐρρέθη. νυνὶ δὲ προστίθῃσιν ἄλλην διαφορὰν οὐκ ἀπὸ τῆς ἡλικίας, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πεπονθότων μορίων· ὅσῳ γὰρ ἐν ἀρχῇ μᾶλλον ἑαυτῆς ἡ ῥάχις πάθη, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀναυξεστέρα γίγνεται, διότι τῆς γενέσεως αὕτη καὶ τῆς αὐξήσεως ἄνωθέν ἐστιν. ^[15]

18a 509 — — — ιγ'. Ἦβη δὲ καὶ γένειον βραχύτερα καὶ ἀτελέστερα καὶ ἀγονώτεροι οὗτοι τῶν ἄνωθεν κυφῶν. — — — Τῷ κοινῷ λόγῳ τῆς συμπαθείας προσέρχεται διαφορὰ κατὰ τὴν τῶν τόπων φύσιν. ὁ μὲν οὖν κοινὸς λόγος ἐστὶ τὰ πλησιάζοντα τοῖς πεπονθόσι συμπάσχειν. ἴδιος δὲ ἔνθα μὲν ἀναπνευστικὰ μόρια δυσπνουστέρους γίνεσθαι τοὺς πάσχοντας καὶ κερχνῶδεις, ἔνθα δὲ τὰ κατωτέρω τῶν φρενῶν γίνεται βραδυτέρα ἢ ἥβη. ἔπεται δὲ τούτῳ καὶ ἡ κατὰ τὰ γένεια βλάβη. — — — ιδ'. Οἷσι δ' ἂν ἠϋξημένοις τὸ σῶμα γένηται κύφωσις, τούτοις ἀπαντικρὺ μὲν τῆς νόσου τῆς τότε παρεούσης κρίσιν ποιεῖ ἡ κύφωσις. ^[15]

18a 510 ἀνὰ χρόνον μέντοι ἐπισημαίνει τι τῶν αὐτέων, ὥσπερ καὶ τοῖσι ἑτέροις ἢ πλεόν ἢ ἔλασσον. ἥσσαν δὲ κακοήθως, ὥς τὸ ἐπίπαν μὲν τοιαῦτὰ ἐστὶ. — — — Τὸ ἀπαντικρὺ νῦν εἴρηκεν ἐν ἴσῳ τῷ ἐκ τοῦ φανεροῦ, ὅπερ ἄλλοι τινὲς τῶν παλαιῶν ἀντικρυς εἰρήκασιν· ἐκ μὲν τοῦ φανεροῦ καὶ ὥς εἶπε τις αἰσθητοῦ κρίσιν ἢ κύφωσις, ὅπερ ἐπὶ λύσιν λαμβάνει καὶ δόξειεν ἂν τὸ πάθος ἀνηρῆσθαι παντάπασιν. ὑπολείπεται μέντοι τι λείψανον βραχὺ παροξυνόμενον, ἐπὶ τε τοῖς κατὰ τὴν δίαιταν ἀμαρτήμασι καὶ ἐν τῇ τῶν ἔξωθεν ἀπάτῃ βλαβερόν. — — — ιε'. Πολλοὶ μέντοι ἤδη καὶ εὐφύρως ἤνεγκαν καὶ ὑγιεινῶς τὴν κύφωσιν ἄχρι γήρως, μάλιστα δὲ οὗτοι, οἷσιν ἂν ἐς τὸ εὐσαρκον καὶ πιμελῶδες προτράπηται τὸ σῶμα. ὀλίγοι μὲν ἤδη καὶ τῶν τοιούτων ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη ἐβίωσαν, οἱ δὲ πλείστοι βραχυβιώτεροί εἰσι. — — — Διὰ ῥώμην φύσεως καὶ τοῦ

πάθους τὴν ἐπιείκειαν, ἥδη δὲ καὶ τὴν ὅλην δίαιταν, ἣν ὁ πάσχων διαιτᾶται, μέχρι γήρωος ἔνιοι τὴν κύφωσιν ὑγιεινῶς ἤνεγκαν. ^[20]

18a 511 — — — ιστ'. Ἔστι δ' οἷσι καὶ ἐς τὸ πλάγιον σκολιοῦνται σφόνδυλοι ἢ τῇ ἢ τῇ. ἢ τὰ πάντα μὲν ἢ τὰ πλεῖστα τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ συστροφᾶς τῆς εἴσωθεν ράχιος. — — — Εἶπον ἔμπροσθεν ἥδη περὶ τῆς σκολιώσεως ὡς γίνεται κατὰ τὸ πλάγιον μέρος τοῦ σφονδύλου συστάντος φύματός πως καὶ ἐφέλκοντος ἐπὶ ἑαυτοὺς συνδέσμους, τοῦτο λέγει δὲ καὶ ὁ Ἱπποκράτης, ὅτι διὰ τοὺς τόνους. — — — ιζ'. Προσχυμβάλλεται δὲ ἐνίοισι σὺν τῇ νούσῳ καὶ τὰ σχήματα, ἐφ' ὅποια ἂν ἐθισθέωσι κεκλίσθαι. — — — Τὸ μέντοι τῷ συρρεῖν μᾶλλον ὡς ἐπὶ τὸ ταπεινότερον, τὸ δέ τι καὶ τῷ θλίβεσθαι μᾶλλον, ἐφ' ᾧ κατάκειται τις, εἰς τὴν τοῦ κυφώματος γένεσιν ἢ συντέλεια γίνεται. ^[15]

18a 512 πρώτη δ' αἰτία καὶ κυριωτάτη τῶν φυμάτων καὶ τῶν ἄλλων νοσημάτων ἡ φυσικὴ τοῦ μέρους εὐπάθεια. δέδεικται γὰρ εἰς τὰ τοιαῦτα μόρια συρρεῖν τὰ περιττά. — — — ιη'. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖσι χρονίοισι κατὰ πνεύμονα νοσήμασιν εἰρήσεται. ἐκεῖ γάρ εἰσιν αὐτῶν χαριέσταται προγνώσεις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. — — — Πολλὰ καὶ κατὰ τὸ βιβλίον τοῦτο γράψαι ἐπηγγείλατο μὴ σωζόμενα νῦν, ἃ τάχα μὲν οὐδ' ὅλως ἔγραψεν ἢ οὐκ ἐσώθη, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν παλαιῶν βιβλίων οὐκέτι σώζεται, περὶ ὧν τῆς ἀπωλείας πολλοῖς γέγραπται. περὶ δ' οὖν τῶν κατὰ πνεύμονα χρονίων εἴρηται μὲν πολλὰ κἂν τῷ μερίζονι περὶ παθῶν, οὗ καὶ ἡ ἀρχή· ἦν ἡ τοῦ πνεύμονος ἀρτηρίη ἐλκωθῇ. ^[15]

18a 513 εἴρηται δὲ κἂν τῷ πρώτῳ περὶ νούσων, οὐκ ὀρθῶς ἐπιγεγραμμένῳ, οὗ ἡ ἀρχή· ὅς ἂν περὶ ἰήσιος ἐθέλῃ ἐρωτᾶν ὀρθῶς καὶ ἐπερωτώμενος ἀποκρίνεσθαι. ἀλλ' οὐδ' ἐν ἐτέρῳ τούτων ἂ νῦν ἐπηγγείλατο τελέως διώρισται. — — — ιθ'. Ὅσοισι δὲ ἐκ καταπτώσιος ράχης κυφοῦται, ὀλίγα δὲ τούτων ἐκρατήθη, ὥστε ἐξιθῆναι. — — — Ἀχρὶ νῦν ἔγραψε περὶ τῆς ἔξωθεν αἰτίας διαστρεφομένης ράχεως. ὅσα δὲ ἀπὸ τῆσδε τῆς ῥήσεως ἐφεξῆς γέγραπται πάντα περὶ τῶν ἐκ καταπτώσεως ἢ τινος πληγῆς βλαπτομένων τοὺς σφονδύλους εἴρηται καὶ ἔστι τὰ πλεῖστα σαφῇ, πλὴν εἴ που δέοι παραλελειμμένην αἰτίαν προσθεῖναι, καθάπερ καὶ νῦν τὰ ὀλίγα κατὰ τὴν ράχιν παραρθημάτων ἐπανορθοῦται. καίτοι τούτου νῦν δυνάμενος τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς ἐφεξῆς αὐτὸς ἐνδείκνυται, γιγγλυμοειδῶς εἰπὼν, τοὺς σφονδύλους συγκεῖσθαι, ὅταν εἷς τις ἐξ αὐτῶν καθ' ὄντιναοῦν τρόπον ἐκπίπτῃ εἰς τὴν τῆς διαρθρώσεως, χαλεπώτατόν ἐστιν ἐμβιβάσαι, πολλῶν μὲν ἀποφύσεων οὐσῶν, πολλῶν δὲ κοιλοτήτων ἐν ἐκάστη, τοῦτο γὰρ καὶ δι' αὐτῆς τῆς ὀψεως ἐπὶ τῶν ὀστέων ἐμάθετε. ^[5]

18a 514 — — — κ'. Τοῦτο μὲν γὰρ αἰ ἐν τῇ κλίμακι κατατάσεις οὐδὲν ἀπεξήθουναν, ὧν γε ἐγὼ οἶδα. χρέονται γὰρ οἱ ἰητροὶ μάλιστα αὐτῇ οὗτοι οἱ ἐπιθυμούντες ἐκχαυνοῦν τὸν πολὺν ὄχλον. τοῖσι γὰρ τοιούτοις ταῦτα θαυμάσιά ἐστιν, ἣν ἢ κρεμάμενον ἴδωσιν ἢ ῥιπτούμενον ἢ ὅσα τοῖσι τοιούτοις ἔοικε καὶ ταῦτα κληῖζουσιν ἀεὶ καὶ οὐκέτι αὐτοῖσι μέλει ὁκοῖόν τι ἀπέβη ἀπὸ τοῦ χαρίσματος, εἴτε κακὸν εἴτε ἀγαθόν. οἱ μέντοι ἰητροὶ οἱ τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύοντες σκαιοὶ εἰσιν, οὓς ἔγωγε ἔγνω. τὸ μὲν γὰρ ἐπινόημα ἀρχαῖον, καὶ ἐπαινέω ἔγωγε σφόδρα τὸν πρῶτον ἐπινοήσαντα καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο πᾶν ὃ τι μηχανήμα κατὰ φύσιν ἐπενοήθη. ^[15]

18a 515 οὐδὲν γὰρ μοι ἄελπτον, εἴ τις καλῶς σκευάσας κατασεΐσειε, κἂν ἐξιθῆναι ἔνια. αὐτὸς μέντοι κατησχύνθην πάντα τὰ τοιουτότροπα ἰητρεύειν οὕτω, διὰ τοῦτο ὅτι πρὸς ἀπατεώνων μᾶλλον οἱ τοιοῦτοι τρόποι. — — — Ἐπειδὴ προηγεῖσθαι χρὴ πάσης ἐμβολῆς ἄρθρων ἀντιτάσεις, ὡς ἐδείξαμεν, ἔστιν ἀναγκαῖον καπὶ τῶν ὀστέων, ἔστι καπὶ τῶν κατὰ ράχιν ὡσαύτως πράττειν. ὅπως μὲν οὖν ἀντιτείνειν ὠφελίμως χρὴ μετὰ τόδε διδάξει· νυνὶ δὲ διαλέγεται περὶ τῶν κακῶς γιγνομένων κατατάσεων, ἔθος ὃν αὐτῷ ποιεῖν οὕτως, ὡς ἥδη δέδεικται διὰ τῶν ἔμπροσθεν. δεῖ γὰρ ἐλέγχειν πρότερον ὅσα κακῶς ποιοῦσιν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν, εἴθ' οὕτως διδάσκειν τὰ βελτίω.

κατασπώντων οὖν πολλῶν διὰ κλίμακος τὰ κατὰ ῥάχιν παραρθρήματα, μάλιστα μὲν φησι μὴδ' ἀνύειν τι τὴν ἐπίνοιαν ταύτην. εἰ δ' ἄρα βούλοιτό τις χρῆσθαι, διδάσκει τρόπους οἷς χρῶτο ἂν τις κάλλιστα. πρόκειται γὰρ ἐν τῇ κατατάσει τὴν μὲν ἄνω τάσιν τῆς ῥάχεως ἐργάσασθαι διὰ τῶν δεσμῶν, οὓς περιβάλλομεν πλησίον τοῦ πεπονθότος μέρους, τὴν δὲ κάτω διὰ τοῦ βάρους τοῦ σώματος. ^[15]

18a 516 πρὸς τοῦτον οὖν ἀποβλέπων τὸν σκοπὸν ἀκολουθήσεις τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις ἐφεξῆς· ἔστι γὰρ τὰ πλεῖστα σαφῆ. — — — κα'. Ὅσοις μὲν οὖν ἐγγὺς τοῦ αὐχένος ἢ κύφωσης γένηται, ἥσσον εἰκὸς ὠφελῆειν κατατάσις ταύτας τὰς ἐπὶ κεφαλὴν· μικρὸν γὰρ τὸ βάρος ἢ κεφαλὴ καὶ τὰ ἀκρώμια τὰ καταρρέποντα. ἀλλὰ τοὺς γε τοιοῦτους εἰκὸς ἐπὶ τοὺς πόδας κατασεισθέντας μᾶλλον ἐξιθυνθῆναι. μείζων γὰρ οὕτως καταρρόπιή ἐπὶ τὰ τοιαῦτα. ὅσοις δὲ κατωτέρω τὸ ὕβωμα, τοῦτοιςιν εἰκὸς μᾶλλον ἐπὶ κεφαλὴν κατασειεσθαι. εἰ οὖν τις ἐθέλει κατασεῖν, ὀρθῶς ἂν ὧδε σκευάζοι. τὴν κλίμακα χρή σκυτίνοισιν ἐν ὑποκεφαλαίοις πλαγίοις ἢ ἐρίνεοῖς καταστρῶσαι εὖ προσδεδεμένοις ὀλίγῳ πλέον καὶ ἐπὶ μήκος καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἢ ὅσον ἂν τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κατάσχοι. — — — Ἐπειδὴ πάσχει ἢ ῥάχης, ἥτοι πλησίον τῆς ἄνωθεν ἀρχῆς ἢ τῇ κάτω τελευτῇ ἢ κατὰ τι τῶν μεταξὺ περὶ πρώτης λόγον ποιεῖται βλάβης τῆς ἐγγὺς τοῦ τραχήλου γιγνομένης. ^[15]

18a 517 ἐπὶ ταύτης οὖν εἴ τις ἐπὶ κλίμακος τὸν πεπονθότα κρεμάσειεν ἐκ τῶν ποδῶν, ὡς εἰώθεισαν ἔνιοι τῶν κατ' αὐτὸν ἱατρῶν ποιεῖν, οὐκ ἂν εἰς τὸ κάτω γένοιτο τάσις ἀξιόλογος, ὡς ἂν μικροῦ βάρους ὄντος τοῦ κατὰ τὸν αὐχένα καὶ τὴν κεφαλὴν. εἰ δὲ κάτω τὸ πάθος εἴη, πλησίον τοῦ ἱεροῦ ὅσπου, μάλιστα ἐλπίσειε τις ἀνύσαι τὴν κατάτασιν, ἐξ οὗ γραφὴ τις ἂν πως κάλλιστα. — — — κβ'. Ἐπειτα τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον κατακλίνει ἐπὶ τὴν κλίμακα χρή, κάπειτα προσδῆσαι μὲν τοὺς πόδας παρὰ τὰ σφυρὰ πρὸς τὴν κλίμακα μὴ διαβεβῶτα ἐν δεσμῷ εὐόχῳ μὲν, μαλθακῷ δέ. προσδῆσαι δὲ κατωτέρω ἐκάτερον τῶν γουνάτων καὶ ἀνωτέρω προσδῆσαι καὶ κατὰ τὰ ἰσχία. κατὰ δὲ τοὺς κενεῶνας καὶ κατὰ τὸ στῆθος χαλαρῇσι ταινίῃσι περιβαλέειν οὕτως, ὥπως μὴ κωλύωσι τὴν κατάσεισιν. ^[15]

18a 518 τὰς δὲ χεῖρας παρὰ τὰς πλευρὰς περιτείναντα προσκαταλαβεῖν πρὸς αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ μὴ πρὸς τὴν κλίμακα. — — — Σαφῶς διερχόμενος ἅπαντα εὐοχὸν καλεῖ δεσμῶν τὸν εὐοχοῦντα, τουτέστιν ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ ἀθλίπτως. — — — κγ'. Ὅταν δὲ κατασκευάσης οὕτως, ἀνέλκειν τὴν κλίμακα καὶ πρὸς τύρσιν τινὰ ὑψηλὴν ἢ πρὸς ἀέτωμα οἴκου. — — — Τύρσιν μὲν τὸν πύργον ἀκούειν χρή, οἴκου δὲ ἀέτωμα τὸ ὑψηλότατον μέρος· οὕτω γὰρ ὀνομάζουσι τὰς εἰς ὑψὸς ἀνατάσεις τῆς ὀροφῆς τριγωνοειδεῖς. εἰ μὲν γὰρ ἡλιαστήριον ποιήσει τις ἀντὶ κεράμου, ποιήσει τὴν ὀροφὴν ἐνεπίπεδον, οὐκ ἀλέαν ἴσχουσιν ἐργάσεται. κέραμον δὲ ἐπιτιθεῖς εὐαπόρρυστον αὐτῇ τὸ ὕδωρ τὸ ὄμβριον εἶναι βούλεται κατὰ τοῦτ' οὖν ὑψηλὸν ἐργασάμενος τὸ μέσον τῆς ὀροφῆς κατὰ τὸ μήκος ἐκ τῶν ὀπίσω πρὸς τὸ πρόσω τεταγμένον, οὕτω γὰρ ἐντεῦθεν ἐφ' ἐκατέρων τῶν πλαγίων τοίχων καταγῇ τὴν ὀροφὴν ταπεινὸς μόνην, ὥσπερ τινὰς δὲ τὰς πτέρυγας καθημένας· οὕτω γὰρ εἰκόασιν εἰκάσαντες οἱ παλαιοὶ καλέσαι τοῦτο τῆς οἰκίας τὸ μέρος, ἀετὸν δὲ καὶ οἶδε, καθάπερ καὶ ὁ Πίνδαρος φησιν ἐν ταῖς Πλειάσιν· Χρύσεια δ' ὀξύπτερα αἰετοῦ ἄειδον κληδόνες. ^[5]

18a 519 καὶ Εὐριπίδης ἐν Ὑψιπύλῃ φησίν· Ἴδου πρὸς αἰθέρα ἐξαμμιλλῆσαι κόραι. γραπτὸς οἷσι πρόσβλεπον τύπους. ὅτι δὲ καὶ ἡ τύρσις πύργον σημαίνει μάρτυς ἀξιόπιστος καὶ ὁ Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ταύτην τὴν νῦν εἰρημένην λέξιν παραφράζων ἐν τῷ περὶ ἐπιδέσμων βιβλίῳ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον ἔγραψεν· ἀνέλκειν δὲ τὴν κλίμακα πρὸς πύργον ὑψηλὸν ἢ οἰκίας δετόν. — — — κδ'. ^[15]

18a 520

Τὸ δὲ χωρίον ἵνα ὅκου κατασεῖεις, ἀντίτυπον ἔστω. τοὺς δὲ ἀνατείνοντας εὐπαιδεύτους χρή εἶναι, ὅκως ὁμαλῶς καὶ καλῶς καὶ ἰσορρόπως καὶ ἐξαπινέως ἀφήσωσι καὶ μήτε ἡ κλίμαξ ἑτερόρροπος εἰς γῆν ἀφίξεται μήτε αὐτοὶ προπετέες ἔσονται. — — Πρὸς ὑψηλὸν τι τὴν ἀρχὴν τῆς κλίμακος ἀναλαβὼν ἔχουσιν ἐπιδεδεμένον, ὡς εἶρηκε, τὸν ἄνθρωπον ἀφήσιν ἀθρόον ἐπ' ἐδάφους, ἵνα προσπεσοῦσης τῆς διαγηθείσης σφοδρῶς ἡ ῥάχis εἰς τὴν κατὰ φύσιν χώραν ἐμβιβάζῃ τὸν παρηρθηκότα σφόνδυλον. εὐλογον οὖν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ σκληρὸν εἶναι καὶ ἀντίτυπον τὸ ἔδαφος. εἰ γὰρ οὕτως εἴη μαλακὸν, ὡς εἰκὸς, ἐκλύει τὴν διάσεισιν τῆς ῥάχεως, οὐδὲν ἂν γένοιτο πλεόν. — — — κε'. Ἀπὸ μέντοι τύρσιος ἀφιεῖς ἢ ἀπὸ ἱστοῦ καταπεπηγότες καρχήσιον ἔχοντος ἔτι μᾶλλον ἂν τις σκευάσαιτο, ὥστε ἀπὸ τροχιλῆς τὰ χαλῶμενα εἶναι ὅπλα ἢ ἀπὸ ὄνου. ^[15]

18a 521 ἀηδὲς μὴν καὶ μακρηγορεῖν περὶ τούτων. ὅμως δὲ ἐκ τουτέων ἂν τῶν κατασκευῶν μάλιστα ἂν τις κατασεισθεῖ. εἰ μὲν τι κάρτα ἄνω εἴη τὸ ὕβωμα, δέοι δὲ κατασεῖειν, πάντως ἐπὶ πόδας λυσιτελεῖ, ὥσπερ ἤδη εἴρηται. πλείων γὰρ οὕτω γίνεται ἡ καταρρόπιή ἐπὶ ταῦτα. — — — Ἐπειδὴ τὴν κλίμακα πρὸς ὑψηλὸν τι χωρίον ἀναταθεῖσαν ἀφεῖσθαι χρή κατὰ τῆς γῆς ἐξαίφνης τε καὶ ὁμαλῶς καὶ ἰσορρόπως, ἄμεινον εἶναί φησι τοὺς δέσμους αὐτῆς περὶ τροχιλίας ἐλίττεσθαι· καὶ γὰρ εὐδρομον τὴν κίνησιν οὕτως ἐργασόμεθα καὶ ὁμαλὴν καὶ ἰσορρόπον. ἔμπροσθεν τύρσεως καὶ ἀετώματος οἴκου μνημονεύσας μόνον, νῦν καὶ ἱστὸν προσέθηκε διπλοῦν, οὗ δῆλον ὅτι τὸ μέγιστόν τε καὶ ὀρθιον ξύλον ὡς κατὰ τὸ ἄνω πέρας ἐπιτίθεται, ἄλλο δὲ ξύλον θέσιν ἐγκαρσίαν ἔχον ὡς πρὸς τὸν ἱστὸν, ἐξ οὗ ξύλου τὸ ἰστίον ἐξήπται. διαφέρει γὰρ ἰστίον εἰπεῖν ἐν ταῖς τρισὶ συλλαβαῖς ἢ ἱστὸν ἐν δυοῖν. ^[15]

18a 522 ἰστὸς μὲν γὰρ, ὡς εἶπον, ὀνομάζεται τὸ κατὰ τῆς νηὸς ἐμπεπηγὸς ὀρθὸν ξύλον, ἰστίον δὲ ἡ φυσωμένη πρὸς τῶν ἀνέμων ὀθόνη. τοὺς δὲ κατὰ τὴν ἄνω τελευτὴν τοῦ ἱστοῦ κάλους ὀνομάζουσι καρχησίους. ἔστ' ἂν οὖν ἰσὼ μέλλῃ χρησθαι πρὸς τὸ κρεμάσαι τὴν κλίμακα διὰ τροχιλιῶν τε καὶ καρχησίων, ἐργάζου τοῦτο. χεῖρον δ' οὐδὲν εἶναί φησι καὶ ὀνίσκοις εἰς τὰ τοιαῦτα χρησθαι. καλεῖ δ' οὕτως δηλονότι τοὺς ἄξονας. — — — κστ'. Ἐρμῆσαι μὲν χρή κατὰ μὲν τὸ στῆθος πρὸς τὴν κλίμακα προσδήσαντα ἰσχυρῶς, κατὰ δὲ τὸν αὐχένα ὡς χαλαρωτάτῃ ταινίῃ, ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα καὶ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ μέτωπον προσδεῖσαι πρὸς τὴν κλίμακα· τὰς δὲ χεῖρας παρατανύσαντα πρὸς τὸ σῶμα προσδεῖσαι, μὴ πρὸς τὴν κλίμακα. τὸ μέντοι ἄλλο σῶμα ἄδετον εἶναι χρή, πλὴν ὅσον τοῦ κατορθοῦσθαι εἵνεκα ἄλλη καὶ ἄλλη ταινίῃ χαλαρῇ περιβεβλησθαι. — — — Λέλεκταί μοι καὶ πρόσθεν ἔρματα τὰ ἐρείσματα καὶ ἐρμάσαι τὸ ἐρεῖσαι, καὶ τοῦτ' εἶναι καὶ τὸ παρὰ τῷ ποιητῇ γεγραμμένον, ὑπὸ δ' εἴρεον ἔρματα νηῶν. ^[15]

18a 523 — — — κζ'. Ὅκως δὲ μὴ κωλύωσιν οὗτοι οἱ δεσμοὶ τὴν κατάσεισιν σκοπέειν τάδε. σκέλεα πρὸς μὲν τὴν κλίμακα μὴ προσδεδέσθω, πρὸς ἄλληλα δὲ ὡς κατὰ τὴν ῥάχιν ἰθύρροπα ἔη, ταῦτα μέντοι τοιουτοτρόπως ποιητέα, εἰ πάντως δέοι ἐν κλίμακι κατασεισθῆναι. αἰσχρὸν μέντοι καὶ ἐν πάσῃ τέχνῃ καὶ οὐχ ἥκιστα ἐν ἱητρικῇ πολὺν ὄχλον καὶ πολλὴν ὄψιν καὶ πολὺν λόγον παρασχόντα, ἔπειτα μηδὲν ὠφελῆσαι. — — — Ἐὰν μὲν μὴδ' ὅλως ὁ κατασειόμενος ἐρμασθῇ τὸ σῶμα, πρὸς τὴν κλίμακα δεθεῖς μόνον ἐκ τῶν ἄνω μερῶν ἐκκυλισθήσεται ῥαδίως εἰς τὰ πλάγια μέρη. καταδεθεῖς δὲ αὖ πάλιν ἰσχυρῶς, ὡς ἀκίνητος εἶναι πρὸς τῆς κατασεισεως οὐδὲν ὀνήσεται. ^[15]

18a 524 χρῆται γὰρ ἀμφοτέρων στοχαζόμενος, οὕτω δεσμεῖν αὐτὸν, ὡς μήτε ἀκίνητον εἶναι κατασειόμενον ὑπὸ τῆς τῶν δεσμῶν ἀσφαλείας σφιγγόμενον, ἀλλὰ μήτε χαλαρὸν οὕτως ἐπικεῖσθαι, ὡς κυλισθήσεσθαι εἰς τὰ πλάγια. κατεγνωκῶς δὲ τῆς τοιαύτης ἀντιτάσεως ὁ Ἱπποκράτης ὅμως ἔγραψεν, ὡς ἂν κάλλιστα σκευάσειεν αὐτὴν, ἐπειδὴ τοὺς χρωμένους ἐώρα, μὴδ' ὅλως κάλλιστα ποιεῖν τὸ ἔργον ἐπισταμένους, ἀλλὰ καὶ ὡς εἶπεν, οὐδὲν γάρ μοι

ἄμεμπτον, εἴ τις καλῶς σκευάσας κατασεΐσειε κἄν ἐξῆς συνθεῖναι ἔνια. — — — κη'. Χρὴ δὲ πρῶτον μὲν γινώσκειν τὴν φύσιν τῆς ῥάχιος, οἷά τις ἐστίν, ἐς πολλὰ γὰρ νοσήματα προσδέοι ἂν αὐτῆς. — — — Ἐπισημαίνεσθαι βούλομαι κἄν ἅπαξ που καὶ ἀναμνησαί τῶν εἰρημένων τέ μοι κατὰ τὸ πρῶτον εὐθέως βιβλίον περὶ τῆς Ἱπποκράτους ἀνατομῆς, ἐν ᾧ γνώση τὴν ἀναισχυντίαν τῶν ἐμπειρικῶν ἱατρῶν τολμησάντων Ἱπποκράτην καλεῖν ἐμπειρικόν. ^[15]

18a 525 ἐμπειρικώτατος μὲν γὰρ ἦν ἀπάντων τῶν κατὰ τὴν ἱατρικὴν τέχνην καὶ μάλιστα τῇ πείρᾳ προσέχων νοῦν καὶ πάντα ταύτῃ δοκιμάζων, ἵνα δ' ὅλως ἀφίκηται πολλαῖς ἐπινοαῖς χρώμενος λογικαῖς ἀνατομὴν τε μάλιστα σπουδάζων, ὡς ὠφελοῦσαν ἱκανῶς τὴν τέχνην, ὅπερ καὶ νῦν ἐδήλωσε σαφῶς, τὴν φύσιν τῆς ῥάχεως ἀξιών γινώσκειν, ἣν ἄχρηστόν φασιν οἱ ἐμπειρικοί, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων μορίων. — — — κθ'. Τοῦτο μὲν γὰρ τὸ πρὸς τὴν κοιλίην ῥέπον οἱ σφόνδυλοι ἐντὸς ἄρτιοί εἰσιν ἀλλήλοισι. — — — Τῶν σφονδύλων τὸ μὲν ὀπίσω μέρος ἀπόφυσιν ὀξεῖαν ἔχει χονδρώδη κατὰ τὸ πέρασ, ἣν ὀνομάζουσιν ἄκανθαν, τὸ δ' ἀντικείμενον τούτῳ τὸ πρόσω τε καὶ ἐντὸς, ἐκάτερον μὲν γὰρ ὀνομάζεται, χόνδρῳ μὲν ἐπαλείφεται καὶ αὐτό. περιφερὲς δέ ἐστι καὶ λεῖον οὐδεμίαν ὀξεῖαν ἀπόφυσιν ἔχον, οὐδ' ὅλως ἐξοχὴν τινα βραχυτάτην, ὥσπερ ὀπίσω τε καὶ τῶν πλαγίων ἔχει. ^[15]

18a 526 ὁποῖαι μὲν οὖν εἰσιν ἐκάστω τῶν σφονδύλων αἱ ἀποφύσεις, ἐπὶ τε τῶν σκελετῶν εἶπεν, εἰρημένον νῦν περὶ τῶν σφονδύλων, οὓς κατὰ τὰ ἔνδον μέρη κέκληκεν ἄρτιους, τουτέστιν ἀπηρτισμένους αὐτῶν τε καθ' ἑαυτῶν ἕκαστον, ἐν τε τῇ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίᾳ, διότι γὰρ οὗτ' ἐξοχή τις αὐτοῖς ἐστίν ἐνταῦθα καὶ κατὰ πᾶν ἀλλήλοισι ἐφαρμόττουσιν, ἄρτιους αὐτοὺς ὠνόμασεν εἶναι πρὸς ἀλλήλους, οἷον ἀπηρτισμένους ὁμιλοῦντας. — — — λ'. Καὶ δέδενται πρὸς ἀλλήλους δεσμῷ μυζώδει καὶ νευρώδει ἀπὸ χόνδρων ἀποπεφυκότες ἄχρι πρὸς τὸν νωτιαῖον. — — — Ἀκριβῶς πάνυ διηγήσατο τὴν φύσιν τῆς συμβολῆς τῶν σφονδύλων. οὐ γὰρ διὰ πολλοῦ, καθάπερ ᾤθησάν τινες, ἐνοῦνται καὶ συμφύονται κατὰ τὴν ἔνδον χώραν, οὕτω γὰρ ἂν ταῖς ἐπὶ πλέον ἀνακλάσσει πρὸς τοῦπίσω τῆς ῥάχεως ἦτοι τελέως ἀντέλεγον ἢ διεσπῶντο. ^[15]

18a 527 νυνὶ δὲ, οὐ γὰρ συμπεφύκασιν, ἀλλ' ὡς ἔχει δεσμῷ δέδενται μυζώδει καὶ νευρώδει, διὰ τοῦτο κίνησίν τινα βραχεῖαν ἔχουσι καὶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, οὐκ ἂν ἔχοντες, εἰ συναποπεφύκεσαν· οὔτε δεσμός αὐτῶν ἐξήκει μέχρι τοῦ νωτιαίου. περὶκεῖται γὰρ ἐν κύκλῳ τούτῳ μετὰ τὴν τραχεῖαν μήνιγγα. πρώτης μὲν οὖν αὐτὸν περιεληφείας τῆς δέσεως, ὥσπερ καὶ τὸν ἐγκέφαλον, ἐφ' ὃν δὲ παχείας εἶπεν ἔξωθεν τοῦ προειρημένου δεσμοῦ. περιττότερον γὰρ τοῦτο τῷ νωτιαίῳ παρὰ τὸν ἐγκέφαλον ὑπάρχει σκέπασμα προβλήματος, ὅπως μὴ πονήσῃ προσκόπτων τοῖς ὀστοῖς τῶν σφονδύλων ἐν τῇ κινήσει τῶν ὀστέων τῆς ῥάχεως. αὐτοῖς δὲ τοῖς σφονδύλοις ὁ σύνδεσμος μυζώδης ἐγένετο, τουτέστι γλίσχρος καὶ οἷον φλεγματώδης ἕνεκα τοῦ καὶ τὴν κίνησιν ἐτοιμοτέραν εἶναι τοῖς σφονδύλοις καὶ αὐτὸν τὸν σύνδεσμον ἀπαθέστερον· ἀπορρήγνυται γὰρ ἐν ταῖς κινήσει τὰ ξηρὰ καὶ τὰ ἄνικμα. διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ἱμᾶντας ἀλείφουσιν, οἷς ἐπὶ τῶν ὀχημάτων τε καὶ αὐτῶν τῶν ὑποζυγίων χρῶνται. ^[15]

18a 528 καίτοι τὸν αὐτὸν τοῦτον τὸν μυζώδη χυμὸν ἐν ἅπασιν τοῖς ἄρθροις εὐρεῖν ἐστὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. — — — λα'. Ἄλλοι δὲ τινες τόνοι νευρώδεις διαντέοι, πρόσφυτοι παρατέτανται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῶν. — — — Διαντέους μὲν ἀκούειν χρὴ τοὺς ἄνωθεν κάτω διήκοντας ἐπὶ πολὺ μακροῦς. οὐ μὴν ἔχω γε γράφειν διὰ τί νευρώδεις εἶπε τοὺς παρατεταμένους τόνους τῶν σφονδύλων. οὐ γὰρ νευρώδεις εἰσὶν, ἐχρῆν εἰπεῖν, ἀλλὰ νεῦρα πλὴν τοὺς ἰσχυροὺς νευρώδεις ὠνόμασε. παρατέτανται δὲ νεῦρα σαφῶς μὲν ἐκάστω σφονδύλῳ καθ' ὅλον τὸν θώρακα, περὶ ὧν ἄνωθεν γενέσεως ἐν ταῖς ἀνατομαῖς ἐθεάσασθε δεικνύντος μου, κατὰ μὲν τὸν τράχηλόν τε καὶ τὴν ὀσφυῖν ἐπικεῖνται μύες τοῖς σφονδύλοις, καθ' ὃν φέρονται τὰ νεῦρα. λβ'. ^[15]

18a 529

Αἱ δὲ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν κοινωνίαι ἐν ἐτέρῳ λόγῳ δεδηλώσονται, ὅσαι τε καὶ οἶαι καὶ ὅθεν ὠρμημέναι καὶ ἐν οἷσιν οἷα δύνανται. — — Καὶ περὶ τούτων ἐμάθετε κατὰ τὰς ἀνατομὰς, ἀλλὰ καὶ δι' ὑπομνημάτων ἔχετε φλεβῶν μὲν καὶ ἀρτηριῶν ἀνατομὴν γεγραμμένην, ὥσπερ γε καὶ νεύρων. ἀκριβέστερον δὲ κατὰ τὴν τῶν ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων πραγματείαν. οὐκοῦν χρὴ μηκύνειν ἔτι περὶ αὐτῶν γράφοντα ἐνταυθοῖ, μὴδ' αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους ἐθελήσαντος ἅπασαν αὐτῶν τὴν φύσιν διελθεῖν κατὰ τοῦτο τὸ βιβλίον, ἀλλ' ἀναβαλλομένου, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλά. σώζεται δὲ οὐ κατὰ τὰ προκείμενα νῦν ἐν τῷ λόγῳ χωρία φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν συγγραφῇ. ἐπὶ δὲ τῶν παρατεταμένων τοῖς σφονδύλοις μερῶν ὑπομνηματικῶς, οὐ συγγραφικῶς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιδημιῶν ὑπ' αὐτοῦ λέλεκται, παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ὅσα κατ' ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ἐδείξαμεν ὑπομνήματά τινα τοῦ Ἱπποκράτους, οὐ συγγράμματα. ^[15]

18a 530 μόνον γὰρ τὸ πρῶτον καὶ τρίτον τῶν ἐπιδημιῶν ὡς πρὸς ἔκδοσιν πρὸς αὐτοῦ γέγραπται. — — — λγ'. Αὐτὸς δὲ ὁ νωτιαῖος, οἷσιν ἐλλύτρωται ἐλλύτροισι καὶ ὅθεν ὠρμημένοι καὶ ὅπη κραίνουσι καὶ οἷσι κοινωνέουσι καὶ οἷα δυναμένοι. — — — Τὰ σκεπτάσματά τε καὶ περιπλήματά τινων ἔλλυτρα καλοῦσιν οἱ παλαιοὶ, διὰ τοῦτ' οὖν καὶ νῦν ὁ Ἱπποκράτης ἔλλυτρα τοῦ νωτιαίου κέκληκε τὰ πρὸ βραχέος εἰρημένα μοι. δύο μὲν οὖν ἔνδοθεν ἦν ἅπαντα, ἔξωθεν δὲ τὰ κοινὰ τῶν σφονδύλων δεσμά. ὀρμῶνται δὲ αἱ μήνιγγες ἀπὸ τῶν τὸν ἐγκέφαλον περιεχουσῶν. ὁ δὲ ἔξωθεν αὐτὰς περιλαμβάνων τρίτος χιτῶν ἀπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς ὅσπου καθ' ὃ διαρθροῦται πρὸς τὸν πρῶτον σφόνδυλον. τελευτῶσι δέ τοι οὗτοι δεσμοὶ, καθάπερ καὶ αὐτὸς ὁ νωτιαῖος ἄχρι τοῦ κατὰ τὴν ράχιν πέρατος. ^[15]

18a 531 ὠνόμασε δὲ αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης τὸ τελευτῶσιν ὁμοίως τῷ ποιητῇ Ἀριστοφάνει· Εἴπερ δὴ κρανέω γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἔσται. οἷα δὲ δύνανται λέλεκται μὲν ἀκριβῶς ἤδη αὐτὰ κατὰ τὰς ἀνατομικὰς πραγματείας ἅμα ταῖς οἰκείαις ἐξ ἐκείνων ἐστὶ μάλιστα καὶ ἡ περὶ χρείας μορίων. ἀρκεῖ δὲ νῦν εἰπεῖν τὰς μὲν περικειμένους τῷ νωτιαίῳ μήνιγγας τὴν αὐτὴν παρέχειν χρείαν ἦνπερ καὶ τῷ ἐγκεφάλῳ, ἡ δ' ἐν ἐκείνῳ φρουρὰ μὲν τις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴδὲν πάσχειν ὑπὸ τῶν περικειμένων ὀστέων ἢ παχεῖα. σύνδεσμος δὲ τούτων καὶ ἄλλο σύμφυτόν τι δέρμα καὶ σκέπασμα τοῦ ἐγκεφάλου ἡ λεπτὴ, περὶ ὧν τοῦ τρίτου χιτῶνος ἐν τῷ νωτιαίῳ μικρὸν ἔμπροσθεν εἴρηται. — — — λδ'. Ἐν δὲ τῷ ἐπέκεινα ἐν ἄρθροισι γεγιγγλύμονται πρὸς ἀλλήλους οἱ σφόνδυλοι. — — — Τὴν φύσιν τῆς ράχεως διηγέσθαι προθέμενος, εἴτ' ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἔνδον μερῶν αὐτῆς, ἔνθ' ἀφήπτοντο μὲν οἱ σφόνδυλοι τὸ πρὸς τὴν κοιλίαν ῥέπον ἐν τοῖς ἀρτίοις οὖσιν ἀλλήλοισιν. ^[15]

18a 532 εἰκότως νῦν εἶπεν, ἐν δὲ τῷ ἐπέκεινα ἐν ἄρθροισι γεγιγγλύμονται. τὸ γὰρ ἐπέκεινα τῶν προειρημένων μερῶν τι κατὰ τὴν ὀπίσω χώραν ἔσται, ἔνθα φησὶν αὐτὸ γεγιγγλύμονται. συνδεῖσθαι δὲ ὀπίσω φησὶ σύνδεσμον εἰρημένον τὸν ἀπὸ τῆς συνδέσεως τῶν σφονδύλων, οὐ μόνον τὸν κατὰ τὴν ἄκανθαν, ὅσπερ ἐστὶν ἀκριβῶς ὀπίσω τὸ μέγεθος τῆς ἐνταῦθα χώρας κατειληφυῖας αὐτόν, οὐδ' ἄλλοις ἐκατέρωθεν εἰσὶν αἱ διαρθρώσεις τῶν σφονδύλων. εἰ μὲν ὡς πρὸς τὴν ἄκανθαν ἐξετάζοι τις, κατὰ τὰ πλάγια μέρη τῆς ράχεως, εἰ δ' ὡς πρὸς τὴν ὀπίσω παραβάλλουσιν χώραν, ἦν διηγέσασθαι καθ' ἣν οἱ σφόνδυλοι δέδενται πρὸς ἀλλήλους ὀπίσω γιγνώμενοι, γεγιγγλυμῶσθαι δ' εἶπε τοὺς σφονδύλους πρὸς ἀλλήλους, ἐπειδὴ τέτταρας ἀποφύσεις ἔχοντες οἷς διαρθροῦνται, ταῖς δύο μὲν γὰρ ὑποδέχονται τὰς ἐξοχὰς τοῦ πλησιάζοντος σφονδύλου, ταῖς δύο δὲ ἐπιβαίνουσι κατὰ θάτερα. ^[15]

18a 533 παραπλησία δὲ πῶς ἐστὶ καὶ ἡ τῶν γιγλυσμῶν παρασκευή. — — — λε'. Τόνοι δὲ κοινοὶ παρὰ πάντας καὶ ἐν τοῖσιν ἔξω μέρεσι καὶ ἐν τοῖσιν εἴσω παρατέτανται. — — — Τὰ ἀντικείμενα μέρη τῶν σφονδύλων τῇ συνδέσει ὀπίσω τε καὶ ἔξω καλεῖν ἐγχωρεῖ, καθάπερ γε καὶ αὐτὰ τὰ κατὰ τὴν σύνδεσιν ἔνδον τε καὶ πρόσω ἀλλὰ τόνους γε κατὰ τὴν ὀπίσω χώραν οὐκ ἂν εὖροις παρατεταμένους, εἴ γε τόνοι ὀνομάζονται τὰ προαιρετὰ νεῦρα. κατὰ γὰρ τὰς συμβολὰς τῶν

σφονδύλων ἐστὶ τὸ τρίμμα, δι' οὗ τῶν ἀπὸ νωτιαίου νεύρων ἕκαστον αὐτίκα σχίζεται καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ τὸ μὲν εἰς τὴν πρόσω χώραν ἀφικνεῖται, τὸ δὲ εἰς τὴν ὀπίσω διανεμόμενον εἰς τοὺς ἐπικειμένους ἐνταῦθα μύας, οὓς ῥαχίτας ὀνομάζουσιν. — — — λστ'. [15]

18a 534 Ἀπόφυσίς τέ ἐστίν ὁστέου ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀπὸ πάντων τῶν σφονδύλων, μία ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου, ἀπὸ τε τῶν μειζόνων ἀπὸ τε τῶν ἐλασσόνων. ἐπὶ δὲ τῇσιν ἀποφύσεσι ταύτησι χονδρίων ἐπιφύσεις καὶ ἀπ' ἐκείνων, νεύρων ἀποβλάστησις ἡδελφισμένη τοῖσιν ἐξωτάτω τόνοισιν. — — — Εἰς μέσσην εἴτ' ὀπίσω χώραν τῆς ῥάχεως ἀπόφυσις ἐκάστου τῶν σφονδύλων ἀνατείνεται συνθεῖσα τὴν ὅλην ἄκανθαν. ἐπὶ τῷ πέρατι δὲ καὶ τῆς ἀποφύσεως χόνδρος ἐπείκειται νεύρων ἀποβλαστήσεις ἔχων συνδετικές. ἡδελφισμένη φησὶ τοῖς τόνοις, ὅπερ ἦτοι τῶν ὁμοιουμένων εἰς ταῦτ' ἰόντων καὶ ἀναμιγνυμένων, ἐκάτερον γὰρ αὐτῶν ἀληθές ἐστι. — — — λζ'. Πλευραὶ δὲ προσπεφύκασιν ἐς τὸ εἶσω μέρος τὰς κεφαλὰς ῥέπουσαι μᾶλλον ἢ ἐς τὸ ἔξω, καθ' ἓνα δὲ ἕκαστον τῶν σφονδύλων προσήθρωνται. — — — Τὰ τοῦ θώρακος ὅσα διήκοντα κατὰ θέσιν ἐγκαρσίαν ἀτρέμα λοξῶς κατὰ τῆς ῥάχεως ἐπὶ τὸ στέρνον ὠνόμαζον πλευρὰς οὐχ Ἱπποκράτης μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἅπαντες ἰατροί. [15]

18a 535 ταύτας οὖν φησι προσηρθρῶσθαι τοῖς σφονδύλοις, οὐδὲν διαφέρον εἰ καὶ διηρθρῶσθαι φαίης, ὅπερ ἐστὶ συνηθέστερον ὄνομα τοῖς ἰατροῖς τοῖς νεωτέροις, οὕτως ὀνομαζόντων αὐτῶν τὰς ἐμβολὰς τῶν ὀστέων, ὡς ἐκείνοις αἰσθητικὴν τινα ἀξιόλογον ἔχουσι κεφαλὰς τε τῶν πλευρῶν εἴρηκε τὰ πέρατα, δι' ὧν τοῖς σφονδύλοις διαρθροῦνται κατὰ τὰς ρίζας τῶν πλαγίων ἐν ἑαυτοῖς ἀποφύσεων. ἀκριβῶς δὲ εἶπεν ἔσω ῥέπειν αὐτὰς μᾶλλον, ἵστε γὰρ οὕτως ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ὅτι διαφύης πῶς ἐστὶν αὐτῶν ἡ διάρθρωσις ἐθεασάμεθα. παραλελοιπότης τοῦτο τοῦ Ἱπποκράτους ἢ τῷ παρελθεῖν οὐκ ἀκριβῶς θεασαμένου τὴν ὅλην φύσιν τῆς διαρθρώσεως ἢ τῷ μὴ νομισθῆναι τὴν τοιαύτην λεπτολογίαν οἰκείαν εἶναι τῇ προκειμένη πραγματείᾳ. — — — λη'. [15]

18a 536 Καμπυλώταται δὲ πλευραὶ ἀνθρώπου εἰσὶ ῥοιβοειδέα τρόπον. — — — Ἀπάντων τῶν ζώων ἄνθρωπος καμπυλωτάτας ἔχει πλευρὰς, ὅτι καὶ τὸ στέρνον ἀπάντων πλατύτατον· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ζώων τὸ μὲν μᾶλλον ἐστὶ, τὸ δ' ἦττον ὀξύστερον. πλατυστερνότατος δ' ἄνθρωπος, εἴθ' ἐξῆς πίθηκος ἀπάντων μὲν τῶν ἄλλων ζώων μᾶλλον, ἦττον δ' ἀνθρώπου. ἐστὶ δὲ κοινὸν ἅπασιν μὲν ζώοις ὅσα θώρακα ἔχει τὸ τὰς πλευρὰς ἐκ μὲν τῶν ἔξω μερῶν, ἔνθα καὶ ψαύομεν αὐτῶν, κυρτὰς, ἐκ δὲ τῶν ἀντικειμένων τῶν ἔνδον εἶναι κοίλας· εἰς γὰρ τὴν γένεσιν τῆς τοῦ θώρακος εὐρυχωρίας ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις, ἐπειδὴ κατὰ τὸ στέρνον εὐθύνεσθαι τὰς πλευρὰς ἔδει, τὸ μετὰ τοῦτο πᾶν ἱκανῶς ἐκάμφθη, δεομένων δ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τῆς ῥάχεως ἀφικέσθαι σφονδύλους. τὸ μὲν γὰρ ἐρμηνευόμενον ὑπ' αὐτοῦ πρᾶγμα σαφές ἡμῖν γέγονεν ἕκ τε τοῦ καμπυλωτάτας εἰπεῖν εἶναι τὰς πλευρὰς, καὶ τούτου γινώσκεισθαι, ἀφ' οὗ ὅμοιαι κατὰ τὸ σχῆμά εἰσιν. [15]

18a 537 ἀπολείπεται δὲ ἡ ζήτησις οὐκ ἐν τῇ πραγματείᾳ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἐν ὀνόματι χρησαμένου τοῦ Ἱπποκράτους τῇ ῥοιβοειδέα φωνῇ σαφηνείας μὲν ἔνεκεν, ἥτις παράδειγμα λέλεκται πρὸς αὐτοῦ, μείζονα δ' ἀσάφειαν ἐργαζομένη αὐτοῦ τοῦ γινωσκομένου πράγματος ἢ τῆς σαφηνείας ἔνεκα παράδειγμά τι ὥφθη. τότε μὲν οὖν ἴσως ἦν ἡ φωνὴ συνήθης ἢ οὐκ ἂν εἴρηκε ῥοιβοειδέα τρόπον. ἐν δὲ τῷ μετὰ ταῦτα χρήσεως αὐτῆς ἐκβληθείσης εἰς ἀσάφειαν ἦκε. τὸ μὲν γὰρ διὰ τοῦ κ λεγόμενον ῥοικοειδέα καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ γεγραμμένον ἔνθα φησί· Ῥοικὸν δέ κεν ἀγριελαίας δεξιτερᾷ κορύναν. καὶ παρ' Ἀρχιλόχῳ· Ἀλλὰ μικρός τις εἴη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν Ῥοικὸς, ἀσφαλέως βεβηκυίας ποσὶ, καρδίης πλέως. καὶ παρὰ Νικάνδρῳ· Ἄλλοι δὲ ῥοικοῖσιν ἰσῆρες ἂν τὰ παγούροις Γυῖα βαρύνονται. [15]

18a 538

τὸ μέντοι διὰ β ροιβὸν οὐκ οἶδα, καίτοι τινὰ τῶν ἀντιγράφων διὰ τοῦ β γέγραπται, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀξιοπιστοτέροις εὐρίσκεται τὸ κ. — — — λθ'. Τὸ δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων καὶ τῶν ὀστέων τῶν ἀποπεφυκότων ἀπὸ τῶν σφονδύλων ἀποπληρέουσιν ἐκατέρωθεν οἱ μύες ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἀρξάμενοι ἄχρι τῶν φρενῶν τῆς προσφύσιος. — — — Οὐ πάνυ τι συμφωνεῖ τὸ φαινόμενον ἐκ τῆς ἀνατομῆς τῇ διανοίᾳ τῆς λέξεως. τὸ μὲν γὰρ φαινόμενον ὥδε ἔχει· κατὰ τὰς κεφαλὰς τῶν πλευρῶν ἥ εἰσαρθροῦνται εἰς τοὺς σφονδύλους μύες εἰσὶν, ὅπισθεν μὲν οἱ ῥαχίται καλούμενοι κατὰ τὸ μήκος τῆς ῥάχεως ἐκτεταμένοι μέχρι τῆς τῶν σκελῶν ἀρχῆς, ἔμπροσθεν δὲ κατὰ μήκος, οὐ δι' ὅλου τοῦ θώρακος ἐπικέκλινται μύες. ^[15]

18a 539 ἐγκάρσιοι δὲ κεῖνται μεταξὺ τῶν πλευρῶν οὓς μεσοπλευρίους ὀνομάζουσιν, ἔπειτα βαίνουσι πρὸς ὀλίγας τῶν πλευρῶν οἱ ὑποβεβλημένοι τῷ στομάχῳ μύες, ὑφ' ὧν εἰς τὸ πρόσω μέρος ὅλος ὁ τράχηλος ἐλκόμενος ἐπινεύει βραχὺ καὶ χωρὶς τῆς προκειμένης πρὸς κεφαλῆς διαρθρώσεως. ἐκείνη μὲν γὰρ αὕτη καθ' ἑαυτὴν μεγίστην ἔχει κίνησιν ἐπινευόντων τε καὶ ἀνανευόντων, ἐὰν τοῖς μετὰ τοὺς πρώτους σφονδύλους αὐτὴν παραβάλλῃ, βραχυτάτην δ' ἔχουσι τὴν πρὸς ἀλλήλους κίνησιν. ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' ὀσφὺν χωρίων ἐπαναβαίνουσι τῷ θώρακι κατὰ τὰς ἐσχάτας πλευρὰς αἱ κορυφαὶ τῆς ψόας. ὅσαι δ' ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ θώρακος εἰσὶν οὐκ ἔχει μυῶν ἐπιβολὴν ἐν ταῖς πλαγίαις ἀποφύσει τῶν σφονδύλων, ἃς ἔφην διαρθροῦσθαι τὰς πλευρὰς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι δύο μύες στενοὶ καὶ μικροὶ τοῖς ῥαχίταις περιτεταμένοι δι' ὅλου τοῦ θώρακος ἔξωθεν, ἐν τοῖς πρόσω μέρεσιν αὐτῶν ἃ τοῖς ὀπίσω περὶ τὴν ἄκανθαν. αὕτη μὲν ἡ ἐκ τῆς ἀνατομῆς εὐρισκομένη θέσις τῶν περὶ τοὺς σφονδύλους μυῶν. ἴδωμεν ἐφεξῆς τίνων ὁ Ἱπποκράτης δύναται μνημονεύειν. ^[15]

18a 540 ὅτι μὲν οὖν τῶν μεσοπλευρίων οὐ δύναται, δηλὸν ἐκ τοῦ λέγειν τοὺς μύας ἀπὸ τοῦ αὐχένος ἄρχεσθαι. λείπει τοίνυν τῶν ῥαχιτῶν τούτων παρατεταμένων μνημονεύειν αὐτόν. ἀλλ' οὐδετέρως καλῶς ἂν λέγοιτο τὸ μεταξὺ τῶν ὀστέων καὶ τῶν πλευρῶν τῶν ἀποπεφυκότων ἀπὸ τῶν σφονδύλων τοὺς μῦς ἀναπληροῦν. οἱ μὲν γὰρ ῥαχίται ταῖς διαρθρώσεσι τῶν εἰρημένων ὀστέων ἐν ὅλῳ τῷ θώρακι πάσαις ὅπισθεν προβέβληται, μηδὲν ἀπολείποντες ἀσκέπαστον, ἀλλὰ τὰς τε ρίζας πάσας τῶν πλευρῶν τε ἅμα καὶ τῶν εἰς τὰ πλάγια τοῖς σφονδύλοις ἀποφύσεων εἰσι μετὰ τὰς διαρθρώσεις· καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ κατὰ τὴν τελευτὴν εἰρημένον τῆς ῥήσεως τὸ ἄχρι τῆς προσφύσιος, εἰ μὴ ἐπὶ τῶν στενῶν λέγει τῶν μυῶν, τὴν τοῦ διαφράγματος πρόσφυσιν ἡμᾶς ἀναγκαῖον νοεῖν, εἰ δ' ἐπὶ τῶν ῥαχιτῶν, τὴν τῶν σκελῶν, εἰ μὴ περὶ πρόσφυσιν εἴρηκε τὴν τούτων διάρθρωσιν. ἐγὼ μὲν οὖν διὰ ταύτην τὴν λέξιν ἀπορῶ προσαρμόσαι τῷ φαινομένῳ, καὶ μοι δοκεῖ κατ' ἀρχὴν εὐθέως ὑπὸ τοῦ πρώτου γράψαντος ἡμαρτῆσθαι ὥστε καὶ ἄλλων πολλῶν. ^[15]

18a 541 ἐχόντων δ' ὡς εἴρηται τῶν φαινομένων ζήτησις τῆς ἀρμοστούσης ἐξηγήσεως εἰς τὸ κοινὸν προκείσθω. τὸ δ' οὖν ὡς ἐν διορισμοῖς δόξαν ἔχειν τινὰ πιθανότητα τοιόνδ' ἐστί· πλευρὰς μὲν ἀκουσόμεθα τὰς τῶν σφονδύλων αὐτῶν κεφαλὰς, ἀποπεφυκότα δὲ τῶν σφονδύλων ὅστ' αὐτὰ τὴν ἀκάνθην ἐργαζόμενα, τοὺς δὲ τὴν μεταξὺ χώραν ἐκατέρων ἀναπληροῦντας μῦς τοὺς ῥαχίτας, πρόσφυσιν δὲ τὴν τῶν φρενῶν. ὃ γε μὴν διδάσκαλος ἡμῶν Πέλοψ τὰς μὲν πλαγίας ἀποφύσεις τῶν σφονδύλων ἀπάντων πλευρὰς ἔφασκεν εἰρῆσθαι νῦν ὑπ' αὐτοῦ, πρόσφυσιν δὲ τὴν τῶν φρενῶν. — — — μ'. Αὕτη δὲ ἡ ῥαχίς κατὰ μήκος ἰθυσκόλιός ἐστι. — — — Σκολίωσις μὲν ἡ εἰς τὸ πλάγιον αὐτῆς ὀνομάζεται διαστροφή. ^[15]

18a 542 νυνὶ δὲ οὐ τὴν εἰς τὸ πλάγιον, ἀλλὰ τὴν εἰς τοῦπίσω τε καὶ πρόσω βούλεται δηλοῦν. εὐθεῖα γὰρ οὕσα κατὰ τὸ μήκος ἐκκλίνεται βραχὺ πρὸς τε τὴν ὀπίσω καὶ τὴν πρόσω χώραν, ὡς αὐτὸς ἐφεξῆς διδάσκει. — — — μα'. Ἀπὸ μὲν τοῦ ἱεροῦ ὅστέου ἄχρι τοῦ μεγάλου σφονδύλου, παρ' ὃν προσήρηται τῶν σκελέων ἡ πρόσφυσις ἄχρι μὲν τούτου κυφῆ. κύστις τε γὰρ καὶ γοναὶ καὶ ἄρχου τὸ χαλαρὸν ἐν τουτέῳ ἔκτισται. — — — Τὴν τῶν σκελῶν πρόσφυσιν ἔνεστιν ἀκούειν

πολυειδῶς, κυριώτατον μὲν ἴσως τὴν ἀπὸ τῆς κατ' ἰσχίον διαρθρώσεως ἥτις γίνεταί τοῦ μηροῦ τῆς κεφαλῆς συνδονουμένης τῷ κατ' ἰσχίον ὁστῷ, διὰ τε τῶν πλατέων συνδέσμων καὶ τοῦ στρογγύλου, καθ' ὃν τῷ βαθυτάτῳ τῆς κοτύλης συμφύεται καὶ διὰ τῶν μυῶν κινούντων τὴν τοῦ μηροῦ διάρθρωσιν, εἰκότως ἂν λέγοιτο τοῖς ὑπερκειμένοις συμφύεσθαι τὸ σκέλος καὶ μετὰ ταῦτα διὰ νεύρων, εἴτ' ἔπειτα διὰ ἀρτηριῶν τε καὶ φλεβῶν. ^[15]

18a 543 ἔοικε δὲ νῦν ὁ Ἱπποκράτης τὴν διὰ τῶν νεύρων προσάρτησιν δηλοῦν. εἰ δὲ τῶν κατὰ ὁσφῶν ἔσχατον σφόνδυλον ὁ διαρθροῦται τῷ πλάτει γε καὶ ἱερῷ καλουμένῳ ὁστῷ τῶν ἐπὶ τὰ σκέλη φερομένων νεύρων ἐστὶν ἡ ἔκφυσις. ἀλλὰ καὶ τὸ ἵνα χρή τὸ ὑπὸ τοῦ τόπου κατ' αὐτὴν εἶναι τὴν ῥάχιν, ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀνατομὴν φαινομένου μαρτυρεῖται καὶ τὸ κύστιν καὶ γονὰς καὶ ἀρχοῦ τὸ χαλαρὸν ἐν τούτῳ κεῖσθαι· διόπερ καὶ κυρτὸν ἔξωθεν ἐγένετο. γονὰς δὲ εἶρηκε τὰ γεννητὰ μόρια, μήτρان μὲν ἐπὶ τῶν θηλειῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν τὰ σπερμάτικα τινα καλούμενα, χαλαρὸν δ' ἀρχοῦ κέκληκε τὸ μετὰ σφιγκτήρα· καὶ γὰρ καὶ ἐπικεῖται τῷ ἱερῷ ὁστῷ τοῦτο καὶ ὄντως ἐστὶ χαλαρὸν οὐκ ἔχων τοὺς σφιγγοντας μῦς τὸ πέρας τοῦ ἀπευθυμένου. — — — μβ'. ^[15]

18a 544 Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι φρενῶν προσαρτήσιος ἰθυλόρδη. — — — Οὐδὲν ἐνταῦθα τοιοῦτον περιέχεται τι κατὰ τῆς ῥάχεως, οἷον ἐν τοῖς κατὰ μήτρان ἢ ἐν κύστει, ὅθεν οὐδὲ σιμωθῆναι τὸ ἔνδον ἔχρηξε καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ κυφωθῆναι τὸ ἔξω, ἀλλὰ καὶ βραχὺ ῥέπειν ἐώρα κατὰ τοῦθ' ἡ ῥάχιν. ἐπὶ δὲ τὴν ἀρτηρίαν ἔδει τὴν μεγάλην καὶ τὴν φλέβα ἢ κατ' αὐτῆς ἐστηρίχθαι. — — — μγ'. Καὶ παραφύσιος ἔχει μυῶν τοῦτο μόνον τὸ χωρίον ἐκ τῶν εἴσωθεν, ἃς δὴ καλέουσι ψόας. — — — Ἐκ ταύτης τῆς ῥήσεως μάλιστα τις τεκμήραιτο μὴ συναριθμεῖν αὐτὸν τῇ ῥάχει τοὺς κατὰ τράχηλον σφονδύλους. ὥς γὰρ ἐκ τοῦ πλατέος ὁστοῦ καὶ τῶν κατὰ θώρακα σφονδύλων συγκειμένης ὅλης τῆς ῥάχεως, οὕτω παραφύσιος ἔχει μυῶν τοῦτο μόνον τὸ ἔσωθεν. ^[15]

18a 545 εἰ γὰρ δὴ καὶ τοὺς κατὰ τράχηλον αὐτοῖς συνηρίθμει, ψευδὲς ἂν ἦν ἐναργῶς· οὐ γὰρ μόνον τούτου τοῦ χωρίου παραφύσεις μυῶν ἔχοντος καὶ τοῦ τραχήλου μεγάλους μῦς ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν. οὐδὲ γὰρ ἠγνόησέ τις αὐτοὺς ἀξιολόγους ὄντας, ὅπως καὶ οἱ μικρότεροι μῦς ἦσαν, οὐκ ἂν αὐτοὺς ἠγνόησεν. εἰ μέντοι μόριόν τι τῶν ψοῶν ὑπὲρ τὴν τῶν φρενῶν ἀναγίνεται πρόσφυσιν, οὐκ ἐπεσημήνατο τοῖς προκειμένοις νῦν οὐχ ἡγούμενος ἀρμόττειν τὴν τοιαύτην ἀκριβολογίαν. — — — μδ'. Ἀπὸ δὲ τούτου ἄχρι τοῦ μεγάλου σφονδύλου τοῦ ὑπὲρ τῶν ἐπωμίδων ἰθυκύφῃ, ἔτι δὲ μᾶλλον δοκέῃ ἢ ἐστίν. ἡ γὰρ ἄκανθα κατὰ μέσον ὑψηλοτάτας τὰς ἐκφύσιος τῶν ὁστέων ἔχει, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν ἐλάσσους. — — — Ὀλίγον τι κατὰ τὸν θώρακα φαίνονται σιμούμενοι τὰ ἔνδον τῶν ὁστέων οἱ σφόνδυλοι. ^[15]

18a 546 τὸ δ' ὀπίσω μέρος αὐτῶν ἱκανῶς κυφὸν φαίνεται διὰ τὴν τῆς ἀκάνθης ἀπόφυσιν. ὃν δὲ λέγει μέγαν σφόνδυλον ὑπὲρ τῶν ἐπωμίδων εἴσεσθαι καὶ δι' ὑπομνήματος ἔρχεται πρὸς ἀνάμνησιν, ἐν ᾧ περὶ τῶν ὁστέων ἔγραψα. προσαρμόζειν δ' ἡμᾶς προσήκει τοίνυν τοῖς λεγομένοις ἐκεῖνα μὴ δεομένοις ὑπ' ἐμοῦ πλην εἴ που λέξεις ἐμπίπτει χρήζουσά τινος ἐξηγήσεως, ἥς ἔνεκεν καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπομνήματα γράφεται, καθάπερ γε καὶ τὸ ἐπὶ τῇ προκειμένῃ νῦν ῥήσει. — — — με'. Αὐτὸ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐχένος λορδὸν ἐστίν. ὁκόσοις μὲν οὖν κυφώματα γίνεται κατὰ τοὺς σφονδύλους ἔξωσις μὲν μεγάλη ἀπορῥαγεῖσα ἀπὸ τῆς συμφύσιος ἢ ἐνὸς σφονδύλου ἢ καὶ πλείονων οὐ μάλα πολλοῖσι γίνεται, ἀλλ' ὀλίγοις. οὐδὲ γὰρ τὰ τρώματα τὰ τοιαῦτα ῥήϊδιον γίνεσθαι, οὔτε γὰρ ἐς τὸ ἔξω ἔξωθῆναι ῥήϊδιον ἐστίν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν ἰσχυρῷ τινι τρωθείῃ διὰ τῆς κοιλίης. ^[15]

18a 547 οὕτω δ' ἂν ἀπόλοιτο ἢ εἴ τις ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦ χωρίου πεσὼν ἐρείσειε τοῖσιν ἰσχύοισιν ἢ τοῖσιν ὤμοισιν· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἂν ἀποθάνοι, παραχρῆμα δὲ οὐκ ἂν ἀποθάνοι. ἐκ δὲ τοῦ ὀπισθεν οὐ ῥήϊδιον τοιαύτην ἔξασιν γενέσθαι ἐς τὸ εἶσω, εἰ μὴ ὑπέρβαρὺ τι ἄχθος ἐμπέσοι. τῶν τε γὰρ

ὁστέων τῶν ἐκπεφυκότεων ἔξωθεν ἕκαστον τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστε πρόσθεν ἂν αὐτὸ καταγείη, πρὶν ἢ μεγάλην ῥοπὴν εἶσω ποιῆσαι τοὺς τε συνδέσμους βιασάμενον. — — Εἰς τὸ πρόσω ῥέπον δηλονότι, καὶ γὰρ φαίνεται τοῦτο. δύο δὲ εἰσιν οἱ πρῶτοι σφόνδυλοι, καθ' οὓς τὸ ἄρθρον γίγνεται τοῦ αὐχένος, καθ' ὃ λοιπὸν τρεῖς εἰσιν, ὧν οὐκ ἐμνημόνευσεν, ὅπως ἔχουσι θέσεως ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ ἔκτου, τρίτος καὶ τέταρτος καὶ πέμπτος. οἱ δὲ μάλιστα φαίνονται θέσιν εὐθεῖαν ἔχοντες ὄντες καὶ ἄλλοι μικρότατοι τῶν δύο σφονδύλων, καὶ μάλισθ' ὁ τρίτος ὁ γὰρ τοῖς τέταρτος ἢ μείζων ἐστὶν αὐτοῦ, καθάπερ καὶ τούτοις πάλιν ὁ πέμπτος· ὁ δὲ ἕκτος οὐ τούτων μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐβδόμου μείζων. ^[15]

18a 548 οἱ δ' ἀπὸ τοῦδε πάντες ἄχρι καὶ τοῦ πέρατος τῆς ῥάχεως ἀλλήλων ἀνάλογον μείζους εἰσὶν ἐπ' ἀνθρώπου ἐξειαζομένου τοῦ λόγου καὶ μετ' αὐτὸν ἐπὶ πιθήκοις, ὅσοι τὸ πρόσωπον ἀνθρωποειδέστερον ἔχουσι καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ὀρθιοὶ βαδίζουσιν, οὗτοι τὰ τ' ἄλλα καὶ τὴν τῶν ὀστέων θέσιν ἂν εἰκόσιν ἀνθρώποις. ἔχουσι δὲ τι κοινὸν ἐν τῇ ῥάχει πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα τὰ τετραπόδα τοῖς ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχον. ἔστι γὰρ αὐτοῖς ὁσφὺς μακροτέρα τῆς ἐπ' ἀνθρώπου ἀνάλογον δηλονότι τοῦ μεγέθους τοῦ ἄλλου ἐξεταζόντων ἡμῶν ἀνθρώποις μόνον ε' κατὰ τὴν ὁσφὺν εἰσι σφόνδυλοι τοῖς πιθήκοις, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις τετράποσιν εἰσιν. ἐπισημήνασθαι δὲ προσήκει κατὰ τὸν ἐνεστῶτα λόγον ὅτι προθέμενος εἰπεῖν περὶ τοῦ τῆς ῥάχεως σχήματος ἀρξάμενός τε τοῦ λόγου κατὰ τήνδε τὴν λέξιν, αὕτη δὲ ἡ ῥάχιν κατὰ μῆκος ἰθυσκόλιός ἐστιν. ἐπὶ τελευτῇ τοῦ λόγου προσέθηκεν, αὐτὸ δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐχένος λорδόν ἐστι. δόξει γὰρ οὖν πάλιν ἐν τούτῳ καὶ τὸν τράχηλον προσνέμειν τῇ ῥάχει. — — — μστ'. ^[20]

18a 549 Κατὰ τὰ ἄρθρα τὰ ἐνηλλαγμένα ὃ τε αὖ νωτιαῖος πονοίη ἂν, εἰ ἐξ ὀλίγου χωρίου τὴν περικαμπὴν ἔχοι τοιαύτην ἑξαλσιν ἐξαλλομένου σφονδύλου, ὃ τ' ἐκπηδήσας σφόνδυλος πιέζοι ἂν τὸν νωτιαῖον, εἰ μὴ καὶ ἀπορρήξειε, πιεχθεὶς δ' ἂν καὶ ἀπολελαμμένος πολλῶν ἂν καὶ μεγάλων καὶ ἐπικαίρων ἀπονάρκωσιν ποιήσειεν, ὥστε οὐκ ἂν μέλλοι τῷ ἰητρῷ, ὅπως χρή τὸν σφόνδυλον κατορθῶσαι, πολλῶν καὶ βιαίων ἄλλων κακῶν παρεόντων, ὥστε δὴ οὐδ' ἐμβαλεῖν οἶόν τε οὔτε κατασεῖσαι οὔτ' ἄλλῳ τρόπῳ τινὶ, πρόδηλον τὸ τοιοῦτον, εἰ μὴ τις διαταμῶν τὸν ἄνθρωπον. — — — Τῶν σφονδύλων ἄρθρα φησὶν ἃ πρὸς ἀλλήλους ἀπολλυμένων κατὰ τὰς πλαγίας ἀποφύσεις. ἐνηλλαγμένα δὲ εἶπεν, ὅτι δύο μὲν ὑψηλοτέρας ἀποφύσεις ἔσχον αὐτῶν, ἕκαστος δὲ διαρθροῦται πρὸς τὸν ὑπερκεείμενον. ἄλλας δὲ ταπεινότερας αὖ πάλιν αἷς πρὸς τὸν ὑποκείμενον διαρθροῦται, κατὰ μὲν τὰς ἐτέρας αὐτῶν ὑποδέχεται τὰς ἐξοχὰς τοῦ πλησιάζοντος, κατὰ δὲ τὰς ἐτέρας ἐπιβαίνει θάτερον. ^[15]

18a 550 γέγραπται δὲ περὶ τούτων ἀκριβῶς ἐν τῷ περὶ τῶν ὁστέων. — — — μζ'. Ἐπειτα ἐσμάσάμενος ἐς τὴν κοιλίην ἐκ τοῦ εἶσωθεν τῇ χειρὶ ἐς τὸ ἔξω ἀντωθέοι, καὶ ταῦτα νεκρῷ μὲν οἶόν τε ποιέειν, ζῶντι δὲ οὐ πάνυ. διὰ τί οὖν ταῦτα γράφω; ὅτι οἶονταί τινες ἰητρευκέναι ἀνθρώπους, οἷσιν εἶσωθεν ἔπεσον σφόνδυλοι τελέως ὑπερβάντες τὰ ἄρθρα. καίτοι γε ῥῆϊστην ἐς τὸ περιγενέσθαι τῶν διαστροφῶν ταύτην ἔνιοι νομίζουσι καὶ οὐδὲν δεῖσθαι ἐμβολῆς, ἀλλ' αὐτόματα ὑγιέα γενέσθαι τὰ τοιαῦτα. ἀγνοοῦσι δὲ πολλοὶ καὶ κερδαίνουσιν ὅτι ἀγνοοῦσι· πείθουσι γὰρ τοὺς θέλας, ἐξαπατῶνται δὲ διὰ τόδε. οἶονται τὴν ἄκανθαν τὴν ἐξέχουσαν κατὰ τὴν ῥάχιν ταύτην τοὺς σφονδύλους αὐτοὺς εἶναι, ὅτι στρογγύλον αὐτῶν ἕκαστον φαίνεται ψαυόμενον, ἀγνοοῦντες ὅτι τὰ ὁστέα ταῦτά ἐστι τὰ ἀπὸ τῶν σφονδύλων πεφυκότεα, περὶ ὧν ὁ λόγος ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. οἱ δὲ σφόνδυλοι πολὺ προσωτέρω ἄπεισι. ^[15]

18a 551 στενοτάτην γὰρ πάντων ζῶων ἄνθρωπος κοιλίην ἔχει ὥς ἐπὶ μεγέθει ἀπὸ τοῦ ὀπισθεν ἐς τὸ ἔμπροσθεν ποτὶ καὶ κατὰ τὸ στήθος. ὅταν οὖν τι τούτων τῶν ὁστέων τῶν ὑπερεχόντων ἰσχυρῶς καταγῇ, ἢν τε πλείω ταύτη ταπεινότερον τὸ χωρίον γίνεται ἢ τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. διὰ τοῦτο ἐξαπατῶνται οἰόμενοι τοὺς σφονδύλους εἶσω οἷχεσθαι, προσεξαπατᾷ δὲ ἔτι αὐτοὺς καὶ τὰ σχήματα τῶν τετρωμένων· ἢν μὲν γὰρ πειρῶνται καμπύλεσθαι, ὀδυνῶνται ὁστέα τὰ

περιτενέος γιγνομένου ταύτη τοῦ δέρματος ἢ τέτρωται καὶ ἅμα τὰ κατεηγότα ἐνθράσσει οὕτω μᾶλλον τὸν χρῶτα, ἣν δὲ λорδαίνουσι ῥάους εἰσί. χαλαρώτερον γὰρ τὸ δέρμα κατὰ τὸ τρῶμα γίνεται καὶ τὰ ὁστέα ἥσσον ἐνθράσσει, ἀτὰρ καὶ ἦν τις ψαύῃ αὐτῶν κατὰ τοῦτο, ὑπείκουσι λорδοῦντες καὶ τὸ χωρίον κενὸν καὶ μαλθακὸν ψαυόμενον ταύτη φαίνεται. ταῦτα πάντα τὰ εἰρημένα προσεξαπατᾷ τοὺς ἱητρούς. ὑγιέες δὲ ταχέως καὶ ἀσινέως αὐτόματοι οἱ τοιοῦτοι γίνονται. ^[15]

18a 552 ταχέως γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁστέα ἐπιπωροῦται ὅσα χαῦνά ἐστιν. — — — Ἐσμασάμενος τουτέστι ἐντιθεὶς εἰς βάθος τὴν χεῖρα χάριν τοῦ διαζητῆσαί τι τῶν ἐν αὐτῷ. — — — μῆ'. Σκολιαίνεται γοῦν ῥάχιν καὶ ὑγιαίνουσι κατὰ πολλοὺς τρόπους· καὶ γὰρ ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ χρήσει οὕτως ἔχει, ἀτὰρ καὶ ὑπὸ γήραος καὶ ὑπὸ ὀδυνημάτων, ἐπεὶ ξυνδετική ἐστιν. αἱ δὲ δὴ κυφώσεις αἱ ἐν τοῖσι πτώμασιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνονται ἦν ἢ τοῖσιν ἰσχύοισιν ἐρείσῃ ἢ ἐπὶ τοὺς ὤμους πέσῃ. ἀνάγκη γὰρ ἔξω φαίνεσθαι ἐν τῷ κυφώματι ἓνα μὲν τινα ὑψηλότατον τῶν σφονδύλων, τοὺς δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ ἥσσον. οὐκ οὐν ὡς ἐπὶ πολὺ ἀποπεπηδηκὸς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐστίν, ἀλλὰ μικρὸν, ἦν ἕκαστος συνδιδοῖ ἀθρόως πολὺ. διὰ οὖν τοῦτο καὶ ὁ νωτιαῖος μυελὸς εὐφρόως φέρει τὰς τοιαύτας διαστροφάς, ὅτι κυκλώδης αὐτῷ ἡ διαστροφή γίνεται, ἀλλ' οὐ γωνιώδης. ^[15]

18a 553 — — — Τὴν μὲν εἰς τοῦπίσω διαστροφήν τῆς ῥάχεως κύφωσιν ὀνομάζει, τὴν δὲ εἰς τὸ πρόσω λόρδωσιν, τὴν δὲ εἰς τὰ πλάγια σκολίωσιν. ἀλλὰ τούτῳ γε τῷ ὀνόματι τῆς σκολιώσεως καθ' ἕτερον χρῆται τρόπον καθ' ἅπασαν διαστροφήν ῥάχεως, ἐνδεικνυμένου δὲ αὐτοῦ ὡς σημαίνοντός τι γενικώτερον τῶν ἄλλων. οὕτω γὰρ καὶ νῦν εἶπε, σκολιαίνεσθαι ῥάχιν ἐν ἴσῳ τῷ διαστρέφεσθαι καθ' ὅντινα οὖν τρόπον. καὶ ἔμπροσθεν δέ που ἔλεγεν. αὐτὴ δὲ ἡ ῥάχιν κατὰ μῆκος ἰθυσκόλιός ἐστιν, αὐτῆς δηλώσας διαστροφήν εἷς τε τοῦπίσω καὶ πρόσω. — — — μῆ'. Χρὴ δὲ τὴν κατασκευὴν τοῦ διαναγκαζομένου τοιήνδε κατεσκευάσθαι. ἔξεστι μὲν ξύλον ἰσχυρὸν καὶ πλατὺ ἐντομὴν παραμήκεα ἔχον κατορύξαι, ἔξεστι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ξύλου ἐν τοίχῳ ἐντομὴν παραμήκεα ἐντεμεῖν ἢ πῆχεϊ ἀνωτέρῳ τοῦ ἐδάφους ἢ ὅπως ἂν μετρίως ἔχη, ἔπειτα οἶον στύλον δρύϊνον, τετράγωνον, πλάγιον παραβάλλειν ἀπολείποντα ἀπὸ τοῦ τείχους, ὅσον παρελθεῖν τινα, ἦν δέη, καὶ ἐπὶ μὲν τὸν στύλον ἐπιστορέσαι ἢ χιτῶνας ἢ ἄλλο τι ὃ μαλθακὸν μὲν ἔσται, ὑπείξει δὲ μὴ μέγα, τὸν δὲ ἄνθρωπον πυριῆσαι. ^[5]

18a 554 ἦν δὲ δέχεται, πολλῶ καὶ θερμῷ λούσας, κάπειτα πρηνέα κατακλῖναι κατατεταμένον, καὶ τὰς μὲν χεῖρας αὐτοῦ παρατείναντα κατὰ φύσιν, προσδεῖσαι πρὸς τὸ σῶμα. ἱμᾶντι δὲ μαλθακῷ ἱκανῶ πλατέϊ τε καὶ μακρῷ ἐκ δύο διαντέων ξυμβεβλημένῳ μέσῳ, κατὰ μέσον τὸ στῆθος δις περιβεβλησθαι χρὴ ὡς ἐγγυτάτῳ τῶν μασχαλέων, ἔπειτα τὸ περισσεῦον τῶν ἱμάντων κατὰ τὴν μασχάλην, ἐκάτερον περὶ τοὺς ὤμους περιβεβλήσθω, ἔπειτα αἱ ἀρχαὶ πρὸς ξύλον ὑπεροειδές τι προσδεδέσθωσαν ἀρμόζουσαι κατὰ μῆκος τῷ ξύλῳ τῷ ὑποτεταμένῳ πρὸς ὃ τι προσβάλλον τὸ ὑπεροειδές ἀντιστηρίζοντα κατατείνει. τοιοῦτῳ δὲ τινι ἐτέρῳ δεσμῷ χρὴ ἄνωθεν τῶν γουνάτων δῆσαντα καὶ ἄνωθεν τῶν πτερνέων τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων πρὸς τοιοῦτό τι ξύλον προσδεῖσαι, ἄλλῳ δὲ ἱμᾶντι πλατέϊ καὶ μαλθακῷ καὶ δυνατῷ ταινιοειδέϊ πλάτος ἔχοντι καὶ μῆκος ἱκανὸν ἰσχυρῶς περὶ τὰς ἰξύας κύκλῳ περιδεδέσθαι, ὡς ἐγγύτατα τῶν ἰσχύων, ἔπειτα τὸ περισσεῦον τοῦ ταινιοειδέος ἅμα ἀμφοτέρως τὰς ἀρχὰς τῶν ἱμάντων πρὸς τὸ ξύλον προσδεῖσαι τῶν ποδῶν, κάπειτα κατατείνειν ἐν τούτῳ σχήματι καὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἅμα μὲν ἰσορρόπως, ἅμα δὲ ἐς ἰθὺ. ^[5]

18a 555 οὐδὲν γὰρ ἂν μέγα κακὸν ἢ τοιαύτη κατὰτασις ποιήσῃ, εἰ χρηστῶς σκευασθείη· εἰ μὴ ἄρα ἐξεπίτηδές τις βούλοιο τείνεσθαι. τὸν δὲ ἱητρὸν χρὴ ἢ ἄλλον ὅστις ἰσχυρὸς καὶ μὴ ἀμαθὴς ἐπιθέντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ὑπὸ τὸ ὕβρωμα καὶ τὴν ἐτέραν χεῖρα προσεπιθέντα ἐπὶ τὴν ἐτέραν καταναγκάζειν προσξυνιέντα, ἦν τε ἐς ἰθὺ ἐς τὸ κάτω πεφύκη καταναγκάζεσθαι, ἦν τε πρὸς τῆς

κεφαλῆς, ἦν τε πρὸς τῶν ἰσχύων. καὶ ἀσινεστάτη μὲν αὕτη ἡ ἀνάγκη. ἀσινὲς δὲ καὶ ἐπικαθίζεσθαι τινα πρὸς τὸ κύφωμα τοῦ ἅμα κατατεινομένου ἐνσεῖσαι μετεωρισθέντα, ἀτὰρ καὶ ἐπιβῆναι τῷ ποδὶ καὶ ὀχηθῆναι ἐπὶ τὸ κύφωμα ἡσύχως τε ἐπενσεῖσαι οὐδὲν κωλύει. ^[15]

18a 556 τὸ τοιοῦτο δὲ ποιῆσαι μετρίως ἐπιτήδειος ἂν τις εἴη τῶν ἐπὶ παλαίστραν εἰθισμένων. δυνατωτάτη μέντοι τῶν ἀναγκαίων ἐστίν, εἰ ὁ μὲν τοῖχος ἐντετμημένος εἴη, τὸ δὲ ξύλον τὸ κατορωρυγμένον ἢ ἐντέτμηται κατωτέρω εἴη τῆς ῥάχιος τοῦ ἀνθρώπου, ὁκόσω ἂν δοκῇ μετρίως ἔχειν, σανὶς δὲ φιλυρίνη μὴ λεπτή ἐνείη ἢ καὶ ἄλλου τινὸς ξύλου, ἔπειτα ἐπὶ τὸ ὕβωμα ἐπιτεθεῖη ἢ τρύχιόν τι πολύπτυχον ἢ μικρόν τι σκύτινον ὑποκεφάλαιον, ὡς ἐλάχιστα μὴν ὑποκεῖσθαι ξυμφέρει, μόνον προμηθεόμενον ὡς μὴ ἡ σανὶς ὑπὸ σκληρότητος ὀδύνην παρὰ καιρὸν προσπαρέχη. κατὰ ἴξιν δὲ ἔστω ὡς μάλιστα τῇ ἐντομῇ τῇ ἐς τὸν τοῖχον τὸ ὕβωμα. ὡς ἂν ἡ σανὶς ἢ μάλιστα ἐξέστηκε ταύτῃ μάλιστα πιέξῃ ἐπιτεθεῖσα. ὅταν δὲ ἐπιτεθῇ τὸν μὲν τινα καταναγκάζειν χρή τὸ ἄκρον τῆς σανίδος, ἦν τε ἓνα δέη, ἦν τε δύο. τοὺς δὲ κατατείνειν τὸ σῶμα κατὰ μήκος, ὡς πρόσθεν εἴρηται, τοὺς μὲν τῇ, τοὺς δὲ τῇ. ^[15]

18a 557 ἔξεστι δὲ καὶ ὀνίσκοισι τὴν κατάτασιν ποιέεσθαι ἢ παρακατορύξαντα παρὰ τὸ ξύλον ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ξύλῳ τὰς φλιάς τῶν ὀνίσκων ἐντεκτηνόμενον, ἦν τε ὀρθὰς ἐθέλης ἐκατέρωθεν μικρὸν ὑπερεχούσας, ἦν τε κατὰ κορυφὴν τοῦ ξύλου ἔνθεν καὶ ἔνθεν. αὗται αἱ ἀνάγκαι εὐταμίευτοί εἰσι καὶ ἐς τὸ ἰσχυρότατον καὶ τὸ ἥσσον καὶ ἰσχὺν ἔχουσι τοιαύτην, ὥστε καὶ εἴ τις ἐπὶ λύμῃ βούλοιοτο, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ ἡτρείῃ ἐς τοιαύτας ἀνάγκας ἀγαγεῖν, κὰν τούτῳ ἰσχυρῶς δύνασθαι· καὶ γὰρ ἂν κατατείνων κατὰ μήκος μῶνον ἔνθεν καὶ ἔνθεν, οὕτω καὶ ἄλλην ἀνάγκην οὐδεμίην προστιθείς, ὅμως κατατείνειεν ἂν τις, ἀλλὰ μὴν καὶ ἦν μὴ κατατείνων. αὕτῃ δὲ μῶνον τῇ σανίδι οὕτως εἰ ποιέει τις καὶ οὕτως ἱκανῶς καταναγκάσειε. καλαὶ οὖν αἱ τοιαῦται ἰσχύες εἰσὶν, ἢ ἔξεστι καὶ ἀσθενεστέρησι καὶ ἰσχυροτέρησι χρέεσθαι αὐτὸν ταμιεύοντα, καὶ μὲν δὴ καὶ κατὰ φύσιν γε ἀναγκάζουσι. τὰ μὲν γὰρ ἐξεστεῶτα ἐς τὴν χώραν ἀναγκάζει καὶ ἡ ἵπωσις ἰέναι, τὰ δὲ ξυνελθόντα κατὰ φύσιν κατατείνουσιν αἱ κατὰ φύσιν κατατάσεις. ^[15]

18a 558 οὐκ οὐκ ἐγὼ ἔχω τουτέων ἀνάγκας καλλίους οὐδὲ δικαιότερας. — — Τὰ ἐφεξῆς ἅπαντα σαφῶς ἐρμηνεύοντι, δι' ὧν νῦν καὶ ἔστιν ὅτε παρακολουθεῖ τις λεγομένοις, οὔτε ἐξηγήσεως, ἀλλὰ δεῖξεώς ἐστιν αὐτοῦ χρεῖα. καὶ μέντοι καὶ τὰ ὑπομνήματα τοῖς ἑωρακόσιν ἤδη τὰς τοιαύτας ἐνεργείας γράφεται. λέλεκται δέ μοι καὶ πρόσθεν ὅτι τὰ οὕτω σαφῶς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα μὴ νοήσας τις κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν καὶ δις καὶ τρίς καὶ πλεονάκεις ἀναγνώτῳ προσέχων τὸν νοῦν. εἰ γὰρ τοῦτο ποιήσῃ, πάντως ταῦτ' ἐννοήσει σαφῶς ἐρμηνευόμενον. — — — ν'. Ἡ γὰρ κατ' αὐτὴν τὴν ἄκανθαν ἰθυωρία τῆς κατατάσιος κάτωθεν τε καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὀστέον καλεόμενον οὐκ ἔχει ἐπιλαβὴν οὐδεμίην, ἄνωθεν δὲ κατὰ τὸν αὐχένα καὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν ἐπιλαβὴν μὲν ἔχει, ἀλλ' ἐς ἰδέην γε ἀπρεπής. ^[15]

18a 559 ταύτῃ τοι γενομένη ἡ κατάτασις καὶ ἄλλας βλάβας ἂν προσπαρέχει πλεονασθεῖσα. ἐπειρήθη δὲ δὴ ποτε ὕπτιον τὸν ἄνθρωπον κατατείνας ἀσκὸν ἀφύσητον ὑποθεῖναι ὑπὸ τὸ ὕβωμα, κᾶπειτα αὐλὸν ἐκ χαλκείου ἐς τὸν ἀσκὸν τὸν ὑποκείμενον ἐνιέντα φυσαῖν, ἀλλὰ μοι οὐκ εὐπορεῖτο. ὅτε γὰρ εὖ κατατείνοιμι τὸν ἄνθρωπον, ἥσαστο ὁ ἀσκὸς καὶ οὐκ ἡδύνατο ἡ φύσα ἐπαναγκάζεσθαι· καὶ ἄλλως ἔτοιμον περιολισθαίνειν ἦν, ἅτε ἐς τὸ αὐτὸ ἀναγκαζόμενον τό τε τοῦ ἀνθρώπου ὕβωμα καὶ τὸ τοῦ ἀσκοῦ πληρουμένου κύρτωμα. ὅτε δ' αὖ μὴ κάρτα κατατείνουμι τὸν ἄνθρωπον, ὁ μὲν ἀσκὸς ὑπὸ τῆς φύσης ἐκυρτοῦτο, ὁ δὲ ἄνθρωπος πάντῃ μᾶλλον ἐλορδαίνετο ἢ συνέφερεν. ἔγραψα δὲ ἐπιτήδες τοῦτο. καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα μαθήματά ἐστιν, ἃ πειρηθέντα ἀπορηθέντα ἐφάνη καὶ δι' ἅπερ ἡπορήθη. — — — Αὐτὸς ἂν ἐπιλαβὴν εἴρηκε τὴν οἶον ἀντιλαβὴν καὶ ἀντίληψιν, ὥστε στηριχθῆναι τοὺς περιβαλλομένους τροχοὺς πρὸς τε τῶν ἐξεχόντων ἕνεκα τοῦ ἀπορεῖν. ^[15]

18a 560

κατὰ μὲν τὸ ἱερὸν ὁστέον οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ἄνωθ' ἐν τῷ τέ τι ἔχη καὶ τὴν κεφαλὴν, ἅμα φαίνοιτ' ἂν ὁ ἄνθρωπος πνιγόμενος, εἴ τις ἐνταῦθα περιλάβοι, καὶ κατὰ τοῦτ' ἂν ἀπρεπὴς ἢ κατὰ τας φαίνοιτο. καὶ μέντοι καὶ βλάβας ἂν παράσχοι εἰ ὀλισθῇ τὸν βρόχον τις ἐπὶ τὸν λάρυγγα. — — — να'. Ὅσοι δὲ ἐς τὸ εἶσω σκολιαίνονται οἱ σφόνδυλοι ὑπὸ πτώματος ἢ καὶ ἐμπεσόντος τινὸς βαρέος, εἷς μὲν οὐδεὶς τῶν σφονδύλων μέγα ἐξίσταται κάρτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῶν ἄλλων. ἦν δὲ ἐκστῇ μέγα ἢ εἷς ἢ πλείονες, θάνατον φέρουσιν, ὥσπερ δὴ καὶ πρόσθεν εἴρηται, κυκλώδης καὶ αὕτη καὶ οὐ γωνιώδης γίνεται ἢ παραλλαγή. οὖρα μὲν οὖν τοῖσι τοιοῦτοισι καὶ ἀπόπατος μᾶλλον ἴσχεται ἢ τοῖσιν ἔξω κυφοῖσι καὶ πόδες καὶ ὅλα τὰ σκέλεα ψύχεται μᾶλλον καὶ θανατηφόρα ταῦτα μᾶλλον ὧν ἔφην. καὶ ἦν περιγέγωνται δὲ ῥυώδεες τὰ οὖρα μᾶλλον οὗτοι καὶ τῶν σκελέων ἀκρατέστεροι καὶ ναρκωδέστεροι. ^[15]

18a 561 ἦν δὲ καὶ ἐν τῷ ἄνω μέρει μᾶλλον τὸ λόρδωμα γένηται, παντὸς τοῦ σώματος ἀκρατέες καὶ νευαρκωμένοι γίνονται. μηχανὴν δὲ οὐκ ἔχω οὐδεμίαν ἔγωγε, ὅπως χρὴ τὸν τοιοῦτον ἐς τὸ αὐτὸ καταστῆσαι· καὶ εἰ μή τινα ἢ κατὰ τῆς κλίμακος κατάσεισις ὠφελείν οἷη τε εἴη ἢ καὶ ἄλλη τις τοιαύτη ἴησις ἢ κατάσεισις, οἷηπερ ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. κατανάγκασιν δὲ σὺν τῇ κατασεισῇ οὐδεμίαν ἔχω ἥτις ἂν γίνοιτο, ὥσπερ τῷ κυφώματι τὴν κατανάγκασιν ἢ σανὶς ἐποιέετο. πῶς γὰρ ἂν τις ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν διὰ τῆς κοιλίης ἀναγκάσαι δύναίτο; οὐ γὰρ οἶόν τε, ἀλλὰ μὴν οὔτε βῆχες οὔτε πταρμοὶ οὐδεμίαν δύναμιν ἔχουσιν, ὥστε τε τῇ τάσει συντιμωρέειν, οὐ μὴν οὐδ' ἔνεσις φύσης ἐνιεμένης ἐς τὴν κοιλίην οὐδὲν ἂν δυνηθῇ. καὶ μὴν αἱ μεγάλαι σικύαι προσβαλλόμεναι ἀνασπάσιος εἵνεκα δῆθεν. τῶν εἶσω ῥεπόντων σφονδύλων μεγάλη ἁμαρτὰς γνώμη ἐστίν. ἀπωθέουσι γὰρ μᾶλλον ἢ ἀνασπῶσι καὶ οὐδ' αὐτὸ τοῦτο γινώσκουσιν οἱ προσβάλλοντες. ὅσῳ γὰρ ἂν τις μείζω προσβάλλῃ, τοσούτῳ μᾶλλον λорδοῦντες οἱ προσβληθέντες συναναγκαζόμενου ἄνω τοῦ δέρματος. ^[15]

18a 562 τρόπους δὲ ἄλλους κατασεισίων ἢ οἰοί τε πρόσθεν εἴρηται, ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν, ἀρμόσαι οὐς ἂν τι δοκέῃ τῷ παθήματι μᾶλλον, ἀλλ' οὐ κάρτα πιστεύω αὐτοῖς, διὰ τοῦτο οὐ γράφω. ἀθρόον δὴ ξυνιέναι χρὴ περὶ τούτων ὧν ἐν κεφαλαίῳ εἴρηται. ὅτι τὰ μὲν εἰς τὸ λорδὸν ῥεύσαντα ὀλέθριά εἰσι καὶ σινώμωρα, τὰ δὲ ἐς τὸ κυφὸν ἀσινέα θανάτου καὶ οὖρων σχεσίων καὶ ἀποναρκωσίῳ τὸ ἐπίπαν. — — — Περὶ τῆς ἔσω μεταστάσεως τῶν σφονδύλων γράφει ταῦτα, χαλεπωτέραν αὐτὴν τῆς ἔξω λέγων εἶναι, καὶ ἡ αἰτία πρόδηλος. καὶ γὰρ ἔσω ῥέπει τὰ νεῦρα πάντα τὰ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου πεφυκότε. θλίβεται οὖν ἐν ταῖς τοιαύταις μεταστάσεσι μᾶλλον ἢ περ ἐν ταῖς ἔξω. σὺν τούτοις δὲ καὶ τὰ ἐπικείμενα μόρια τῇ ῥάχει θλίβεται πάντα καὶ κατὰ τοῦτο καὶ τῆς κύστεως τὸ ἄνω πέρας θλίβεται ποτε. καὶ μέντοι καὶ κατὰ συμπαθείαν εἰς φλεγμονὴν ἀφίξεται πάντα καὶ διὰ τοῦτ' οὔτε ἡ κύστις οὖρον ἐκκρίνει οὔτε τὰ ἔντερα ἀπόπατον. ^[15]

18a 563 τῆς γὰρ ἐκκριτικῆς δυνάμεως, ἥτις ἐστὶ μία τῶν φυσικῶν, πάθος ἐστὶν ἴσχεσθαι τὸ οὖρον καὶ τὸ ἀπόπατον. τὸ δὲ ναρκώδη γίνεσθαι τὰ μόρια τῆς τῶν νεύρων βλάβης ἐστίν. ἐκ μὲν οὖν τῆς κατὰ τὰ ἔντερα καὶ τὴν κύστιν βλάβης ἄχρι περ ἂν παύσεται φλεγμαίνοντα, κίνδυνος ἀπολέσθαι τὸν ἄνθρωπον καὶ δι' ἄκρα καὶ ἀκώρῳ ἔντερα διαμένει καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ σφίγγων τὴν κύστιν μῦς οὐκ ἔξ ἀκριβῶς ἐνεργῶν ἐπιτρέπειν τοῖς οὖροις. εἰκὸς καὶ δήπου καὶ τὸν ἐπὶ τῆς ἔδρας μῦν τὸν σφιγκτῆρα καλούμενον τὴν αὐτὴν ἀτονίαν ἔχειν. — — — νβ'. Οὐ γὰρ ἐντείνει τοὺς ὀχετοὺς τοὺς κατὰ τὴν κοιλίην οὐδὲ κωλύει εὐρόους εἶναι ἢ εἰς τὸ ἔξω κύφωσις, ἢ δὲ λорδῶσις ταῦτα ἀμφοτέρω ποιέει καὶ ἐς τᾶλλα πολλὰ προσγίνεται. — — — Κατὰ τὴν προγεγραμμένην ῥῆσιν εἰρηκῶς οὖρα μὲν οὖν τοῖσι τοιοῦτοισι καὶ ἀπόπατος μᾶλλον ἴσχεται ἢ τοῖσιν ἔξω κυφοῖσι, νῦν τὴν αἰτίαν προσέθηκεν εἰπὼν· οὐ γὰρ ἐντείνει τοὺς ὀχετοὺς τοὺς κατὰ τὴν κοιλίαν δηλονότι τὰς ἐκροὰς εἰπὼν, τὴν τε κατὰ κύστιν καὶ τὴν κατὰ τὴν ἔδραν. ^[5]

18a 564 ἐντείνεσθαι δὲ τὰ μόρια δι' ὧν αὗται γίνονται κατὰ τε τὴν θλίψιν, ἦν ἐκ τῆς τῶν σφονδύλων εἶσω μεταστάσεως ἴσχουσιν, εἰκὸς ἐστὶ καὶ πρὸς τῆς κατὰ τὰ νεῦρα συμπαθείας. — — — νγ'.

Ἐπεὶ τοι πολὺ πλείονες σκελέων τε καὶ χειρῶν ἀκρατέες γίνονται καὶ καταναρκοῦνται τὸ σῶμα καὶ οὐρα τούτοις ἴσχεται, οἷσιν ἂν μὴ ἐκστῇ μὲν τὸ ὕβωμα μήτε ἔξω μήτε ἔσω, σεισθέωσι δὲ ἰσχυρῶς ἐς τὴν ἰθύνειν τῆς ράχιος. οἷσι δὲ ἂν ἐκστῇ μὲν τὸ ὕβωμα, ἥσσαν τοιαῦτα πάσχουσιν. — — Ἐνταῦθα τὴν ὕβωμα φωνὴν ὡς γενικόν τι σημαῖνον ἀνέγραψεν ἐπὶ πάσης εἰπὼν, τῆς τῶν σφονδύλων εἰς τὸ παρὰ φύσιν ἐκτροπῆς, ὅλος δὲ ὁ λόγος εὐδηλος. ^[15]

18a 565 ἐπὶ γὰρ τὴν τετάρτην διαφορὰν τῶν κατὰ τὴν ράχιν παθῶν ἀφικνεῖται τῷ λόγῳ. καλοῦσι δὲ αὐτὴν σεῖσιν, ὅταν αἱ ἀρμονίαι σύμπασαι διακινήθωσι τῶν σφονδύλων τῆς ράχεως καὶ κινδυνεύσει διασπασθῆναί τε καὶ θλασθῆναι διασεισθείσης σφοδρῶς αὐτῆς, καὶ φησι τοῦτο πολὺ χεῖρον εἶναι τῶν ἄνευ τοῦ διασεισθῆναι γιγνομένων διαστροφῶν τῆς ράχεως. εἴθ' ἐξῆς ὅτι καὶ ταῖς πλευραῖς καταγνυμέναις τοιοῦτόν γέ τι συμβαίνει διήγηται. — — νδ'. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱητρικῇ ἂν τις θεάσαιτο, ὧν τὰ μὲν ἰσχυρὰ ἀσινέα ἐστὶ, καθ' ἑωυτὰ τὴν κρίσιν ὅλην λαμβάνοντα τοῦ νοσήματος, τὸ δὲ ἀσθενέστερα σινόμεωρα καὶ ἀποτόκους νοσημάτων χρονίους ποιέοντα καὶ κοινωνέοντα καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι ἐπὶ πλεόν. — — Προειρηκὼς περὶ τοῦ κατὰ ράχιν πάθους ὃ προσαγορεύουσι σεῖσιν ἄνευ τοῦ μεταστῆναι σφόνδυλόν τινα γενόμενον ἐν τῇ ἐφεξῆς γραφῇ πολλὰ λέγει τῶν κατ' ἱατρικὴν ἐπιεικέστερα κατ' ἀλήθειαν εἶναι, κἂν φαίνεται χαλεπώτερα. ^[15]

18a 566 συμβαίνει δ' ἐκεῖνα τῶν παθῶν, ἐφ' ὧν συμπάθειαι εἰσι μείζους, ὡς ὅσα γε μηδεμίαν ἐπιφέρει μορίων κυρίων συμπάθειαν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὰ ποιεῖται τὴν κρᾶσιν, ἥττόν ἐστι χαλεπὰ καὶ ἰσχυρότερα σοι κατασκευαῖς. ἐφεξῆς οὖν ὡς ἐν παραδείγματος μέρει μνημονεύει τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς παθῶν ὑποδεικνύων, ἔνια μὲν αὐτῶν εἶναι τὴν φαντασίαν μόνον, ἔνια δὲ τῇ δυνάμει χαλεπὰ. — — νε'. Ἐπεὶ καὶ πλευρέων κάτῃς τοιοῦτόν τι πέπονθεν· οἷσι μὲν γὰρ ἂν καταγῇ πλευρὴ μία ἢ πλέονες, ὡς τοῖσι πλείστοις κατάγνυται μὴ διασχόντα τὰ ὀστέα ἐς τὸ εἶσω μέρος, μηδὲ ψιλωθέντα, ὀλίγοι μὲν ἤδη ἐπυρέτηναν· ἀτὰρ οὐδὲ αἷμα πολλοὶ ἤδη ἔπτυσαν, οὐδὲ ἔμπυοι πολλοὶ γίνονται, οὐδὲ ἔμμοτοι, οὐδὲ ἐπισφακελίσεις τῶν ὀστέων, δίαίτα τε φαύλη ἀρκέει. — — Ὅτι τὸ σύμμετρον τοῦ λόγου σαφένειαν συντελεῖ, μαθεῖν ἐστὶν οὐχ ἥκιστα καὶ ἐκ τῆς προκειμένης ῥήσεως μακρᾶς οὔσης. ^[15]

18a 567 ἐγὼ τὸ πρῶτον μέρος ἄρτι προεχειρισάμην· ἐκ τινὸς γὰρ ἐπὶ πλεῖον ὁ Ἱπποκράτης ἀσάφειάν τινα ἐργάσατο, διὰ βραχέων δ' ἂν οὕτως ἐρμηνεύοιτο. τὰ κατάγματα τῶν πλευρῶν, ὅταν ἀπλᾶ καὶ μόνα γένηται, τὴν μὲν φαντασίαν χαλεπωτέραν τῶν περιθλάσεων ἔχει, τῇ δυνάμει δὲ ἐπιεικεστέραν, θεραπεύεται γὰρ ἄνευ κινδύνου τάχιστα. χωρὶς δὲ κατάγματος ὅταν περὶ τὰς πλευρὰς σάρκες θλασθῶσιν, εἰς μέγιστον ἐνίστε κίνδυνον ἡκούςιν οἱ οὕτω παθόντες. τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦ λόγου τοῦτο· τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐφεξῆς ἴδωμεν, εἰ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς ῥήσεως, ὅπερ ἐγὼ διὰ βραχέων εἶπον, ὅταν ἀπλᾶ καὶ μόνα γένηται τὰ κατάγματα τῶν πλευρῶν. ὁ δὲ Ἱπποκράτης εἴρηκεν, ὅπερ ἐξηγούμενος ἔγραψε, μὴ διασχόντα τὰ ὀστέα εἰς τὸ ἔσω μέρος εἰπὼν, τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ θώρακος εἰς ἣν ἀδύνατόν ἐστι διασχεῖν ὅσῳ τῷ κατ' αὐτὸν ἄνευ τοῦ γυμνωθῆναι μὲν αὐτὸ τὸ ὅστον ἀπάσης τῆς περικειμένης σαρκὸς, διατμηθῆναι δὲ τὸν ὑπεζωκότα καλούμενον ὕμένα. ^[15]

18a 568 διὰ τοῦτο μὲν οὖν ἐδήλωσε τὸ ἀπλοῦν τοῦ κατάγματος, διὰ τε τῶν ἐφεξῆς τὸ ἐπιεικὲς, ὀλίγους μὲν εἰπὼν ἐπιπυρέττειν, πτύσαι δὲ αἷμα τινα σπανίως, ὥσπερ γε καὶ ἔμπυον καὶ ἔμμοτον γενέσθαι, σφακελίσαι τε τὸ τῆς πλευρᾶς ὅστον· διὸ καὶ τὴν δίαιταν αὐτοῖς ἐξαρκέσειν φαύλην. ἔμαθες δὲ ὅτι φαύλην αἰεὶ λέγει τὴν ἐναντίαν τῇ ἀκριβεῖ τὴν ἐπιτυχοῦσαν. ἐν μὲν οὖν τῷ προκειμένῳ μορίῳ τῆς ἄλλης αὐτοῦ ῥήσεως ὅλη διάνοια τοιαύτη τίς ἐστίν. ἴδωμεν δὲ ἐφεξῆς τὰ λοιπά. — — νστ'. Ἦν γὰρ μὴ πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιλαμβάνη αὐτοὺς καὶ κενεαγγεῖν κάκιον τοῖσι τούτοις ἢ μὴ κενεαγγεῖν καὶ ἐπωδυνέστερον καὶ πυρετωδέστερον καὶ βηχωδέστερον. τὸ γὰρ πλήρωμα τὸ μέτριον τῆς κοιλίης διόρθωμα τῶν πλευρέων γίνεται. ἢ δὲ κένωσις

κρεμασμὸν μὲν τῇσι πλευρῇσι ποιέει, ὁ δὲ κρεμασμὸς ὀδύνῃν. — — — Ὁ τῆς κοιλῆς ὄγκος στηρίγμα τι γίνεται ταῖς πλευραῖς, διὸ καὶ ὅσοι μείζονας ἔχουσι τὰς γαστέρας, ἤττον ὀδυνῶνται καταγείσης τῆς πλευρᾶς· ὅσοις δὲ ἰσχυαί τέ εἰσι καὶ προσεσταλμένοι, μᾶλλον ἀλγοῦσιν ἀστηρίκτων καὶ μετεώρων αἰσθανόμενοι τῶν πλευρῶν. ^[5]

18a 569 ἔαν μὲν οὖν συνεχῆς ἐπιλάβῃ πυρετὸς, αὐτοὺς ἐστὶ κενεαγγεῖν, ὅπερ δηλοῖ νῦν αὐτὸ τὸ ἀσιτεῖν, ἐπειδήπερ ἢ ἐκ τῆς ἐδωδῆς βλάβῃ γίνεταί μείζων τῆς ἐκ τοῦ κρεμασμοῦ. εἰ δὲ τι μὴδ' ὅλως πυρέξει, ἄμεινον ἐσθίειν τοσαῦτα τὸ πλῆθος, ὥς εἰς ὄγκον ἀρθῆναι τὴν γαστέρα τοσοῦτον, ὅσον ἡλίκος ὥς ἄνευ τοῦ θλίβειν τὸ πεπονθὸς, ἔδρα τε καὶ στηρίγμα γενήσεται ταῖς πλευραῖς. — — — νζ'. Ἐξωθεν δὲ φαύλη ἐπίδεις τοῖσι τοιούτοις ἀρκέει, κηρωτῇ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισιν ἡσυχῶς ἐρείδοντα ὁμαλὴν τὴν ἐπίδесιν ποιέεσθαι ἢ καὶ ἐριῶδές τι προσεπιθέντα. κρατύνεται δὲ πλευρὴ ἐν εἴκοσιν ἡμέρῃσι, παχεῖται γὰρ αἱ ἐπιπυρώσεις τούτων τῶν ὀστέων. — — — Φαύλην ἐπίδесιν εἶπεν, ὥσπερ καὶ δίαταν, τὴν ἐπιτυχοῦσαν, ἣτις ἐστὶν ἐναντία τῇ ἐπιμελῶς γεγεννημένῃ. ^[20]

18a 570 — — — νη'. Ἀμφιθλασθείσης δὲ τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν ἢ ὑπὸ πληγῆς ἢ ὑπὸ πτώματος ἢ ὑπὸ ἀντερείσιος ἢ ἄλλου τινὸς τοιουτοτρόπου πολλοὶ ἤδη πολὺ αἷμα ἔπτυσαν. — — — Μέννηται καὶ τούτου τοῦ λόγου διὰ τοὺς οἰομένους ἐν ταῖς πλευρίτισιν ἐξ ἀνάγκης ἀνάγειν τινὰ τῶν λοβῶν τοῦ πνεύμονος πάσχειν καὶ συναπτόμενόν γε τοῦτόν φασι τῇ φλεγμαινούσῃ πλευρᾷ διδόναι τι τοῦ κατὰ τὴν φλεγμονὴν ἰχώρος. ἐν τῷ πνεύμονι γὰρ οὐδὲν πνεύμονος πεπονθὸς, ἀλλὰ τῆς διαθέσεως τῇ πλευρᾷ γενομένης πτύειν φησὶν ἐνίους αἷμα. πῶς μὲν οὖν γίνεταί τοῦτο ζητεῖν ἔξεστιν ἐπὶ σχολῆς, ἡμῖν τε βασανιζομένοις τὸ ζήτημα κατὰ γε τὸ περὶ αἵματος ἀναγωγῆς Ἑρασιστράτου βιβλίον. ἐξαρκεῖν δὲ δεῖ νῦν αὐτὸ τοῦτο μόνον ἐγνωκέναι, τὸ χωρὶς τοῦ παθεῖν τι τὸν πνεύμονα πτύειν ἐνίους αἷμα διὰ τὸ κατὰ τὰς πλευρὰς πάθος. ^[15]

18a 571 ἐθεάσασθε δὲ κάπῃ τῶν ἄλλων πολλάκις ἀτρώτου τοῦ προκειμένου τῷ κατάγματι δέρματος ὄντος ἐκχεόμενον αἱματώδη χυμὸν διὰ τοῦ τοιοῦτον πληρῶσαι τοὺς ἐπιδέσμους. καίτοι πολλῶ πυκνότερόν ἐστι τὸ παρὰ τοῖς κώλοις δέρμα τοῦ τὰς πλευρὰς ὑπεζωκότος ὑμένοιο, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστόν ἐστι δι' ἐκείνου ῥυτῆναι πρὸς τὴν ἐκτὸς χώραν ἐκ τῆς πεπονθυίας πλευρᾶς. εἴτ' εὐθέως εἰς τὰ βρόγchia τοῦ πνεύμονος ἀναληφθῆναι κατὰ τὰς ἐκπνοάς, ὥσπερ ὀρώμεν ἐπὶ τῶν συντρωθέντων τὸν ὑμένα τοῦτον. ὅ τι γὰρ ἂν ἐκχέῃς εἰς τὸν θώρακα διὰ τοῦ τραύματος ἀναβήσεται τοῦτο παραχρῆμα διὰ τοῦ στόματος καὶ διὰ τοῦτο Ἑρασίστρατος οὐκ ἐννοήσας εἰς ἀτόπους ἐνέπεσε λόγους ἐν τῷ περὶ αἵματος ἀναγωγῆς, ὧν τὴν κακίαν ἐμάθετε διερχομένου μου πολλάκις ἀκούσαντες ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος. — — — νθ'. ^[15]

18a 572 Οἱ γὰρ ὀχετοὶ οἱ κατὰ τὸ λαπαρὸν τῆς πλευρῆς ἐκάστης παρατεταμένοι καὶ οἱ τόνοι ἀπὸ τῶν ἐπικαιροτάτων τῶν ἐν τῷ σώματι τὰς ἀφορμὰς ἔχουσι. πολλοὶ γοῦν ἤδη βηχώδιες καὶ φυματίαι καὶ ἔμπυοι ἐγένοντο καὶ ἔμμοτοι καὶ ἡ πλευρὴ ἐπεσφακέλισεν αὐτοῖσιν, ἀτὰρ καὶ οἷσι μὴδὲν τοιοῦτον προσεγένετο ἀμφιθλασθείσης τῆς σαρκὸς ἀμφὶ τῇσι πλευρῇσιν. ὅμως δὲ βραδύτερον ὀδυνώμενοι παύονται οὗτοι ἢ οἷσιν ἂν πλευρὴ καταγῇ καὶ ὑποστροφὰς μᾶλλον ἰσχει ὀδυνημάτων τὸ χωρίον ἐν τοῖσι τοιούτοις τρώμασι. μάλα μὲν οὖν μετεξέτεροι καταμελέουσι τῶν τοιούτων σινέων μᾶλλον ἢν πλευρὴ κατεάγῃ αὐτοῖσιν. — — — Ὅχετους μὲν εἶπε τὰς ἀρτηρίας δηλονότι καὶ τὰς φλέβας, λαπαρὰν δὲ τῆς πλευρᾶς ἐκάστης τὸ μεταξὺ τῶν ὀστέων καθ' ἃ καὶ οἱ μεσοπλεύριοι μῦς εἰσι, τόνους δὲ δηλονότι τὰ νεῦρα. πεφυκέναι δὲ φησὶν ἀπὸ τῶν ἐπικαιροτάτων πάντα ταῦτα· διότι μὲν τῶν φλεβῶν τούτων ἡ ἀρχὴ πλησίον ἐστὶ τῆς καρδίας, ὥσπερ καὶ τῶν ἀρτηριῶν. ^[15]

18a 573 τῶν δὲ νεύρων ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν θώρακα νωτιαίων κοινωνίας τινὸς οὔσης αὐτοῖς καὶ πρὸς ἄλλην συζυγίαν νεύρων ἐξ ἐγκεφάλου καθηκόντων. τὰ δ' ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα δηλα

τοῖς μεμνημένοις ἀπάντων τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένων ὑπομνήμασιν. — — — ξ'. Ἀτὰρ καὶ ἰήσιος σκεθροτέρης οἱ τοιοῦτοι δέονται, εἰ σωφρονοῖεν, τῇ τε γὰρ διαίτῃ ξυμφέρει ξυνεστάλκαι, ἀτρεμέειν δὲ τῷ σώματι ὡς μάλιστα ἀφροδισίων τε ἀπέχεσθαι. — — — Τὴν ἀκριβεστέραν αἰὲ λέγει σκεθροτέραν ἀντικειμένην τῇ φαύλῃ. — — — ξα'. Βρωμάτων τε λιπαρῶν καὶ κερχνώδεων καὶ ἰσχυρῶν πάντων. — — — Ὅσα βρώματα τραχύνοντα τὸν φάρυγγα βραχεῖαν βῆχα κινεῖ, κερχνώδη ταῦτα καλεῖ. ^[15]

18a 574 τοῦτο δὲ ἔπεται τοῖς λιπαροῖς καὶ ὀξέσι καὶ δριμέσιν, ἰσχυρὰ δὲ λέγει σιτία τὰ δύσπεπτα. γέγραπται δ' ἐν τοῖς ἀκριβέσι τοῖς αὐτογράφοις τουτὶ τὸ κερχνωδέων διὰ τοῦ ν κατὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν· ἀπὸ γὰρ τῆς κέρχνου γέγονεν. οὕτως δὲ ὀνομάζουσι τὴν κέγχρον οἱ Ἴωνες, ὅταν αἰσθησις ἐν τῇ φάρυγγι τραχυτάτων γίγνεται μικρῶν ὥσπερ κέγχρων. τὸ δ' ἐν τοῖς πρόσθεν, εἰ καὶ ἔλεγε τὰ κατὰ τὸν πνεύμονα φύματα καὶ χρόνια καὶ δύσπεπτα ἔχοντα κεγχρώδεις γίνεσθαι χωρὶς τοῦ ν γέγραπται, γεγονὸς ἀπὸ τοῦ κέγχρειν, ὅπερ αὐτὸ πάλιν γέγονεν ἀπὸ τοῦ ψόφου τοῦ συμβαίνοντος, ὅταν ἦτοι στενοχωρία ἢ τις κατὰ τὰς ἀναπνευστικὰς ὁδοὺς ἢ ὑγρότης πλείων, ὡς πολὺ δὲ συνιόντων ἀμφοῖν γίγνεται. καλοῦσι δ' ἔνιοι μὲν τοιαύτην ἀναπνοὴν δασεῖαν· διὰ τί δὲ τῶν βῆχα κινούντων ἐδεσμάτων ἀπέχεσθαι κελεύει πρόδηλόν ἐστιν ἡσυχάζειν δεομένων ἀπάντων τῶν πεπονθότων μορίων. διὰ τοῦτο γοῦν καὶ σιγᾶν αὐτὸν πάλιν κελεύει. πρόδηλον δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα παρεῖναι φυλάττεσθαι κίνησιν σφοδρὰν ἐπιφέροντα τῷ παντὶ σώματι· σὺν γὰρ τῷ ὄλῳ καὶ τὸ μόριον κινεῖται. ^[15]

18a 575 — — — ξβ'. Φλέβα τε κατ' ἀγκῶνα τέμνεσθαι, σιγᾶν τε ὡς μάλιστα, ἐπιδέεσθαι δὲ εἰς τὸ χωρίον τὸ φλασθὲν σπλήνεσι μὴ πολυπτύχεσι, συχνόισι δὲ καὶ πολὺ πλατυτέροισι πάντα τοῦ θλάσματος κηρωτῇ τε ὑποχρίειν ὀθονίοισι τε πλατέσι σὺν ταινίῃσι πλατεῖῃσι καὶ μαλθακῇσι ἐπιδέειν, ἐρείδειν τε μετρίως, ὥστε μὴ κάρτα πεπιέχθαι φάναι τὸν ἐπιδεδεσμένον, μηδ' αὖ χαλαρόν. ἄρχεσθαι δὲ τὸν ἐπιδέοντα κατὰ τὸ θλάσμα καὶ ἐρηρεῖσθαι ταύτῃ μάλιστα. — — — Μέμνηται δὲ τούτου πρὸς τοὺς ἀξιοῦντας ἐπὶ τῇ πληθωρικῇ καλουμένη συνδρομῇ μόνον φλεβοτομίαν ἡμᾶς παραλαμβάνειν. τούτων δὲ ἐστὶ καὶ Μηνόδοτος ὁ ἐμπειρικός. ἐδείχθη δ' ἐν τῷ περὶ φλεβοτομίας γράμματι κὰν τῷ περὶ πλήθους ὁ λόγος οὗτος ψευδής, ἐξ ἄλλων τε τινῶν ἐλεγχθεὶς κὰκ τοῦ διὰ τοιαύτας πληγὰς γιγνομένης ἐν τισὶ μορίοις τοῦ σώματος ἐπὶ φλεβοτομίαν ἡκεῖν ἡμᾶς, εἰ καὶ μὴ πληθωρικοὶ τύχοιεν οἱ πληγέντες ὄντες, ὅτι τε μὴ φλεβοτομηθέντων αὐτῶν αἱ φλεγμοναὶ μέγισται γίνονται καὶ δηλονότι ταύταις ἐπομέναις συμπτώματα ἀκολουθεῖ. ^[5]

18a 576 — — — ξγ'. Τὴν δὲ ἐπίδεσιν ποιέεσθαι ὡς ἀπὸ δύο ἀρχέων ἐπιδέειν τε, ἵνα μὴ περιῤῥεπὲς τὸ δέρμα τὸ περὶ τὰς πλευρέας ἔῃ, ἀλλ' ἰσόρροπον. ἐπιδέειν δὲ ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέρην ἢ παρ' ἐτέρην. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν κοιλίην μαλθάξαι κούφῳ τινὶ, ὅσον κενώσιος εἵνεκεν τοῦ σίτου, καὶ ἐπὶ μὲν δέκα ἡμέρας ἰσχναίνειν, ἔπειτα ἀναθρέψαι τὸ σῶμα καὶ ἀπαλῦναι. — — — Χαλαρόν ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἐστὶ τοῖς πλείστοις τὸ δέρμα καὶ μάλιστ' ἂν παχεῖς τύχωσιν ὄντες ἢ κατ' αὐτὸν ὃν ἐπλήγησαν καιρόν· καὶ φησι τούτους οὖν [φημὶ ἐγὼ] δεῖσθαι μάλιστα τῶν ἄλλων ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν ἐπιδεῖσθαι. ^[15]

18a 577 περιτρέπεται γὰρ αὐτῶν τὸ δέρμα κατὰ τὴν ἐκ μιᾶς ἀρχῆς ἐπίδεσιν, ἐκ περιουσίας δὲ καὶ τοὺς παχεῖς ἐπιδέων οὐδὲν βλάβεις καὶ μάλισθ' ὅταν ἢ θλάσμα πλησίον τῆς μασχάλης, ἐν ταύτῃ γὰρ αἰὲ χαλαρόν ἐστι. — — — ξδ'. Τῇ δὲ ἐπιδέσει ἔστ' ἂν μὲν ἰσχναίνης ἐρηρεισμένη μᾶλλον χρέεσθαι, ὁκόταν δὲ ἐς τὸν ἀπαλυσμὸν ἄγῃς, ἐπιχαλαρωτέρη· καὶ ἦν μὲν αἷμα ἀποπτύσει κατ' ἀρχὰς, τεσσαρακονθήμερον τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐπίδεσιν ποιέεσθαι χρή· ἦν δὲ μὴ πτύσει τὸ αἷμα, ἀρκέει εἴκοσιν ἡμέρησιν ἢ μελέτῃ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τῇ ἰσχυί δὲ τοῦ τρώματος τοὺς χρόνους

- προστεκμαίρεσθαι χρή. — — — Τοῦτο κοινὸν ἀπάντων καταγμάτων ἐστὶ καὶ λέλεκταί μοι πρόσθεν ἡνίκα τὸ περὶ ἀγμῶν ἐξηγούμην καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν νῦν λεγομένων ὑπ’ αὐτοῦ. ^[20]
- 18a 578 ἐκείνων οὖν ὑμᾶς χρή μεμνησθαι μάλλον, οὐκ ἐμὲ λέγειν ἀξιοῦν πολλάκις ταῦτα. — — — ξε’. Ὅσοι δ’ ἂν ἀμελήσωσι τῶν τοιουτέων ἀμφιθλασμάτων, ἦν καὶ ἄλλο μηδὲν αὐτοῖσι φλαῦρον μέζον γένηται, ὅμως τό γε χωρίον ἀμφιθλασθὲν μυζωδεστέραν τὴν σάρκα ἴσχει ἢ πρόσθεν εἶχεν. ὅκου δέ τι τοιοῦτον ἐγκαταλείπεται καὶ μὴ εὖ ἐξιποῦται τῇ γε ἀλθέξει. φαυλότερον μὲν, ἦν παρ’ αὐτὸ τὸ ὀστέον ἐγκαταλειφθῇ τὸ μυζῶδες· οὔτε γὰρ ἔτι ἡ σὰρξ ὁμοίως ἄπτεται τοῦ ὀστέου, τό τε ὀστέον νοσηρότερον γίνεται, σφακελισμοὶ τε χρόνιοι ὀστέου πολλοῖσιν ἤδη ἀπὸ τοιουτέων προφασίων ἐγένοντο. — — — Μυζῶδες ὑγρὸν εἴωθεν ὀνομάζειν τὸ γλίσχρον τε καὶ λευκόν. ἀθροίζεται δὲ τοῦτο παρὰ τοῖς ἀναίμοις μέρεσιν ὅστοις καὶ χόνδροις, ὅταν ἀδυνατήσῃ καλῶς κατεργάσασθαι τὴν τροφήν ἐν αὐτοῖς ἡ φύσις. ^[15]
- 18a 579 ἀπολείπει γὰρ οἶον ἡμίπεπτόν τι, καθάπερ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμένες ἀπολείπουσιν, ὅταν ἀρρώστῳσι τὴν ὀνομαζομένην λήμην. ἀσθενεστέρα δὲ ἡ δύναμις ἦτοι δι’ οἰκείαν γίνεταί δυσκρασίαν ἢ διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἐπιρρύσεως ὑγρότητος, ὥς ἐν τοῖς παρὰ φύσιν ὄγκοις συμβαίνει. τὰ δ’ ἄλλα τῆς ῥήσεως δῆλα. — — — ξστ’. Ἀτὰρ καὶ ἦν μὴ παρὰ τὸ ὀστέον, ἀλλ’ αὐτὴ ἡ σὰρξ μυζώδης ἔη· ὅμως γοῦν ὑποστροφαὶ γίνονται καὶ ὀδύναι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. ἦν τις τῷ σώματι τύχη πονήσας, διὰ τοῦτο τῇ ἐπιδέσει δέεσθαι χρή, ἅμα μὲν ἀγαθῇ, ἅμα δὲ πολὺ προσηκούσῃ, ἕως ἂν ξηρανθῇ μὲν καὶ ἀναποθῇ τουτὶ τὸ ἐκχύμωμα τὸ ἐν τῇ θάλασσει γενόμενον, αὐξηθῇ δὲ σαρκὶ ὑγιεῖ τὸ χωρίον, αὕξηται δὲ τοῦ ὀστέου ἡ σὰρξ. — — — Μυζώδης ἡ σὰρξ οὐ κατὰ τὸν ἑαυτῆς γίνεταί λόγον καὶ ὅσα τῶν μορίων ἐστὶν ἕναιμα. τὸ γὰρ ἴδιον περιττώμα ἑαυτῶν τοιοῦτόν ἐστιν, οἶον ἔν τε ταῖς ῥευματικαῖς διαθέσεσι φαίνεται καὶ τοῖς ἥπατικοῖς διαχωρήμασι. ^[15]
- 18a 580 διὸ καὶ συνεχῶς μὲν τοῖς ὅστοις καὶ τοῖς χόνδροις καὶ ὑμέσι πάσχουσι τὸ μυζῶδες ὑγρὸν ἀθροίζεται, σπανίζεται δὲ ἐν ταῖς σαρκίνῃ· ἢ γὰρ πρὸς τὰ τοιαῦτα μόρια κοινωνία ἢ διὰ τὸν ἐπιρρέοντα χυμὸν ἱκανῶς, ὅταν φλεγματώδες ἢ μυζῶδες ἐν αὐτῇ ὑγρὸν συνίσταται. πρόδηλον δ’ ὅτι δυσκενότατός ἐστιν ὁ τοιοῦτος χυμὸς, οὔτε τῶν αἰονήσεων οὔτε τῶν καταπλασμάτων οὔτε τῶν φαρμάκων ἐπισπᾶσθαι τε καὶ διαφορεῖν αὐτὸν δυναμένων. οὐδὲ γὰρ οὐδ’ ἄλλων πρὶν ἀκριβῶς λεπτῶναί τε καὶ εἰς ἀτμὸν διαλῦσαι δύναται κενοῦν. ἐπεὶ τοίνυν ὁ γλίσχρος χυμὸς εἰς ἀτμοὺς διαλύεται, διὰ τοῦτο ἐστὶ δυσκίνητος. ὅπου δ’ ἂν ἐγκαταληφθῇ τι τοιοῦτον τὸ περισσόν, ἐνοχλεῖται μέρος ἐπὶ βραχείαις προφάσεσι διὰ τὴν ἀσθένειαν ἐτοίμως δεχόμενον, ὃ τι ἂν ἐν τῷ ἄλλῳ σώματι περιττὸν ἦτοι κατὰ τὸ ποῖον ἢ κατὰ τὸ ποσὸν ἀθροισθῇ. — — — ξζ’. ^[15]
- 18a 581 Οἷσι δ’ ἂν ἀμεληθεῖσι χρονιωθῇ καὶ ὀδυνῶδες τὸ χωρίον γένηται καὶ ἡ σὰρξ ὑπόμυξος ἔη, τοῦτοισι καῦσις ἴησις ἀρίστη. καὶ ἦν μὲν αὐτὴ ἡ σὰρξ μυζώδης ἔη, ἄχρι τοῦ ὀστέου καίειν χρή, μὴ μὴν διαθερμανθῆναι τὸ ὀστέον, ἦν δὲ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ἔη, ἐπιπολῆς μὲν οὐδ’ οὕτως χρή καίειν, φυλάσσεσθαι μέντοι μὴ διακαύσης πέρην. ἦν δὲ πρὸς τῷ ὀστέῳ δοκέῃ εἶναι τὸ θλάσμα καὶ ἔτι νεαρὸν ἔη καὶ μήπω σφακελίση τὸ ὀστέον, ἦν μὲν κατ’ ὀλίγον ἔη, οὕτω καίειν χρή ὥσπερ εἴρηται· ἦν μέντοι παραμήκης ἔη ὁ μετεωρισμὸς ὁ κατὰ τὸ ὀστέον, πλείονας ἐσχάρας ἐμβάλλειν χρή. περὶ δὲ σφακελισμοῦ πλευρῆς ἅμα τῇ ἐμμότῳ ἱτρείῃ εἰρήσεται. — — — Τὸν γλίσχρον χυμὸν, ὅταν ἀδυνατήσωμεν ἐκδανῆσαι φαρμάκοις, ὑπόλοιπος ἱασίς ἐστὶν ἢ διὰ τῶν καύσεων· ὅπως δ’ αὐτὴν χρή ποιεῖσθαι σαφῶς ἐδίδαξεν. — — — ξη’. ^[15]
- 18a 582 Ἦν δὲ μηροῦ ἄρθρον ἐξ ἰσχίου ἐκπέση, ἐκπίπτει δὲ κατὰ τέσσαρας τρόπους, ἐς μὲν τὸ εἶσω πλειστάκις, ἐς δὲ τὸ ἔξω τῶν ἄλλων πλειστάκις, ἐς δὲ τὸ ὀπισθεν καὶ ἔμπροσθεν ἐκπίπτει μὲν, ὀλιγάκις δέ. — — — Ὁ τεθραμένος ἰσχίου κοτύλην οὐ δεῖται τὴν αἰτίαν ἀκοῦσαι παρ’ ἐμοῦ, δι’ ἦν μὲν ἔσω ἐκπίπτει πλειστάκις ὁ μηρὸς, ἐφεξῆς δὲ τῶν ἔξω. τὸ γὰρ τῆς κοτύλης βάθος οὐκ

ἔστιν ἴσον ἅπασι τοῖς μέρεσιν. ἔνθα ἦ ὁ ὕμην ταπεινότερος, ἐνταῦθα ῥᾶον ἐξίστατο τὸ ἄρθρον. — — — ξθ'. Οἷσι μὲν οὖν ἂν ἐκβῇ εἰς τὸ εἶσω, μακρότερον τὸ σκέλος φαίνεται παραβολλόμενον πρὸς τὸ ἔτερον διὰ δισσὰς προφάσις εἰκότως. ἐπὶ μὲν γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσχύου πεφυκὸς ὅστέον τὸ ἄνω φερόμενον πρὸς τὸν κτένα ἐπὶ τούτου ἢ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ γίνεται καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τῆς κοτύλης ὀχέεται, ἔξωθεν τε αὖ ὁ γλουτὸς κοῖλος φαίνεται, ἅτε εἶσω ῥευσάσης τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. ^[15]

18a 583 — — — Σχεδὸν ἅπαντα σαφῶς αὐτὸς οὕτως ἔγραψε τὰ κατὰ λόγον ἀρχὴν αὐτὴν παραθέμενος, ὥς μηδένα δύνασθαι σαφέστερον εἰπεῖν· ἀλλὰ καὶ τὰς αἰτίας ὧν λέγει προστίθῃσιν αὐτὸς, ὥσθ' ὅπερ ἤδη πολλάκις εἶπον, ἐρῶ καὶ νῦν εἴ τις προσέχοι τοῖς λεγομένοις ἀκολουθήσειεν αὐτοῖς, εἰ καὶ μὴ ἅπαξ ἀναγνούς, ἀλλὰ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον πάντως. — — — ο'. Τό τε αὖ κατὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον ἀναγκάζεται ἔξω ῥέπειν καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ ποὺς ὡσαύτως. ἅτε οὖν ἔξω ῥέποντος τοῦ ποδὸς οἱ ἰητροὶ δι' ἀπειρίην τὸν ὑγιέα πόδα πρὸς τοῦτον προσίσχουσιν, ἀλλ' οὐ τοῦτον πρὸς τὸν ὑγιέα, διὰ τοῦτο πολὺ μακρότερον φαίνεται τὸ σιναρὸν τοῦ ὑγιέος. — — — Καὶ τοῦθ' ὅτι κοινόν ἐστι ἀπάντων τῶν μεθισταμένων ὁσῶν ἐπιδέδεικται πρόσθεν, εἰς τὸν ἀντικείμενον τόπον τῷ μεταστάντι πέρατι ῥέποντος ἀεὶ θατέρου. ^[15]

18a 584 καὶ νῦν οὖν μεταστάσης τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ τὸ κατὰ γόνυ πέρας εἰκότως εἰς τὴν ἐκτὸς χώραν ῥέπει. — — — οα'. Πολλαχῇ δὲ καὶ ἄλλῃ τὰ τοιαῦτα παρασύνεσιν ἔχει. — — — Ὅτι παρασύνεσιν οὐχ ἀπλῶς τὴν ἀπάτην, ἀλλὰ τὴν παρακειμένην τῷ ἀληθεῖ καὶ διὰ τοῦτο πιθανὴν ὀνομάζειν εἴωθε, λέλεκταί μοι πρόσθεν. ἔστι δ' ἡ νῦν ἀπάτη λεγομένη, καθ' ἣν ἐν τῷ παραβάλλειν τὸ πεπονθὸς τῷ ὑγιεῖ περὶ τὸ κατὰ φύσιν ἀμαρτάνουσι σχῆμα. δέον γὰρ ἀποτείνοντα κατ' εὐθὺ τοῦ ὑγιόους σκέλους αὐτῷ παραβάλλειν τὸ πεπονθὸς, ἐναντίως πράττουσι τῷ πεπονθότι προσάγοντες τὸ ὑγιές. — — — οβ'. ^[15]

18a 585 Οὐδὲ μὴν οὐδὲ συγκάμπτειν δύναται κατὰ τὸν βουβῶνα ὁμοίως τῷ ὑγιεῖ. ἀτὰρ καὶ ψανομένη ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ κατὰ τὸν περίναιον ὑπερογκέουσα εὐδηλὸς ἐστὶ. τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτά ἐστιν, οἷσιν ἂν εἶσω ἐκπεπτώκη ὁ μηρὸς. — — — Συγκάμπτουσι μὲν γὰρ, ἀλλὰ μετ' ὀδύνης τε καὶ οὐ τελέως. αἵτιοι δὲ οἱ ἀντιτεταμένοι τοῖς κάμπτουσι τὸν μηρὸν μύες οἱ ὀπισθεν οὐκ ἀκολουθοῦντες ἀλύπως ἄχρι τελέας κάμψεως, ἐπειδὴ πλείονος τοῦ κατὰ φύσιν ἕκαστοι ὑπομένουσι κατὰ τὰς ἐσχάτας καμπὰς, ὅταν οὕτως ὁ μηρὸς ἐξαρθρήσῃ. — — — ογ'. Οἷσι μὲν ἂν οὖν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ἀλλὰ καταπορηθῇ καὶ ἀμεληθῇ ἢ τε ὁδοιπορίῃ περιφοράδην τοῦ σκέλεος, ὥσπερ τοῖς βουσί γίνεται καὶ ὄχλησις πλείστη αὐτοῖσιν ἐπὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεός ἐστι. — — — Μακροτέρου τοῦ πεπονθότος σκέλους κατὰ τὴν ἐξάρθρωσιν γενομένου ὁδοιπορίαν, ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς οὕτω παθόντας ὁμοίως τοῖς βουσί ποιεῖσθαι, διότι κάκεῖνοι χαλαρὸν ἔχουσι τὸ κατ' ἰσχύον ἄρθρον, ὡς αὐτὸς εἶπεν ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ βιβλίου, τάχα δ' οὐ μόνον ἐχρῆν τὸ χαλαρὸν τῆς διαρθρώσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτονίαν αἰτιάσασθαι τῶν κινούντων αὐτὸ μυῶν. ^[5]

18a 586 οὐ γὰρ εἰ ἦσαν εὖρωστοι, ῥαδίως ἀνέκαμπτον τὴν διάρθρωσιν τῆς φθασάσης καμφοῖναι, τὸ περιφέρειν ἔξω τὸ σκέλος οὐκ ἦν ἀναγκαῖον. ἢ γάρ τοι βάδισις γίνεται τῶν σκελῶν ἐκατέρου καὶ περὶ μέρος ἐστηριγμένου τε καὶ κινουμένου. ἡνίκα μὲν γὰρ τὸ ἀριστερὸν ἐστήρικται, τηνικαῦτα τὸ δεξιὸν ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν εἰς τὸ πρόσω φέρομεν· ἡνίκα δὲ τοῦτο πρόσωθεν ἐστηρίξαμεν, ἐπὶ τὸ ἔτερον μεταβάντες ἐκεῖνο πάλιν ὀπισθεν πρόσω φέρομεν, εἴτ' αὖθις ἐν τῷ πρόσω τοῦτο στηρίζαντες, ἐπὶ τὴν τοῦ δεξιοῦ μεταβαίνοντες κίνησιν, ὀρθίου μὲν θατέρου τῶν σκελῶν ἐστηριγμένου κατὰ τῆς γῆς, ἀναφερομένου δὲ εἰς τὸ ὕψος τοῦ κινουμένου, μήτε κατὰ γόνυ μήτε κατ' ἰσχύον πεφύκασι κάμπτεσθαι τὰ σκέλη, πάντως ἂν ἠναγκαζόμεθα, καθάπερ τι ζύλον ἐκάτερον αὐτῶν μεταφέρειν, ἀναφέροντες εἰς ὕψος ἄχρι τινὸς καὶ κυκλοτερῶς περιφέροντες. ^[15]

18a 587 ἐπεὶ δὲ κάμπτεσθαι δύναται κατ' ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις ὑπεναντίως μὲν ἀλλήλοις, χρησίμως δὲ τῷ παντὶ σκέλει, διὰ τοῦτο βαδίζομεν ἄνευ τοῦ καταφέρειν αὐτὰ κυκλοτερῶς ἢ ἀνατείνειν ὡς ξύλα. ἡ μὲν γὰρ κατὰ βουβῶνα διάρθρωσις εἰς τὴν πρόσω χώραν ὑποὶ τὸν μηρὸν, ἡ κατὰ γόνυ δὲ εἰς τὴν ὀπίσω τὴν κνήμην, ὥστ' εἰ καὶ μακρότερον εἴη τοῦ κατὰ τὴν γῆν ἐστηριγμένου σκέλος τὸ μεταφερόμενον, οὐδὲν ἂν ἐδεήθησαν ἐλίττειν αὐτὸ κατὰ τὴν ἕξω χώραν, ἢ τοὺς μῦς εἶχεν ἱκανῶς διὰ ταχέων ἐκατέραν τῶν διαρθρώσεων κάμπτειν. ἐπειδὴ θ' οἱ δι' ἀρρώστιαν οὐ δύνανται ἐτοίμως κάμπτειν καὶ ὀδύνην οὐ βούλονται, καταλείπεται περιφέρειν αὐτὸ κυκλοτερῶς. οὐδὲν γὰρ οὐδ' ἀνατείνειν ἄκαμπτον ὡς ξύλον οἷον τ' ἐστὶ τοῖς ἀρρώστουσιν ἢ ὀδυνωμένοις μυσίν. ὅτι δὲ διὰ ταῦτα μᾶλλον ἢ προσγιγνόμενον μῆκος ὁδοιποροῦσι περιφοράδην ἐκ τοῦ λεγομένου παραδείγματος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους ἐναργῶς γνῶσι. φησὶ γὰρ ἐφεξῆς, ἐπεὶ καὶ ὁκόσοι ἕλκος ἔχοντες ἐν ποδὶ ἢ ἐν κνήμῃ κάρτα μὴ δύνανται ἐπιβαίνειν τῷ σκέλει πάντες καὶ οἱ νήπιοι οὕτως ὁδοιποροῦσι. ^[15]

18a 588 τοῦτοις γὰρ ἄνευ τοῦ μεμηκύνθαι τὸ σκέλος, ὁδοιπορεῖν οὕτως συμβαίνειν διὰ τὴν γιγνομένην ὀδύνην, εἰ κάμπτοιεν τὰς διαρθρώσεις, μάλιστα, μὲν τὰς κατὰ βουβῶνα καὶ γόνυ, καὶ τρίτην δ' ἐπ' αὐταῖς τὴν κατὰ τὸ σφυρὸν, ἐπεὶ σιμοῦσθαι κατὰ τὴν διάρθρωσιν ταύτην ἄκρον τὸ σκέλος ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐν τῷ κατὰ φύσιν ὁδοιπορεῖν, ἀναφέρειν τε εἰς ὕψος ὅλον τὸν πόδα· προσκόπτοι μὲν γὰρ, εἰ τοῦτο γένοιτο, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἀνωμάλοις ἐδάφεσι. — — — οδ'. Καὶ ἀναγκάζονται κατὰ τὸν κενεῶνα ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεπτωκὸς κυλλοὶ καὶ σκολιοὶ εἶναι. — — — Οὐχ ὅταν ἐρείσαντες τὸ ὑγιὲς κινῶσι καὶ μεταφέρωσι περιφοράδην τὸ ἐξηρηρῆκος ἀναγκάζονται σχηματίζειν οὕτως ἑαυτοὺς, ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τοῦ πεπονθότος ἐρειδόμενον μεταφέρειν τὸ ὑγιὲς. οὐ γὰρ ὑπερήρεισται τῷ ὑπερκειμένῳ σώματι τὸ πεπονθὸς ὄρθιον, ὡς ὅθεν εἶχε κατὰ φύσιν ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ, καθ' ὃ πρὸς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ λοξὸν ἐκ τοῦ βουβῶνος εἰς τὴν ἐκτὸς ἀπονεύει χώραν. ^[15]

18a 589 ἐπ' ἐκείνην οὖν τὸ κατ' εὐθὺ τῷ πεπονθότι σκέλει μέρος τοῦ σώματος ἀποκλείουσιν εἰς κίνδυνον ἀφικνούμενοι τοῦ περιτραπῆναι πρὸς τὴν ἐναντίαν χώραν καὶ οὕτω συμβαίνει κατὰ τὸν κενεῶνα λαμβάνειν αὐτῶν τὸ σῶμα. κενεῶνα δὲ δηλονότι καὶ τὸ μεταξὺ τοῦτο τῆς λαγόνος ὁστοῦ καὶ τῆς νόθου πλευρᾶς καλεῖ γωρίον, ὅπερ δὴ καὶ κενὸν ὁστῶν ἐστὶ. δυνάμενον δὲ οὐδ' οὕτω τὸ πεπονθὸς σκέλος ὀχεῖν τὸ σῶμα διὰ τε τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ σχῆμα βοηθείας δεῖται. ταύτην οὖν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος οἱ πάσχοντες διδασκόμενοι πορίζουσιν αὐτὸ στηρίζοντες τῇ χειρὶ τὸ πεπονθὸς σκέλος. ἔνθα δὲ μάλιστα δεῖται, κατ' ἐκείνον τὸν μηρὸν ἕξωθεν ἐρίζομένου τοῦ στηρίζοντος καὶ τοῦτ' οὖν πάλιν αὐτοὺς ἀναγκάζον ἐπινεύειν εἰς τὴν τοῦ βεβλαμμένου σκέλους χώραν, αὐξάνει τὴν κατὰ τὸν κενεῶνα σκολίωσιν. εἰ γὰρ καὶ χωρὶς τοῦ ἕξω ῥέπειν τὸ σκέλος οὕτω τις αὐτὸν σχηματίσειεν ὑφίσταρτος ὁ κενεῶν αὐτός. — — — οε'. ^[20]

18a 590 Κατὰ δὲ τὸ ὑγιὲς ἐς τὸ ἕξω ὁ γλουτὸς ἀναγκάζεται περιφερὴς εἶναι. εἰ γὰρ τις ἕξω τῷ ποδὶ τοῦ ὑγιέος σκέλεος βαίνει, ἀπωθοίη ἂν τὸ σῶμα τὸ ἄλλο ἐς τὸ σιναρὸν σκέλος τὴν ὀχῆσιν ποιεέσθαι. τὸ δὲ σιναρὸν οὐκ ἂν δύναίτο ὀχεῖν· πῶς γάρ; ἀναγκάζεται οὖν οὕτω κατὰ τοῦ ὑγιέος σκέλεος τῷ ποδὶ εἴσω βαίνειν, ἀλλὰ μὴ ἕξω. τοῦτο γὰρ ὀχεῖ μάλιστα τὸ σκέλος τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ ἐωυτοῦ μέρος τοῦ σώματος καὶ τὸ τοῦ σιναροῦ σκέλεος μέρος. — — — Ἐναλλάξας τὴν ἐρμηνείαν ἀσάφειάν τινα βραχεῖαν εἰργάσατο κατὰ φύσιν· ἢ γὰρ οὕτω μᾶλλον εἶπεῖν, ὡς ἐγὼ νῦν ἐρῶ, κατὰ γε τὸ ὑγιὲς ὁ γλουτὸς ἀναγκάζεται περιφερὴς εἶναι εἰς τὸ ἕξω, διὰ τὸ βαίνειν ἕσω τούτῳ τῷ σκέλει. εἰ γὰρ ἕξω βαίνοι, ἀπωθοίη ἂν τὸ σῶμα, τὸ δ' ἄλλο ἐπὶ σιναροῦ σκέλους τῇ ὀχῇ ποιεῖσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. οὕτως γὰρ ὀχεῖ μάλιστα τὸ σκέλος τὸ ὑγιὲς, ὡς προεῖρηται, τουτέστιν ὅταν ἕσω βαίνη τοῦ ὑγιοῦς σκέλους ποδί. ^[15]

18a 591

δυνήσεται γὰρ τὸ πᾶν ἐπ' αὐτῶν στηρίζεσθαι δυσπεριτρέπτως. — — — οστ'. Κοιλαινόμενοι δὲ κατὰ τὸν κενεῶνα καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα μικροὶ φαίνονται καὶ τῷ ξύλῳ ἀναγκάζονται ἀντερείδεσθαι πλάγιοι κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος, δέονται γὰρ ἀντικοντώσιος ταύτη. ἐπὶ τοῦτο γὰρ οἱ γλουτοὶ ῥέπουσι καὶ τὸ ἄχθος τοῦ σώματος ὀχέεται ἐπὶ τοῦτο. — — — Ἐπειδὴ τὸ πεπονθὸς σκέλος ἀδυνατεῖ βαστάζειν τὸ ὑπερκείμενον ἑαυτοῦ μέρος τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο καὶ τὸ σκέλος μὲν ὅλον τὸ ὑγιὲς ὑπερείδουσιν ἐσωτάτω καὶ αὐτοὶ δὲ ῥέπουσιν ἐπ' αὐτῷ παντὶ τῷ σώματι. συμβαίνει γὰρ αὐτοὺς ἑτεροκλινεῖς γινομένους περιτραπήναι κινδυνεύειν ἐπὶ τάναντία τοῦ πεπονθότος. ὥσπερ οὖν ὁπότ' ἐπ' ἐκείνου στηριζόμενον μεταφέρειν εἰς τὸ πρόσω τὸ ὑγιὲς, ἐστήριζον τοῦ πεπονθότος τῇ χειρὶ κινδυνεύοντος ἐπ' αὐτῷ περιτραπήναι δεινῶς τὸ ὑγιὲς σκέλος ἐπὶ τὴν γῆν καὶ διὰ τῆς ἐκείνων ἀφικνοῦνται βοηθείας. ^[15]

18a 592 — — — οζ'. Ἀναγκάζονται δὲ καὶ ἐπικόπτειν. τὴν γὰρ χεῖρα τὴν κατὰ τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ἀναγκάζονται κατὰ πλάγιον τὸν μηρὸν ἐρείδειν. οὐ γὰρ δύναται τὸ σιναρὸν σκέλος ὀχέειν τὸ σῶμα ἐν τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων, ἢν μὴ κατέχεται πρὸς τὴν γῆν πιεζόμενον. — — — Κάνταυθα πάλιν παρὰ τὴν ἀσάφειαν, ἢν εἰργάσατο, μὴ προειπὼν ὅτι μεταβαίνει τῷ λόγῳ πρὸς ἐτέρων καιρῶν βάδισιν. ἄχρι μὲν γὰρ οὗ τὸν λόγον ἐποιεῖτο περὶ μέρους βαδίσεως, ἐν ᾗ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος σκέλους ἐρηρυσμένου κατὰ τῆς εἰς τὸ πρόσω μεταφερούσης τὸ πεπονθός. ὁ δὲ νῦν λόγος ἐστὶν ἐπὶ θατέρου μέρους τῆς βαδίσεως στηριζόμενοι τῷ πεπονθότι μεταφέρουσι τὸ ὑγιὲς. εἴρηται δ' ὀλίγον τὸ ὑγιὲς ἔμπροσθεν ἤδη περὶ τοῦδε τοῦ μέρους τῆς βαδίσεως. — — — οη'. ^[20]

18a 593 Ἐν τούτοις γοῦν τοῖσι σχήμασιν ἀναγκάζονται ἐσχηματίζεσθαι, οἷσιν ἂν εἴσω ἐκβὰν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ οὐ προβουλεύσαντος τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἂν ῥήϊστα ἐσχηματισμένον ᾔη, ἀλλ' αὕτη ἡ ξυμφορὴ διδάσκει ἐκ τῶν παρεόντων τὰ ῥήϊστα αἰρέεσθαι. ἐπεὶ καὶ ὁκόσοι ἔλκος ἔχοντες ἐν ποδὶ ἢ κνήμῃ, οὐ κάρτα δύνανται ἐπιβαίνειν τῷ σκέλει πάντες καὶ οἱ νήπιοι οὕτως ὁδοιποροῦσιν. ἔξω γὰρ βαίνουσι τῷ σιναρῷ σκέλει. — — — Δυσὸν σχήμασιν, οὐχὶ ἐνὶ χρωμένων ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις τῶν οὕτω πεπονθότων εἰκότως εἶπεν ἐν τούτοις ἐπ' αὐτὸ καὶ τῇ χειρὶ τὸν μηρὸν στηρίζοντες· ἕτερον δ' ὅταν ἐπὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος ὅλοι πάλιν ἐπὶ τοῦτ' ἐγκλινόμενοι, διὸ καὶ τοῦ κοντοῦ δέονται. δι' οὗ ῥέπειν οὖν ἐπὶ τάναντία συμβαίνει τὸ σῶμα ποτὲ μὲν ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἐγκλινόμενον μέρος, ὅταν τῷ δεξιῷ ποδὶ στηρίζωνται, ποτὲ δὲ ἐπὶ θάτερον, ὅταν θατέρῳ. καὶ ὅταν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔτυχεν ἀσχήμονι χρῆσθαι τῇ βαδίσει μᾶλλον τῶν ἐξαρθρησάντων ἐτέρῳ ἰσχύων, ὑπὲρ ὧν ἐφεξῆς ἐρεῖ. ^[15]

18a 594 — — — οθ'. Καὶ δισὰ κερδαίνουσι, δισῶν γὰρ δέονται. τό τε γὰρ σῶμα οὐκ ὀχέεται ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ἔξω ἀποβαινομένου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ εἴσω. οὐδὲ γὰρ κατ' ἰθυωρίην αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ὑπερβαινομένου, κατ' ἰθυωρίην γὰρ αὐτῷ γίνεται τὸ ἄχθος ἐν τε αὐτῇ τῇ ὁδοιπορίῃ καὶ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων. ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τάχιστα ἂν δύναιτο ὑποτιθέναι τὸ ὑγιὲς σκέλος. ἢν τῷ μὲν σιναρῷ ἐξωτέρῳ βαίνοι, τῷ δὲ ὑγιεῖ ἐσωτέρῳ, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος. ἀγαθὸν εὐρίσκεσθαι αὐτὸ ἐν αὐτῷ τὸ σῶμα ἐς τὰ ῥήϊστα τῶν σχημάτων. — — — Ἐν τῷ περιφέρειν μὲν ἔξω τὸ πεπονθὸς σκέλος, ἐρίζειν δὲ ἐνδοτάτω τοῦ ὑγιέος τὸ δισῶν κέρδος αὐτοῖς γίγνεται, μήτε βαρύνεσθαι ποτε τὸ πεπονθὸς ὑπεριδόμενον ὅλον τῷ σώματι μήτ' ὑπηρεσίαν αὐτοῦ πολυχρόνιον γίνεσθαι, βραχύτατον διάστημα κινουμένου τοῦ ὑγιούς. ^[15]

18a 595 ἐὰν γὰρ θελήσῃς ἀκριβῶς προσέχειν, ἐκατέρου τοῦ χρόνου τῆς ἐκατέρου τῶν σκελῶν ὑπηρεσίας οὐ διπλάσιον μόνον, ἀλλὰ καὶ τριπλάσιον εὐρήσεις γιγνόμενον. ὀλίγιστον μὲν γὰρ διάστημα καὶ ταχεῖα τῇ φορᾷ μόνῃ κινουμένου τοῦ ὑγιούς, πολὺ δὲ καὶ βραδεῖα τοῦ πεπονθότος. εὐδηλον γὰρ ὁπόσῳ μείζων ἐστὶν ἡ κυκλοτερὴς ὁδοιπορία τῆς εὐθείας, εἰ καὶ τοῖς αὐτοῖς πέρασιν ἀμφοτέραι χρῶνται. — — — π'. Ὅσοισι μὲν οὖν μήπω τελειουμένοις ἐς αὔξησιν ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, γυιοῦται ὁ μηρὸς καὶ κνήμη καὶ ὁ πούς· οὔτε γὰρ τὰ ὀστέα ἐς τὸ

μῆκος ὁμοίως αὖξεται, ἀλλὰ βραχύτερα γίνεται, μάλιστα δὲ τὰ τοῦ μηροῦ. — — Ἐλαττον γίγνεται, φησὶν, ὅλον τὸ σκέλος οἷς ἔξαρθρος οὕτω ὅλος ὁ μηρὸς αὐξανόμενος, ἔτι τε κοινὸν αὐτὸ τῶν ἄρθρων ἐστὶν, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἶπον. ^[15]

18a 596 ἀλλὰ νῦν γε τοῦ κοινοῦ τὴν αἰτίαν ἔγραψεν, ὡς εἴωθεν· ἅπαξ που μεμνήσθαι τοῦ κοινοῦ καθ' ἓν τι τῶν ἐν μέρει. διὰ τοῦτο γὰρ φησὶν ἀναυξὲς καὶ ἄτροφον αὐτοῖς γίγνεσθαι τὸ σκέλος, ἅμα μὲν διὰ τὴν στέρησιν τῆς χώρας τοῦ ἄρθρου, ἅμα δὲ ὅτι ἀδύνατον χρῆσθαι ἐστίν. ἐγὼ δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔφην τῶν μορίων καὶ τὴν αἰτίαν ἀργίαν εἶναι. γίγνεται δὲ ἄμφω διὰ τὴν ἀνάρθρωσιν, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως Ἰπποκράτης εἰπὼν, εἶναι τὴν ἐξάρθρωσιν, ἐφεξῆς ἐπήνεγκε τὴν ἀργίαν. ἢ γὰρ ἐξάρθρωσις οὐ πρῶτως ἀτροφίαν ἐργάζεσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ διὰ μέσης διαστροφῆς τῶν ὀργάνων καὶ τῆς ἀργίας. — — πα'. Ἄσαρκόν τε ἅπαν τὸ σκέλος καὶ ἄμυον καὶ ἐκτεθλησμένον καὶ λεπτότερον γίνεται, ἅμα μὲν διὰ τὴν στέρησιν τῆς χώρας τοῦ ἄρθρου, ἅμα δὲ ὅτι ἀδύνατον χρέεσθαι ἐστίν, ὅτι οὐ κατὰ φύσιν κέεται. ^[15]

18a 597 — — Τῆς ὅλης τῶν μηρῶν οὐσίας μορία εἰσιν αἱ σάρκες, ὡς ἐθεάσασθε πολλάκις ἐν τῇ τῶν μυῶν ἀνατομῇ, δεικνύοντος μου τὰ τῆς αἰσθήσεως αὐτῶν αἰσθητὰ στοιχεῖα δύο ὄντα τὰς τε νευρώδεις ἵνας καὶ τὰς ἔξωθεν αὐταῖς περιπηγνυμένας σάρκας. ὅταν οὖν τις ἐκ γυμνασίων καὶ τρίψεων ἰσχυρότερος ἑαυτοῦ γένοιτο, τὴν μὲν τῶν ἰνῶν οὐσίαν ἐντροφοτέραν ἔχει, τὴν δὲ τῶν σαρκῶν ἐλάττονα μὲν, ἰσχυροτέραν δέ. τοῖς δὲ ἀγυμνάστοις καλουμένοις πολλὰ τούναντίον συμβαίνει τῶν ἱνῶν ἰσχνῶν οὐσῶν πολλὴν μὲν, ἀλλὰ μαλακὴν δι' ὑγρότητος γίγνεσθαι. προσέοικε γὰρ ἡ τοιαύτη σὰρξ τοῖς ἐπιπηγνυμένοις τυροῖς, ὥσπερ ἡ τῶν γυμναστικῶν τοῖς ἀκριβῶς ἤδη πεπηγόσι· διὸ καὶ φαίνονται μὲν τούτοις οἱ μύες σκληροὶ καὶ νευρώδεις καὶ περιγραφὰς ἔχοντες. τοῖς δ' ἀγυμνάστοις μαλακοὶ καὶ σαρκώδεις, ἥτοι δ' οὐδ' ὅλως, ἀλλ' ἀμυδρῶς φαινόμενοι ἐμφαίνοντες τὰς ὑπογραφάς. ^[15]

18a 598 διὰ τοῦτ' οὖν εἰπὼν ὁ Ἰπποκράτης τὸ σκέλος τούτοις ἄσαρκον γίγνεσθαι. γεγνώσκειν δὲ καὶ τοῖς ἐκ γυμνασίων πλεόνων τοιοῦτον γενόμενον ἐπήνεγκε τῷ καὶ ἄσαρκον καὶ ἄμυον ἐν ἴσῳ τῷ τὰς περιγραφὰς οὐκ ἔχον αἰσθητὰς μυῶν. οὐ γὰρ δὴ παντάπασιν καὶ διαφθείρεται τις αὐτῶν μῦς, ἀλλὰ ὥσπερ ἄφλεβον σῶμα λέγομεν τὸ μὴ φαινομένης ἔχον τὰς φλέβας, οὕτω καὶ ἄμυον, ἐν ᾧ παντάπασιν ἀφανεῖς εἰσιν αἱ περιγραφαὶ τῶν μυῶν. ἔτι δὲ σαφέστερον ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὁποῖα τις ἡ τοῦ σκέλους αὐτοῖς ἰδέα γίγνεται προσέθηκε τὸ ἐκτεθλησμένον, ὅπερ ἐστὶν ὑγρὸν καὶ μαλακὸν καὶ μὴ σφίγγον καὶ διαρρέον, ὁποῖον αἱ γυναῖκες ἔχουσιν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα προσηκόντως ἂν τις εἴποι κατὰ τῆς τῶν γυναικῶν σαρκὸς, ἀφ' ἧς κατὰ μεταφορὰν ἐποιήσατο ἐκτεθλησμένον ὄνομα. τὸ δὲ λεπτότερον ἐπὶ τῆς τελευτῆς τοῦ λόγου προσέθηκεν ἐνδεικνύμενος, ἀπάντων τῶν κατ' αὐτὸ μορίων ὅπερ ἐν ἀρχῇ τῆς ῥήσεως εἶπε γυιοῦται. τὸ γὰρ ἄσαρκον ἐπὶ τῆς κατὰ σάρκα ἐνδείας μόνης λέγεται, τὸ γυιοῦσθαι δὲ τὸ σκέλος ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν ἐλαττόνων γιγνομένων. — — πβ'. ^[15]

18a 599 Χρήσις γὰρ μετεξετέρη ρύεται τῆς ἄγαν ἐκθελύνσιος, ρύεται δέ τι καὶ τῆς ἐπὶ μῆκος ἀναυξήσιος. κακοῦται μὲν οὖν μάλιστα, οἷσιν ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθήρησιν τοῦτο τὸ ἄρθρον, δεύτερον δὲ οἷσιν ἂν ὡς νηπιωτάτοις ἐοῦσιν, ἥκιστα δὲ τοῖσι τετελειωμένοις. τοῖσι μὲν οὖν τετελειωμένοις, οἷη τις ὁδοιπορία γίνεται, οἷσι δ' ἂν νηπίοις ἐοῦσιν ἡ ξυμφορὴ αὕτη φαίνεται. — — Ἐνεστι μὲν παρ' Ἡρόδοτον μάλιστα μαθεῖν οὐδὲν πλέον σημαῖνον παρὰ τοῖς Ἴωσι τὸ μετεξετέρη τοῦ παρ' ἡμῖν ἐτέρη· πολλάκις γὰρ αὐτῷ κέχρηται, καθάπερ καὶ τῷ μετεξέτερον. δῆλον οὖν καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ὅπερ ἡμῖν διὰ τοῦ τινὲς μὲν εἰ καὶ νῦν οὖν οὐ καὶ μετεξετέρου τοιοῦτον τὸ δῆλον. προειρηκὼς γὰρ ὅτι διὰ τὴν ἀργίαν αὐτοῖς τὸ σκέλος γυιοῦται καὶ τάχα τινὰ παρακοῦσαι νομίσας, ὡς ἅπασιν χρήσιν τῶν μορίων οὐ τρόφιμον εἶναί φησι πᾶσαν, ἀλλὰ τινα ἐργάσασθαι λέγει τὴν σύμμετρον δηλονότι, καθάπερ καὶ ἄλλα πάντα καθ' ὅλην τὴν ὑγιεινὴν δίαίταν, ὡς ἐν ἄλλοις τέ τισιν ὑπ' αὐτοῦ λέλεκται τοῦτο καὶ δι' ἐνὸς

κεφαλαίου ἐν τῷ τῶν ἐπιδημιῶν ἔκτῳ, ἔνθα φησὶ, πόνοι, σιτία, ποτὰ, ὕπνοι, ἀφροδίσια, πάντα μέτρα. ^[5]

18a 600 — — — πγ'. Οἱ μὲν πλεῖστοι καταβλακεύουσι τὴν διόρθωσιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ κακῶς εἰλέονται ἐπὶ τὸ ὑγιὲς σκέλος τῇ χειρὶ πρὸς τὴν γῆν ἀπεριδόμενοι τῇ κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος. καταβλακεύουσι δὲ ἔνιοι, τὴν ἐς τὸ ὀρθὸν ὁδοιπορίην καὶ οἷσιν ἂν τετελειωμένοισιν αὕτη ἡ ξυμφορὰ γένηται. ὁκόσοι δ' ἂν νήπιοι ὄντες ταύτῃ τῇ ξυμφορῇ χρησάμενοι ὀρθῶς παιδαγωγηθῶσι, τῷ μὲν ὑγιεῖ σκέλει χρέονται ἐς ὀρθὸν, ἐπὶ δὲ τὴν μασχάλην τὴν κατὰ τὸ ὑγιὲς σκέλος σκίπωνα περιφέρουσι. μετεξέτεροι δὲ καὶ ὑπ' ἀμφοτέρων τὰς χεῖρας, τὸ δὲ σιναρὸν σκέλος μετέωρον ἔχουσι. — — — Τοῖς μὲν ἤδη κεκρατυσμένοις τὰ κῶλα τοιαύτης συμφορᾶς γιγνομένης, γίνεσθαι τῷ σκέλει χωλεύοντι. ^[15]

18a 601 τοῖς δὲ μικροῖς πάνυ παιδίοις, ἀλλ' εἰ καὶ κατὰ φύσιν ἔχοι καὶ χρῆσθαι πῶς καλῶς δύναιτο τοῖς σκέλεσι; ῥαθυμία τις ἐγγίγνεται περὶ τὴν τοῦ κώλου ἐνέργειαν καὶ διὰ τοῦτο καταβλακεύουσιν ὀρθοῦσθαι, τουτέστιν ἀμελοῦσι καὶ καταρῥαθυμοῦσι. καὶ τί θαυμαστόν, εἰ καὶ αὐτὰ καταφρονεῖ τοῦ διαναστάντος κωλύειν ὀρθὰ καὶ τῶν ἤδη τελειουμένων ἐνίοτε μὴ τολμώντων ὀρθῶς χωλεύειν, ἀλλ' ὡς εἴρηκεν αὐτὸς, εἰλουμένων ἐπὶ τὸ ὑγιὲς σκέλος; ἐνεδείξατο δὲ σαφῶς αὐτῶν καὶ τὸν τρόπον τῆς κινήσεως, ὁποῖός τις γίγνεται διὰ τοῦ εἰλέονται ῥήματος. — — — πδ'. Καὶ τοσοῦτῳ ῥήϊους εἰσὶν, ἔσω ἂν αὐτοῖσιν ἔλασσον τὸ σκέλος τὸ σιναρὸν ἔῃ. — — — Ῥήϊους εἴρηκε τοὺς ἐτοιμότερον βαδίζοντας, ὅπερ αὐτοῖς συμβαίνει βραχέος ὄντος τῷ μήκει τοῦ σιναροῦ σκέλους. ^[15]

18a 602 οὐ γὰρ δέονται μεταφέρειν ἐλίσσοντες αὐτὸ, καθάπερ οἷς τελείοις οὖσιν ἔξαρθρον ἔμελλε, μακρότερον ἐπὶ τούτῳ διὰ τὴν ἔκπτωσιν γενόμενον εἰς ἀνάγκην αὐτοὺς ἄγειν τῆς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένης ὀπισθεν ὁδοιπορίας περιφορὰν γινομένης. — — — πε'. Τὸ δὲ ὑγιὲς ἰσχὺν αὐτέοις οὐδὲν ἦσσαν ἢ εἰ καὶ ἀμφοτέρω ὑγιέα ἦν. — — — Εἰκότως τοῦτ' εἶπε· χρῶνται γὰρ εἰκότως τῷ ὑγιεῖ παραπλησίως ἢ εἰ καὶ ἀμφοτέρω ὑγιεινὰ ἦν. ἅτε οὖν τὴν αὐτὴν ἔχοντες αὐτῷ χρῆσιν, ἦν καὶ κατὰ φύσιν ἀμφοῖν διακειμένων εἶχον, ὁμοίως εὐτροφοῦνται καὶ ῥωμαλέω χρῶνται. — — — πστ'. Θηλύνονται δὲ πᾶσι τοῖς τοιοῦτοισιν αἱ σάρκες τοῦ σκέλεος, μᾶλλον δ' ἔτι θηλύνονται αἱ ἐκ τοῦ ἔξω μέρους ἢ αἱ ἐκ εἴσω ὡς ἐπὶ πολὺ. ^[15]

18a 603 μυθολογοῦσι δὲ τινες ὅτι αἱ Ἀμαζονίδες τὸ ἄρσεν γένος τὸ ἐωυτῶν αὐτίκα νήπιον ἐὼν ἔξαρθρέουσιν, αἱ μὲν κατὰ τὰ γούνατα, αἱ δὲ κατὰ τὰ ἰσχία, ὡς δὴθεν χωλὰ γίνοιτο καὶ μὴ ἐπιβουλεύοι τὸ ἄρβεν γένος τῷ θήλει. χειρῶναξιν ἄρα τούτοις χρέονται, ὁκόσα ἢ σκυτίης ἔργα ἢ χαλκείης ἢ ἄλλο τι ἐδραῖον ἔργον. εἰ μὲν οὖν ἀληθέα ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα. ὅτι δὲ γίνοιτο ἂν τοιαῦτα οἶδα, εἴ τις ἔξαρθρεὶ αὐτίκα νήπια ἐόντα. — — — Πᾶσι μᾶλλον θηλύνονται, φησὶν, αἱ ἔξω τοῦ ἄρθρου σάρκες ἢ ἔσω, εἰ εἰς τὴν ἐντὸς χώραν μεταστῇ, διὸ καὶ μᾶλλον ἀργεῖ τ' αὐτὸ τὸ μέρος· εἰ γὰρ καὶ παρὰ φύσιν, ἀλλ' ὅμως γίγνονταί τινες κνήσεις εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ κατὰ τὰ ἐνδον ἐστηριγμένα μέρη. — — — πζ'. Κατὰ μὲν οὖν τὰ ἰσχία μέζον τὸ διάφορόν ἐστιν, ἐς τὸ εἴσω ἢ ἐς τὸ ἔξω ἔξαρθρῆσαι. κατὰ γούνατα δὲ διαφέρει μὲν τι, ἔλασσον δὲ τι διαφέρει. ^[15]

18a 604 τρόπος δὲ ἐκατέρου τοῦ χωλώματος ἰδιός ἐστι. γυιοῦνται γὰρ μᾶλλον οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔξω ἔξαρθρήσῃ. ὀρθοὶ δὲ ἦσσαν ἴστανται οἷσιν ἂν ἐς τὸ εἴσω ἔξαρθρήσῃ. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ παρὰ τὸ σφυρὸν ἔξαρθρήσῃ, ἦν μὲν ἐς τὸ ἔξω μέρος κυλλοὶ μὲν γίνονται, ἐστάναι δὲ δύνανται. ἦν δὲ ἐς τὸ εἴσω μέρος ἔξαρθρήσῃ, βλαισσοὶ μὲν γίνονται, ἦσσαν δὲ ἐστάναι δύνανται. — — — Τὸ κυλλὸν ὄνομα τινὲς μὲν ἅπασαν διαστροφὴν κώλου φασὶ δηλοῦν, γενικόν τι σημαινόμενον ὑποτιθέντες αὐτῷ, τινὲς δὲ τὴν τοιαύτην μόνην διαστροφὴν δηλοῦσθαί φασιν, ἐν ἣ πρὸς τὴν ἔσω χώραν ἢ ῥοπή γίνεται τοῦ κώλου. τούτου γὰρ συμβάντος ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ ἄκρον αὐτοῦ,

τουτέστι πρὸς πόδα πρὸς τὴν ἔσω χώραν, ὅπερ εἰς τὸ τῆς στάσιος ἐδραῖον οὐ μικρὰ συντελεῖ, ὥστε καὶ αὐτῶν τῶν κατὰ φύσιν ἐχόντων τῶν ραιβῶν ἢ ροικῶν ὀνομαζομένων, ἀσφαλέστερον δὲ καὶ δυσανατρεπτότερον ἴστασθαι τῶν ἀκριβῶς ἐχόντων τὰ σκέλη ὀρθά. ^[15]

18a 605 δηλοῦται δὲ τοῦτο κάξ ὣν Ἀρχίλοχος εἶπεν, οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν, οὐδὲ διαπεπηγμένον, ἀλλ' ὅς μοι, φησὶ, μακρὸς εἴη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν ροικοὺς, ἀσφαλέως βεβηκῶς ποσὶ, καρδίας πλέως, οὐ μὴν εἷς τε τὰ προκείμενα νῦν ἡμῖν ἢ ἀκρίβεια συντελεῖ τῆς εὐρέσεως τοῦ σημαινομένου πρὸς τῆς κυλλὸν φωνῆς. ἐκ τοῦ λόγου πάντως γίνεται δῆλον ὡς Ἱπποκράτης οὐκ ἄδελγός ἐστιν. ὅταν γοῦν εἰς τὴν ἐκτὸς χώραν μεταστῇ τὸ ἄρθρον, ἴστασθαι φησὶ δύνασθαι τούτους μᾶλλον ἢ εἰ ὀπίσω μετασταίη. κατὰ θάτερον γὰρ ὁ ποὺς γίνεται τῷ παντὶ σώματι τοῖς ἔξω μετεστηκὸς ἔχουσι τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον. ἀποκεχώρηκε δὲ τῆς εὐθυωρίας ἐκτὸς, οἷς ἐβλήθη τὸ σκέλος. ἴσμεν δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ὅσοι φύσει βλασσότεροι χεῖρον ἴσταμένους ἅπαντας καὶ μήτε θεῖν ὠκέως δυναμένους εὐανατρέπτους τε γινομένους καὶ καταπίπτοντας ἐτοίμως ἐπὶ σμικραῖς προφάσεσι. ταύτην οὖν τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων μεγίστην μὲν δύναμιν ἔχειν ἐν τῷ ἰσχύϊ, δευτέραν δ' ἐν τῷ γόνυ, καὶ τρίτην ἐν τῷ σφυρῷ· κατὰ γὰρ τὸ μέγεθος δηλονότι τῆς διαρθρώσεως καὶ τῆς βλάβης ἔπεται μέγεθος. ^[15]

18a 606 ἐκ τούτων οὖν δῆλον ὡς ἄμεινον ἴστανται καὶ βαδίζουσιν οἷς εἰς τὴν ἔξω χώραν ὠλισθεν ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ, περὶ ἧς ὀλίγον ὕστερον ἐρεῖ. — — — πη'. Ἦ γε μὴν ξυναύξεσις τῶν ὀστέων τοιγδε γίνεται· οἷσι μὲν οὖν κατὰ τὸ σφυρὸν ὀστέον τὸ τῆς κνήμης ἐκστῇ, τούτοις μὲν τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα ἥκιστα ξυναύζεται. ταῦτα γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός εἰσι, τὰ δὲ τῆς κνήμης ὀστέα αὖξεται μὲν, οὐ πολὺ δὲ ἐνδεεστέως. αἱ μέντοι σάρκες μινύθουσιν, οἷσι δ' ἂν κατὰ μὲν τὸ σφυρὸν μένη τὸ ἄρθρον κατὰ φύσιν, κατὰ δὲ τὸ γόνυ ἐξεστήκη, τούτοις τὸ τῆς κνήμης ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως, ἀλλὰ βραχύτατον γίνεται. τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστιν· τοῦ μέντοι ποδὸς τὰ ὀστέα μινύθει μὲν, ἀτὰρ οὐχ ὁμοίως ὥσπερ ὀλίγον τι πρόσθεν εἴρηται, ὅτι τὸ ἄρθρον τὸ παρὰ τὸν πόδα σῶν ἐστιν. εἰ δὲ οἱ χρέεσθαι ἠδύναντο, ὥσπερ καὶ τῷ κυλλῷ, ἔτι ἂν ἦσσαν ἐμινύθη τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα τούτοις. ^[15]

18a 607 οἷσι δ' ἂν κατὰ τὸ ἰσχίον ἐξάρθρησις γένηται, τούτοις τοῦ μηροῦ τὸ ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως. τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστιν, ἀλλὰ βραχύτερον τοῦ ὑγίεος γίνεται. τὰ μέντοι τῆς κνήμης ὀστέα οὐχ ὁμοίως τούτοις ἀναυξέα γίνεται, οὐδὲ τὰ τοῦ ποδός. διὰ τοῦτο δὴ ὅτι τὸ τοῦ μηροῦ ἄρθρον τὸ κατὰ τὴν κνήμην ἐν τῇ ἐσωτοῦ φύσει μένει καὶ τὸ παρὰ τὸν πόδα. σάρκες μέντοι χρέεσθαι τῷ σκέλει ἐδύναντο, ἔτι ἂν μᾶλλον τὰ ὀστέα ξυνηυζάνετο, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, πλὴν τοῦ μηροῦ, καὶ ἦσσαν ἄσαρκα ἔη. ἀσαρκότερα δὲ πολλῷ ἢ ὑγία ἦν. σημήϊον δὲ ὅτι τοιαῦτά ἐστιν. ὁκόσοις γὰρ τοῦ βραχίονος ἐκπεσόντος γαλιάγκωνες ἐγένοντο ἐκ γενεῆς ἢ καὶ ἐν αὐξήσει πρὶν τελειωθῆναι, οὗτοι τὸ μὲν ὀστέον τοῦ βραχίονος βραχὺ ἴσχουσι, τὸν δὲ πῆχυν καὶ ἄκρην τὴν χεῖρα ὀλίγω ἐνδεεστέραν τοῦ ὑγίεος διὰ ταύτας τὰς προφάσεις τὰς εἰρημένας, ὅτι ὁ μὲν βραχίων ἐγγυτάτω τοῦ ἄρθρου τοῦ τρώματός ἐστιν, ὥστε διὰ τοῦτο βραχύτερος γέγονεν. ^[15]

18a 608 ὁ δ' αὖ πῆχυς διὰ τοῦτο οὐχ ὁμοίως ἐνακούει τῆς ξυμφορῆς, ὅτι τὸ τοῦ βραχίονος ἄρθρον τὸ πρὸ τοῦ πήχεος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ φύσει μένει, ἢ τε αὖ χεὶρ ἔτι τηλοτέρῳ ἄπεστιν ἢ ὁ πῆχυς ἀπὸ τῆς ξυμφορῆς. διὰ ταύτας οὖν τὰς εἰρημένας προφάσεις τῶν ὀστέων τὰ τε μὴ συναυξόμενα οὐ συναύζεται, τό τε ξυναυξόμενον ξυναύζεται. ἐς δὲ τὸ εὐσαρκον τῇ χειρὶ καὶ τῷ βραχίονι ἢ ταλαιπωρίᾳ τῆς χειρὸς μέγα προσωφελήσει. ὅσα γὰρ χειρῶν ἔργα ἐστὶ, τὰ πλεῖστα προθυμούνται οἱ γαλιάγκωνες ἐργάζεσθαι τῇ χειρὶ ταύτῃ, ὅσα καὶ τῇ ἐτέρῃ δύνανται, οὐδὲν ἐνδεεστέως τῆς ἀσινέος. οὐ γὰρ δεῖ ὀχέεσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν χειρῶν, ὡς ἐπὶ τῶν σκελέων, ἀλλὰ κοῦφα αὐτοῖσι τὰ ἔργα ἐστί. διὰ δὲ τὴν χρῆσιν οὐ μινύθουσιν αἱ σάρκες αἱ κατὰ τὴν χεῖρα καὶ κατὰ τὸν πῆχυν τοῖσι γαλιάγκωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ βραχίων τι προσωφελέεται ἐς εὐσαρκίην

διὰ ταῦτα. ὅταν δὲ ἰσχίον ἐκπαλὲς γένηται ἐς τὸ εἶσω μέρος ἐκ γενεῆς ἢ καὶ ἔτι νηπίῳ ἐόντι μινύθουσι αἱ σάρκες, διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢ τῆς χειρὸς ὅτι οὐ δύνανται χρέεσθαι τῷ σκέλει. — — — Σαφὴς οὗτός ἐστιν ἅπαξ ὁ ἐφεξῆς λόγος αὐτῷ κεφάλαια μὲν ἔχων τῆς διδασκαλίας δὴ ταῦτα. ^[20]

18a 609 τῶν ἐξεστηκότων τῆς οἰκείας ἔδρας ἄρθρων τὰ μὲν ἐγγύτερον μᾶλλον ἀναυξῇ καὶ ἄτροφα γίγνεσθαι, τὰ δ' ἄποθεν ἥττον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαρθρήσεων τοῦ μηροῦ πολὺ μᾶλλον ἥπερ ἐπὶ τῶν ἔξω καὶ ἀναυξες καὶ ἄτροφον ἀποτελεῖται τὸ κῶλον, διότι καὶ χειρὸν οὖν οὗτοι κινοῦνται καὶ μᾶλλον κωλύουσι. λέγει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν γαλιαγκώνων, οὕτω δ' αὐτὸν ὀνομάζειν τοὺς βραχὺν ἔχοντας τὸν βραχίονα ἔφην, διὰ τὴν εἰς μασχάλην ἐκπτώσιν, ὅταν ἔτι αὐξανομένων τῶν σωμάτων τοῦτο παθοῦσι. τούτους οὖν φησι τοὺς γαλιάγκωνας ἥττον βλάπτεσθαι τὴν ὅλην χεῖρα, βλαπτόμενον τὸ σκέλος ἅπαν, ὅταν ἐκπαλαίωσι τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον, ὅτι πολλὰ τῶν κατὰ τὸν βίον ἔργων ἱκανῶς διαπονοῦσιν οὐ δυναμένων ὁμοίως τούτοις χρῆσθαι τῷ σκέλει, οἷς ἐξεπάλαισαν ἔσω τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον. — — — πθ'. ^[15]

18a 610 Μαρτύριον δέ τι ἐν ἔσται ἐν τοῖσιν ὀλίγον ὕστερον εἰρησομένοισιν, ὅτι ταῦτα τοιαῦτά ἐστι. — — — Τίνα λέγει τοιαῦτα τὰ ἔκτεινε, καίτοι τὸ μαρτύριον ἐρεῖν ἐπαγγέλλεται; ὅτι καὶ τῶν παρὰ φύσιν ἐχόντων αὐτῶν τὰ μὲν ἥττον κινούμενα μᾶλλον ἀναυξῇ καὶ ἄτροφα γίγνεται. ἐπηγγείλατο μὲν ὁ αὐτὸς δεῖξιν ὁ Ἱπποκράτης ἐπὶ τῶν ὀλίγον ὕστερον εἰρησομένων. ἐγὼ δ' ὅταν ἐπὶ τῶν λέξεων ἔνεστι τοῦτο πράττειν, τῆνικαῦτα ἀναμνήσω τοῦ λόγου. — — — ζ'. Ὅκόσοις δ' ἂν ἐς τὸ ἔξω ἢ τοῦ μηροῦ κεφαλὴ ἐκβῇ, τούτοις βραχύτερον μὲν τὸ σκέλος φαίνεται, παρατεινόμενον παρὰ τὸ ἕτερον εἰκότως· οὐ γὰρ ἐπ' ὁστέον ἢ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἐστιν, ὡς ὅτε εἶσω ἐξέπιπτεν, ἀλλὰ παρ' ὁστέον παρεγκεκλιμένην τὴν φύσιν ἔχον, ἐν σαρκὶ δὲ στηρίζεται ὑγρῇ καὶ ὑπεικούσῃ, διὰ τοῦτο μὲν βραχύτερον φαίνεται. ^[15]

18a 611 ἔσωθεν δὲ ὁ μηρὸς παρὰ τὴν πληχάδα καλεομένην κυλλότερος καὶ ἀσαρκότερος γίνεται, ἔξωθεν δὲ ὁ γλουτὸς κυρτότερος, ἅτε ἐς τὸ ἔξω τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὠλισθηκυῖας· ἀτὰρ καὶ ἀνωτέρω φαίνεται ὁ γλουτὸς, ἅτε ὑπειξάσης τῆς σαρκὸς τῆς ἐνταῦθα τῇ τοῦ μηροῦ κεφαλῇ, τὸ δὲ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἄκρον εἶσω ῥέπον φαίνεται καὶ ἡ κνήμη καὶ ὁ πούς. — — — Περὶ τῆς δευτέρας διαφορᾶς τῶν εἰς τὸ ἰσχίον ἐξαρθρήσεων ὁ λόγος αὐτῷ νῦν ἐστι, τὰ φαινόμενα νοσήματα διηγουμένῳ καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν προστιθέντι, καθάπερ ἐπὶ τῶν πασῶν ἐποίησεν ἐμπειρικῆς διδασκαλίας οὔτε ἀπολιπὼν τι. σαφὴς δὲ καὶ οὗτος ὁ λόγος ἐστὶ σύμπας. — — — ζα'. Ἀτὰρ οὐδὲ ξυγκάμπτειν ὥσπερ τὸ ὑγιὲς σκέλος δύνανται. τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτα τοῦ ἔξω ἐκπεπτωκότος μηροῦ εἰσι. — — — Καὶ τοῦτο γίνεται τῶν ὀπισθεν μυῶν ἀντιβαινόντων τῇ κάμψει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι μέχρι πλείστου τὴν ἔκτασιν ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ σχήματι. ^[15]

18a 612 — — — ζβ'. Οἷσι μὲν οὖν τετελειωμένοις ἤδη ἐκπεσὼν τὸ ἄρθρον μὴ ἐμπέσῃ, τούτοις βραχύτερον μὲν φαίνεται τὸ σύμπαν σκέλος, ἐν δὲ τῇ ὁδοιορίῃ τῇ μὲν πτέρνῃ οὐ δύνανται καθικνέεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, τῷ δὲ στηθεὶ τοῦ ποδὸς βαίνουσι ἐπὶ τὴν γῆν. ὀλίγον δὲ εἰς τὸ ἔσω μέρος ῥέπουσι τοῖσι δακτύλοις ἀκροῖσιν. ὀχέειν δὲ δύναται τὸ σῶμα τὸ σιναρὸν σκέλος τούτοις πολλῷ μᾶλλον ἢ οἷσιν ἂν ἐς τὸ ἔσω μέρος ἐκπεπτῶκη, ἅμα μὲν ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου πλάγιος φύσει πεφυκῶς ὑπὸ συχνῷ μέρει τοῦ ἰσχίου τὴν ὑπόστασιν πεποιήται, ἅμα δὲ ἄκρος ὁ πούς οὐκ ἐς τὸ ἔξω μέρος ἀναγκάζεται ἐγκεκλειῆσθαι, ἀλλ' ἐγγὺς ἐστὶ τῆς ἰθυωρίας τῆς κατὰ τὸ σῶμα καὶ τείνει καὶ ἐσωτέρω. — — — Στῆθος ποδὸς εἴρηκε τὸ καλούμενον ἐπὶ τῶν ἀνατομικῶν πεδίον, ἔστι δὲ τοῦτο πρὸ τῆς τῶν δακτύλων ἀρχῆς, ἐπὶ γὰρ τῶν κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένων ποδῶν τὸ μέσον κοῖλόν ἐστιν, ὀπίσω μὲν ὀριζόμενον τῷ τῆς πτέρνης πέρατι, κατὰ δὲ τὰ πρόσω τῇ ἀρχῇ τοῦ πεδίου, ὥστε ἐπὶ μὲν τι τῆς γῆς στηρίζεσθαι τὸν πόδα διὰ τε τῆς πτέρνης καὶ τοῦ πεδίου καὶ τῶν ποδῶν καὶ τῆς ἐν τῷ πέρατι τῶν δακτύλων

ὑποκάτω σαρκὸς μετέωρον εἶναι, τὸ δ' ἄλλο πᾶν τοῦ ποδὸς ὅσον ἐν τῷ μεταξύ τῶν εἰρημένων μορίων ἐστὶ πλὴν κατὰ τὸ ἔξω τοῦ ποδός ἐστιν· ἐνταῦθα γὰρ ὅλος ἐπὶ γῆς στηρίζεται. ^[10]

18a 613 μοχθηρῶς δ' ἐνίοις διαπέπλασται τὰ κατὰ τοὺς πόδας οὓς ὀνομάζουσι λειόποδας οὐκ ἔχοντας τὸ μέσον αὐτῶν ἔνδοθεν ὑψηλόν· ἀλλὰ τούτοις μὲν οὐκ ἄλλως διαπεπλασμένους, ὥσπερ καὶ τοὺς βλαισοὺς, ἐν τῷ νῦν λόγῳ κατέλιπε. παρακολούθησον δὲ τοῖς ἐφεξῆς εἰρημένοις ἐξετάζων τὸν λόγον ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν ἐσχηματισμένων. οὗτοι γὰρ ἐπειδὴ μὲν μετρίως προβαίνουσιν, ἐρείδουσι κατὰ τῆς γῆς ὅλην τε τὴν πτέρναν καὶ τὸ πεδίον καὶ τὰ σαρκῶδη τῶν σκελῶν. ^[15]

18a 614 εἰ μέντοι μέγιστον διαβαίνειν ἐπιχειρήσειεν, ἐρείδουσι μὲν ἐν ἀρχῇ τὴν πτέρναν, ὕστερον δ' ὅταν ἤδη μεταφέρωσι πρὸς τὸ ἕτερον σκέλος, τηνικαῦτα καὶ τῷ πεδίῳ στηρίζονται καὶ τελευτῶντες ὅταν ὁμοίως ἐπὶ πλεῖστον προβαίνοντες θατέρῳ, κατὰ γῆς ἄρχονται τὴν πτέρναν ἐρείδειν, τότε καὶ τοῦ πρότερον ἐστηριγμένου ποδός ἐπαίρουσι μὲν τὴν πτέρναν, ἐρείδουσι δὲ κατὰ τῆς γῆς ἄκρους τοὺς δακτύλους. αὕτη μὲν ἡ τῶν κατὰ φύσιν ἐχόντων ὁδοιπορία· τῶν δ' ἐκ πάθους τινὸς ἦτοι μακρότερον ἐχόντων τὸ σκέλος αἰτία μὲν ἐκατέρων διττὴ, τῶν μὲν προτέρων ὑγρότης πολλὴ τοῦ νευρώδους γέγονεν ἢ ἐξαρθρήματος εἶδος, ὅσον καὶ νῦν πρόκειται. τρόπος δὲ βαδίσεως τῶν μὲν προτέρων οἷος ὀλίγον ἔμπροσθεν εἴρηται, τῶν δὲ δευτέρων ὅποιον νῦν διηγεῖται. πρῶτον μὲν διδάξας ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ σαρκῶδες ὑποδέχεται χωρίον, οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ἐκπτώσεως ὁστοῦ. ἥκει τοιγαροῦν αὕτη τὸ σαρκῶδες τοῦτο καὶ τῶν μυῶν ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἐκάστου κεφαλὴν ἀνασπωμένων συνανασπᾶσθαι συμβαίνει τὸν ὅλον μηρόν. εἰκότως οὖν ἑλαττόν σοι φαίνεται θατέρου τὸ σκέλος καὶ τῆς γῆς οὐκέθ' ὁμοίως δύναται ψαύειν, ὥς ὅτ' εἶχε κατὰ φύσιν. ^[15]

18a 615 ὅταν οὖν ἀναγκάζωνται βαδίζειν οἱ οὕτω παθόντες, ἐναντίως σχηματίζουν τὸν πόδα τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις, ὧν μακρότερον ἐφαίνετο τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος σκέλος τὸ πεπονθός. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τῇ κατὰ τὸν ἀστράγαλον διαρθρώσει τὸν πόδα σιμοῦντες εἰς ὕψος ἀνέτειναν τοὺς δακτύλους, οὗτοι δ' ἔμπαλιν ἐπινεύουσί τε καὶ κατακάμπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὸν πόδα καὶ διὰ τῶν δακτύλων ἄκρων αὐτῆς ἐπιψαῦσαι ποθοῦντες· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ταπεινοῦσιν ἑαυτοὺς κατὰ τὸ πεπονθὸς ἰσχίον, ὅπως ἐρείσωνται κατὰ τῆς γῆς οὐ μόνον ἄκρους τοὺς δακτύλους, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον αὐτῶν, ὥσπερ ἔφην ὀνομάζεσθαι πεδίον ὑπὸ τῶν ἀνατομικῶν. Ἰπποκράτης δὲ αὐτὸ στήθος ἐκάλεσεν, εἰ καὶ τὴν πτέρναν ἐπὶ τῆς γῆς ἠθέλησεν ἐδράσαι, πάνυ χρή ταπεινοὺς αὐτοὺς γενέσθαι κατὰ τὸ πεπονθὸς ἰσχίον, ὥς κινδυνεῦσαι καταπεσεῖν, ἑτεροκλινεῖς ἀπεργασθέντας. οὗτοι τοίνυν οὐδ' ἐπιχειροῦσι διὰ τοῦτ' αὐτὸ χρήσθαι τῇ πτέρνῃ. — — — ζγ'. ^[15]

18a 616 Ὅταν μὲν οὖν τρίβον λάβῃ τὸ ἄρθρον, ἐν τῇ σαρκὶ εἰς ἣν ἐξεκλείσθῃ, ἡ δὲ σὰρξ γλισχρανθῇ, ἀνώδυνον τῷ χρόνῳ γίνεται. ὅταν δὲ ἀνώδυνον γένηται, δύνανται μὲν ὁδοιπορεῖν ἄνευ ξύλου· ἢν ἄλλως βούλωνται, δύναται δὲ ὀχεῖν τὸ σῶμα ἐπὶ τὸ σιναρὸν σκέλος, δι' οὖν τὴν χρῆσιν ἥσσαν τοῖσι τοιοῦτοισιν ἐκθηλύνονται αἱ σάρκες ἢ οἷσιν ὀλίγον πρόσθεν εἴρηται. ἐκθηλύνονται δὲ ἢ πλεῖον ἢ ἔλασσον. μᾶλλον δ' ἔτι ἐκθηλύνονται κατὰ τὸ εἶσω μέρος ἢ κατὰ τὸ ἔξω ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. τὸ μέντοι ὑπόδημα μετεξέτεροι τούτων ὑποδέεσθαι οὐ δύνανται διὰ τὴν ἀκαμπίην τοῦ σκέλεος, οἱ δὲ τινες καὶ δύνανται. οἷσι δὲ ἂν ἐν γαστρὶ ἐοῦσιν ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον ἢ ἔτι ἐν αὐξήσει ἐοῦσι βίῃ ἐκπεσὸν ἤδη μὴ διεμπέσῃ ἢ καὶ ὑπὸ νόσου ἐξαρθρήσῃ τοῦτο τὸ ἄρθρον καὶ ἐκπαλήσῃ, πολλὰ γὰρ τοιαῦτα γίνεται· καὶ ἐνίων μὲν τῶν τοιούτων, ἢν ἐπισφακελίσῃ ὁ μηρὸς, ἐκπυήματα χρόνια καὶ ἔμμοτα γίνεται καὶ ὁστέων ψιλώσεις ἐνίοισιν. ὁμοίως δὲ καὶ οἷσιν ἐπισφακελίζει καὶ οἷσι μὴ ἐπισφακελίζει τοῦ μηροῦ τὸ ὁστέον πολλῶν βραχύτερον γίνεται καὶ οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι, ὥσπερ τοῦ ὑγιέος. ^[15]

18a 617

τὰ μέντοι τῆς κνήμης βραχύτερα μὲν γίνεται ἢ τὰ τῆς ἐτέρης, ὀλίγῳ δὲ διὰ τὰς αὐτὰς προφάσις αἱ καὶ πρόσθεν εἴρηται ὁδοιπορέειν τε δύνανται οἱ τοιοῦτοι. οἱ μὲν τινες αὐτῶν τοῦτον τὸν τρόπον, ὥσπερ τοῖς τετελειωμένοις ἐξέπεσε καὶ μὴ ἐνέπεσεν, οἱ δὲ καὶ βαίνουσι μὲν παντὶ τῷ ποδί. — — Κατὰ μεταφορὰν εἶρηκε τρίβον ἀπὸ τῶν τετριμμένων χωρίων ὑπὸ τῶν ὁδοιπορούντων. ἔστι δὲ ὁ λόγος αὐτοῦ οὗτος ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ τῆς οἰκείας χώρας μεταστᾶσα ἐν τοῖς ἔξω μέρεσι τῆς διαρθρώσεως ἐν σαρκὶ στηρίζεται. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν οἱ οὕτω παθόντες ὀδυνῶνται τὴν θλιβομένην ὑπ' αὐτοῦ σάρκα, τῷ χρόνῳ δὲ τυλοῦται καθάπερ αἱ τῶν σκαπτόντων χεῖρες. ὅταν δὲ τοῦτο γένηται, παραπλησίον τῇ διαρθρώσει κατασκευάζεται χρωμένου τῇ γεγεννημένῃ τρίβῳ καθάπερ ἔμπροσθεν ἐχρήτο τῇ κοτύλῃ τοῦ ἰσχύου· τὰ τε γὰρ ἄλλα καὶ ὑγρότης τις αὕτη γίγνεται, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν φλεγμονὴν ἀθροισμένη πλείων, ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τοῦ λεπτοτέρου τε καὶ ὑδατώδους ἐν αὐτῇ διατμηθέντος ὑπὸ τῶν συμπιπτόντων ἐπιτιθεμένων ἔξωθεν φαρμάκων καταλειπομένου τε τοῦ γλίσχρου τε καὶ μυξώδους ὁ πρὸς τὴν κίνησιν τῇ κεφαλῇ τοῦ μηροῦ συμφορώτατός ἐστι. ^[5]

18a 618 καὶ διὰ ταύτην οὖν τὴν ὑγρότητα καθάπερ ἄρθρω χρῶνται τῇ τρίβῳ, μᾶλλον δὲ ἐπικλίνονται κατὰ τὸ ἔξω μέρος ἢ κατὰ τὸ ἔσω· εἴρηται δὲ καὶ πρόσθεν ὡς καὶ τάναντία μέρη τῶν ὑποδεξαμένων τὸ ἐκπεπτωκὸς ἄρθρον ἀτροφώτερά τε καὶ μαλακώτερα γίνεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἀργεῖν. ἐν οἷς δ' ἂν μᾶλλον στηριχθῇ τὸ ἐκπεπτωκὸς καὶ παρὰ φύσιν· ὅμως γοῦν γίνονται τινες κινήσεις ὅθεν ἀπεχώρησε. πρῶτον μὲν οὖν γίνονται, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τινες βραχεῖαι ἔπονται τοῖς πρώτοις κινουμένοις θηλυνομένων τῶν μορίων ἐν τοῖς νῦν, τουτέστι τὸ μαρτύριον ὃ ἐν τοῖς ἐφεξῆς λόγοις ἐρεῖν ἐπηγγείλατο, περὶ τῶν μᾶλλον ἢ ἦττον ἀτροφούντων τε καὶ καταλεπτυνομένων μερῶν. — — ζδ'. ^[15]

18a 619 Διαρρέπουσι δὲ ἐν τῇσιν ὁδοιπορίῃσιν ἀναγκαζόμενοι διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ σκέλεος. ταῦτα δὲ τοιαῦτα γίνεται, ἢν ἐπιμελῶς μὲν παιδαγωγηθῶσιν ἐν τοῖσι σχήμασι καὶ ὀρθῶς ἐν οἷσι δεῖ πρὶν κρατηθῆναι ἐς τὴν ὁδοιπορίην, ἐπιμελῶς δὲ καὶ ὀρθῶς ἐπὶν κρατηθῶσιν. πλείστης δὲ ἐπιμελείης δέονται οἷσιν ἂν νηπιωτάτοις ἐοῦσιν αὕτη ἡ συμφορὴ γένηται· ἢν γὰρ ἀμεληθῶσι νήπιοι ἔοντες ἀχρήϊον παντάπασιν καὶ ἀναυξὲς ὅλον τὸ σκέλος γίνεται, αἱ τε σάρκες τοῦ ζύμπαντος σκέλεος μινύθουσι μᾶλλον ἢ τοῦ ὑγίεος. πάνυ μὲν πολλῷ ἥσσαν τούτοις μινύθουσι ἢ οἷσιν ἂν εἴσω ἐκπεπτῶκη διὰ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν ταλαιπωρίην. οἷον εὐθέως δύνασθαι χρέεσθαι τῷ σκέλει, ὡς καὶ πρόσθεν ὀλίγον ἐπὶ τῶν γαλιαγκώνων εἴρηται. εἰσὶ δὲ τινες ὧν τοῖσι μὲν ἐκ γενεῆς αὐτίκα, τοῖσι δὲ καὶ ὑπὸ νόσου ἀμφοτέρων τῶν σκέλεων ἐξέστη τὰ ἄρθρα ἐς τὸ ἔξω μέρος. τούτοις οὖν τὰ μὲν ὅστέα ταῦτα παθήματα πάσχει· αἱ μέντοι σάρκες ἥκιστα ἐκθηλύνονται, ἄσαρκα δὲ καὶ τὰ σκέλεα γίνονται, πλὴν εἴ τι ἄρα κατὰ τὸ εἴσω μέρος ἐκλείποι ὀλίγον. ^[15]

18a 620 διὰ τοῦτο δὲ εὐσαρκὰ ἐστίν, ὅτι ἀμφοτέροις τοῖσι σκέλεσιν ὁμοίως ἡ χρῆσις γίνεται. — — Ὅποιόν τι σημαίνει τὸ διαρρέπουσιν εἴρηται μὲν μοι καὶ πρόσθεν· εἰρήσεται δ' οὐδὲν ἦττον ἔτι καὶ νῦν, ὅτι γὰρ ἐξήρθησεν ὁ μηρὸς εἰς τὴν ἔσω χώραν ἀνασπώμενος ὑπὸ τῶν ταύτῃ μυῶν, ὡς ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐλέχθη, τὸ συνεχὲς σκέλος αὐτῷ ὅλον ὑψηλότερον ἐργάζεται καὶ διὰ τοῦτο μόγις ἀπτόμενος γῆς ἐρρήθη. διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀναγκάζονται τῷ στήθει μόνῳ τοῦ ποδὸς χρῆσθαι κατὰ τῆς γῆς ἐπιβαίνοντες ἅμα τῷ καὶ συνεπινεύειν ὅλῳ τῷ σώματι πρὸς τὸ πεπονθὸς σκέλος, ὅταν ἐπ' αὐτοῦ στηρίζωνται. ἀναγκαῖον οὖν ἐστίν, ἐπειδὴν θατέρου τοῦ ὑγιοῦς ἐργάζεσθαι δεηθῶσιν ἐν τῷ μεταφέρειν ἔσω τὸ πεπονθὸς ἐπ' ἐκεῖνο πάλιν αὐτοὺς ῥέπειν ὀρθούμενον τοῦ μηροῦ, ὥστε κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἀμείβειν ἀεὶ καὶ μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα τὰ δύο σχήματα. ^[15]

18a 621 καθ' ὃν μὲν χρόνον ἔτι κατὰ φύσιν ἔχοντες σκέλη στηρίζοντες τε καὶ ὀρθοῦντες τὸ σῶμα μετεωρίζονται τε ἅμα καὶ ὁδοιποροῦσι. καθ' ὃν δ' αὖ πάλιν ἐπὶ τοῦ πεπονθότος καμπτόμενοι ἐν

τῇ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος. ὑψηλὸν οὖν εἰς τὸ μεταβάλλειν τὸ σῶμα ποτὲ μὲν ἐξ ὀρθοῦ καὶ ἀκλινοῦς ἐπὶ τὸ πεπονθὸς τε καὶ κεκαμμένον, αὐθις δὲ ἀπὸ τοῦ πεπονθότος καὶ κεκαμμένου πρὸς ὑψηλόν τε καὶ ὀρθὸν ὠνόμασε διαρρέπειν ἐνὶ ῥήματι τὴν εἰρημένην μεταβολὴν τῶν σχημάτων ἐνδειξάμενος. — — — ζε'. Ὀμοίως γὰρ σαλεύουσιν ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ ἔνθα καὶ ἔνθα, ἐξεχέglουτοι δὲ οὗτοι ἰσχυρῶς φαίνονται διὰ τὴν ἔκστασιν τῶν ἄρθρων. — — — Οἷσιν ἀμφοτέρω τὰ ἄρθρα παθόντων σκελῶν ἐκατέρων τὴν εἰς τοῦκτὸς ἐξάρθρωσιν ἢ μεταβολὴν τῶν γινομένων σχημάτων ὅλου τοῦ σώματος ὁδοιποροῦσιν αὐτοῖς ὅμοια γίνεται καθ' ἕτερον τὸ σκέλος, ὅταν ἐπ' αὐτῷ στηρίζωνται ταπεινουμένων τε καὶ κοιλαινομένων κατὰ τὸν κενεῶνα, θατέρου μόνον ἐξαρθήσαντος. ^[15]

18a 622 ἡνίκα μὲν οὖν τοῦ πεπονθότος ἐστηρίζοντο, τὸν εἰρημένον νῦν τρόπον ἐσχημάτιζον αὐτό· ὁπότε δὲ ἐπὶ θατέρου, τὸν ἐναντίον ἀνατεταμένον μὲν ἔχοντες σῶμα ὑψηλόν, εὐθεῖαν δὲ τὴν λαγόν· πρόδηλον οὖν ὡς τεταμένον ὁμοίως ἐσχημάτιζοντο. νυνὶ δ' ὁμοίως καθ' ἕτερα τὰ μέρη τό τε δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν. διαρρέπουσι δὲ καὶ νῦν οὐδὲν ἥττον τῇ μεταβολῇ τῶν στηριζόντων ποδῶν, ὅπερ ὠνόμασε σαλεύειν ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ, δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει τὸ σαλεύουσι τῷ διαρρέπουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κοινῷ τὸ διαρρέπειν. ἐνταῦθα δὲ ὁμοίως ἀμφοτέροις τοῖς τοῦ σώματος μέρεσι συμβαίνει σχηματίζεσθαι στηριζομένου τοῦ σκέλους ἐκατέρου παρὰ μέρος ἐπὶ τῆς γῆς, ἔμπροσθεν δὲ οὐ τοῦθ' ὑπῆρχεν αὐτοῖς, ὡς δέδεικται. — — — ζστ'. ^[15]

18a 623 Ἦν δὲ μὴ ἐπισφακελίση αὐτοῖσι τὰ ὅστέα μηδὲ κυφοὶ ἀνωτέρω τῶν ἰσχύων γένωνται· ἐνίους γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα καταλαμβάνει· ἦν οὖν μὴ τοιοῦτόν τι γένηται, ἱκανῶς ὑγιηροὶ τᾶλλα διαφέρονται. — — — Κατὰ συμπάθειαν δὴλον ὅτι οὕτω τῶν ἐξαρθήσεων τῶν σκελῶν ἔνιαι κυφοῦνται, φλεγμονῆς μὲν τὸ πρῶτον ἐν τοῖς συνδέσμοις τῶν σφονδύλων γενομένης, ὕστερον δὲ καὶ σκιδρόδους τινὸς ἀπολειφθέντος λειψάνου. φαίνεται γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς τοῦτο γιγνόμενον ἐν ἰγνύϊ τε καὶ τῇ κατ' ἀγκῶνα διαρθρώσει κάπῃ τῶν δακτύλων οὐκ ὀλίγον, ὅπερ ὀνομάζουσιν ἀγκύλην. καὶ πρόδηλός ἐστιν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ἡ ἀγκύλη γινομένη διὰ τὸν σκιδρόν, οὐχ ἐπομένου τοῦ τένοντος τοῖς ἐκτείνουσι τὸ μόριον μυσίν, ὥσπερ οὐδ' ὅταν τις τῶν ἐκτείνόντων σκιδρόθῃ. τοῖς κάμπτουσιν ἐπομένου τὸ καλούμενον ὀρθόκωλον σχῆμα περὶ τὴν οὕτω πεπονθυῖαν ἀποτελεῖται διάρθρωσιν. δύναται μὲν οὖν καὶ διὰ τοιοῦτόν τινα σκιδρόν ἢ ῥάχις διαστραφῆναι, δύναται δὲ καὶ τῷ λόγῳ τῆς συμπαθείας φύματος ἀπέπτου καὶ κακοῦ γενέσθαι στέγνωσις ἐπ' αὐτῆς. ^[15]

18a 624 ὅπως δὲ ἔπεται ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ἢ διαστροφή τῆς ῥάχεως, ἔμπροσθεν εἴρηται κατὰ τὸν ἴδιον ὑπὲρ αὐτῆς λόγον. — — — ζζ'. Ἀναξέστεροι μέντοι τὸ πᾶν σῶμα οὗτοι γίνονται πλὴν τῆς κεφαλῆς. — — — Ἦν ἔξω τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον ἐκπέση, βέλτιον μὲν βαδίζουσιν οἱ τοιοῦτοι τῶν ἔσω τὴν μετάστασιν τοῦ ἄρθρου ἐχόντων, ὅταν ἐκφύγῃ τοὺς ἐκ τῆς φλεγμονῆς τε καὶ συμπαθείας τῶν ἐπικαίρων μορίων κινδύνους, αὐτὰ δὲ ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων πάσχουσιν· ἢ μὲν γὰρ εἰς τὴν ἔσω χώραν μετάστασις τοῦ ἄρθρου· κακὸν τούτου οὖν ἐπίβασιν ἔχει, μήτε θλιβόμενος διὰ τὴν σκληρότητα μήτε καὶ τούτου αὐτῷ συμβαίνεισθαι δυναμένου. τὸ δ' ἔξω τοῦ μηροῦ χωρίον, ὅτι ὑπὸ μεγίστων μυῶν κατειλημμένον εἰς ὁδύνην ἰσχυρὰν ἀφίκωνται. ^[15]

18a 625 καὶ γὰρ θλίβονται πρὸς τοῦ μεταστάντος εἰς αὐτοὺς ὅστού καὶ θλῶνται καὶ περιτείνονται τῷ παρὰ φύσιν ὄγκῳ τῆς τοῦ μηροῦ κεφαλῆς, αἰσθάνονται τούτων ἀπάντων ὡς πάσχουσι καὶ διὰ τοῦτο ὀδυνῶνται. διὰ τε οὖν τὴν θλάσιν καὶ τὴν θλίψιν τὴν γινομένην φλεγμοναῖς ἐν τοῖς ὑποδεξαμένοις τὸ ἄρθρον μυσίν, εἰς συμπάθειαν ἔρχονται τὰ ὑποκείμενα μόρια τά τε ἄλλα καὶ τὰ κατὰ τὴν ῥάχιν. ἦν δ' ἅπαξ οὖν νοσήσῃ ταῦτα, καθάπερ ὁ μηρὸς, οὕτω καὶ ταῦτα γίνεται τοῖς τε ἐν αὐξήσει σώμασι παθοῦσι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀναξέστερά τε καὶ μικρότερα καὶ πάντα φαυλότερα. μεμνησθαι γάρ σε χρή καὶ τοιούτου διὰ παντὸς ἤδη πολλάκις εἰρημένου καὶ τοιούτου μαρτυροῦντος τοῖς ὀλίγον ἔμπροσθεν, ὡς τοῖς μὲν αὐξήσει παθοῦσιν, οὕτως

ἐνδεέστερον αὔξεται τὰ μόρια, τοῖς δὲ τελειωμένοις ἀτροφώτερα γίνεται καὶ μαλακώτερα, τῆς
ράχεως δὲ ἀναυξεστέρας γενομένης ἀκόλουθόν ἐστι καὶ τὸ σύμπαν σῶμα τοῖς οὕτω παθοῦσιν
ἔλαττον γίνεσθαι. κάτω μὲν γὰρ τὰ σκέλη συμπάσχει, τὸ δὲ ἄνω τῶν σκελῶν ἄχρι τῆς κεφαλῆς
ἡ ῥάχις ἐστίν. ^[15]

18a 626 ὅταν οὖν αὕτη τε μικροτέρα γένηται καὶ σύμπαν τὸ σκέλος, εἰκότως ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐρεῖ,
πλὴν τῆς κεφαλῆς, ἀναυξεστέρους τοὺς ἀνθρώπους γεγονέναι τὸ πᾶν σῶμα. — — — ζή'. Ὅσοισι
δ' ἂν εἰς τοῦπισθεν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐκπέσοι, ὀλίγοις δὲ ἐκπίπτει, οὗτοι ἐκτανύειν οὐ
δύνανται τὸ σκέλος, οὔτε κατὰ τὸ ἄρθρον τὸ ἐκπεσὸν οὔτε τι κάρτα κατὰ τὴν ἰγνύην, ἀλλ'
ἥκιστα τῶν ἐκ παλαιῶν, οὗτοι μᾶλλον ἐκταννύουσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα καὶ τὸ κατὰ τὴν
ἰγνύην ἄρθρον. — — — Ὀλίγοις μὲν διαρθρεῖ τὸν νῦν προκείμενον τρόπον ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ
δι' ἣν εἵπομεν ἔμπροσθεν αἰτίαν, ὅτι τὸ βάθος τῆς κοτύλης ἄνισόν ἐστιν. ἔνθα μὲν οὖν
βραχύτερον μᾶλλον ἐκπίπτει καὶ διὰ τοῦτ' ἔσω μᾶλλον, ἔνθα δὲ ὑψηλότερον, ὀλίγοις, ἐνταῦθα
δὲ ἐξάνισταται τοῦτο σπανίως ὀπίσω. συμβαίνει δὲ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐξάρθρωσεως κατὰ
μὲν τὸν βουβῶνα μηδ' ὅλως ἐκτείνεσθαι τῷ σκέλει, κατὰ δὲ τὸ γόνυ μὴ τελέως. ^[15]

18a 627 αἰτία δ' ἐκατέρου τῶν μυῶν ἡ θέσις, ἣν ἅπασαν ἀκριβῶς τὴν φύσιν ἐν τε τῇ τῶν μυῶν ἀνατομῇ
κὰν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων ἔχετε γεγραμμένην, ὑπομνήσεως δ' ἕνεκα ὧν
ἐθεάσασθε πολλάκις ἀνατεμνομένου πιθήκου, διότι τὰ πολλὰ τὸ ζῶον τοῦτο παραπλησίως
ἀνθρώπῳ παρεσκευάσται. πρῶτον οὖν ἀναμνήσθητε νῦν ἐκ τῆς ψόας εἰς τὸν μικρὸν ἦκοντα
τροχαντῆρα, δεύτερον δὲ ἐκ τοῦ τῆς ἥβης ὅστοῦ συνεχῇ. τὸ δὲ κατὰ φύσιν εἰς τὸν αὐτὸν
τροχαντῆρα ποιούμενον οὕτω μεταστήσεις ὀπίσω τῆς κεφαλῆς τείνονται βιαίως, ἐκεῖσε
περιελιττόμενοι καὶ περικλῶμενοι τῇ κοτύλῃ καὶ εἰ ἐπιχειρήσειεν ὁ οὕτω πεπονθὼς ἄνθρωπος
ἐκτείνειν τοῦτο τὸ ἄρθρον, δεήσει τὸν μηρὸν ὅλον ἐλιχθῆναι πρὸς τοῦπίσω, μειζόνως
πονήσουσιν οἱ προειρημένοι δύο μῦες ἐπὶ πλεῖστον ἐλκόμενοι τε καὶ τεινόμενοι καὶ ὅτι
μειζονες εἴπερ ἦσαν, ἀνώδυνοι πλείονα τάσιν ἀνέχουσιν. εἰ δ' ἡδύναται πράξαι τοῦτο διὰ τὴν
κεφαλὴν τοῦ μηροῦ τῆς κοτύλης ἐκπεσοῦσαν ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν τοῦ περιέχοντος αὐτὴν
ὅστοῦ τετάχθαι. ^[15]

18a 628 εἴπερ οὖν ἔμελλε τὸ κατὰ γόνυ πέρας τοῦ μηροῦ καμψάντων τελέως τὸν βουβῶνα μετέωρον
ικανῶς ἔσεσθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἰσχίου πρὸς τὴν ἔσω χώραν ἀναγκαῖον ἦν, ὅπερ οὐκ
ἐνδέχεται γενέσθαι χωρὶς τοῦ διασπασθῆναι τὸν ὑποδεξάμενον αὐτὴν μῦν, ὃν ἔξεστιν ἐν τῇ
διαρθρώσει, ἣν εἶχε κατὰ φύσιν, οὔθ' ἕτερον ὑπάρχειν τῇ κατὰ βουβῶνα διαρθρώσει τῶν
ἔμπροσθεν ὑπαρχόντων, πρὶν ἐκπαλαῖσαι τὸ ἄρθρον· οὔτε γὰρ ἐκτείνεσθαι τελέως οὔτε
κάμπτεσθαι δύναται. τί δὴ ποτ' οὖν ὁ Ἴπποκράτης τὸ ἕτερον αὐτῶν εἶπε μόνον; ὅτι μετὰ τὴν
ἐκπτωσιν εὐθέως φαίνεται κεκομμένος ὁ μηρὸς, ὥς ἂν πρὸς τῷ γόνυ πέρατος αὐτὸ τὸ σῶσον
ἀποχωροῦντος εἰς τὸ πρόσω μέρος, ὅσον ἡ κεφαλὴ μετέστη εἰς τοῦπίσω. ὅσον δ' ἐν τῇ κατὰ τὸν
βουβῶνα φαίνεται καμφθὲν τὸ σκέλος, οὕτω καὶ κατὰ τὴν ἰγνύαν ἐντείνονται οἱ ὀπισθεν μῦες
ἅπαντες ἐν ταῖς ἄνωθεν ἀρχαῖς, ὀπίσω μεταχωρήσαντος κατὰ ταῦτα τοῦ μηροῦ. ^[15]

18a 629 τεινομένων δὴ τούτων αὐτοῖς τῶν μερῶν συνεντείνεται καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ἅπαν ἄχρι τῶν εἰς
τὴν κνήμην καθηκόντων τενόντων· ἡ δὲ τούτων ἔντασις κάμπτει τὴν ἰγνύαν, ὥστε οἱ οὕτως
ἐκπαλαίσαντες εὐλόγως ἀμφοτέρας τὰς διαρθρώσεις ὀρῶνται κεκαμμένας ἔχοντες, ἐπεὶ τοίνυν
ἐκτείνονται ἑαυτὰς ἀδυνατοῦσιν ἂν καὶ μάλιστα τὴν κατὰ βουβῶνα, διὰ δὲ τοῦθ' Ἴπποκράτης
τοῦτο μόνον εἶπε, τὸ μὴ δύνασθαι τὰς διαρθρώσεις ταύτας ἐκτείνειν. ἀλλ' ἐπὶ τῆς κατ' ἰσχίον
ἀπλῶς εἶπεν· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ γόνυ προσέθηκε τὸ κάρτα, τουτέστι τὸ λίαν, ὥς ἐκτείνεσθαι τῆς
δυνάμεως, οὐ μὴν λίαν γε τοῦτο πασχούσης, ἐπεὶ δύναται τὸ τελέως μηδὲν ἀπολείπεσθαι τοῦ
κατὰ φύσιν· αὐτὸ δὲ τὸ σύμπτωμα γίνεται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι' ἣν καταπίπτει μετὰ τὴν
ἐξάρθρωσιν αὐτίκα τὸ κατὰ τὴν ἰγνύαν ἄρθρον. ἐπὶ πασῶν γὰρ σε χρή τοῦτο γινώσκειν τῶν

διαστροφῶν κοινόν, ὡς ἐκτεινομένων μερῶν αἱ πρὸς ἐκεῖνο ῥοπαὶ γίνονται, συνακολουθούντων αὐτοῖς τῶν συνεχῶν. οὐδὲν γὰρ τῶν μεθισταμένων οὕτως ἰδίῳ πάθει καὶ τὴν οἰκείαν ἀπολείπει χώραν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ συνεχοῦς ἐλκόμενον ἔλκει μὲν τὸ συνεχὲς ἐνὶ μὲν λόγῳ κοινῶ τεινόμενον, οὐχ ὑπὸ μιᾶς δὲ προφάσεως τοῦτο πάσχει· καὶ γὰρ ὑγρὰνθέντι πόρρω τοῦ προσήκοντος αὐτῷ καὶ ξηρανθέντι, φλεγμαίνοντί τε καὶ σκιρῶθέντι καὶ τῆς οἰκείας χώρας μεταστάντι κοινόν ὑπάρχει τὸ γίνεσθαι πάθημα. ^[5]

18a 630 διὸ περὶ πάντων τῶν τοιούτων ἐπὶ πλέον ἐξῆς ὁ Ἱπποκράτης ἐδίδαξε. καὶ ἡμεῖς ἀκολουθήσαντες αὐτοῦ ταῖς ῥήσεσιν ἀπάσας τὰς λέξεις ἐξηγησάμεθα. — — — 4θ'. Προσζητινῆναι μὲν οὖν καὶ τόδε χρή· εὐχρηστον γὰρ καὶ πολλοῦ ἀξίον ἐστὶ καὶ τοὺς πλείστους λήθει ὅτι οὔτε ὑγιαίνοντες δύνανται κατὰ τὴν ἰγνύην ἐκταννύειν τὸ ἄρθρον, εἰ μὴ ξυνεκταννύουσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον, πλὴν ἢ μὴ πάνυ ἄνω ἀείρωσι τὸν πόδα, οὕτω δ' ἂν δύναιτο. οὗτοι τοίνυν οὐδὲ ξυγκάμπτειν δύνανται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ὁμοίως, ἀλλὰ πολὺ χαλεπώτερον, ἢ μὴ συγκάμπωσι καὶ τὸ κατὰ τὸν βουβῶνα ἄρθρον. ^[15]

18a 631 — — — “Ἦν ἔφη εἶναι κοινότητά τινα τῶν ἀποστερουμένων τινὰς κινήσεις μορίων, οὐ δι' ἴδιον πάθος, ἀλλὰ τινα τῶν κοινωνούντων σωμάτων γιγνομένην ἐντεῦθεν ἤρξατο διδάσκειν, ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν μυῶν οὐδὲν ἐκφύεσθαι τοῦ μηροῦ, καίτοι πολλῶν ὄντων. ἔνιοι μὲν ἐκ τοῦ τῆς λαγόνος ὅστου κατέρχονται, τινὲς δὲ ἐξ ἰσχίου πεφύκασιν, εἷς δὲ μόνος τοῦ ἐκ τῆς ἥβης ὅστου, διὰ τοῦτ' ἀναγκαῖόν ἐστι συγκινεῖσθαι τὰς διαρθρώσεις ἀλλήλαις, ὥσπερ ἀρτίως ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν πόδα καὶ τὴν ἰγνύαν ἐδείχθη, συμφαινομένης ἅμα καὶ τῆς κατὰ τὸν βουβῶνα κοινωνίας αὐτῶν. ὥσπερ γὰρ ἐδείχθησαν οἱ κινοῦντες τὸ ὀπισθεν αὐτῶν ἦκοντες, ὡς ἔφην, ἐκπεφυκέναι τῶν κάτω περάτων τοῦ μηροῦ κατὰ τὰς ρίζας τῶν κονδύλων, οὕτω καὶ νῦν ἄνω τοῦ ποδὸς εἰς τὴν κνήμην καθήκοντας ἐκ τῶν εἰρημένων ἀρχῶν ἀναγκαῖόν ἐστι τείνεσθαι, τοὺς μὲν ὀπισθεν ἐκτεινομένης τῆς ἰγνύας, τοὺς δὲ πρόσω καμπτομένης. ^[15]

18a 632 ὅταν οὖν ἐπὶ πλέον πεφύκασι, τείνονται ἀντιτεταγμένοι αὐτοῖς ἀντισπῶσί τε καὶ οὐχ ἔπονται. λέγω δὲ ἀντιτεταγμένους τοὺς ἐκτείνοντας τοῖς κάμπτουσι, τουτέστι τοὺς προσθίους τοῖς ὀπισθεν ἐπὶ δυσὶ μυοῖν ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἕνεκα σαφηνείας τὸν λόγον ποιησάμενος ἀρκεσθῆσομαι. τοῖς γὰρ ἑωρακόσιν ἐν ταῖς ἀνατομαῖς ἅπαντας τοὺς κατὰ σκέλη μύας ἐκ τῶν εἰρημένων ἐστὶ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ταῦτα λογίζεσθαι. τοῖς δ' οὐδ' ὅλως ἑωρακόσιν οὐδ' ὁ περὶ τὰ δύο λόγος ἔσται σαφής. οὗτοι οὖν ἐκ τοῦ τῆς λαγόνος ὅστου πεφυκότες ὑπερβαίνουσι καταφερόμενοι πρῶτην μὲν τὴν κατὰ τὸν βουβῶνα τοῦ μηροῦ διάρθρωσιν, εἴτα διελθόντες ὅλον τὸν μηρὸν, ἐφεξῆς δευτέραν τὴν κατὰ γόνυ. φέρεται δὲ ὁ μὲν ἕτερος αὐτῶν ὁ στενὸς παρὰ τὸν ἕνα κόνδυλον τοῦ μηροῦ ταπεινότερον αὐτοῦ, κάπειτα ἀνανεύσας πάλιν ἐπὶ τὸ καλούμενον ἀντικνήμιον εἰς τὴν ἐντὸς χώραν αὐτοῦ καταφύεται. ὁ δ' ἕτερος ὁ μέγας ἰσχυρότατον ἐπιφύεται τένοντα πλατὺν ἀναμιγνύμενον ἐτέρῳ τένοντι τὴν γένεσιν ἐκ τοῦ μεγίστου μυὸς ἔχοντι τῶν προσθίων, ὃς ἀπὸ τοῦ γλουτοῦ καταφέρεται. ^[15]

18a 633 πρῶτον μὲν ἐπιφύεται τῇ μύλῃ, μετὰ ταῦτα ἐμφύεται τῇ κνήμῃ. ἐὰν μὲν οὖν κάμπτηται κατὰ βουβῶνα τὸ σκέλος, ἥττον γίνεται τὸ μήκος ἐνταῦθα τῶν μυῶν, ἐὰν δὲ ἐκτείνεται, μεῖζον. ἐπὶ δὲ τοῦ γόνατός τε καὶ τῆς ἰγνύας ἐκτεινομένης μὲν τῆς διαρθρώσεως ὁ μὲν τὴν μύλην ἐπιβαίνων βραχύτερος, ὁ δὲ ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν φερόμενος μακρότερος γίγνεται, ὥσθ' ὁ μὲν πρόσθιος ἄκραν ἔκτασιν ἀναγκασθῆσεται λαμβάνειν, ἐὰν κατὰ βουβῶνα τὸ σκέλος ἐκτείναντες ἐπιχειρῶμεν κάμπτειν τὴν ἰγνύαν. ὁ δ' ὀπίσθιος, ἐὰν ἐκτείνεται τὴν ἰγνύαν, κάμπτομεν τὸν βουβῶνα. καταφερόμενος γὰρ ἐξ ὑψηλοῦ χωρίου διὰ τῶν πρόσω τοῦ μηροῦ κάμπτεται ἐντεῦθεν ἐπιστρεφόμενος λοξὸς, ἀνανεύεται πρὸς τὸ καλούμενον ἀντικνήμιον. εἰκότως οὖν αὐτὸς μακρότερα ἐργάζεται τὰ πρῶτα μέρη καὶ τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης ὑψούμενα μακρότερος γινόμενος. ἐδείχθη γὰρ ἐν τοῖς περὶ μυῶν κινήσεως ἢ ἐσχάτη συστολή τε καὶ

ἔκτασις ὀδυνῶσα, ὧν τὴν μὲν συστολὴν ἐνεργοῦντες αὐτοὶ, τὴν δ' ἔκτασιν ὑπὸ τῶν ἀντιτεταγμένων ἐλκόμενοι πάσχουσιν. ἐὰν οὖν ποτε τοῖς εἰς τὴν αὐτῶν σύνοδον ἐνεργοῦσι μυσὶν οἱ ἀντιτεταγμένοι μὴ ὀδυνῶνται, συνεκτείνεται κατὰ φύσιν μὲν ἐν ταῖς εἰρημέναις ἄρτι κοινωνίαις τῶν διαρθρώσεων, παρὰ φύσιν δ' ἐν ταῖς ἐφεξῆς εἰρησομέναις. ^[15]

18a 634 τὴνικαῦτα συμβαίνει πολλοὺς τῶν ἱατρῶν ἀπατᾶσθαι καὶ νομίζειν πεπονθῆναι τοὺς μύας ἐκείνους, ὧν ὁρῶσι τὴν ἐνέργειαν ἐμποδιζομένην. ἔτι δὲ ἐναργέστερον τοῦτο γνωσθήσεται διὰ τῶν ἐφεξῆς εἰρησομένων. — — ρ'. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα κατὰ τὸ σῶμα τοιαύτας ἀδελφίξιας ἔχει καὶ κατὰ νεύρων ξυντάσεας καὶ κατὰ μυῶν σχήματα καὶ πλεῖστά τε καὶ πλείστου ἄξια γινώσκεσθαι ἢ ὅστις οἶεται καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἐντέρου φύσιν καὶ τὴν τῆς ξυμπάσης κοιλίης καὶ κατὰ τὰς τῶν ὑστερέων πλάνας καὶ ξυντάσεις. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐτέρωθι λόγος ἔσται ἡδελφισμένος τοῖσι νῦν λεγομένοισι. περὶ οὗ δὲ ὁ λόγος ἐστίν, οὔτε ἐκταννύειν δύναται, ὥσπερ ἤδη εἴρηται, βραχύτερόν τε τὸ σκέλος φαίνεται διὰ δισσὰς προφάσις, ὅτι τε οὐκ ἐκταννύεται, ὅτι τε πρὸς τὴν σάρκα ὠλίσθηκε τὴν τοῦ πυγαίου. ^[15]

18a 635 — — Εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν, ὡς τὰς κοινωνίας καὶ οἷον συγγενείας τῶν μορίων ἀδελφίξιας εἴωθεν ὀνομάζειν, ὥσπερ καὶ ἀδελφότητας εἶπεν. ἔστι δὲ αὐτῶν τὸ κεφάλαιον ἐτέρου μορίου πεπονθότος ἐν ἄλλῳ φαίνεσθαι τὴν βλάβην ἥτοι τῆς ἐνεργείας ἢ τῆς θέσεως ἢ τοῦ σχήματος ἢ τοῦ μεγέθους. κοινὴ δὲ ἐπὶ πάντων αἰτία τάσις εἰς τὸν ἀντικείμενον τόπον· οἷον ἐκθέσεως, ἵν' ἀπὸ τῶν προφανεστάτων ἄρξωμαι, πολλοὺς τῶν ἐπιπηδόντων τῇ τέχνῃ χωρὶς τοῦ νομίμως αὐτὴν ἐκμαθεῖν, ἐθεασάμην ἐξαίφνης συσταθέντος τινὸς μορίου καὶ τῷ τε μεγέθει βραχὺ τι φαινομένου καὶ τὴν ἀρχαίαν θέσιν οὐκ ἀκριβῶς φυλάττοντος αὐτῷ τούτῳ τῷ μορίῳ προσφέροντας τὰ βοηθήματα, καίτοι μηδεμίαν ἔχοντι διάθεσιν ἰάσεως δεομένην. παραλυθέντων γοῦν τῶν κατὰ τὴν ἐτέραν γνάθον μυῶν συμβαίνει τὴν μὲν ἀντικειμένην αὐτῇ βραχυτέραν φαίνεσθαι καὶ οἷον συνεσπασμένην τὴν πεπονθυῖαν δι' αὐτὴν ἐκτείνεσθαι συνεπομένην ἐκείνην. ^[15]

18a 636 διὰ γὰρ τὸ τοὺς μύας ἅπαντας οἰκείαν ἔχειν μίαν ἐνέργειαν, ἐπὶ τὰς ἰδίας κεφαλὰς ἀνατεινομένους ὅταν οἱ κατὰ τὴν ἀριστερὰν γνάθον ἀπολέσωσι τὴν ἐνέργειαν οἱ κατὰ τὴν δεξιὰν ἐρρώμενοι τε καὶ κατὰ φύσιν ἔχοντες ἐνεργήσαντες ἔλκουσιν ὅλην ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν δεξιὰν γνάθον καὶ τὰ χεῖλη· καὶ οὕτω φαίνεται τὸ μὲν ἀριστερὸν χεῖλος ἐκτεταμένον τε καὶ μακρότερον αὐτοῦ γεγονὸς, τὸ δεξιὸν δὲ ἔλαττον τε καὶ συντεταμένον. ἐνταῦθα μὲν οὖν ἔλαττον γίνεται τὸ ἀπαθὲς ἀντισπῶν ἐφ' ἑαυτὸ θάτερον μέρος τῆς γνάθου τὸ παραλυθέν. ἐτέρωθι δ' ὑπὸ τοῦ πεπονθότος ἔλκεται τε καὶ σπᾶται τὸ ἀπαθὲς, ὥσπερ ὅταν ἡ τένων ἢ μῦς σκιρῶνθεὶς ὅλως ἀδυνατεῖ συνεπεκτείνεσθαι τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐνεργοῦσι. πολλὰ δὲ τοιαῦτα φαίνεται γιγνόμενα, κατὰ δὲ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς καὶ κατ' ἀγκῶνα τὴν ἰγνύαν ἀγκυλούμενων μὲν αὐτῶν ἐπὶ τοῖς τῶν ἔνδον μυῶν ἢ τενόντων πάθεισιν. ὀρθοκύλλων δὲ γινομένων ἐπὶ τοῖς τῶν ἐκτὸς, οὕτως γὰρ ὀνομάζειν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἱατροῖς, ὅταν ἐκτεταμένον τι μὴ δυνάμενον κάμπτεσθαι. ^[15]

18a 637 ὅμοιον δὲ τούτῳ συμβαίνειν εἴωθεν ἐπὶ ταῖς μεγάλαις τε καὶ σκληραῖς οὐλαῖς· καὶ γὰρ καὶ αὗται κατὰ μὲν τὴν ἔνδον χώραν γενόμεναι κυλλοῦσι τὸ μέρος, κατὰ δὲ τὴν ἔξω τὸ καλούμενον, ὡς ἔφην, ὀρθόκυλλον ἐργάζονται καὶ διὰ ξηρότητος καὶ διαπλήρους ἐξ ὑγρῶν ἐπιρροῆς ἢ φουσώδους πνεύματος ταῦτόν συμβαίνειν εἴωθε. συναγομένων γὰρ εἰς ἑαυτὰ τῶν οὕτω πεπονθότων μορίων ἀκόλουθόν ἐστι τοὺς ἀντιτεταγμένους μύας ἀδυνάτους ἐνεργεῖν, ἀντισπώντων τὰ μόρια τῶν συντεταμένων. οὕτως δὲ καὶ οἱ σπασμοὶ γίνονται τῶν τε μυῶν αὐτῶν ἐλκόμενων ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν αὐτῶν πρώτων καὶ μάλιστα καὶ δι' αὐτοὺς τῶν μορίων εἰς ἃ καθήκουσιν· οὕτω καὶ ἡ μήτρα ποτὲ μὲν ἄνω χωρεῖ, ποτὲ δὲ εἰς τὰ πλάγια μέρη καθίσταται, οὐκ αὐτὴ κατ' ἰδίαν ἐνέργειαν ἀποχωροῦσα τῆς οἰκείας χώρας, ἀλλ' ὑφ' ἐτέρων

έλκομένη. τὰ δ' ἔλκοντα πολλά· καὶ γὰρ ἄρτήματα καὶ νεῦρα καὶ ἄρτηρία καὶ φλέβες αἱ εἰς αὐτὴν καθήκουσαι τοῦτο ποιεῖν πεφύκασιν, ὅταν εἰς ὄγκον ἀρθεῖσαι τοῦ μήκους ἀφαιρῶσι τοσοῦτον ὅσον εἰς εὖρος ἐπέδωκε, κοινὸν γὰρ τούτων πάντων ἐστὶ τῶν ἐκτάσεις τε καὶ συστολὰς ἐχόντων σωμάτων, οὐ τῶν ζώντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀψύχων, οἷον ἀσκῶν τε καὶ θυλάκων καὶ πλοκάμων. ^[15]

18a 638 ἢ τε οὖν μήτρα κατὰ τοιαύτην αἰτίαν ἀνασπᾶται τε καὶ κατασπᾶται καὶ τῶν ἐντέρων ἔνια καὶ μύες πολλοὶ καὶ δι' αὐτοὺς τὰ τε κῶλα καὶ αἱ γένυες. ἀνάλογον δέ τι τούτῳ κάπῃ τῶν τῆς ῥάχεως παθῶν ἔμπροσθεν ἐδείκνυτο κυφώσεώς τε καὶ λορδώσεως καὶ σκολιώσεως. — — — ρα'. Ἦ γὰρ φύσις τοῦ ἰσχίου τοῦ ὀστέου ταύτη, ἥ καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ μηροῦ γίνεται, ὅταν δὲ ἐξαρθρήσῃ, καταφερῆς τε πέφυκεν ἐπὶ τοῦ πυγαίου τὸ ἔξω μέρος ξυγκάμπτειν μέντοι δύναται, ὅταν μὴ ὀδύνη κωλύει. — — — Φύσις ὁστοῦ λεπτοῦ κατὰ τὸ ἰσχίον, ἐν ᾧ καὶ ἡ κοτύλη, πρόδηλον γὰρ ὅτι τὴν ὀπίσω τοῦ μηροῦ τῆς κεφαλῆς μετάστασιν ἐπὶ τῆς ὀπίσω χώρας ὀχεῖσθαι τῆς κοτύλης ἀναγκαῖόν ἐστιν ὡς εἶναι μεταξὺ τῆς κοιλότητος καὶ τῆς τοῦ μηροῦ κεφαλῆς τὸ περιλαμβάνον ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν ὁστοῦ τὴν κοτύλην. ^[15]

18a 639 ἔστι δὲ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦ ἰσχίου· καὶ νῦν ποιούμενος τὸν λόγον καταφερῆς, φησὶ, πέφυκε αὐτὸ πρὸς τὸ ἔξω μέρος τοῦ πυγαίου. πρόδηλον οὖν ἐστὶ τοῖς ἑωρακόσιν, ἀνατεμνόμενα ταυτὶ τὰ χωρία τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ μεθ' ὅλου τοῦ αὐχένος ἐκπεπτωκέναι βιαίως τῷ κατὰ τὴν πυγὴν μυὶ τῷ μεγάλῳ τῷ τὴν ἔκτασιν ἐργαζομένῳ τῆς κατὰ τοῦτο διαρθρώσεως. ἀποφύεται δέ τις τοῦ μυὸς τοῦδε τένων ὑμενώδης ἐνούμενος τῷ μικρὸν ἔμπροσθεν εἰρημένῳ τένοντι τὴν γένεσιν ἔχοντι ἐκ τῶν προσθίων τοῦ μηροῦ δυοῖν μυοῖν, ὃν καὶ τὴν μύλην ἔφην ὑπερβαίνοντα καταφύεσθαι τῇ κεφαλῇ τῆς κνήμης. οὗτος οὖν ὁ μῦς ὁ τὴν τοῦ μηροῦ κεφαλὴν ἐκπεσοῦσαν δεχόμενος ὀδυνᾶται μάλιστα πάντων ὑπ' αὐτῆς θλιβόμενός τε καὶ διατεινόμενος, ὥστε καὶ φλεγμαίνειν ἀναγκαῖόν ἐστιν αὐτὸν ἔλκειν τε πρὸς ἑαυτὸν ἄνω τὸν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἰρημένον ὑμενώδη τένοντα. τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀκόλουθόν ἐστιν ὀδυνᾶσθαι τὸν κάμνοντα καμπτομένης τῆς ἰγνύας· εἰς ὅσον γὰρ αὕτη κάμπτεται, περιτείνεισθαι τε καὶ περιθλάσθαι τῇ μύλῃ τὸν τένοντα. ^[15]

18a 640 τεινόμενος δ' οὗτος ἀναπέμπει τὴν τάσιν ἐπὶ τὸν μῦν αὐτὸν, ὅθεν ἀπέφυ, τὸν μέγαν ἐκεῖνον, ἐν ᾧ τὴν κεφαλὴν ἔφην ἐστηρίχθαι τοῦ μηροῦ. τοῦ χωρίου μὲν τούτου προϊόντος, ὅταν ἢ τε φλεγμονὴ παύσῃται τούτου τοῦ μυὸς ὑγρότητά τέ τινα ἴσχει γλίσχραν καὶ τύλον ἐν ἑαυτῷ κτήσεται τὸ ψαῦον τοῦ ἄρθρου μέρος μυὸς, ἀνώδυνος ἢ κατ' ἰγνύαν γίνεται καμπὴ. συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρόσθεν εἰρημένα περὶ τῶν κατὰ τὸ σκέλος μυῶν. — — — ρβ'. Καὶ ἡ κνήμη τε καὶ ὁ πούς ὀρθὰ ἐπιεικῶς φαίνονται καὶ οὔτε τῇ οὔτε τῇ πολὺ ἐγκεκλιμένα. — — — Ὅτι μῆτε τελείως καὶ πάνυ σφοδρῶς μῆτε παντελῶς ἐκ τῆς ἐπιεικῶς δηλοῦται φωνῆς, ἀλλὰ τὸ μετρίως, εὐδελόν ἐστι κατ' αὐτῆς τῆς λέξεως. αὐτὸς γὰρ ἐφεξῆς ὁ Ἱπποκράτης εἶπε καὶ οὔτε τῇ οὔτε τῇ πολὺ ἐγκεκλιμένα σαφῶς ἐνδεικνύμενος δι' αὐτοῦ προσγράψαι τὸ πολὺ μὴ παρεῖναι τῷ σκέλει, τὸ δ' ἐπ' ὀλίγον ἐκτετράφθαι τε καὶ διεστράφθαι παρεῖναι. ^[15]

18a 641 διὰ τοῦτ' οὖν ἔφη καὶ ἡ κνήμη τε καὶ ὁ πούς ὀρθὰ ἐπιεικῶς φαίνεσθαι, ὡς εἰ καὶ μετρίως ὀρθὰ φαίνεσθαι τὰ μόρια ταῦτ' εἰρήκει. — — — ργ'. Κατὰ δὲ τὸν βουβῶνα δοκέει τὴ ἡ σὰρξ λαπαρωτέρα εἶναι, ποτὶ καὶ ψαυομένη, ἅτε τοῦ ἄρθρου εἰς τὰ ἐπὶ θάτερα μέρη ὠλισθηκότος, κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ πυγαῖον διαψαυομένη ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ δοκέει τι ἐξογκέειν καὶ μᾶλλον. τὰ μὲν οὖν σημήϊα ταῦτα, ᾧ ἂν ἐς τὸ ὀπισθεν ἐκπεπτῶκη ὁ μηρός. ὅτῳ μὲν οὖν τετελειωμένῳ ἤδη ἐκπεσὼν μὴ ἐμπέσῃ, ὁδοιπορεῖν μὲν δύναται, ὅταν ὁ χρόνος ἐγγένηται καὶ ἡ ὀδύνη παύσῃται καὶ ἐθισθῇ τὸ ἄρθρον ἐν τῇ σαρκὶ ἐνστροφᾶσθαι. ἀναγκάζεται μέντοι ἰσχυρῶς ξυγκάμπτειν κατὰ τοὺς βουβῶνας ὁδοιπορέων διὰ δισσὰς προφάσις, ἅμα μὲν ὅτι πολλῷ βραχύτερον τὸ σκέλος γίνεται. ^[15]

18a 642 διὰ τὰ προειρημένα καὶ τῇ μὲν πτέρνῃ καὶ πάνυ πολλῶ δέεται ψαύειν τῆς γῆς. ἦν γὰρ πειριᾶτο καὶ ἐπ' ὀλίγον τοῦ ποδὸς ὀχηθῆναι, μηδενὶ ἄλλῳ ἀντιστηριζόμενος ἐς τὸ ὀπίσω ἂν πέσοι. ἡ γὰρ ῥοπή πολλὴ ἂν εἴη τῶν ἰσχύων ἐπὶ πολὺ ἐς τοῦπίσω ὑπερεχόντων ὑπὲρ τοῦ ποδὸς τῆς βάσιος καὶ τῆς ῥάχιος ἐς τὰ ἰσχία ῥεπούσης. μόλις δὲ τῷ στήθει τοῦ ποδὸς καθικνέεται καὶ οὐδὲ οὕτως, ἦν μὴ κάμψη αὐτὸς ἐωυτὸν κατὰ τοὺς βουβῶνας καὶ τῷ ἐτέρῳ σκέλει κατὰ τὴν ἰγνύαν ἐπιξυγκάμψη. ἐπειδὴ τούτοις ἀναγκάζεται, ὥστε τῇ χειρὶ τῇ κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ἐρείδεσθαι ἐς τὸ ἄνω τοῦ μηροῦ ἐφ' ἐκάστη ξυμβάσει. ἀναγκάζει οὖν τι τοῦτο αὐτὸ, ὥστε κάμπτεσθαι κατὰ τοὺς βουβῶνας. ἐν γὰρ τῇ μεταλλαγῇ τῶν σκελέων ἐν τῇ ὁδοιπορίῃ οὐ δύναται τὸ σῶμα ὀχέεσθαι ἐπὶ τοῦ σιναροῦ σκέλεος, εἰ μὴ προσκατερίδεται τὸ σιναρὸν πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς χειρὸς, ἅτε οὐχ ὑφeskτός τοῦ ἄρθρου ὑπὸ τῷ σώματι, ἀλλ' ἐς τὸ ὀπισθεν ἐξεσετός κατὰ τὸ ἰσχίον. ἄνευ μέντοι τοῦ ξύλου δύναται ὁδοιπορεῖν οἱ τοιοῦτοι, ἦν ἄλλως ἐθισθῶσι, διὰ τοῦτο ὅτι ἡ βάσις τοῦ ποδὸς κατὰ τὴν ἀρχαίην ἰθυωρίην ἐστίν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ ἕξω ἐγκεκλιμένη, διὰ τοῦτο οὖν οὐδὲν δέονται τῆς ἀντικοντώσιος. ^[20]

18a 643 ὅσοι μέντοι βούλονται ἀντὶ τῆς τοῦ μηροῦ ἐπιλαβῆς ὑπὸ τὴν μασχάλῃν τῶν κατὰ τὸ σιναρὸν σκέλος ὑποτιθέμενοι σκίπωνα ἀντερίδειν, κεῖνοι, ἦν μὲν μακρότερον τὸν σκίπωνα ὑποτιθέοιντο, ὀρθότεροι μὲν ὁδοιπορήσουσι, τῷ δὲ ποδὶ πρὸς τὴν γῆν οὐκ ἐρείδονται. εἰ δ' αὖ βούλονται ἐρείδεσθαι τῷ ποδὶ, βραχύτερον μὲν τὸ ξύλον ποιητέον, κατὰ δὲ τοὺς βουβῶνας ἐπιξυγκάμπτεσθαι ἂν δέοι αὐτούς. τῶν δὲ σαρκῶν αἱ μινυθήσιες κατὰ λόγον γίνονται καὶ τούτοις, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται, τοῖσι μὲν γὰρ μετέωρον ἔχουσι τὸ σκέλος οὐκ ὠφελέεται, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἀσχημονέστερον γίνεται, ἦν χρέωνται τῷ σιναρῷ σκέλει ἐπὶ τὴν γῆν. συνυπουργέον γὰρ ἐκείνῳ ἐξἰσχίον τε ἐπαναγκάζεται εἶναι καὶ κατὰ τὴν ἰγνύην ξυγκάμπειν, ἦν δὲ μὴ προσχρέηται τῷ σιναρῷ ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μετέωρον ἔχων σκίπωνι ἀντερίδεται, οὕτω δὲ καρτερόν γένηται τὸ ὑγιὲς σκέλος· ἐν τε γὰρ τῇ φύσει διαιτᾶται καὶ τὰ γυμνάσια προσκρατύνει αὐτό. ^[15]

18a 644 φαίη μὲν οὖν ἂν τις ἕξω ἰατρικῆς τὰ τοιαῦτα εἶναι· τί γὰρ δῆθεν δεῖ περὶ τῶν ἤδη ἀνηκέστων γεγονότων ἔτι προσξυνιέναι; πολλοῦ δὲ δεῖ οὕτως ἔχειν, τῆς γὰρ αὐτῆς γνώμης καὶ ταῦτα ξυνιέναι. οὐ γὰρ οἷόν τε ἀπαλλοτριωθῆναι ἀπ' ἀλλήλων. δεῖ μὲν γὰρ τὰ ἀκεστὰ μηχανάεσθαι, ὅπως μὴ ἀνήκεστὰ ἐστί, ξυνιέντα ὅπῃ ἂν μάλιστα κωλυτέα εἰς τὸ ἀνήκεστον ἐλθεῖν· δεῖ δὲ καὶ τὰ ἀνήκεστα ξυνιέναι, ὥς μὴ μάλιστα λυμαίνηται. τὰ δὲ προῤῥήματα λαμπρὰ καὶ ἀγωνιστικὰ ἀπὸ τοῦ διαγινώσκειν, ὅπῃ ἕκαστον καὶ οἷως καὶ ὁπότε τελευτήσει, ἦν τε εἰς τὸ ἀκεστὸν τράπηται, ἦν τε εἰς τὸ ἀνήκεστον. ὁκόσοις δ' ἂν ἐκ γενεῆς ἢ ἄλλως ἐν αὐξήσει ἐοῦσιν οὕτως ὀλισθῇ τὸ ἄρθρον ὀπίσω καὶ μὴ ἐμπέση, ἦν τε βίῃ ὀλισθῇ ἦν τε ὑπὸ νόσου. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐξαρθρήματα γίνεται ἐν νοῦσοις, οἷαι δὲ τινὲς εἰσιν αἱ νοῦσοι ἐν ἥσιν ἐξαρθρέεται τὰ τοιαῦτα ὕστερον γεγράφεται· ἦν γοῦν ἐκστὰν μὴ ἐμπέσοι, τοῦ μὲν μηροῦ τὸ ὀστέον βραχὺ γίνεται, κακοῦται δὲ πᾶν τὸ σκέλος καὶ ἀναυξέστερον γίνεται καὶ ἀσαρκότερον πολλῶ διὰ τὸ μηδὲν προσχρέεσθαι αὐτῷ. ^[15]

18a 645 — — — Εἴρηται καὶ πρόσθεν ὅτι τῇ φωνῇ χρῆται ὁ Ἱπποκράτης, ὅταν αὐξῆσαί ποτε βουλευθῇ τὸ λεγόμενον. ἔστι γὰρ ὁ λόγος τοιόσδε· κατὰ βουβῶνα δοκεῖ τι ἡ σὰρξ λαπαρωτέρα θεωμένοις καὶ πολὺ μᾶλλον, εἰ ψαύσειε τις τοῦ χωρίου. τὰ δ' ἐφεξῆς πάντα τοῖς μεμνημένοις τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων ἐστὶ δῆλα. — — — ρδ'. Κακοῦται γὰρ τούτοις καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον· τὰ γὰρ νεῦρα ἐντεταμένα γίνεται διὰ τὰ πρόσθεν εἰρημένα, διὸ οὐ δύναται τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον ἐκταννύειν, οἷσιν ἂν οὕτως ἰσχίον ἐκπέση. ὥς γὰρ ἐν κεφαλαίῳ εἶπε, πάντα τὰ ἐν τῷ σώματι, ὁκόσα ἐπὶ χρήσει γέγονε, χρεομένοις μὲν μέτρια καὶ γυμναζομένοις ἐν τῇσι τालαιπωρίῃσιν ἐν ἥσιν ἕκαστα εἴθισται, οὕτω μὲν ὑγιεινὰ καὶ αὖξημα καὶ εὐγῆρα γίνεται, μὴ χρεομένοις δὲ, ἀλλ' ἐλινύουσι νοσηρότερα γίνεται καὶ ἀναυξέα καὶ ταχύγηρα. ^[15]

18a 646 ἐν δὲ τούτοισιν οὐχ ἥκιστα τὰ ἄρθρα τοῦτο πέπονθε καὶ τὰ νεῦρα, ἣν μὴ τις αὐτοῖσι χρέηται. κακοῦται οὖν διὰ ταύτας τὰς προφάσις μᾶλλον τι ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ἢ ἐν τοῖσιν ἄλλοισιν. ὅλον γὰρ τὸ σκέλος ἀναυξὲς γίνεται καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ὀστέων φύσει καὶ τῇ ἀπὸ τῶν σαρκῶν. οἱ οὖν τοιοῦτοι ὁκόταν ἀνδρωθῶσι, μετέωρον καὶ συγκεκλιμένον τὸ σκέλος ἴσχουσιν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου ὀχέονται καὶ τῷ ξύλῳ ἀντιστηριζόμενοι οἱ μὲν ἐνὶ, οἱ δὲ δυσί. — — Δῆλον ὅτι μὲν ἰσχίον εἴρηκεν ἐκπίπτειν ἀντὶ τοῦ κατ' ἰσχίον ἄρθρου. εἴρηται γὰρ ἡμῖν πολλάκις, ὡς οἱ παλαιοὶ πάντες, οὐπω τὴν ὕστερον ἀσκηθεῖσαν εἶδεν ἀκριβολογίαν τε καὶ λεπτολογίαν ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἱκανὸν ἦν αὐτοῖς ἐρμηνεύειν, ἐνὸς μόνου στοχαζόμενοις τὸ παρακολουθεῖν τοῖς λεγομένοις τοὺς ἀκούοντας. ^[15]

18a 647 ὁ δ' οὖν λέγει τοιόνδε ἐστὶν, οἷς ἂν εἰς τὴν ὀπίσω χώραν ὁ μηρὸς ἐκπέσῃ κακοῦσθαί φησιν οὐ μόνον ἐκεῖνο τὸ ἐκπεσὸν ἄρθρον, ἀλλὰ πρὸς αὐτῷ καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην. διὰ τοῦτο οὖν προσέθηκε τὸν καὶ σύνδεσμον οὐχ ἀπλῶς εἰπὼν· κακοῦται γὰρ τὸ κατὰ τὴν ἰγνύην ἄρθρον. ἦντινα δὲ κάκωσιν κακοῦται σαφῶς αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν, τὰ γὰρ νεῦρα ἐντεταμένα γίνεται, νεῦρα δ' εἴτε κυρίως τὰ λεγόμενα τὰ ἐκ νωτιαίου πεφυκότα νῦν ἐβουλήθη δηλοῦν, εἴτε τὰς ἀπονευρώσεις τῶν μυῶν ὅσαι καθήκουσιν εἰς τὴν κνήμην, οὐδὲν εἰς τὰ παρόντα διαφέρει. μαρτύρια γὰρ ἡμῖν ἐκάτερα καλῶς ἐξηγουμένοις τὰ εἰρημένα κατὰ τὸν ἔμπροσθεν ὑπ' αὐτοῦ λόγον, ἐν οἷς ἔφασκε κατὰ τὴν ἰγνύαν ἄρθρον ἀδυνατεῖν ἐκτείνειν, οἷς οὕτως ἐξήρθησε μηρὸς, ἔτι τε κοινόν τινα προσετίθει λόγον, ὡς πολλὰ βλάβαι περὶ τινα μόρια γίνονται καὶ σχημάτων καὶ μεγεθῶν καὶ θέσεων καὶ κινήσεων, οὐδὲν αὐτῶν ἐκείνων τῶν μορίων ἴδιον πάθος πεπονθότων, ἀλλὰ δι' ἕτερά τινα τῶν κοινωνούντων αὐτοῖς καὶ μάλιστα γε τὰς τάσεις αἰτίαν εἶναι φησι τῶν τοιούτων συμπαθειῶν, ὑπὲρ ὧν ἐδήλουν διελθόν, ὡς τριχῶς αἴτια γίνεται. ^[15]

18a 648 καθ' ἓνα μὲν λόγον ὅταν παραλυθῇ τις μῦς, οὐ γὰρ ὑγιὲς τις συνεσπασμένος φαίνεται, καθ' ἕτερον δ' ὅταν ὁ ἀντικείμενος ταθῇ, κατ' ἄλλον δὲ τρίτον ὅτε ἐλχθῇ τὸ ὑγιὲς ὑπὸ τινος τῶν συνεχῶν, ὡς ἐπὶ τῶν τῆς ἐτέρας μεταστάσεως. νῦν οὖν τῶν ὀπισθεν νεύρων καὶ μυῶν καὶ τενόντων τεταμένων ἰγνύα καμφοῖσα τοῖς ἐκτείνουσιν οὐχ ἔπεται μυσί. περὶ μὲν οὖν τῶν τενόντων τε καὶ μυῶν τῆς τάσεως ἔμπροσθεν εἰπὼν· ἐν δὲ τῷδε τῷ λόγῳ περὶ τῶν νεύρων τῶν ἀπὸ τοῦ νωτιαίου πεφυκότων ἐπὶ τὰ σκέλη. τρεῖς δὲ εἰσιν αὐτῶν ἀρχαί· μία μὲν ἐν τοῖς πρόσω κατὰ τὸ μέγα τρῆμα τοῦ τῆς ἥβης ὅστου. μία δ' ἄλλη κατὰ βουβῶνα τοῦ τε συμφερομένου τῇ μεγάλῃ φλεβί νεύρου καὶ τοῦ ταύτης ἔξωθεν ἐν τοῖς πρόσω τοῦ μηροῦ. μικραὶ μὲν αὗται, μεγίστη δ' ἀρχὴ νεύρων εἰς ὅλον ἀφικνεῖται τὸ σκέλος ἐπὶ τὴν ὀπίσω χώραν πρῶτον ἐξερχομένη μεταξὺ τοῦ τε πλατέος ὅστου καὶ τοῦ καλουμένου κόκκυγος. αὕτη τοίνυν ἡ ἀρχὴ μεταστάντος ὀπίσω τοῦ ἄρθρου θλίβεται καὶ τείνεται· καὶ διὰ τοῦτ' ἔφην ἐν τῇ προκειμένῃ ῥήσει δύνασθαι τὸν Ἱπποκράτην καὶ τὰ κυρίως καλούμενα νεῦρα τείνεσθαι λέγειν. ^[15]

18a 649 — — ρε'. Οἷσι δ' ἂν ἐς τοῦμπροσθεν ἡ κεφαλὴ μηροῦ ἐκπέσῃ, ὀλίγοις δὲ τοῦτο γίνεται, οὗτοι ἐκταννύειν μὲν τὸ σκέλος δύνανται τελείως, ξυγκάμπειν δὲ ἥκιστα οὗτοι δύνανται τὰ κατὰ τὸν βουβῶνα. πονέουσι δὲ καὶ ἦν κατὰ τὴν ἰγνύην ἀναγκάζονται ξυγκάμπειν, μῆκος δὲ τοῦ σκέλεος παραπλήσιον φαίνεται κατὰ μὲν τὴν πτέρνην καὶ πάνυ. — — Ὅτι μὲν τὸ βάθος τῆς κοτύλης οὐκ ἴσον ἐν ἅπασιν τοῖς μέρεσιν αἴτιον μὲν ἐστὶ τοῦ κατὰ τινα μὲν ὀλιστάκις ἐκπίπτειν, ἐν ἄλλοις δὲ τόποις πλειστάκις ἔμπροσθεν εἴρηται. νυνὶ δὲ περὶ τῆς εἰς τὸ πρόσω γιγνομένης ὀλισθήσεως τοῦ μηροῦ διαλεγόμενος ἐναντία φησὶ πάσχειν τοὺς οὕτω διακειμένους τοῖς ὀπίσω τὴν ἐξάρθρωσιν ἐσχηκόσιν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἐκταννύειν τὸ σκέλος οὐκ ἠδύναντο, κάμπειν δ' οὗτοι κατὰ μὲν τὸν βουβῶνα. ^[15]

18a 650 διότι κατ' αὐτὴν τὴν καμπτὴν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ νῦν ἐστὶν ἅμα τῷ αὐχένι, κατὰ δὲ τὸ γόνυ διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ τῆς λαγόνος ὅστου καταφερόμενον μῦν πρόσθιον, ὃν ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ

θλίβεται καὶ διατείνεται κυρτοῦσα περὶ αὐτήν. ἐκτείνεσθαι τοιγαροῦν ἐπὶ πλεῖον οὐκ ἄρα δυναμένη ἀντιβαίνει τοῖς κάμπτειν ἐπιχειροῦσι τὴν ἰγνύαν. μῆκος δὲ σκέλεος παραπλησίως φαίνεται ἐπὶ μὲν τῆς εἰς τὴν ἔσω χώραν ἐκπτώσεως αὐτὸς εἶπε κατὰ λέξιν οὕτως· ἐπὶ τε γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ ἰσχίου πέφυκεν ὅστουν τὸ ἀναφερόμενον πρὸς τὸν κτένα, ἐπὶ τοῦτον ἢ ἐπίβασις τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ γίνεται καὶ ὁ αὐχὴν τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τῆς κοτύλης ὀχέεται κατὰ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον οὐχ ὅλως ἐπ' αὐτῆς ὀχοῦμενος, ἀλλὰ τῷ πλείστῳ κατὰ τοῦ βάθους αὐτῆς ὀχοῦμενος. ἐν δὲ τῷ νῦν λόγῳ φησί· κατὰ μὲν τὸν βουβῶνα ἐξογκέονται καὶ κατατεταμένον τὸ χωρίον φαίνεται, ὥστε ἀποκεχώρηκε νῦν ἐκείνης τῆς ἐξαρθρήσεως ὁ μηρὸς εἰς τε τὸ πρόσω καὶ τὸ κατωτέρω βραχὺ καὶ διὰ τοῦτ' ἴσον φαίνεται τὸ πεπονθὸς σκέλος τῷ ὑγιεῖ καὶ τοῦτο μάλιστα αὐτοῖς ὑπάρχει κατὰ τὴν πτέρναν. ἄρκος γὰρ ὁ πούς ἦσσαν ἐπινεύειν δύναται πρὸς τὴν γῆν. ^[20]

18a 651 εἴρηται δ' ἡμῖν τούτου πρόσθεν ἡ αἰτία καὶ νῦν δ' ἐφεξῆς εἰρήσεται διὰ κεφαλαίων. — — — ρστ'. Ἄρκος δὲ ὁ πούς ἦσόν τι προκύπτειν ἐθέλει ἐς τοῦμπροσθεν. ὅλον δὲ τὸ σκέλος ἔχει τὴν ἰθυωρίην κατὰ τὴν φύσιν καὶ οὔτε τῇ οὔτε τῇ ῥέπει. — — — Τὸ μὲν ἐθέλιν αὐτὸ σημαίνει τὸ δύνασθαι, καθάπερ που καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ· οὐδ' ἔθελε προρέειν. ἐπὶ τῷ μὴ δύνασθαι λέλεκται· ποδὸς δὲ ἄρκον εἴρηκε τὸ ἀπὸ τοῦ πεδίου μέχρι τοῦ κατὰ τοὺς δακτύλους ὀνύχων τε μέρος τοῦ ποδός· συμβαίνει δ', ὥς καὶ πρόσθεν ἐρρήθη, μὴ δύνασθαι καλῶς εἰς τοῦπίσω τὸ κατὰ τὸν ἀστράγαλον ἄρθρον ἐκτεταμένης τῆς ἰγνύος. ταῦτ' οὖν καὶ νῦν ἐρμηνεύσαι θέλων εἶπεν· ἄρκος δὲ ὁ πούς ἦσόν τι προκύπτειν ἐθέλει εἰς τοῦμπροσθεν, ἐνδεικνύμενος ὅτι τοὺς δακτύλους, οἵπερ ἦσαν ἄρκος πούς οὐχ οἷόν τε εὐκόλως κατατείνειν τε καὶ κατανεύειν καὶ καταφέρειν εἰς τοῦδαφος. ^[15]

18a 652 — — — ρζ'. Ὀδυνῶνται δὲ αὐτίκα οὔτοι μάλιστα καὶ οὔρον ἴσχεται τὸ πρῶτον μᾶλλον τι ἢ τοῖσιν ἄλλοισιν ἐξαρθρήμασιν. — — — Αὐτὸς εἶπε τὴν αἰτίαν δι' ἣν ταῦτα γίνεται. — — — ρη'. Ἐγκέεται γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐγγυτάτω τούτοις τῶν πόνων τῶν ἐπικαίρων καὶ κατὰ μὲν τὸν βουβῶνα ἐξογκέονται καὶ κατατεταμένον τὸ χωρίον φαίνεται, κατὰ δὲ τὸ πυγαῖον στολιδωδέστερον καὶ ἀσαρκότατον. ταῦτα μὲν οὖν σημήϊά ἐστι τὰ εἰρημένα, ὧν ἂν οὕτως ἐκπεπτῶκη ὁ μηρὸς. — — — Ὠνόμασε δ' οὕτω τὰ συγκαταφερόμενα διὰ τοῦ βουβῶνος νεῦρα τῇ τ' ἀρτηρίᾳ καὶ τῇ φλεβί. ^[15]

18a 653 κέκληκε δὲ ἐπικάιρα ταῦτα τὰ νεῦρα, καθότι καὶ πρόσθεν ἐμάθομεν, ὅσοι μεγάλην οὕτως ἔχει δύναμιν αὐτὸν ὀνομάζειν. ἔχει δὲ ταῦτα μεγάλην δύναμιν ἐγγυτάτω τοῦ τε νωτιαίου κείμενα καὶ κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη τὴν ἔκφυσιν αὐτῶν λαμβάνοντα, καθ' ἃ καὶ εἰς τὴν κύστιν ἀποφύεται νεῦρα, διὸ καὶ ἡ συμπάθεια τῆς κύστεως ἀκολουθεῖ τοῖς τοιούτοις ἐξαρθρήμασι φλεγμαινούσης τε καὶ ἀδυνατούσης ἐκκρίνειν τὸ οὔρον. ἴσως δ' ἂν ποτε καὶ διὰ μέγεθος φλεγμονῆς ἐν τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως γενόμενον, ἔνθα καὶ ὁ μῦς ἐστὶν ὁ σφίγγων αὐτὸν ἐπισχεθῇ τὰ οὔρα τὴν κατὰ τὸν πόρον χώραν τῶν φλεγμαινόντων μορίων καταλαμβάνόντων τε καὶ ἀποφραττόντων. — — — ρθ'. Ὅκόσοις μὲν οὖν ἂν ἦδῃ ἡνδρωμένοις τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ, οὔτοι ὀκόταν αὐτοῖσιν ἡ ὀδύνη παύσεται καὶ τὸ ἄρθρον ἐθισθεῖν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ στρωφᾶσθαι, ἵνα ἐξέπεσεν, οὔτοι δύνανται σχεδὸν εὐθὺς ὀρθοὶ ὁδοιπορέειν ἄνευ ξύλου καὶ πάνυ μέντοι εὐθέες, ἐπὶ δὲ τὸ σιναρὸν, ἅτε οὔτε κατὰ τὸν βουβῶνα εὐκαμπτοὶ ἐόντες οὔτε κατὰ τὴν ἰγνύην. ^[15]

18a 654 διὰ γοῦν τοῦ βουβῶνος τὴν ἀκαμπίην εὐθυτέρῳ ὅλῳ τῷ σκέλει ἐν τῇ ὁδοιπορίᾳ χρέονται ἢ ὅτε ὑγίαινον. — — — Τὸ μὲν αὐτίκα, τουτέστι παραχρῆμα, κατὰ τὸν τῆς ἐκπτώσεως καιρὸν ὀδυνᾶσθαι τε αὐτοὺς εἶπε καὶ οὔρων ἐπίσχεσιν γίνεσθαι. τοῦ μέντοι χρόνου προϊόντος, ὅταν ταῦτα παύσεται, βαδίζειν δύνασθαι διὰ τί δὲ ταῦτα πέπαυται, καίτοι κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν μενούσης τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ καὶ θλιβούσης τε καὶ τεινούσης ὁμοίως τὰ νεῦρα διδάξει τε

διὰ τοῦ προσθεῖναι τῇ λέξει τὸ ἐθισθεῖν ἐν τῷ χωρίῳ στροφᾶσθαι, ἕνα ἐξέπεσεν. εἰς γὰρ τὸν ἐθισμόν ἀναφέρειν φαίνεται τοῦ γινομένου τὴν αἰτίαν, ἐπειδὴ τὰ τε θλιβόμενα πρὸς τινων ἐν τῷ χρόνῳ τυλουμένων ῥᾶον αὐτῶν ἀνέχεται καὶ τὰ τεινόμενα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὅταν ἐθισθῇ τοῦτο πάσχειν, ἀνιώμενα παύεται. διὰ τί δ' ὀρθοὶ δύνανται βαδίζειν ἄνευ ξύλου κατὰ τὴν ἐχομένην ῥῆσιν αὐτὸς ἐδίδαξε· κεφάλαιον δ' ἐστὶ τοῦ λόγου τό τε κατὰ τὴν εὐθυωρίαν φυλάττεσθαι τὸ σκέλος καὶ τὸ μηδέτερον κάμπτεσθαι τῶν ἄρθρων, μήτε τὸ κατὰ βουβῶνα, μήτε τὸ κατὰ γόνυ. ^[5]

18a 655 — — ρι'. Καὶ σύρουσι δὲ ἐνίστε πρὸς τὴν γῆν τὸν πόδα, ἅτε οὐ ῥηϊδίως ξυγκάμπτοντες τὰ ἄνω ἄρθρα καὶ ἅτε παντὶ βαίνοντες τῷ ποδί. οὐδὲν γὰρ ἦσσαν τῇ πτέρνῃ οὔτοι βαίνουσιν ἢ τῷ ἔμπροσθεν. — — — Τὰ ἄνω ἄρθρα λέγει τό τε κατ' ἰγνύαν καὶ τὸ κατὰ βουβῶνα. τέτταρα δ' ἐστὶν ἄρθρα τὰ πρὸς τὸ βαδίζειν ὑπηρετοῦντα, τὸ κατὰ βουβῶνα, τὸ κατ' ἰγνύαν, τὸ κατ' ἀστράγαλον, τὸ κατὰ τοὺς δακτύλους. ὥς ἐν γὰρ ἀριθμῷ τοῦτο, κἂν ἢ πολλὰ, διὰ τὸ τῆς χρείας τε καὶ τῆς ἐνεργείας κοινόν. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἄρθρον ὀλίγον τι συντελεῖ, τὸ μέντοι κατὰ τῆς γῆς στηριζόμενον διὰ τοῦ ποδὸς ἐκ τοῦ μάλιστα ἡμῖν ὑπάρχει βραχύ τι συντελούντων αὐτῶν κατὰ τοὺς δακτύλους ἄρθρων. ^[15]

18a 656 ἢ γε μὴν ὅλη τῶν σκελῶν ἐνέργεια κατὰ τε τὸ βαδίζειν καὶ πολὺ μᾶλλον κατὰ τὸ θεῖν ἐκ τῆς κατὰ τὸν βουβῶνα καὶ τὸ γόνυ διαρθρώσεως τείνεται. καμπτομένων γὰρ αὐτῶν ὑψηλὸν ἀπὸ τῆς γῆς τὸ κῶλον εὐμαρῶς καταφέρεται. νῦν οὖν εἰκότως οὐδετέρου καμπτομένου σύρειν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἔφη τὸν πόδα. τὸ δ' ἐνίστε προσέθηκε διὰ τε τὴν ἐν τοῖς ἐδάφεσι διαφορὰν καὶ τὸ ποσὸν τῆς βλάβης. οἱ μὲν γὰρ ἐν ὁμαλῷ τε καὶ κατάντει χωρίῳ βαδίζοντες· εἰ βραχὺ γοῦν κάμπτοιεν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἄρθροις τὸ σκέλος, οὐδ' ὅλως σύρουσι τὸν πόδα, οἱ δ' ἀνωμάλῳ τε καὶ ἀνάντει κάμπτειν ἱκανοὶ τοσοῦτον ἀποδέουσι τοῦ μὴ σύρειν, ὥστε καὶ προσκόπτουσι τοῖς ἐξέχουσι κατὰ τοῦδαφος καὶ ἅτε παντὶ βαίνοντες τῷ ποδί, ὅλῳ τῷ ποδί βαίνουσιν, οἱ καὶ τῇ πτέρνῃ καὶ τῷ πεδίῳ καὶ τοῖς ἄκροις δακτύλοις στηριζόμενοι κατὰ τῆς γῆς. οὐ γὰρ πρὸ τούτων οἷς ὀπίσω μετέστη τὸ ἄρθρον, ὥς ἂν μικρότερον ἔχοντες τὸ σκέλος οὐκ ἐχρῶντο τῇ πτέρνῃ βαδίζοντες, ἀλλ' ἤρκει μόνον αὐτοῖς εἰς τοῦτο τοῦ ποδὸς τὸ στῆθος, ὅπερ ἔφην ὑπὸ τῶν ἀνατομικῶν ὀνομάζεσθαι πεδίον. ^[15]

18a 657 ἀλλ' οἷς γε εἰς τὸ πρόσω τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον ἐξέπεσεν, ὥς ἂν τὴν πτέρναν ἐπὶ τῆς γῆς ἐδράζοντες διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τῷ κατὰ τοὺς δακτύλους μέρει τοῦ ποδὸς ἐπιβαίνειν, ὧν ὑστέρω χρῶνται τῷ πρόσω κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν, ἡνίκα ἤδη μέλλωσι στηριχθέντες ἐπὶ τοῦ πεπονθότος σκέλους ἐπιχειρεῖν τὸ ἕτερον μεταφέρειν. — — — ρια'. Εἰ δέ γε ἡδύναντο μέγα προβαίνειν, κἂν πάνυ πτερνοβάται ἦσαν. καὶ γὰρ οἱ ὑγιαίνοντες, ὅσῳ ἂν μεῖζον προβαίνοντες ὁδοιπορέωσι, τοσοῦτ' ἄλλοι πτερνοβάται εἰσὶ τιθέντες τὸν πόδα, αἶροντες δὲ τὸν ἐναντίον. — — — Ὅτι μὲν οἱ μέγα προβαίνοντες τὴν πτέρναν ἐπὶ τῆς γῆς στηρίζουσιν, εἴρητά μοι πρόσθεν ἐναργῶς τε φαίνεται. οὐδὲν δὲ ἥττον φαίνεται καὶ τὸ μὴ προβαίνειν μέγα πάντως, ὅσοι δύνανται κάμπτειν τὰ ἄνω ἄρθρα δι' ἡντινοῦν αἰτίαν. ^[15]

18a 658 πάσχουσι δὲ τοῦτο τὴν ταλαιπωρίαν οὐ φέροντες, ἣν ἐν τῷ μεταφέρειν ἀποτεταμένον τὸ σκέλος ἴσχουσιν· ὥς ἄλλο δ' οὐδὲν ἐστὶ τὸ κωλύον αὐτοὺς μέγιστον προβαίνειν ἐστηριγμένου τηνικαῦτα τοῦ ὑγιοῦς σκέλους, καὶ προελόμενοι γε πρᾶξαι τοῦτο, δύνανται ποιεῖν αὐτὸ μετὰ καμάτου, ὥστε ἄμεινον ἢ ἴσως οὕτως ἐρμηνεύεσθαι τὸν λόγον· οἷς ἐξέπεσε τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον πρόσω, τούτοις κατὰ τὰς ὁδοιπορίας ὑπάρχει μηδὲν ἥττον τοῦ πεδίου τε καὶ τῶν δακτύλων τῇ πτέρνῃ χρῆσθαι. εἰ δ' ὑπέμενον μέγα διαβαίνειν τῷ πεπονθότῳ σκέλει, κἂν πάνυ πτερνοβάται ἦσαν· ἀλλὰ γὰρ οὐ τολμῶσι πράττειν οὕτω, διότι ταλαιπωροῦνται μόγισ μεταφέροντες ἄκαμπτόν γε τὸ σκέλος. — — — ριβ'. Ὀκόσοισι δὲ δὴ οὕτως ἐκπέπτωκε καὶ ἔτι μᾶλλον τῇ πτέρνῃ προσεγχρίπτουσιν ἢ τὸ ἔμπροσθεν. — — — Τὸ ἐγχρίπτειν εἴωθε λέγειν ἐπὶ

τῶν ἐρειδόντων ἄλληλα, καὶ τοῦτο γοῦν σημαινόμενον ὅτε συνεβούλευε διαπλάττειν τὰ κατάγματα διιστάντα πρότερον ἀπ' ἀλλήλων τῇ τάσει τὰ κατεαγότα, οὕτως ἔφη ῥᾶον γίγνεσθαι τὴν ἐπανόρθωσιν αὐτῶν ἢ εἴ τις ἐγχρίπτοντα πρὸς ἄλληλα συνάγοι τὰ ὁστέα. ^[5]

18a 659 σαφῶς οὖν καὶ κατὰ τὴν νῦν προκειμένην ῥῆσιν ἐδήλωσεν ὁ μικρὸν ἔμπροσθεν εἶπεν. οὐδὲν γὰρ ἦσσαν τῇ πτέρνῃ οὔτοι βαίνουσιν ἢ τὸ ἔμπροσθεν. ὅτι σαφέστερον ἂν εἶρητο καὶ κάλλιον, εἴ τις αὐτὸ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν ἡρμήνευσεν· οὐδὲν γὰρ ἦσσαν τῇ πτέρνῃ οὔτοι βαίνουσιν ἢ τὸ ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον· οὐ μὴν ἐκεῖ γε προσέθηκε τὸ ἔτι καὶ μᾶλλον. — — ριγ'. Τὸ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ ποδὸς ὅταν ἐκτεταμένον ἔῃ τὸ ἄλλο σκέλος, οὐχ ὁμοίως δύναται ἐς τὸ πρόσω καμπυλέεσθαι, ὥσπερ ὅταν ζυγχεκαμμένον ἔῃ τὸ σκέλος, οὐτ' αὖ σιμοῦσθαι δύναται ὁ ποὺς ζυγχεκλιμένου τοῦ σκέλεος, ὡς ὅταν ἐκτεταμένον ἔῃ τὸ σκέλος. ^[15]

18a 660 ὑγιαίνουσά τε οὖν ἡ φύσις οὕτω πέφυκεν, ὥσπερ εἴρηται. ὅταν δὲ ἐκπεσὸν μὴ ἐμπέσῃ τὸ ἄρθρον, οὕτως ὁδοιπορέουσιν, ὡς εἴρηται, διὰ τὰς προφάσις ταύτας τὰς εἰρημένας, ἀσαρκότερον μέντοι τὸ σκέλος τοῦ ἐτέρου γίνεται, κατὰ τε τὸ πυγαῖον κατὰ τε τὴν γαστροκνημίην καὶ κατὰ τὴν ὀπισθεν ἴξιν. οἷσι δ' ἂν νηπίοισιν ἔτι ἐοῦσι τὸ ἄρθρον οὕτως ὀλισθάνον μὴ ἐμπέσῃ ἢ καὶ ἐκ γενεῆς οὕτω γένηται καὶ τούτοισι τὸ τοῦ μηροῦ ὁστέον μᾶλλον τι μινύθει ἢ τὰ τῆς κνήμης καὶ τὰ τοῦ ποδός. — — Τὸ κατὰ τὸ πεδίον τε καὶ τοὺς δακτύλους μέρος τοῦ ποδός, ὅπερ ἔμπροσθεν εἶπον, αὐτὸ πρὸς τὴν γῆν ἐπινεύειν ἀδύνατόν ἐστι τῆς ἰγνύας ἐκτεταμένης. ὠνόμασε δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ ποδός καμπύλεσθαι διὰ τὸ μήτ' ἔκτασιν εἰθίσθαι λέγεσθαι μήτε κάμψιν ἐπὶ τοῦ κατ' ἀστράγαλον ἄρθρου, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἰγνύας τε καὶ τοῦ βουβῶνος. ὅταν μὲν οὖν οἱ πρόσθιοι μύες ἀνατείνωσι τὸν ταρσὸν εἰθισμένον πῶς ἐστι λέγειν σιμοῦσθαι τὸν πόδα. ^[15]

18a 661 τῶν δ' ὀπισθεν εἰς ἑαυτοὺς ἐλκόντων τὴν πτέρναν καὶ τὸν ταρσὸν, οὐδὲν ὄνομα σύνηθές ἐστι τῷ τοιούτῳ σχήματι. διόπερ ὁ Ἱπποκράτης, ὡς ἔφην, αὐτὸ καμπύλεσθαι προσηγόρευσεν, οἰκείαν τῷ δηλουμένῳ πράγματι φωνὴν ἐξευρών. οὔτε γὰρ σιμοῦσθαι δύναται ὁ ποὺς συγχεκαμμένου τοῦ σκέλεος, ὡς ὅταν ἐκτεταμένον ἦ τὸ σκέλος, ἀνατείνεσθαι τε διὰ τῶν ἔμπροσθεν μυῶν ὁ ποὺς οὐ δύναται. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ σιμοῦσθαι κεκαμμένου τοῦ σκέλους, ὥσπερ ἐκτεταμένου, καθάπερ οὐδὲ καμπύλεσθαι χωρὶς τοῦ καμφθῆναι. ἐπ' ὀλίγον μὲν γὰρ καὶ μετὰ βίας ἐκάτερον τῶν εἰρημένων πάσχη καὶ καθ' ἐκάτερον τῶν σχημάτων, ἐπὶ πολὺ δὲ καὶ χωρὶς βίας οὐ δύνανται, ἔτι ὡς οἷδ' ἔφην οἱ τῆς γαστροκνημίας μύες ἐκπεφυκότες, οὐκ ἐκ τῆς κνήμης, ὅφ' ὧν ἡ πτέρνα καὶ ὁ ποὺς ὅλος ἔλκεται πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν, ὅπερ ἔνιοι μὲν ὀνομάζουσι καμπὴν ποδός, ἔνιοι δ' ἔκτασιν. ὥσπερ γε καὶ τὴν ἀντικειμένην κίνησιν, ἣν διὰ τῶν προσθίων ἴσχει, ἔνιοι μὲν ἔκτασιν, ἔνιοι δὲ καμπὴν ὀνομάζουσιν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν ταύτης εἰθίσθαι τὸν πόδα λέγειν. ^[15]

18a 662 ἐπὶ δὲ τῆς ἐναντίας οὐδὲν ἐστὶν ἅπασι σύμφωνον ὄνομα. βλάπτεται δ' οὐδὲν ἡ τῶν πραγμάτων γνῶσις ἐκ τῆς τῶν ὀνομάτων διαφωνίας. ἐγὼ γὰρ νομίζω, σαφῶς ἐκάτερον ἐδήλωσα διὰ τοῦ λόγου χωρὶς τῶν διαπεφωνημένων ὀνομάτων. — — ριδ'. Ἦκιστα μὲν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ὁ μηρὸς μειοῦται. μινύθουσι μέντοι αἱ σάρκες πάντη, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὀπισθεν ἴξιν, ὥσπερ ἤδη καὶ πρόσθεν εἴρηται. ὅσοι μὲν οὖν ἂν τιθνηθῶσιν ὀρθῶς, οὔτοι μὲν δύνανται προσχρέεσθαι τῷ σκέλει ἀυξανόμενοι βραχυτέρῳ μὲν τι τοῦ ἐτέρου ἐόντι, ὅμως δὲ ἐρειδόμενοι ξύλῳ ἐπὶ ταῦτα, ἢ τὸ σιναρὸν σκέλος οὐ γὰρ κάρτα δύνανται ἄνευ τῆς πτέρνης τῷ στηθῇ τοῦ ποδός χρέεσθαι ἐπικαθιέντες, ὥσπερ ἐν ἐτέροις χωλεύμασιν ἔνιοι δύνανται. αἵτιον δὲ τοῦ μὴ δύνασθαι τὸ ὀλίγῳ πρόσθεν εἰρημένον, διὰ οὖν τοῦτο προσδέονται ξύλου. ^[15]

18a 663 ὅσοι δ' ἂν καταμεληθῶσι καὶ μηδὲν χρέονται ἐπὶ τὴν γῆν τῷ σκέλει, ἀλλὰ μετέωρον ἔχουσι, τούτοις μινύθουσι μὲν τὰ ὁστέα ἐς αὔξησιν μᾶλλον ἢ τοῖσι χρεομένοις, μινύθουσι δὲ καὶ αἱ

σάρκες πολὺν μᾶλλον ἢ τοῖσι χρεομένοισι. κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα ἐς τὸ εὐθὺ πηροῦται τούτοις τὸ σκέλος, μᾶλλον τι ἢ οἷσιν ἄλλως ἐκπεπτῶκη. — — Ἐνιοὶ τῶν ἐξηγουμένων τὰς τοιαύτας λέξεις οὕτως ἐοίκασιν ἐμπείρως ἔχειν αὐτῶν, ὥστε τὸ μὲν ἥκιστα σημαίνει νομίζουσιν οὐδ' ὅλως, τὸ δ' οὐχ ἥκιστα μάλιστα. οὗτοι δ' ἂν νομίσαιεν ὑφ' Ἱπποκράτους εἰρῆσθαι, τοῖς οὕτω παθοῦσι μὴδ' ὅλως μειοῦσθαι τὸν μηρόν· ἀλλὰ φαίνεται γε μειούμενος, οὐ μὴν ὥσπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις ἐκπτώσεσιν, ὅτι μετριωτέρας ἐκείνων ἔχει τὰς μειούσας αἰτίας. ἐλέχθησαν δὲ εἶναι δύο, διαστροφή τε τῶν ὀργάνων καὶ βλάβη τῶν ἐνεργειῶν, δι' ἣν ὀλίγα χρῶνται τῷ σκέλει· ἀλλ' ἐν τούτῳ τῷ παθήματι πρὸς τῷ μὴ διεστράφθαι μεγάλως οὐδ' ἡ τῆς ἐνεργείας βλάβη σφόδρα τὸ σκέλος γίγνεται. ^[15]

18a 664 — — ριέ'. Ὡς μὲν οὖν ἐν κεφαλαίῳ εἰρέεσθαι τὰ ἄρθρα τὰ ἐκπίπτοντα καὶ τὰ ὀλισθαίνοντα ἀνίσως αὐτὰ ἐωυτοῖσιν ἐκπίπτει καὶ ὀλισθαίνει, ἄλλοτε μὲν πολὺ πλείονα, ἄλλοτε δὲ πολὺ ἐλάσσονα. καὶ οἷσι μὲν ἂν πολὺ πλεῖον ὀλισθῇ ἢ ἐκπέσῃ, χαλεπώτερα ἐμβάλλειν τὸ ἐπίπαν ἐστί· καὶ ἣν μὴ ἐμβιβασθῇ, μείζους καὶ ἐπιδηλωτέρας τὰς πηρώσιας καὶ κακώσιας ἴσχει τὰ τοιαῦτα τῶν ὁστέων καὶ σαρκῶν καὶ σχημάτων. ὅταν δὲ μεῖον ἐμπέσῃ καὶ ὀλισθῇ, ῥηΐδιον μὲν ἐμβάλλειν τὰ τοιαῦτα τῶν ὁστέων γίνεται· ἣν δὲ καταπορηθῇ ἢ ἀμεληθῇ ἐμπεσεῖν, μείους καὶ ἀσινέστεραι αἱ πηρώσιες γίνονται τούτοις ἢ οἷσιν ὀλίγῳ πρόσθεν εἴρηται. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἄρθρα καὶ πάνυ πολὺ διαφέρει ἐς τὸ, ὅτε μὲν μεῖον, ὅτε δὲ μεῖζον τὸ ὀλίσθημα ποιέεσθαι. μῆρου δὲ καὶ βραχίονος κεφαλαὶ παρὰ πλησιότητα ὀλισθαίνουσιν αὐτῇ ἐωυτῇ ἐκάτερη. ^[15]

18a 665 ἅτε γὰρ στρογγύλαι μὲν αἱ κεφαλαὶ ἐοῦσαι ἀπλήν τὴν στρογγύλωσιν καὶ φαλακρὴν ἔχουσι. κυκλοτερέες δὲ αἱ κοιλίαι ἐοῦσαι αἱ δεχόμεναι τὰς κεφαλὰς, ἀρμόζουσαι δὲ τῇσι κεφαλῇσι. διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν αὐτῇσι τὸ ἥμισυ ἐκστῆναι τοῦ ἄρθρου. ὀλισθαῖνοι γὰρ ἂν διὰ τὴν περιφερίην ἢ ἐς τὸ ἔξω ἢ ἐς τὸ εἴσω. περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστίν, ἐκπίπτουσι τελέως ἤδη, ἐπεὶ ἄλλως γε οὐκ ἐκπίπτουσιν. ὅμως δὲ καὶ ταῦτα ὅτε μὲν πλείω ἀποπηδᾷ ἀπὸ τῆς φύσεως, ὅτε δὲ ἔλασσον, μᾶλλον δέ τι μῆρος τοῦ βραχίονος πέπονθεν. — — Οὐ ταύτης μόνης τῆς ῥήσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀπασῶν ἐν ἐστί κεφάλαιον κοινὸν ἀλλήλων διαφέρειν τὰς ἐξαρθρήσεις, οὐ σμικρὰν διαφορὰν ἐν τῷ μᾶλλον τε καὶ ἥττον. ἔνιαι μὲν γὰρ ἐπὶ πολὺ τοῦ κατὰ φύσιν, ἔνιαι δ' ἐπ' ὀλίγον ἀφίστανται μᾶλλον καὶ ἥττον ἐκάτεραι τοῦτο πάσχουσιν. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἄρθρων εὐδελόν ἐστιν, οἷον τοῦ τε κατ' ἀγκῶνα καὶ καρπὸν καὶ κνήμην καὶ πόδα καὶ δακτύλους. ^[15]

18a 666 ^[t3] ἐπὶ δὲ τοῦ κατ' ὦμον καὶ ἰσχίον ἐπιδεικνύει, μὴ δυνάμενον γενέσθαι τὸ καλούμενον παράρθρημα διὰ τὸ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄρθρων σφαιροειδεῖς οὔσας ἐμβαίνειν κοιλότησιν ὀφρῦς ἐχούσας κυκλοτερεῖς, ἐφ' ὧν ἀδύνατόν ἐστι διαμένειν τὰς κεφαλὰς. ἐξ ἀνάγκης γὰρ εὐθέως, εἴ τις τὰς κοιλότητας ἐμπίπτουσιν ἐκτὸς αὐτῶν ὀλισθαίνουσιν· ἀλλ' ὅμως φησὶ κάπὶ τούτων ἐνίστε μὲν ἀξιόλογον, ἐνίστε δ' ὀλίγιστον ἀφίστασθαι τὰς κεφαλὰς τοῦ κατὰ φύσιν. εὐδελον δ' ὅτι τοῦ τε βραχυτάτου καὶ τοῦ πλείστου τὸ μεταξὺ διαφορὰς ἔχει κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττον οὐκ ὀλίγας. ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΡΘΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΟΥ ΕΙΣ ΑΥΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

18a 667 ^(t1) α'. Περὶ ἔνιαι καὶ τῶν ἐκ γενεῆς γινομένων ὀλισθημάτων, ἣν μικρὸν ὀλισθῇ, οἷά τε ἐς τὴν φύσιν ἄγεσθαι καὶ μάλιστα παρὰ τὰ τοῦ ποδὸς ἄρθρα. — — Ἐκ γενεῆς ἔνιοι μὲν οὖν ἐπὶ τῶν συγγενομένων εἰρῆσθαί φασιν, ἔνιοι δ' ἐπὶ τῶν οὐ μετὰ πολὺν χρόνον τοῦ γεννηθῆναι. τούτοις μὲν οὖν μαρτυρεῖ τὰ εἰρημένα ἐφεξῆς καὶ προφανῶς ἀμαρτάνουσιν οἱ περὶ μόνων τῶν γεννηθέντων ἀκούοντες· ἄμεινον γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων ἡγεῖσθαι λελέχθαι τὸν λόγον. ^[5]

18a 668 ὅτι δὲ τοῖς ἐτέροις μαρτυρεῖ τὰ ἐφεξῆς εἰρημένα μικρὸν ὑστερον ἐπιδείξομεν, ὅταν ἐκείνην ἐξηγώμεθα τὴν ῥῆσιν. — — β'. Ὀκόσοι ἐκ γενεῆς κυλλοὶ γίνονται. — — Τὴν ἐπὶ τὰ ἔξω

διαστροφήν τοῦ σκέλους αὐτὸς ἔμπροσθεν ὠνόμασε κύλλωσιν, ἐφ' ἧς ἔφη συμβαίνειν ῥέπειν ἔσω τὸν πόδα. ἄρθρα δὲ ποδὸς εἶπεν, ἐπειδὴ πλείω τὸν ἀριθμὸν εἰσι γιγνόμενα μὲν ἅπαντα κατὰ τὰς κατὰ τὸν ἀστράγαλον διαρθρώσεις, οὐ μὴν ἑνὸς ὅσπου τὴν διάρθρωσιν ἔσχετο πρὸς αὐτόν· ἡ μὲν γὰρ περόνη κατὰ τὸ ἔξω μέρος, ἡ δὲ κνήμη κατὰ τὸ ἔνδον ἑκατέρα μεγάλαις ἀποφύσεσιν αὐτὸν περιλαμβάνει, τὸ δὲ πρόσω μέρος αὐτοῦ περιφερὲς ὄν, οἷον κεφαλὴν τινα ἔχει πεφυκυῖαν ἐπ' αὐχένι περιλαμβανομένην ὑπὸ κοιλότητος ὅσπου τοῦ καλουμένου σκαφοειδοῦς καὶ κατὰ ταύτην γε μάλιστα τὴν διάρθρωσιν ἀνατείνεσθαί τε σιμουμένῳ τῷ ποδὶ καὶ πρὸς τὴν ὀπίσω χώραν ἀπάγεσθαι συμβαίνει· καὶ μὴν καὶ τῶν κάτω μὲν ὁ ἀστράγαλος πρὸς τὴν πτέρναν διαρθροῦται, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον ἐν τῷ περὶ ὀστέων ὑπομνήματι καὶ γεγυμνάσθαι συνεβούλευσα τὸν μέλλοντα ταῖς ἐξηγήσεσιν ὁμιλέειν. ^[5]

18a 669 ἀλλ' αἱ γε κυλλώσεις τοῦ ποδὸς μάλιστα γίνονται πρὸς τὴν ἔξω χώραν ἀφικνουμένης τῆς κνήμης ὡς αἰωρεῖσθαι τε καὶ ἀστήρικτον κρέμασθαι τὴν κάτω τῆς περόνης ἐπίφυσιν, ἢ περιλαμβάνει τὸν ἀστράγαλον ἔξωθεν. — — γ'. Τὰ πλείστα τούτων ἰήσιμὰ ἐστίν, ἢ μὴ πάνυ ἡ ἔκκλισις εἴη ἢ καὶ προαυξέων γεγονότων ἤδη παιδίων ζυμβῇ· ἄριστον μὲν οὖν ὡς τάχιστα ἰητρεύειν τὰ τοιαῦτα πρὶν πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν ὀστέων ἐν τῷ ποδὶ γενέσθαι, πρὶν τε πάνυ μεγάλην τὴν ἔνδειαν τῶν σαρκῶν τῶν κατὰ τὴν κνήμην εἶναι. — — Προαυξέων λέγει τῶν ἐπὶ πλεόν ἠυξημένων, ὧν οὐχ ὁμοίως ἐστὶν ἀνάπλαστος τῶν ὀστέων οὐσία, καθάπερ τῶν βρεφῶν διὰ μαλακότητα· πρόδηλον ἐκ τοῦδε περὶ τῶν ἤδη γεγονότων αὐτὸν διαλέγεσθαι· εἰ δὲ καὶ περὶ τῶν ἔτι κυουμένων οὐχ ὁμοίως δῆλον, ἀλλὰ πολλάκις τε διὰ τῶν ἔμπροσθεν ἐμνημόνευσε καὶ τοῖς κυουμένοις ἔξαρθρήματα γίνεσθαι. ^[5]

18a 670 — — δ'. Τρόπος μὲν οὖν κυλλώσιος οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλείονες. τὰ πλείστα μὲν οὐκ ἐξηρθρηκότα παντάπασιν, ἀλλὰ δι' ἔθος σχήματος ἐν τινὶ ἀπολήψει τοῦ ποδὸς κεκυλλωμένα. — — Ὡς τὸ πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον διαφερόντων, ὑπὲρ οὐπὲρ ἂν ἐκάστοτε τύχη διαλεγόμενος, εἴωθεν ἐπιφέρειν τρόπος ὄνομα. δύναται γε μὴν νῦν καὶ περὶ τῆς γενέσεως τῶν κυλλωμάτων λέγειν, ὅτι κατὰ πολλοὺς γίνεται τρόπους· καὶ γὰρ τὸ ἐπιφερόμενον ἀμφοτέροις μαρτυρεῖ λεγόντος αὐτοῦ, τὰ πλείστα μὲν οὐκ ἐξηρθρηκότα παντάπασιν, ἀλλὰ δι' ἔθος σχήματος ἐν τινὶ ἀπολήψει τοῦ ποδὸς κεκυλλωμένα. ^[15]

18a 671 ἐκ μὲν γὰρ τοῦ φάναι, μὴ ἐξηρθρηκότα τελέως ἓνα τινὰ τρόπον ἐδήλωσε τοῦ πάθους. ἐκ δὲ τοῦ δι' ἔθος σχήματος ἀπαλά τε ὄντα καὶ οἷον κηροειδῆ τὰ τῶν βρεφῶν ὅσα διαστρέφεσθαι μοχθηρῶς ὑπὸ τῶν τροφῶν σχηματιζόμενα κατατιθεμένων ἐν τοῖς λίχνους παρεστραμμένα πως ἢ καὶ περιηγμένα πλέοσιν ἐπιβλήμασιν ἢ θλώμενα πρὸς τινων, ὑφ' ὧν ἀπάντων αἱ διαστροφαὶ γίνονται. — — ε'. Προσέχειν δὲ τῇ ἰητρείῃ. τοῖσι δὲ χρή ἀπωθέειν μὲν καὶ κατορθοῦν τῆς κνήμης τὸ κατὰ τὸ σφυρὸν ὅσπερ τὸ ἔξωθεν ἐς τὸ εἶσω μέρος, ἀντωθέειν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος τὸ τῆς περόνης, τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἴξιν, ὅπως ἀλλήλοις ἀπαντήσῃ τὰ ὅσπερ τὰ ἐξίσχοντα, κατὰ μέσον δὲ καὶ πλάγιον τὸν πόδα. τοὺς δ' αὖ δακτύλους ἀθρόους ζὺν τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἐς τὸ εἶσω μέρος ἐγκλίνειν καὶ περιαναγκάζειν οὕτως. ^[15]

18a 672 — — Αὐτὸς ἐν τῷ περὶ ἀγμῶν εἶπεν· ἡ δὲ κνήμη δύο ὅσπερ ἐστὶ, πῇ μὲν συχνῶ λεπτότερον τὸ ἕτερον τοῦ ἐτέρου, πῇ δὲ οὐ πολλῶ λεπτότερον, ἀλλὰ τοῖς τε μετ' αὐτὸν εἰθίσθη τὸ ἔξωθεν ὀνομάζειν περόνην. ταύτην οὖν ὠθεῖν ἔσω κελεύει καὶ τοῦτο πράττοντα τὴν πτέρναν ἀντωθεῖν ἐκτὸς καὶ μάλιστα αὐτῆς τὸ κατὰ τὴν ἴξιν, ὅπερ δηλοῖ τὴν εὐθυωρίαν, ὡς πρὸς τὴν κνήμην δηλονότι τὴν ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἐπικειμένην αὐτῇ. πολλάκις δ' ἔμπροσθεν ἤδη περὶ τοιοῦτου τρόπου τῆς ἐμβολῆς εἶπεν ἀπάντων ὄντων κοινοῦ. χρή γὰρ τὸ μὲν ἐξέχοντος τοῦ κατὰ φύσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν χώραν ἐπαναγαγεῖν, ὅπως ἀλλήλοις ἀπαντήσῃ τὰ ὅσπερ. τὰ δ' ἐφεξῆς εἰρημένα περὶ τῆς διαπλάσεως αὐτῶν ἱκανῶς ἐστὶ σαφὴ τοῖς μεμνημένοις ὧν τ'

ἔμπροσθεν εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον εἵπομεν ἐξηγούμενοι καὶ ὧν ἔτι τούτου πρότερον εἰς τὸ περὶ ἁγμῶν. ^[15]

18a 673 εἰ δέ τι παρεμπίπτοι δοκοῦν ἀσαφέστερον εἰρῆσθαι, περὶ μόνου τούτου ποιήσομαι τὸν λόγον. — — — στ'. Ἐπιδεῖν δὲ κηρωτῇ ἐρῶντινωμένα εὔ καὶ σπλήνεσι καὶ ὀθονίοισι μαλθακοῖσι, μὴ ὀλίγοιςι μὴδὲ ἄγαν πιέζοντα. — — — Τοῖς διαπλασσομένοις μέρεσιν ἐπιτήδειός ἐστι τὴν ῥητίνην ἔχουσα κηρωτῇ, διότι συνέχεται μᾶλλον τῷ δέρματι καὶ τὰ ὀθόνια καὶ ξηραίνεται μᾶλλον τὰ σώματα. ἐκ μὲν οὖν τοῦ συνέχεσθαι τὸ φυλάττεσθαι τὴν διάπλασιν ἀμετακίνητον ὑπάρξει τοῖς θεραπευομένοις μορίοις, ἐκ δὲ τοῦ ξηραίνεσθαι τὸ πηγνυσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι. τοῦτο δ' αὐτὸ μόνιμον αὐτοῖς φυλάξει τὴν διάπλασιν. ὀθονίοις δὲ χρῆσθαι κελεύει μαλθακοῖς μὲν διὰ τὴν μαλθακότητα τῶν σωμάτων, ἣν ἐκ τῆς ἡλικίας ἔχει τὰ βρέφη. περιβεβλημένοις δὲ ἀτρέμα φυλαττόμενος τὴν ἐκ τῆς βιαίας περιβολῆς θλίψιν αὐτῶν καὶ μάλισθ' ὅταν ἐπὶ μαλακῶν γίνωνται σωμάτων. ^[15]

18a 674 ὅτι δὲ ἦττον πιέζεσθαι κελεύει, διὰ τοῦτο πλέοσι χρῆσθαι τοῖς ὀθονίοις ἀξιοῖ· τὴν γὰρ ἀσφάλειαν τῆς ἐπιδέσεως ἔφασκεν ἢ πίεσιν ἢ πλῆθος τῶν ὀθονίων γίνεσθαι. — — — ζ'. Οὕτω δὲ τὰς περιαγωγὰς ποιέεσθαι τῆς ἐπιδέσιος, ὥσπερ καὶ τῇσι χερσὶν ἢ κατόρθωσις ἦν τοῦ ποδός, ὅπως ὁ πούς ὀλίγον μᾶλλον ἐς τὸ βλαιοσὸν ῥέπων φαίνεται. — — — Καὶ τοῦτο κοινὸν ἀπάσης ἐπανορθώσεως ἄρθρων τε καὶ καταγμάτων ἐστὶ παράγγελμα πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ παρηνημένον. οὐ βούλεται γὰρ ἐν ταῖς ἐπανορθώσεσι τὰ διαπλαττόμενα πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἀκριβῶς ἀχθέντα καταλιπεῖν αὐτόθι. κελεύει μὲν περιβάλλειν ὀλίγον ὅτι ὡς ἐκ τούτου τὴν πολυχρόνιον αὐτῶν ῥοπὴν ἐπὶ τὴν διαστροφὴν ἀντισπῶντες ἐν τῷ μέσῳ καταστήσωμεν, ὅπερ ἦν τὸ κατὰ φύσιν ἀκριβῶς. εἰ γὰρ ἐν τούτῳ διαπλάττοντες καταλείπομεν, ἐπὶ τὴν πολυχρόνιον διαστροφὴν ὑπορρεῖ τὰ μόρια. ^[15]

18a 675 δῆλον δ' ὅτι καὶ τοῦτο παράγγελμα ἐν τῷ γενικωτάτῳ πάντων ὑποπέπτωκε θεραπευτικῶ σκοπῷ, καθ' ὃν ἔφασκε τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ἰήματα εἶναι, μήτε τὰ κατεψυγμένα θερμαινόντων ἡμῶν τῇ μετρίᾳ θερμασίᾳ, μήτε τὰ θερμαινόμενα μετρίως ψυχόντων, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἐπέκεινα τῆς μεσότητος εἰς τὰναντία προχωρούντων, ὅσον ἀπεχώρησεν αὐτῆς τὸ πάθος ἐπὶ θάτερον· καὶ νῦν οὖν ἐπεὶ μὲν πάθος ἦ ἢ κύλλωσις ἐναντία βλαιοσώσει διὰ πάντων τῷ λόγῳ, τὸ κῶλον δ' Ἰπποκράτης πρὸς τὸ βλαιοσὸν ἀξιοῖ ῥέπειν ἐπέκεινα δηλονότι τῶν κατὰ φύσιν ἀκριβῶς ὄντων. — — — η'. Ἴχνος δέ τι ποιέεσθαι ἢ δέρματος μὴ ἄγαν σκληροῦ μολυβδίνου. — — — Καὶ τοῦθ' ἔνεκα τοῦ μονίμου τῆς ἐπιδέσεως ἐπιτεχνᾶται. διὰ τοῦτο δ' οὖν καὶ προσκαταδεῖν αὐτὸ κελεύει τῇ ἐπιδέσει πάντων ὕστατον, ὅπως ἐκείνην τε συνέχη πᾶσαν αὐτόν τε μὴ θλίβῃ τὸν χρῶτα. ^[15]

18a 676 τοῦτο δὲ ἐδήλωσε τῇ προκειμένη ῥήσει γράψας ἐφεξῆς τήνδε. — — — θ'. Προσεπιδεῖν δὲ μὴ πρὸς τὸν χρῶτα τιθέντα, ἀλλ' ὅταν ἤδη τοῖσιν ὑστάτοις ὀθονίοιςι μέλλῃς ἐπιδέειν. Ὅταν δὲ ἤδη ἐπιδεδεμένος ἔῃ, ἐνός τινος τῶν ὀθονίων χρῆ, οἷσιν ἐπιδέεται, τὴν ἀρχὴν προσράψαι πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποδός ἐπιδέσματα κατὰ τὴν ἴξιν τοῦ μικροῦ δακτύλου, ἔπειτα ἐς τὸ ἄνω τείνοντα, ὅπως ἦν δοκέη μετρίως ἔχειν, περιβάλλειν ἄνωθεν τῆς γαστροκνημίας, ὡς μόνιμον ἢ κατατεταγμένον οὕτως. ἀπλῶ δὲ λόγῳ ὥσπερ κηροπλαστέοντα χρῆ ἐς τὴν φύσιν τὴν δικαίην ἄγειν καὶ τὰ ἐκκεκλιμένα καὶ τὰ συντεταμένα τὴν φύσιν καὶ τῇσι χερσὶν οὕτω διορθοῦντα καὶ τῇ ἐπιδέσει ὡσαύτως. προσάγειν δὲ οὐ βιαίως, ἀλλὰ παρηγορικῶς. — — — Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν μικρὸν δάκτυλον χωρίου, τουτέστι τῶν ἐκτὸς τοῦ ποδός τὴν ἄρτησιν ποιεῖται πρὸς τὴν γαστροκνημίαν, ἐπειδὴ κεκυλλωμένον πόδα θεραπεύει, βεβλαιοσωμένον δ' εἴπερ ἐθεράπευε, πάλιν ἂν ἐποίησε τὴν ἀνάρτησιν. ^[20]

18a 677

ἐπὶ τὰναντία γὰρ χρή περιρρέειν τὸν πόδα τῇ διαστροφῇ ὡς τὰ μὲν εἰς τὴν ἕξω χώραν
 διεστραμμένα εἰς τὴν ἐντὸς ἐπιστρέψαι, τὰ δ' ἔσω τὴν μετάστασιν πεποιημένα καὶ ταῦτα πρὸς
 τὸν ἐναντίον ἀπάγειν τόπον. — — — ι'. Προσράπτειν δὲ τὰ ὀθόνια, ὅκως ἂν ξυμφέρῃ τὰς
 ἀναλήψιας ποιέεσθαι. ἀλλὰ γὰρ ἄλλης τῶν χωλωμάτων δέεται ἀναλήψιος. — — — Ὅπερ
 ἀρτίως ἐγὼ προειρήκειν αὐτὸς ἐν τῷ λόγῳ διῆλθεν, ἄλλα ἄλλης τῶν χωλωμάτων δεῖσθαι
 λέγων ἀναλήψεως, τὰ μὲν κεκυλλωμένα δῆλον ὅτι τῆς ἔσω μὲν προσαγωγῆς τὸ τῆς κνήμης
 πέρας, ἕξω δὲ τὸν πόδα, τὰ δὲ βεβλαιοσσωμένα τῆς ἕξω μὲν τὴν κνήμην, ἔσω δὲ τὸν πόδα, καὶ τὰ
 μὲν ἐπ' ὀλίγον ἐκότερον πεπονθότα μετρίως ἀντισπᾶν ἐπὶ τὴν ἐναντίαν χώραν ποιούμενον τὴν
 ἀνάληψιν, τὰ δὲ ἐπὶ πλεον ἀποκεχωρηκότα σφοδρότερον ἀντιτείνοντα· διὰ τοῦτο καὶ κοινὸν
 ἐπὶ πασῶν τῶν διαστροφῶν ὄνομα νῦν εἶπε τὸ χῶλωμα. ^[15]

18a 678 — — — ια'. Ὑποδημάτιον δὲ ποιέεσθαι μολύβδινον ἕξωθεν τῆς ἐπιδέσιος ἐπιδεδεμένον, οἷον αἱ
 Χῖαι κρηπίδες ρυθμὸν εἶχον, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ, ἦν τις ὀρθῶς μὲν τῇσι χερσὶ διορθώσῃ,
 ὀρθῶς δὲ τοῖσιν ὀθονίοισιν ἐπιδέῃ, ὀρθῶς δὲ καὶ τὰς ἀναλήψιας ποιοῖτο. ἢ μὲν οὖν ἴησις αὕτη,
 καὶ οὔτε τομῆς οὔτε καύσιος οὐδὲν δεῖ οὐδ' ἄλλης ποικιλίης. θᾶσσον γὰρ ἐνακούει τὰ τοιαῦτα
 τῆς ἱητρείης ἢ ὡς ἂν τις οἴοιτο. προσνικᾶν μέντοι χρή τῷ χρόνῳ, ἕως ἂν αὐξηθῇ τὸ σῶμα ἐν
 τοῖσι δικαίοις σχήμασιν. — — — Ὅποῖον μὲν ρυθμὸν εἶχον αἱ Χῖαι κρηπίδες οὐχ οἷόν τε γνῶναι
 σαφές· οὐδὲ γὰρ κατ' αὐτὸν ἔτι τὸν Ἰπποκράτην ἐσώζετο. ^[15]

18a 679 διὰ τοῦτο γοῦν εἶπεν, οἷς αἱ Χῖαι κρηπίδες ρυθμὸν εἶχον, δυνάμενος εἰπεῖν ἔχουσιν. εὐδελον δ'
 ὅτι τὸ συνέχον μὲν ἀκριβῶς τὸν πόδα, μὴ θλίβον δὲ τὸν χρῶτα τοῖς διαπλασσομένοις παιδίοις
 ἐπιτηδειότατόν ἐστιν ὑπόδημα, ὥστε πρὸς τούτους ἀποβλέποντι τοὺς σκοποὺς καὶ νῦν ἂν
 δύναιτο ποιεῖν ὑπόδημα χρήσιμον ἄνευ τοῦ ζητεῖν ὁποῖαί τινες ἦσαν αἱ Χῖαι κρηπίδες. — — —
 ιβ'. Ὅταν δὲ ἐς ὑποδήματος λόγον εἴῃ, ἀρβύλαι ἐπιτηδειόταται αἱ πηλοπατίδες καλεόμεναι.
 — — — Εἰς ὑποδήματος ἥξει λόγον τὸ θεραπευόμενον παιδίον, ὅταν τε τὸ κατορθούμενον
 μόριον ὑγιὲς ἦ καὶ τηλικούτον ὅταν ἐν τῷ τέως αὐξηθὲν γένηται καὶ μηκέτι μαλακὴν αὐτῶν
 τῶν ὀστέων τὴν οὐσίαν εἶναι. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐπιτρέψαι χρή πρότερον αὐτὸ βαδίζειν, ἵνα μὴ
 πάλιν ἐπὶ τὴν ἔμπροσθεν διαστροφὴν ἐπανέλθῃ τὸ μόριον. ὅταν δ' ἀβλαβῶς δύναται βαδίζειν,
 ἀρβύλας ὑποδεῖν αὐτῷ προσήκει. ^[15]

18a 680 κοῖλον δ' ἔστιν ὑπόδημα τοῦτο καὶ περισφιγμένον ἀκριβῶς τῷ ὅλῳ ποδὶ μέχρι τῶν σφυρῶν.
 εὐδελον δ' ὅτι τοιοῦτόν ἐστι καὶ ὧν ἐπήνεγκεν αὐτὸς ὁ Ἰπποκράτης εἰπὼν, αὐτὰς πηλοβατίδας
 ὀνομάζεσθαι. τοῦτο γὰρ γέγονε τὸ ὄνομα, εἰ μὲν διὰ τοῦ π γράφοιτο πηλοπατίδας διὰ τὸ
 πατεῖσθαι τὸν πηλὸν ὑπ' αὐτῶν, εἰ δὲ διὰ τοῦ β πηλοβατίδας, ἐπειδὰν βαίνειν ἀσφαλῶς ἐν
 πηλῷ δυνατόν ἐστι τοῖς ὑποδεδεμένοις τοιοῦτον ὑπόδημα. — — — ιγ'. Τοῦτο γὰρ ὑποδημάτων
 ἥκιστα κρατέεται ὑπὸ τοῦ ποδός, ἀλλὰ κρατέει μάλλον. — — — Ἄλλως ἄλλος ἄνθρωπος
 εἴθισταί τε καὶ πέφυκε βαδίζειν, ὁ μὲν τις ὀρθῶς ἀκριβῶς ἔχων, ὁ δ' εἶσω μάλλον ἢ ἕξω
 ῥέποντα τὸν πόδα, καὶ τινὲς μὲν αὐτῷ τῷ στήθει, τινὲς δὲ τῇ πτέρνῃ βαίνουσι μάλλον, τινὲς δὲ
 ὁμαλῶς ὅλον στηρίζουσι. ^[15]

18a 681 καὶ τοίνυν καὶ φαίνονται συνεξομοιοῦντες αἰὲ τῷ τρόπῳ τῆς βαδίσεως οἱ ἄνθρωποι τὰ τοιαῦτα
 τῶν ὑποδημάτων, ὅσα μῆτε βαθέα μῆτ' ἀκριβῶς ἐστι περισφιγμένα τῷ ποδὶ, καὶ σοὶ
 θεασαμένῳ τι τῶν τοιούτων ὑποδημάτων ἔνεστιν ἐξ αὐτῶν λογίσασθαι, πῶς χρώμενος αὐτοῖς
 βαδίζει. τὸ μὲν γὰρ ὀρθὸν καὶ μηδαμόσε ῥέπον, ἀλλ' οἷον ὁ σκυτοτόμος ἐποίησε αὐτὸ, τοιοῦτον
 διαμένον, ὀρθὸν σημαίνει τίθεσθαι τὸν πόδα τοῦ χρωμένου· τὸ δ' ἔσω νενευκὸς ἢ ἕξωθεν τὸν
 χρώμενον ἐνταῦθα ῥέπειν τὸν πόδα κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ἐνδείκνυται, καθάπερ γε καὶ τὸ
 πρόσω μάλλον ἢ ὀπίσω νενευκὸς ἢ κατὰ τὴν πτέρναν ἢ τὸ τοῦ ποδός στήθος ἐκτετραμμένους
 ἔχοντος ἥλους ἢ ἐκ τῶν ἕξω μερῶν ἢ ἐκ τῶν ἔνδον ἐπὶ καινὰ δηλοῖ ῥέπειν ἐν τῇ βαδίσει τὸν
 πόδα. τὸ τοίνυν τοιοῦτον ὑπόδημα κρατεῖσθαι φησιν ὑπὸ τοῦ ποδός ὁ Ἰπποκράτης, ὅπερ ἐστὶ

νικᾶσθαι, τὸ δ' ἐναντίον αὐτοῦ τὸ διαμένον ἀρρεπὲς ἔμπαλιν τούτῳ κρατεῖν αὐτὸ τὸν πόδα ἀναγκάζον ὀρθόν τε καὶ ἀρρεπῇ τίθεσθαι κατὰ τῆς γῆς· κεφάλαιον δὲ τῆς τούτου κατασκευῆς ἐστὶν ἐσφίγχειν τε περὶ ὅλον ἀκριβῶς τὸν πόδα καὶ βάθος ἔχειν δαψιλές. ^[15]

18a 682 ἐσφίγχειν δ' ἀδύνατον μὴ πολυσχιδὲς γινόμενον, ὥστε καὶ οἱ κυνηγέται δι' αὐτὸ τοῦτο τοιοῦτοις ὑποδήμασι χρῶνται, πηδᾶν καὶ τρέχειν ἀναγκαζόμενοι δι' ἀνωμάλων χωρίων. ἐν οἷς ἐὰν μὴ συνηρμοσμένον ἢ ἀκριβῶς τῷ χρωτὶ τὸ ὑπόδημα, στρέμματά τε καὶ τίλματα γίνονται κατὰ τε τὰ σφυρὰ καὶ τοὺς πόδας. — — — 1δ'. Ἐπιτήδειος δὲ καὶ ὁ Κρητικὸς τρόπος τῶν υποδημάτων. — — — Ἔτι καὶ νῦν οὗτος ἀσκεῖται κατὰ τὴν ἡμετέραν Ἀσίαν καὶ κατὰ τὴν Κρήτην οὐχ ἥκιστα μέχρι κνήμης μέσος ἀνήκων. ἔστι δ' ἱκανῶς ὑπ' αὐτοῦ πολυσχιδὲς τι δέρμα καθ' ἑκάτερον τὸ μέρος ἀριστερόν τε καὶ δεξιὸν ἴσον ἐντεταμένον τε καὶ ἰδίᾳ συντετρημένον ἐπὶ τοῖς πέρασιν, ὡς ἱμάντι διεκβαλλομένων τῶν τρημάτων συνάγεσθαι κατ' ἄλληλα τὰ τεταγμένα τοῦ δέρματος τμήματα. πρόδηλον οὖν ὅτι συνέχει τε καὶ σφίγγει τὸν πόδα, μετὰ τῆς κατὰ φύσιν διαρθρώσεως ὅλης ἀκριβῶς τὸ τοιοῦτον ὑπόδημα. ^[15]

18a 683 χρῶνται δὲ αὐτῷ μάλιστα παρ' ἡμῖν οἱ κυνηγέται θηρεύοντες, ἐπειδὴ περ ἐν τραχέσι καὶ ἀνωμάλοις χωρίοις ἀναγκάζονται πολλάκις οὐ τρέχειν μόνον, ἀλλὰ καὶ πηδᾶν· ἢ δ' αὕτη καὶ τοὺς Κρήτας αἰτία τοιοῦτοις ὑποδήμασι χρῆσθαι ἔπεισε, διὰ τε τὰ μεγέθη τῶν ὀρῶν τῶν ἐν τῇ νήσῳ καὶ τὰς τραχύτητας. — — — 1ε'. Ὀκόσοισι δ' ἂν κνήμης ὅστέα ἐξαρθρήσαντα καὶ ἔλκος ποιήσαντα τελείως ἐξίσχη τὰ παρὰ τὸν πόδα ἄρθρα, εἴτε εἴσω ῥεύσαντα, εἴτε μέντοι καὶ ἔξω, τὰ τοιαῦτα μὴ ἐμβάλλειν, ἀλλ' ἔἴη τὸν βουλούμενον τῶν ἰητρῶν ἐμβαλεῖν. σαφέως γὰρ εἰδέναι, ὅτι ἀποθανεῖται, ἐὰν ἐμβληθέντα ἐμμεῖνῃ καὶ ἡ ζωὴ δὲ ὀλιγήμερος τούτοις γενήσεται· ὀλίγοι γὰρ αὐτῶν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ὑπερβάλλοιεν, σπασμὸς γὰρ ὁ κτείνων ἐστίν. — — — Ἐμβάλλειν μὲν ὅστ' αὖ λέγει τὰ τῆς περόνης καὶ τὰ τῆς ὁμωνύμως παντὶ τῷ μορίῳ ὀνομαζομένης κνήμης. ^[15]

18a 684 ἐξίσχει δὲ ταῦτα καὶ γυμνοῦται τοῦ χρωτὸς ἐν ἑκατέρᾳ τῇ διαρθρώσει τῆς κνήμης, ἣν τε πρὸς τὸν πόδα καὶ τὸν μηρὸν ποιεῖται. περὶ πρώτης οὖν διαλέγεται τῆς πρὸς τὸν πόδα διαρθρώσεως, ἀξιῶν ὅταν ἐνταῦθα τὸ τῆς κνήμης ὅστουν ἐξαρθρήσῃ, γυμνωθὲν ἀφίστασθαι τῆς ἐμβολῆς διὰ τὸν ἐπιγιγνόμενον σπασμόν. εἴρηται δὲ ἤδη περὶ τούτου κἀν τῷ περὶ τῶν ἀγμῶν, ὅτι συμβαίνει κατὰ τὰς τοιαύτας διαθέσεις τὸν μέντοι διασπᾶσθαι τῶν μυῶν, τὸν δὲ συνέρχεσθαι καὶ σώζειν τὴν ἔνωσιν, ἀνασπασθέντων οὖν αὐτῶν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἔλαττον γίνονται τὸ κῶλον ὅλον ἀκολουθεῖ τε καὶ συνανασπώμενον τοῖς μυσίν. ἐὰν δὲ τις κατατείνας ἐμβάλῃ τὸ ἐξέχον ὅστουν, ἅμα μὲν ἢ κατὰ τὰς αὐτῆς βλάβην οὐ σμικρὰν ἐργάσεται τοῖς μυσίν, ἅμα δὲ καὶ τὸ μῆκος τοῦ κώλου συναποτεῖνον αὐτοὺς ὀδυνήσει σφοδρῶς καὶ κατὰ τοῦτο μεγάλων μὲν ὄντων τῶν μυῶν ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθήσει σπασμός. εἰ δὲ μικροὶ τύχοιεν ὄντες οἷοι κατὰ τοὺς δακτύλους εἰσὶν, οὐδ' οὕτω μὲν ἀκίνδυνον ἔσται, σὺν ἀκριβεῖα δὲ πολλῇ τῆς ὅλης θεραπείας οἱ πολλοὶ τῶν τοιοῦτων διασώζονται. ^[15]

18a 685 τὸ μὲν οὖν εἰς τὴν θεραπείαν χρησίμον εἴρηταί μοι. λογικὸν δὲ τι ζήτημᾶ ἐστὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον οὐδὲν οὔτ' ὠφελοῦν οὔτε βλάπτον τὴν θεραπείαν ἐπισκεπτομένων ἡμῶν, διὰ τὴν προσέθηκε τοῖς τῆς κνήμης ὅστοις τὰ ἐξαρθρήσαντα· τῶν γὰρ ἐμβαινόντων ταῖς κοιλότησιν οὐ περιλαμβανόντων ταῖς ἐξοχαῖς πάθος εἶναι φησι τὸ ἐξάρθρημα. καὶ γὰρ καὶ καλεῖ αὐτὸς ἄρθρα ταῦτα, καθότι δέδεικται πολλάκις ἔμπροσθεν. οὐκ οὖν δέδεικται, φασί, τὴν κνήμην ἐξαρθεῖν λέγειν, ἀλλὰ τὸν ἀστράγαλον. ῥητέον οὖν πρὸς τὰ τοιαῦτα ζητοῦντας ὃ καὶ ἔμπροσθεν ἤδη μοι λέλεκται, τοῦ σημᾶναι τὸ λεγόμενον πρᾶγμα μόνον φροντίζειν τὸν Ἱπποκράτην, καθάπερ καὶ ὁ Πλάτων ἡμᾶς τε ποιεῖν ἀξιοῖ τοῦτο καὶ πρῶτον αὐτὸς πράττει. δέδεικται δ' ἡμῖν ἐτέρωθι, ὅτι οἱ παλαιοὶ πάντες οὐκ ἄλλον ἢ τοῦτον εἶχον τὸν σκοπόν. μόνος γὰρ φαίνεται Πρόδικος ἐξηλωκέναι αὐτὴν ἐν τοῖς ὀνόμασι μικρολογίαν, ὡς εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰ Προδίκου ζηλώσαντες. ^[15]

18a 686 ὅτι δὲ οὐδὲν ἢ σαφήνεια τῆς διηγήσεως βλάπτεται, δῆλόν ἐστιν ἐξ αὐτῆς τῆς ῥήσεως εἰπόντος τοῦ Ἱπποκράτους, οἷσι δ' ἂν κνήμης ὁστέα ἐξαρθρήσαντα τελέως ἐξίσχη τὰ παρὰ τὸν πόδα ἄρθρα· καὶ γὰρ ἐὰν ὀλίγον ἄρης τὸ ἐξαρθρήσαντα, δῆλόν ἐστι τὸ λεγόμενον, ὥστε τοῦτο τοῦνομα προσέθηκεν Ἱπποκράτης, μηδὲν ὅλως τὴν τοιαύτην μικρολογίαν, ἣν οἱ ζητοῦντες ἐπὶ τὸ πολὺ πάντες ἀδύνατοι λέγειν εἰσίν. οἱ δέ γε δύναμιν ἔχοντες ἐρμηνευτικὴν εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐρμηνείας ἀποβλέποντες οὐδὲ παρακολουθοῦσι τοῖς κατὰ μέρος ὀνόμασιν, ἀλλ' ἐπιρρέουσιν αὐτοῖς χρῶνται κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων συνήθειαν. ὁ γοῦν Ἱπποκράτης ἔοικε νῦν ἐννοήσας, ὅτι ἐξίσχει τῆς διαρθρώσεως τὰ τῆς κνήμης ὁστέα διαπεύραντα τὸ δέρμα τὴν ἐρμηνείαν οὕτως ποιήσασθαι. τὸ γὰρ ἐξέχον καὶ προκύπτον ἐπὶ πολὺ τῆς διαρθρώσεως ἐξηρθηκέναι λέγων ἂν τις ἐναργέστερον ἐρμηνεύσειε καὶ τῇ τοῦ πράγματος φαντασίᾳ προσάγοι τὸν ἀκούοντα. — — — 1στ'. ^[15]

18a 687 Ἀτὰρ καὶ γαγγραινοῦσθαι ἰκνέεται κνήμην καὶ τὸν πόδα· ταῦτα βεβαίως εἰδέναι χρὴ οὕτως ἐσόμενα. — — — Καὶ τὸ τῆς γαγγραινῆς πάθημα παραγίνεσθαι φησιν αὐτοῖς ἐμβληθέντων τῶν ἐξεχόντων ὁστέων παρὰ τῷ μεγέθει δηλονότι τῆς φλεγμονῆς. ὅταν γοῦν ὑπὲρ τὰ πάθη τὰ φλεγμαίνοντα τό τ' ἐρυθρὸν τῆς φλεγμονῆς ἀπόλλυται, πελιδνῶν γιγνομένων τῶν σωμάτων, ἢ τε ὁδύνη μεμειῶσθαι δοκεῖ, διότι καὶ ἡ αἴσθησις ἐναρκώθη, καὶ ὅταν γε τελέως ἀναίσθητα γένωνται τὰ οὕτως πάσχοντα σώματα, τὸ πάθος οὐκέτι γάγγραιναν, ἀλλὰ σφάκελον ὀνομάζουσι. μεταξὺ γὰρ τούτου τοῦ σφακέλου καὶ τῆς μεγάλης φλεγμονῆς ἐστὶν ἡ γάγγραινα, τοσοῦτον χειρόν τῆς τηλικαύτης φλεγμονῆς ὅσον μετριώτερον τοῦ σφακέλου. φθορὰ γὰρ οὗτός ἐστι τῆς ὅλης οὐσίας τοῦ σφακελίσαντος μέλους, ὥστε οὐδ' ἂν ἰήσαιτό τις αὐτὸν ἤδη συνιστάμενον, ἀλλ' ἔτ' ἀρχόμενον, ὅπερ οὐδὲ σφάκελός ἐστιν ὄντως, ἀλλὰ γάγγραινα μεγάλη πλησίον ἤκουσα σφακέλου. ^[15]

18a 688 καταχρώμεθα δ' οὖν ἐνίῳτε τοῖς τῶν παρακειμένων παθῶν ὀνόμασι ἐπὶ τῶν ἀφικνουμένων μὲν εἰς αὐτὰ, μηδέπω δὲ ἐχόντων τὴν ἐκείνων ἰδέαν τε καὶ φύσιν. οὕτως οὖν καὶ τὴν μεγίστην φλεγμονὴν, ὅταν μῆτε τὴν εὐχριοῖαν διασώζη τὴν ἑαυτῆς μῆτε τὴν ὁδύνην, ἐνίῳτε γάγγραιναν ὀνομάζομεν, μηδέπω μὲν οὖσαν ἀκριβῶς γάγγραιναν, εἰ δ' ἀμεληθεῖη, μικρὸν ὕστερον ἐσομένην. — — — 1ζ'. Καὶ οὐκ ἂν μοι δοκῇ οὕτ' ἐλλέβορος ὠφελήσιν αὐθήμερόν τε δοθεὶς καὶ αὐθις πινόμενος, ἄγχιστα δὲ εἴπερ τι τοιοῦτον, οὐ μέντοι οὐδὲ τοῦτο δοκέω· ἦν δὲ μὴ ἐμβληθῇ, μηδὲ ἀπ' ἀρχῆς, μηδὲ εἰσπειρηθῇ ἐμβάλλειν, περιγίνονται οἱ πλεῖστοι αὐτῶν. — — — Περὶ τῆς τοῦ ἐλλεβόρου χρήσεως ἐπὶ τῶν τοιούτων παθῶν εἴρηταί μοι διὰ τῶν εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν ὑπομνημάτων. — — — 1η'. ^[15]

18a 689 Χρὴ δὲ ἡρμόσθαι μὲν τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα οὕτως, ὡς αὐτὸς ἐθέλει. — — — Ἡρμόσθαι μὲν τὴν κνήμην καὶ τὸν πόδα τὸ ἀσφαλῶς ἐστὶν ἐστηρίχθαι. τούτου δὲ στοχαζόμενόν σε κελεύει τὸ ἀνωδυνώτατον αἰρεῖσθαι σχῆμα τῷ κάμνοντι· τὸ γὰρ, ὡς αὐτὸς ἐθέλει ὁ κάμνων, τοῦτον ἔχει τὸν σκοπόν. — — — 1θ'. Μοῦνον δὲ μὴ ἀπαιωρευμένα, μηδὲ κεκινευμένα ἔστω. — — — Τὸ μὲν μὴ κεκινευμένα δυνάμει προεῖρητο· τὸ γὰρ ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἡρμόσθαι· τὸ ἐστηρίχθαι οὕτω κατὰ πᾶν μέλος τὸ κῶλον, ὡς μηδαμῶθι δύνασθαι κινεῖσθαι. τὸ δὲ μὴ ἀπαιωρευμένα καλῶς προσέθηκεν. εἰρηκῶς γὰρ ὅτι περ ἂν εὐφορώτατον ἦ τῷ κάμνοντι σχῆμα, τοῦθ' ἡμᾶς αἰρεῖσθαι, τῶν σχημάτων δ' ἓν τι τὸ κατὰρρόπον ἐπιστάμενος ἀξιοῖ τοῦτο φυλάττεσθαι, διότι ρευματίζεσθαι τὰ πεπονθότα φλεγμονῆς αἴτιον γίγνεται. ^[15]

18a 690 μεμνήμεθα δὴπου κατὰ τὴν ἔμπροσθεν διδασκαλίαν εἰρημένου ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸ σκέλος σχήματος, ὡς ἄκρον τὸν πόδα βραχεῖ τινι τῆς ἀκριβεστάτης εὐθύτητος ὑψηλότερον εἶναι προσήκει. νῦν οὖν ἔοικε συγχωρεῖν τοῖς κάμνουσι χρῆσθαι τῷ κατ' εὐθείαν. ὄντων γὰρ τριῶν τῶν πάντων, τοῦ τε καταρρόπου τε καὶ τοῦ ἰσορρόπου καὶ τρίτου ἀναρρόπου συγχωρῶν ὡς ἂν ὁ κάμνων ἐθέλῃ σχηματίζεσθαι τὸ σκέλος, ἄνευ τοῦ καταρρόπου προστίθῃσιν. ἔμπροσθεν δ'

ἐκέλευε μόνῳ χρησθαι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ κατ' εὐθυωρίαν. εὐδηλον οὖν ἐστίν, ὅτι μάλιστα φροντίζει κατὰ τὰς τοιαύτας διαθέσεις ἀνωδυνίας φόβῳ σπασμοῦ. τοῦτον γὰρ ἐν τοῖς νευρώδεσι μορίοις, αἱ ὀδύναι μάλιστα ἐργάζονται, ὥστ' εἶγε μήτε ψύχοιτο τὰ οὕτω πεπονθότα μήτ' ὀδυνῶτο, σπασμὸν αὐτοῖς ἐπιγενέσθαι ἀδύνατόν ἐστι. — — κ'. ^[15]

18a 691 Καὶ ἰητρεύειν δὲ πισσηρῇ καὶ σπλήνεσιν οἰνηροῖσιν ὀλίγοις μὴ ἄγαν ψυχροῖσι. ψυχὸς γὰρ ἐν τοῖσι τοιοῦτοισι σπασμὸν ἐπικαλέσεται. — — Καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἤδη μοι λέλεκται, θεραπευούσης μὲν τῆς πισσηρᾶς κηρωτῆς τὰ ἔλκη, τοῦ δ' οἴνου καὶ μάλιστα, ὡς αὐτὸς ἐδίδαξε, μέλανός τε ὄντος καὶ αὐστηροῦ διαφυλάττοντος ἀφλέγμαντα τὰ πεπονθότα μέρη. περὶ δὲ τοῦ φεύγειν χρῆναι τὸ ψυχὸς, ὡς σπασμῶδες, ἴσως μὲν ἐπὶ τῶν σαρκωδῶν μερῶν ἔδει τινὸς ἐξηγήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν νεύρων ἀντικρυς δῆλον· ἀμφοτέρων γὰρ αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ τὸ ψύχεσθαι ῥαδίως, ἅτε φύσει ψυχροῖς οὔσι καὶ ἀναίμοις καὶ τὸ παθοῦσιν εἰς σπασμὸν ἤκειν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄλλο τι δύναται σπασθῆναι μέρος ἄνευ τοῦ συμπαθῆσαι τὰ νεῦρα· καὶ μὴν δὴ καὶ ὅτι νευρώδεις τε τῶν ἄλλων μερῶν εἰσιν αἱ διαρθρώσεις πρόδηλον. οἱ γὰρ τοι μύες ἐν αὐτοῖς εἰς τένοντα τελευτῶσιν ἀποτιθέμενοι τὰς σάρκας, ἃς ἐν τοῖς ἄλλοις ἑαυτῶν μέρεσιν εἶχον, ὥστε μᾶλλον ζητητέον ἐστὶ, διὰ τί χρῆται ψυχρῷ μετρίως τῷ οἴνῳ· χρῆναι γὰρ οὐδὲ μετρίως ψυχρὸν προσφέρειν, ἀλλὰ θερμόν. ^[15]

18a 692 ἔστι δὲ καὶ ὁ περὶ τούτου λόγος τοῖσδε· τῶν ἠλκωμένων μορίων ὁ μέντοι σκοπὸς τῆς ἱατρικῆς ἐστίν ἐν τῷ μὴ φλεγμῇναι. τοῦτο δὲ ἔσται μηδεμιᾶς ὑγρότητος ἐπιρρέουσας μορίῳ τῷ πεπονθότι, οὐκ ἐπιρρήσεται δὲ ψυχόντων ἡμῶν αὐτό· τὰ γὰρ θερμαίνοντα καὶ ὑγραίνοντα εἰ τῷ σώματι προσφέρεται, παραχρῆμα μὲν ἐρυθρότερον ἐργάζεται τοῦτο. μικρὸν ὕστερον δὲ καὶ εἰς ὄγκον ἐξαίρει, καίτοι καὶ ἄλλην παραπλησίαν φλεγμονὴν καὶ περὶ αὐτὸ διάθεσιν ἐργάζεται. τὰ δὲ ψύχοντα τούναντίον ἅπαντα οὐ μόνον οὐδεμίαν ἐπικαλεῖται τοῖς ψυχομένοις μέρεσιν ἐκ τῶν ἀνωθεν ὑγρότητα περιττῆν, ἀλλὰ καὶ τὰς περιεχομένας ἐν αὐτοῖς ἐκθλίβει τε καὶ ὠθεῖ πρὸς τὰ πλησιάζοντα μόρια· διττὰ δ' ἐστὶ τὰ ψύχοντα· τὰ μὲν τῇ πρὸς τὴν ἀφὴν ποιότητι προσφάτῳ, τὰ δὲ τῇ συμφύτῳ δυνάμει, τὰ δὲ τὰ στύφοντά ἐστι ψυχρὰ, καθάπερ ἐδείξαμεν ἐν τῇ περὶ τῶν ἀπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ· καὶ τὸ λοιπὸν γένος τῶν ψυχόντων ἀπὸ τούτων διώριστα, μήκωνος ὀπὸς καὶ μανδραγόρου χυλὸς καὶ κώνειον, ὅσα τ' ἄλλα τὴν ψῦξιν ἔχει σὺν ὑγρότητι. ^[15]

18a 693 αὐστηρὰ γὰρ πάντα γεώδη τὴν ψῦξιν ἔχειν ἐδείκνυτο. λέλεκται δὲ οὐκ ὀλίγα περὶ τῆς τῶν τοιούτων φαρμάκων χρήσεως κὰν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ὥσπερ γε κὰν τοῖς περὶ τῶν ἐλκῶν Ἱπποκράτους ὑπομνήμασι. πρὸς δὲ τὸν ἐνεστώτα λόγον ἀρκεῖ γινώσκειν τοσοῦτον, ὡς ἢ μὲν τῶν ὑγρῶν καὶ ψυχρῶν φαρμάκων δυνάμεις εἰς τὸ βάθος ὅλον ἐνδύεται τῶν σωμάτων, οἷς ἂν πλησιάζῃ καὶ διὰ ταχέων αὐτὰ καταψύχει πλέον ἢ δεῖται ναρκοῦντα τὴν διοικοῦσαν τὰ σώματα δυνάμιν. ὅσα δὲ γεώδη τὴν ψῦξιν ἔχει, ταῦτ' ἐπιτηδεϊότατα, δι' ὧν εἴρηκα πραγμάτων, ἐδείχθη πρὸς ἀποκρίσιν ἐπιρρέόντων χυμῶν. κατὰ τοῦτο τοιγαροῦν αὐτὰ προσφέρομεν, ἐπεὶ καὶ τὸ θερμόν ἐπισπᾶται πρὸς ἑαυτὸ τοὺς χυμούς. διὰ τοῦτο καὶ τῇ προσφάτῳ ποιότητι ψυχρὰ προσφέρομεν, μὴ ὅτι θερμαίνόντων αὐτά. νῦν οὖν ὁ Ἱπποκράτης ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ διαθέσει τῶν ἠλκωμένων μορίων ἐχρήτο ἂν αὐτοῖς τοῖς ψυχροῖς, ὥσπερ κὰπὶ τῶν ἄλλων τραυμάτων· ὅσον δ' ἐπὶ τῷ φοβεῖσθαι τὸν διὰ τὴν ψῦξιν εἰωθότα γίνεσθαι σπασμὸν, οὐ τολμᾷ τελέως ἐψυγμένου χρησθαι καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκε τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ τὸ μὴ ἄγαν ψυχροῖσιν. ^[5]

18a 694 — — κα'. Ἐπιτήδεια δὲ καὶ φύλλα τεύτλων ἢ βηχίου ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ ἡμίεφθα ἐπιτεθέντα ἰητρεύειν ἐπὶ τε τὸ ἔλκος ἐπὶ τε τὰ περιέχοντα. — — Ποία τίς ἐστὶ καὶ τὸ βήχιον ἐπιτηδεῖα πρὸς τὰ παρόντα διὰ τὸ ξηραίνειν μετρίως, οὗ χρήζειν ἐδείχθη τὰ ἔλκη πάντα. περὶ δὲ τοῦ μέλανος οἴνου καὶ αὐστηροῦ λέλεκταί μοι κὰν τοῖς περὶ

ἀγμῶν ὑπομνήμασιν, ὅτι τὸ μὲν ἀποκρούεσθαι τοῖς ἄλλοις οἴνοις ὁμοίως ἔχει. παχυμερέστερος δὲ ὑπάρχων αὐτῶν οὐ δάκνει τὰ ἡλκωμένα μόρια καὶ κατὰ τοῦτ' ἔστιν αἰρετώτερος ἐκείνων.

[15]

- 18a 695 — — — κβ'. Κηρωτῇ δὲ χλιερῇ ἐπιχρίειν αὐτὸ τὸ ἔλκος. — — — Οὐχ ὡς ἔλκει συμφέρουσαν ἐπιδέδεικται μοι αἰρεῖσθαι νῦν τὴν κηρωτὴν τὸ περὶ τῶν ἐλκῶν ἐξηγουμένῳ, φεύγων τὰ τοιαῦτα φάρμακα κωλύοντα τὴν κόλλησιν αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι νῦν οὐχ ἀπλῶς ὡς ἔλκος ἰάται τὸ ἔλκος, ὅτι μήτε κολλᾶν αὐτῷ πρόκειται, καθάπερ ἄλλα τὰ νεότρωτα. τὸν πρῶτον δ' ἔχει σκοπὸν ἐν τῇ θεραπείᾳ μὴ σπασθῆναι τὸν ἄνθρωπον, δι' ὧν οὐδ' ἐμβάλλειν αἰρεῖται τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ μᾶλλον ἑᾶσαι χωλὸν αἰσχυρῶς ἀποδειχθῆναι τὸ ἔλκος, οὐτ' οὖν ἀπλῶς προσφέρει τὰ μαλθακῶδη φάρμακα· καλεῖ γὰρ οὕτως αὐτὸς ἐν τῷ περὶ ἐλκῶν αὐτὰ, καίτοι παρηγορικά τῶν φλεγμαινόντων ὄντα. κατ' ἀρχὴν γὰρ οὕτω γεγονυίας φλεγμονῆς αὐτοῦ τοῦ μὴ γενέσθαι πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν φροντίζει καὶ διὰ τοῦτο χρῆται τοῖς ἀποκρουστικοῖς. [15]
- 18a 696 οὐτ' αὖ μόνους τούτους χρῆται, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων διὰ τὸ σπασμοῦ δεδιώς, ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ μικτὸς ὁ τρόπος τῆς θεραπείας ἐπιπεπλεγμένων ἀλλήλοις τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι φαρμάκων ἐν μέτρῳ προσήκοντι. φανεῖται δέ γε καὶ διὰ τῶν ἐφεξῆς γεγραμμένων τούτου στοχαζόμενος, οἷς ἤδη πρόσεχε τὸν νοῦν. — — — κγ'. Ἦν δὲ ἡ ὥρη χειμερινὴ ἔη καὶ ἔρια ῥυπαρὰ ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καταρραίνοντα χλιεροῖσι ἄνωθεν ἐπιτέγγειν. — — — Οὔτε χλιαροῖς ἐχρήτο τοῖς φαρμάκοις, οὐθ' ὅλως ἐμίγνυνεν ἔλαιον, εἶπερ ὡς ἡλκωμένον ἀπλῶς ἐθεράπευε τὸ μόριον, ἀλλ' ὅπερ ἔμπροσθεν ἔφην, ἐπειδὴ φοβεῖται τὸν σπασμὸν, ἔλαιόν τε μίγνυσιν καὶ χλιαρὰ προσφέρει πάντα, μήθ' ὡς πρὸς σπασμὸν ἰστάμενος μόνον· ἀποκεχώρηκε γὰρ ἂν οὕτω τῆς κατὰ τὸ ἔλκος ἰάσεως· ἀλλὰ μηδὲ πρὸς ἐκεῖνο μόνον ἀποβλέπων. [15]
- 18a 697 ἐν γὰρ τοῖς ἐπιπεπλεγμένοις πάθεσι ἐπιπλέκεσθαι δεῖ καὶ τὴν θεραπείαν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ ἔρια προσφέρειν κελεύει ῥυπαρὰ, τουτέστιν οἰσυπηρά. καλοῦσιν γὰρ οὕτως αὐτὰ διὰ τὸν οἰσυπον, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον οὐχ ἀπλῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὡς ἐδείκνυμεν ἐν τοῖς περὶ φαρμάκων, ἀλλὰ μικτῆς ἐξ ἐναντίων ποιοτήτων τε καὶ δυνάμεων τῆς τε στυφούσης καὶ τῆς θερμαίνουσας χλιαρῶς. ἐπιτέγγειν δὲ, τουτέστιν ἐπιβρέχειν κελεύει τὰς τοιαύτας διαθέσεις οὐκ ἐν χειμῶνι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ θέρει δηλονότι. κοινὸν γὰρ τοῦτο κατὰ πάσης τῆς θεραπείας, ἥς εἶπεν, ἐπὶ τῇ τελευτῇ προσέθηκεν, οὐχ ὡς ἐν τῷ χειμῶνι μόνον δεομένων τῶν τοιούτων διαθέσεων ὑγρότητος διηνεκοῦς, ἀλλὰ καὶ τῷ θέρει μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ. διότι καὶ μᾶλλον γ' ἐν αὐτῷ ξηραίνεται τὰ περιβαλλόμενα τοῖς οὕτως ἔχουσιν ἔρια. καταντλεῖν μὲν οὖν αἰεὶ συνεχῶς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα κελεύει. τὸ καταντλούμενον δ' εἶναι χρὴ τοιοῦτον, οἷον ἐκέλευσε κατὰ τὴν πρώτην εὐθέως θεραπείαν προσφέρειν ἢ οἶνον μόνον, ὅταν ἦ θέρους ἢ μετ' ἐλαίου κατὰ χειμῶνα δηλονότι καὶ μέντοι καὶ τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος ἐκ τῆς τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος εὐρήσεις κρίσεως. [15]
- 18a 698 ἡνίκα μὲν γὰρ ἱκανῶς ἐστὶ ψυχρὸς, αὐξήσεις τὴν θερμότητα τῶν ἐπαντλουμένων ὑγρῶν, ἡνίκα δὲ θερμὸς, ἐκλύσεις. οὐ γὰρ ὅλως ἦκεν ἐπὶ τὸ χρῆσθαι τῷ θερμῷ, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ποσότητα τῆς θερμασίας ὑπαλλάξεις συνεπιτείνων τε καὶ συνεκλύων τῇ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος κρίσει. μεμνησθαι δ' ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων χρὴ τῶν εἰρημένων ὑπ' αὐτοῦ καθόλου καὶ μὴ πάντα ἐπὶ πᾶσιν ἀκούειν ἐθέλειν. τίνα δὲ ταῦτά ἐστιν; ἃ καὶ διὰ τῶν εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς ὑπομνημάτων ἡξίωσα μεμνησθαι καὶ δι' ἄλλων πολλῶν· καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ ῥητῇ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅσα τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν ἀναμιμνήσκεσθαι προσήκει καὶ νομίζειν ἐπὶ πάντων ἀκηκοέναι τὸν λόγον ὡς ἂν καὶ πάντων ὄντα κοινόν. οὕτω γοῦν καὶ νῦν αὐτὸς μὲν ὥρας χειμερινῆς ἐμνημόνευσε, σὺ δὲ καὶ χώρας καὶ ἡλικίας καὶ ἐθῶν τε καὶ φυσικῆς κρίσεως σωμάτων ἀναμνησθήσῃ, χώρας μὲν ψυχρᾶς, ἡλικίας δὲ πρεσβυτικῆς, ἐθῶν δὲ τῶν καταψυχόντων τὸ σῶμα καὶ φυσικῆς κρίσεως τῆς ψυχροτέρας. [15]

18a 699 ἅπαντα γὰρ ἐνδείκνυται ταῦτα τὴν αὐτὴν ἔνδειξιν τῇ πρὸς Ἴπποκράτους ὥρα γεγραμμένη. ἀλλὰ καὶ ὥσπερ ἐν χειμῶνι πρὸς τὸ θερμότερον ὑπαλλάττει τὴν θεραπείαν, οὕτως ἐν θέρει κατὰ τοῦναντίον ἐπὶ τὸ ψυχρότερον ὑπαλλάξεις. ἀνάλογον δὲ τῷ θέρει κατὰ τὰς θερμὰς ἡλικίας τε καὶ χώρας ἔθνη τε καὶ κράσεις σωμάτων. πάντων μὲν οὖν θερμαίνειν ἐνδείκνυμένων αὐξήσεις ἐπὶ τὸ θερμὸν ἄπασαν τὴν θεραπείαν, ἀπάντων δὲ ψύχειν ἐπὶ τὸ ψυχρόν· εἰ δὲ τὰ μὲν ἐπὶ τὸ θερμαίνειν γε, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ ψύχειν προτρέπει, πρὸς τε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀποβλέπων καὶ τὴν δύναμιν, οὕτως ἂν μάλιστα στοχάσαι τοῦ προσήκοντος μετρίως κατὰ τὸ θερμαίνειν τε καὶ ψύχειν. — — — κδ'. Καταδεῖν δὲ μηδὲν μηδενί, μηδὲ περιπλάσσειν. εὖ γὰρ εἰδέναι χρή, ὅτι πίεξις καὶ ἀχθοφορὴ πᾶν κακὸν τοῖσι τοιοῦτοῖσιν ἐστίν. — — — Οὐ μόνον ἀφεῖλε τὴν διὰ τῶν ὑποδεσμίδων ἐπίθεσιν ἐπὶ τούτων, ἥ διὰ παντὸς ἐχρήτο κατὰ τε τὰ κατάγματα καὶ τὰς ἐξαρθρήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰς ἔξωθεν ἐπὶ τοῖς ἐρίοις γινομένας περιβολὰς τῶν ἐπιδέσμων· καὶ τὴν αἰτίαν εἶπεν αὐτὸς, ὅτι πίεξις καὶ ἀχθοφορὴ πᾶν κακὸν τοῖς τοιοῦτοις ἐστίν. ^[5]

18a 700 ἀρκεῖ τοιγαροῦν αὐτοῖς μόνα τὰ ἔργα μήτε πίεσιν ἐργάσασθαι μήτ' ἀχθοφορίαν δυνάμενα διὰ μαλακότητά τε καὶ κουφότητα. ταῦτα δὲ πάλιν οὐχ ὥς ἔλκος ἰώμενος δέδιεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ τῶν γεγυμνωμένων τε καὶ τεθλασμένων τενόντων καὶ νεύρων φυλαττόμενος σπασμὸν. — — — κε'. Ἐπιτήδεια δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἐναίμων μετεξέτερα, ὅσοισιν αὐτῶν ξυμφέρει. ἔρια δὲ ἐπιτιθέντα οἴνω ἐπιτέγγοντα πολὺν χρόνον ἔαν· τὰ δὲ ὀλιγημερώτατα τῶν ἐναίμων καὶ ὅσα ῥητίνῃ προκαταλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδεια ἐκείνοισιν ἐστί. χρονίῃ γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν ἐλκῶν γίνεται τούτων, πολὺν γὰρ χρόνον πλαδαρὴ γίνεται, τινὰς δὲ τούτων ἀγαθὸν ἐπιδέειν. ^[15]

18a 701 εἰδέναι μὲν δὴ πού σαφὰ χρή, ὅτι ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον χωλὸν αἰσχυρῶς γενέσθαι. ὁ γὰρ ὁ πούς ἐπὶ τὸ ἄνω ἀνέσπασται τῶν τοιούτων καὶ τὰ ὀστέα τὰ διολισθήσαντα ἔξω ἐξέχοντα φαίνεται. οὔτε γὰρ ψιλοῦται τῶν τοιούτων ὀστέων οὐδὲν ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰ μὴ κατὰ βραχὺ τι, οὔτε ἀφίσταται, ἀλλὰ περιωτειλοῦται λεπτήσιν ὠτειλῇσι καὶ ἀσθενέσι καὶ ταῦτα ἦν ἀτρεμίζωσι πουλὺν χρόνον· ἦν δὲ μὴ, ἐλκῦδριον ἐγκαταλειφθῆναι κίνδυνος ἀναλθές. ὅμως δὲ περὶ οὗ λόγος οὕτω μὲν οἱ ἰητρεύομενοι σώζονται, ἐμβληθέντος δὲ τοῦ ἄρθρου καὶ ἐμμείναντος ἀποθνήσκουσιν. — — — Ἐναιμα καλεῖ φάρμακα κἂν τούτοις τοῖς βιβλίοις καὶ τῷ περὶ ἐλκῶν, ὅσα παραχρῆμα τοῖς τραύμασι προσφέρεται. τούτων οὖν, φησὶν, ὅσα διὰ πλείονος χρόνου λυόμενα δύναται μεταξὺ τῶν λύσεων ἐπιτέγγεσθαι, παραληπτέον ἐστὶ μάλιστα. βούλεται γὰρ ὥσπερ τᾶλλα πάντα τῆς θεραπείας αὐτῶν πρὸς τὸ παρηγορικώτατον εἶδος ἔχειν τὴν ἀναφορὰν, οὕτω καὶ τὸ μὴ ἐπιδεῖν τὸν κάμνοντα καὶ τὸ μὴ συνεχῶς ἐπιλύειν. ^[15]

18a 702 διὰ πλείονος δὲ χρόνου λύεσθαι δύναται τῶν ἐναίμων φαρμάκων τὰ ξηραντικώτερα, φυλαττομένων ἡμῶν ἐν αὐτοῖς τὸ διὰ σφοδρότητα ξυντατικόν. παραδείγματος δ' ἕνεκεν, ὧν ἴστε δυοῖν φαρμάκων μνημονεύσω γεγραμμένων ἐν ἀπάσαις βίβλοις, ὅσαι συνθέσεως τῶν φαρμάκων ἔχουσι συμμετρίας, ὅποιαί αἱ τοῦ Ἀνδρομάχου δύο καὶ ἡ τοῦ Ἡρα μία καὶ ἄλλων εἰσὶ πάμπολλαι, δι' ἀσφάλτου μὲν ἄλλα φάρμακα συντίθενται. καλεῖται δὲ τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν Βάρβαρος, τὸ δ' ἕτερον Κυζικηνὴ πλέον ἢ τὰ ἔναιμα ξηραίνουσα βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ, συντείνουσα τὰ μέλη καὶ ὀδυνῶσα. τὸ δ' ἕτερον φάρμακον ἐπιτήδειον, ὅταν γε καὶ αὐτὸ συμμετρῶς ἢ κεκραμένον. ἔνια γὰρ καὶ τούτων ἀμετρότερόν τε ξηραίνει καὶ σκληρὰ κατὰ τὴν σύστασιν ἐστίν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τῶν τοιούτων φαρμάκων διαφορᾶς, ἐν τοῖς περὶ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ἐπὶ πλέον λέγεται. ^[15]

18a 703 τῶν δ' ὑφ' Ἴπποκράτους ἐφεξῆς εἰρημένων τὰ πλεῖστά ἐστὶ σαφῆ τοῖς μεμνημένοις, ὧν ἔμπροσθεν εἶπον ἐξηγούμενος, αὐτό τε τοῦτο τὸ περὶ ἄρθρων βιβλίον καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ περὶ ἄγμων. τὰ δὲ ὀλιγημερώτατα τῶν ἐναίμων καὶ ὅσα ῥητίνῃ προκαταλαμβάνεται, οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδεια ἐκείνοις ἐστί. χρονίῃ γὰρ ἡ κάθαρσις τῶν ἐλκῶν τούτων γίνεται, πολὺν γὰρ χρόνον

πλαδαρή. τίνα μὲν ὀλιγημερώτατα λέγει τῶν ἐναίμων, οὐ χαλεπῶς ἐξευρήσεις, εἴ γε μέμνησαι τῶν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥήσει κατὰ τὴν ἐξήγησιν εἰρημένων, δῆλον γὰρ ὅτι τὰ δι' ὀλίγων ἡμερῶν λυόμενα κέκληκεν οὕτως. δι' ὀλίγων δ' ἡμερῶν δεῖται λύεσθαι τῶν προειρημένων ἀσθενέστερα· συγχωρεῖ γὰρ ἀθροίζεσθαι περὶ τοῖς ἔλκεσιν ἰχώρα πλείονα διὰ τὸ μὴ ξηραίνειν αὐτάρκως. ἔνιοι δ' αὐτῶν τῶν παλαιῶν ῥητίνῃ προσκατελάμβανον ἕξωθεν οὐκ οἶδα τίτιν λογισμῷ χρώμενοι. πολλὰ γὰρ εἶπεῖν ἐγχωρεῖ, φυλαττομένου δ' Ἱπποκράτους ἅπαντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα περιττὸν τὸ μηκύνειν· ἐν γὰρ ταῖς περὶ τῶν φαρμάκων πραγματείαις, ὅσα χρὴ περὶ τούτων ἐπίστασθαι διώρισταί πάντα. νυνὶ δὲ περὶ τῶν προκειμένων αὐτάρκως λέλεκται καὶ τὰ τούτων ἐφεξῆς εἰρημένα ἅπαντα ὑπερβήσομαι τοῖς μεμνημένοις τῶν προεξηγουμένων ταῦτα σαφῆ. ^[15]

18a 704 — — — κατ'. Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος οὗτος, ἦν καὶ τὰ τοῦ πήχεος ὁστέα τὰ παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς ἔλκος ποιήσαντα ἐξίσχη, ἦν τε εἰς τὸ εἶσω μέρος τῆς χειρὸς, ἦν τε εἰς τὸ ἔξω. σάφα γὰρ ἐπίστασθαι χρὴ, ὅτε ἀποθανεῖται ἐν ὀλίγῃσιν ἡμέρῃσι τοιούτῳ θανάτῳ, οἷωπερ πρόσθεν εἴρηται, ὅτῳ ἂν ἐμβληθέντα τὰ ὁστέα ἐμμείνη· οἷσι δ' ἂν μὴ ἐμβληθῇ, μηδὲ πειρηθῇ ἐμβάλλεσθαι, οὗτοι πολὺ πλείονες περιγίνονται. ἰητρεῖη δὲ τοιαύτῃ τοῖσι τοιούτοις ἐπιτηδεῖη οἷωπερ εἴρηται. τὸ δὲ σχῆμα αἰσχρὸν τοῦ χλωμάτος ἀνάγκη εἶναι καὶ τοὺς δακτύλους τῆς χειρὸς ἀσθενέας καὶ ἀχρηῖους. — — — Ὡσπερ ὅλον τὸ μεταξὺ γόνατος καὶ ἀστραγάλου κνήμην ὀνομάζει συγκεῖμενον ἐκ δυοῖν ὁστῶν, οὕτω καὶ τὸ μεταξὺ βραχίονος καὶ καρποῦ πῆχυν, οὐδὲ τοῦθ' ἐν ἀπλῶς ὑπάρχον, ἀλλ' ἐκ δυοῖν σύνθετον. ^[15]

18a 705 ὀνομάζεται δὲ τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν κερκίς, τὸ δὲ ἕτερον ἰδίως πῆχυς, ὥσπερ γε καπὶ τῆς κνήμης· τὸ δὲ κατ' ἀγκῶνα, τῷ κατὰ γόνυ. χαλεπώτερα δὲ αἰεὶ τὰ πάθη τῶν μειζόνων ἐστὶ μορίων, ἐάν τε καταγῇ τι τῶν ἐν αὐτοῖς, ἐάν τε ἐξαρθρήσῃ. τοῦτ' οὖν ἐάν τις ἢ μεμνημένος ὀλίγης τῆς ἐξηγήσεως εἰς τὰ μέλλοντα ῥηθήσεσθαι δεηθήσεται. — — — κζ'. Ἦν μὲν γὰρ ἐς τὸ εἶσω μέρος ὀλισθῇ τὰ ὁστέα, κάμπτεται οὐ δύναται τοὺς δακτύλους, ἦν δὲ ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἐκταννύειν οὐ δύναται. — — — Τῷ μὲν ὀλισθῇ ῥήματι διὰ τὴν χρῆται, δεδήλωται κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον, ἡνίκα τὰ τῆς κνήμης ὁστέα παρὰ τὸν πόδα μεθ' ἔλκους ἐξαρθρεῖν ἔφη. νυνὶ δὲ τὴν αἰτίαν εἶπεῖν βούλομαι, δι' ἣν, ὅταν εἰς τὴν ἔξω χώραν ὁ πῆχυς ἐκστῇ μεθ' ἔλκους, οὐ δύναται κάμπτεται. ^[15]

18a 706 ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ πάθει συμβαίνει τὰ τοῦ πήχεος ὁστέα, κατὰ μὲν τὴν ἔνδον χώραν ἐπικεῖσθαι τοῖς τοῦ καρποῦ διὰ τῶν εἰς αὐτὸ καθηκόντων ἕξωθεν τενόντων ἐς τὸν ἄνω τόπον, ὡς ἐπὶ τὸν βραχίονα. τούτου δὲ συμβαίνοντος ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς δακτύλους ἀνατείνεσθαι πρὸς τὴν ἐκτὸς χώραν, ὅπερ ἐστὶν αὐτοῖς ἐκτετάσθαι. διὰ τοῦτ' οὖν οὐδὲ καμφοῦναι δύναται τελέως, ἀντιβαινόντων τοῖς κάμπτουσιν αὐτοὺς μυσὶ τοῖς ἕξωθεν τῶν μυῶν καὶ τῶν τενόντων. εἴρηται γὰρ πολλάκις ὡς εἰ μὴ συνακολουθοῖεν οἱ ἀντιτεταμένοι τοῖς ἐνεργεῖν ἐπιχειροῦσι μυσὶν, ἀδύνατόν ἐστιν αὐτοῖς συμπληρῶσαι τὴν ἐνέργειαν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ καὶ περὶ τοῦ μὴ δύνασθαι τοὺς δακτύλους ἐκταννύειν, ὅταν εἰς τὴν ἔξω χώραν ἀνάσχη τὰ τοῦ πήχεος ὁστέα. ταθέντων γὰρ σφοδρῶς τῶν ἔνδον μυῶν καὶ τενόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπακολουθεῖν τῶν ἕξω μὴ δυναμένων, ἀπόλλυσθαι καὶ τὴν ἐκείνων ἐνέργειαν ἀναγκαῖόν ἐστι. καὶ μέντοι καὶ ἡ τῶν ὁστῶν σύνθεσις ἱκανῶς ἐμποδίζει τὴν καμψὴν, ὅταν ὁ πῆχυς ἐκ τῶν ἔνδον μερῶν ἐπιβαίνει τῷ καρπῷ· τὴν ἔκτασιν, ὅταν ἐκ τῶν ἕξωθεν. ^[15]

18a 707 — — — κη'. Ὅσοισι δ' ἂν κνήμης ὁστέον ἔλκος ποιησάμενον παρὰ τὸ γόνυ ἕξω ἐξίσχη, ἦν τε ἐς τὸ ἔξω μέρος, ἦν τε ἐς τὸ εἶσω, τούτοιςιν ἦν μὲν τις ἐμβάλη, ἔτι ἐτοιμότερος ὁ θάνατός ἐστιν ἢ περ τοῖς ἐτέροις, καί περ κάκεινοις ἐτοιμος ἐών. ἦν δὲ μὴ ἐμβαλὼν ἰητρεύῃς, ἐλπίδες μὲν σωτηρίας οὕτω μόνως εἰσί. κινδυνωδέστερα δὲ ταῦτα τῶν ὁστέων γίνεται, ὅσῳ ἂν ἀνωτέρω καὶ ὅσῳ ἂν ἰσχυρότερα ἦ καὶ ἀπὸ ἰσχυροτέρων ὠλισθήκη. ἦν δὲ τὸ ὁστέον τὸ τοῦ μηροῦ τὸ

πρὸς τοῦ γόνατος ἔλκος ποιησάμενον ἐξολισθῇ, ἐμβληθὲν μὲν καὶ ἐμμεῖναν ἔτι βιαιότερον
θαῖσσον τὸν θάνατον ποιήσει τῶν πρόσθεν εἰρημένων μὴ ἐμβληθὲν δὲ πολὺ ἀκινδυνωδέστερον
ἢ τὰ πρόσθεν, ὅμως δὲ μούνη ἐλπίς αὕτη σωτηρίας. — — — Μαρτύριον οὐ σμικρόν ἐστι καὶ
τοῦτο καὶ τὸ κατὰ τὴν ἐξῆς ῥῆσιν ὑπ’ αὐτοῦ γεγραμμένον, ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον, ἐπὶ τῶν
ἐξισχόντων ὁστῶν ἐπὶ τε τῆς κατὰ τὰ σφυρὰ καὶ τῆς κατὰ τὸν καρπὸν διαρθρώσεως. ^[15]

18a 708 οὕτε γὰρ ὁ ἀστράγαλος καὶ ἡ κνήμη κατὰ τὴν πρὸς τὸν πόδα διαρθρωσιν ἐξίσχει τοῦ δέρματος,
οὕθ’ ὁ καρπὸς ἐν τῇ πρὸς τὸν πῆχυν, ἀλλ’ ἡ κνήμη μὲν ἐπὶ τοῦ σκέλους, ὁ πῆχυς δὲ ἐπὶ τῆς
χειρός. εἰκότως οὖν ἐξαρθρεῖν ταῦτα καὶ ὀλισθαίνειν εἶπεν, ὡς ἂν ἔξω τῶν διαρθρώσεων
γιγνόμενα. νῦν γοῦν τὴν κνήμην ἐν τῇ πρὸς τῶν σφυρῶν διαρθρώσει φησὶν ἐξίσχειν ἐνίστε,
ποτὲ μὲν ἔξω τῆς διαρθρώσεως, ποτὲ δ’ εἴσω, καίτοι κατὰ τὴν ἐξῆς ῥῆσιν οὐ τὴν κνήμην, ἀλλὰ
τὸν μηρὸν ἐξίσχειν λέγων εἰκότως, ἐν μὲν τῇ κατὰ γόνυ διαρθρώσει ποτὲ μὲν ἡ κνήμη
φαίνεται, ποτὲ δὲ ὁ μηρὸς ἐξίσχειν. ἐν δὲ τῇ κατὰ τὸν πόδα διὰ παντὸς ἡ κνήμη, ὥσπερ γε κὰν
τῇ κατὰ τὸν καρπὸν ὁ πῆχυς. τὰ δ’ ἄλλα τῆς ῥήσεως δηλα τοῖς μεμνημένοις τῶν ἔμπροσθεν
εἰρημένων. — — — κθ’. ^[15]

18a 709 Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν ἀγκῶνα ἄρθρων καὶ περὶ τῶν τοῦ πήχεος καὶ
βραχίονος, ἃ γὰρ ἂν τούτων ἐξαρθρήσαντα ἐξίσχει, ἔλκος ποιησάμενα πάντα, ἢ ἐμβληθῇ,
θάνατον φέρει, μὴ ἐμβληθέντα δὲ ἐλπίδα σωτηρίας. χῶλωσις δὲ τοῖσι περιγενομένοισι.
θανατωδέστερα δὲ τοῖσιν ἐμβαλλομένοισιν ἐστὶ τὰ ἀνωτέρω τῶν ἄρθρων· ἀτὰρ καὶ τοῖσιν
ἐμβαλλομένοισι κινδυνωδέστερα αὐτὰ ταῦτα. εἰ δέ τι τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἐξαρθρήσαντα
ἔλκος ποιήσαντα ἐξίσχοι, ταῦτα δὲ τι καὶ ἐμβαλλόμενα ταχυθανατώτατα ἔη καὶ μὴ
ἐμβαλλόμενα κινδυνωδέστερα. ἡτρεῖ δὲ ἡδὴ εἴρηται, οἷα τις ἐμοὶ δοκεῖ ἐπιτηδειοτάτη εἶναι·
ὅσοις δὲ ἄρθρα δακτύλων ἢ ποδὸς ἢ χειρὸς ἐξαρθρήσαντα ἔλκος ποιήσαντα ἐξέσχε, μὴ
κατεηγότος τοῦ ὁστέου, ἀλλὰ κατ’ αὐτὴν τὴν ξύμφυσιν ἀποσπασθέντος, τούτοιςιν εἰ
ἐμβληθέντα ἐμμένει, ἐνὶ μέντοι κίνδυνος σπασμοῦ, ἢ μὴ χρηστῶς ἡτρεύονται, ὅμως δὲ τι
ἄξιον ἐμβάλλειν, προειπόντα ὅτι φυλακῆς πολλῆς καὶ μελέτης δέεται· ἐμβάλλειν μέντοι
ῥήϊστον καὶ δυνατώτατον καὶ τεχνικώτατον ἐστὶ τῷ μοχλίσκῳ, ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται ἐν
τοῖσι κατεαγνυμένοις καὶ ἐξίσχουσιν ὁστέοιςιν, ἔπειτα ἀτρεμέειν ὡς μάλιστα χρὴ καὶ
κατακεῖσθαι καὶ ὀλιγοσιτέειν. ^[5]

18a 710 ἄμεινον δὲ καὶ φαρμακεῦσαι ἄνω κούφῳ τινὶ φαρμάκῳ. — — — Εἰκότως εἶπεν ἄρθρων ἐνταῦθα
κατὰ πληθος, ὥσπερ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ γόνυ. περὶ μέντοι τοῦ περὶ τὸν καρπὸν τε καὶ τὸ σφυρὸν
διερχόμενος, οὐκ εἶπεν ἄρθρα πληθυντικῶς. ὅτι δὲ ἄρθρα πλείω κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον εἰσὶν,
ὑπὲρ οὗ νῦν ὁ λόγος αὐτῷ πρόκειται, διὰ τοῦ τρίτου τῶν εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν ὑπομνημάτων
ἐδήλωσε. τὸν αὐτὸν λόγον εἶναί φησι τὸν νῦν ἐνεστώτα τῷ προειρημένῳ περὶ τῆς κατὰ γόνυ
διαρθρώσεως· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖ ποτὲ μὲν ἡ κνήμη, ποτὲ δὲ ὁ μηρὸς ἐξίσχειν ἐλέχθη, κατὰ τὸν
αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν ἐνίστε μὲν ὁ πῆχυς, ἐνίστε δὲ ὁ βραχίων εἰς τὴν τοιαύτην ἔρχεται
διάθεσιν. ^[15]

18a 711 ἃ δ’ ἐφεξῆς λέγει τούτοις, ἅπαντ’ ἐστὶν εὐδηλα. — — — λ’. Τὸ δὲ ἔλκος ἡτρεῦειν ἢ ἐναίμοις
τοῖσιν ἐπιτέγκτοιςιν ἢ πολυοφθάλμοιςιν ἢ οἷσιν ἐν κεφαλῇ ὁστέα κατεηγότα ἡτρεύεται,
κατάψυχρον δὲ κάρτα μηδὲν προσφέρειν. ἥκιστα μὲν οὖν τὰ πρῶτα ἄρθρα κινδυνώδεα ἐστὶ, τὰ
δὲ ἔτι ἄνω κινδυνωδέστερα. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ αὐθημερὸν ἢ τῇ ὑστεραίῃ, τριταίῳ δὲ ἢ
τεταρταίῳ ἥκιστα. τεταρταῖα γὰρ ἐόντα ἐπισημαίνει τῇσι παλιγκοτίῃσι μάλιστα. οἷσιν ἂν οὖν
μὴ αὐτίκα γένηται ἐμβάλλειν, ὑπερβαίνειν χρὴ ταύτας τὰς εἰρημένας ἡμέρας· ὅ τι γὰρ ἂν εἴσω
δέκα ἡμερῶν ἐμβάλλῃ, πᾶν καταληπτόν. ἢν δ’ ἄρα ἐμβεβλημένῳ σπασμὸς ἐπιγένηται,
ἐμβάλλειν τὸ ἄρθρον δεῖ ταχὺ καὶ θερμῷ τέγγειν ὡς πλειστάκις. — — — Τίνα μὲν ἐστὶν ἔναιμα
ἐπίτεγκτα πρόσθεν εἴρηται. ^[15]

- 18a 712 τῆς βοτάνης δὲ τῆς πολυοφθάλμου καλουμένης, ἣτις καὶ βοὸς ὀφθαλμὸς ὀνομάζεται, τῷ φύλλῳ χρῆσθαι κελεύει παραπλησίως, ὥς ἔμπροσθεν ἐχρήτο τῷ τοῦ βηχίου, τὴν αὐτὴν ἔχοντι καὶ τούτῳ δύναμιν. μέμνηται δὲ ταύτης τῆς βοτάνης καὶ Διοκλῆς ἐν τῷ περὶ λαχάνων. τὸ μέντοι κεφάλαιον ὅλης τῆς θεραπείας φησὶ χρῆναι ποιεῖσθαι τοιοῦτον, οἷον κάπὶ τῶν τῆς κεφαλῆς καταγμάτων ἐδήλωσεν. ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ καὶ ἡμῖν ἐδείχθη ξηραντικώτερος ὁ τρόπος εἶναι τῆς θεραπείας ἐκείνης, ἥς κατὰ τὸ περὶ ἐλκῶν βιβλίον ἐποίησατο καὶ μάλιστα τῆς κατὰ ἄρθρα. — — — λα'. Κεκάμφθαι δὲ μᾶλλον ἢ ἐκτετάσθαι πᾶν τὸ σῶμα χρή. προσδέχεσθαι μέντοι κατὰ τοὺς δακτύλους τὰ ἄρθρα τὰ ἐμβαλλόμενα ἀποστατικά ἔσεσθαι· τὰ γὰρ πλεῖστα οὕτω γίνεται, ἣν καὶ ὀτιοῦν φλεγμονῆς ὑπογένηται, ὥς εἰ μὴ δι' ἀμαθίην τῶν δημοτέων ἐν αἰτίῃ ἔμελλεν ὁ ἰητρὸς ἔσεσθαι, οὐδὲν ἂν πάντως οὐδ' ἐμβάλλειν ἔδει. ^[15]
- 18a 713 τὰ μὲν οὖν κατὰ τὰ ἄρθρα ὅστέα ἐξίσχοντα ἐμβαλλόμενα οὕτω κινδυνώδεά ἐστιν ὥς εἴρηται. — — — Οὐ ταυτόν ἐστιν ἐκτετάσθαι τε λέγειν καὶ ἐκτείνεσθαι, καθάπερ οὐδὲ κεκάμφθαι καὶ κάμπτεσθαι· ἐκτετάσθαι μὲν γάρ τις εἰπὼν τὸ κῶλον ἐν αὐτοῦ σχῆμα μόνον δηλοῖ τὸ κατ' εὐθυωρίαν οὐκ ἔχον τε τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον· κεκάμφθαι δὲ εἰπὼν πάντα τὰ μετὰ τὴν ἔκτασιν σχήματα σημαίνει μᾶλλον καὶ ἥττον ἀλλήλων διαφέροντα μέχρι τῆς ἐσχάτης καμπῆς τὸ δὲ γε ἐκτείνεσθαι καὶ κάμπτεσθαι τῶν κινήσεων αὐτῶν ἐστὶ δηλωτικὸν ἐν τοῖς μετασχηματιζομένοις κώλοις γινόμενον. τὸ μὲν ἐκτείνεσθαι κατὰ τοῦ μεταξὺ τῆς τε ἐσχάτης καμπῆς καὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτάσεως. τὸ κάμπτεσθαι δ' ἔμπαλιν ἄχρι τῆς ἄκρας ἐκτάσεως, ἄχρι τῆς τελευταίας καμπῆς. νῦν οὖν ὁ Ἱπποκράτης εἰπὼν κεκάμφθαι μᾶλλον ἢ ἄχρι τῆς τελευταίας καμπῆς, τὸ κατ' εὐθυωρίαν μόνον παραιτεῖται· διὰ δὲ τοῦ κεκάμφθαι πάντα τὰ μετὰ τὴν τε καὶ τῆς ἐσχάτης καμπῆς, ἐν οἷς αἰεὶ τὸ προσφορώτερον αἰρεῖσθαι προσήκει, ποτὲ μὲν ἐλάχιστον ἀποχωροῦντα τῆς ἄκρας ἐκτάσεώς πως, ἔστιν ὅτε καὶ πλέον. ^[15]
- 18a 714 ὁπότεν δὲ χρῆ τούτων ἐκάτερον πράττειν, ἐκ τῶν προειρημένων δυνήσῃ στοχάζεσθαι. — — — λβ'. Ὅσα δὲ κατὰ τὰ ἄρθρα τὰ κατὰ τοὺς δακτύλους ἀποκόπτεται τελείως, ταῦτα ἀσινέα τὰ πλεῖστά ἐστιν, ἣν μὴ τις ἐν αὐτῇ τῇ τρώσει λειποθυμήσας βλαβεῖη. — — — Περὶ τῶν ἀποκοπτομένων ὁστῶν ἐντεῦθεν ἄρχεται διδάσκειν σαφῶς ἅπαντα διεξιὼν, ὥς μὴ δεῖσθαι τῆς παρ' ἡμῶν ἐξηγήσεως, ἀλλ' ἄρκεῖ τοσοῦτόν μοι προειπεῖν, ὥς ἀκολουθήσεις σχεδὸν ἅπασιν οἷς λέγει, σκοποὺν ἔχων ὅνπερ κάπὶ τῶν ἐξισχόντων ἁρθρῶν, ἃ καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἐκβυρσώματα. κατὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῶν ἁρθρῶν καὶ τὸ τοῦ κινδύνου μέγεθος, ὥσπερ ἐπ' ἐκείνων τονῦν, οὕτως ἐπὶ τῶν ἀποκοπτομένων ὁστῶν εἴωθε γίνεσθαι. ^[15]
- 18a 715 προσθήσω δὲ καὶ τῶν ἀσαφές τι δοκούντων ἔχειν ἐξήγησιν. — — — λγ'. Καὶ ἰητρεῖη φαύλη ἀρκέσει τῶν τοιούτων ἐλκῶν· ἀτὰρ καὶ ὅσα μὴ κατὰ τὰ ἄρθρα, ἀλλὰ κατ' ἄλλην τινὰ ἵξιν τῶν ὁστέων ἀποκόπτεται, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστὶ καὶ ἔτι εὐαλθέστερα τῶν ἐτέρων, καὶ ὅσα κατὰ τοὺς δακτύλους ὅστέα κατεαγότα ἐξίσχει μὴ κατὰ τὸ ἄρθρον, καὶ ταῦτα ἀσινέα ἐστὶν ἐμβαλλόμενα. ἀποκόψεις δὲ τέλειαι ὁστέων καὶ κατὰ τὰ ἄρθρα καὶ ἐν ποδὶ καὶ ἐν χειρὶ καὶ ἐν κνήμῃ τοῖσι παρὰ τὰ σφυρὰ καὶ ἐν πήχεϊ τοῖσι κατὰ τοὺς καρπούς, τοῖσι πλείστοις ἀποκοπτομένοις ἀσινέα γίνεται, ὅσα ἂν μὴ αὐτίκα λειποθυμῇ ἀνατρέψῃ ἢ τεταρταίοις ἐοῦσι πυρετὸς ξυνεχὴς ἐπιγένῃται. ἀποσφακελίσαις μέντοι σαρκῶν καὶ ἐν τρώμασιν αἰμορρόοις γενομένοις ἢ ἀποσφίγξουσιν ἰσχυραῖς καὶ ἐν ὁστέων κατῆγμασι γενομένοις, πιεσθεῖσι μᾶλλον τοῦ καιροῦ, καὶ ἐν ἄλλοις δεσμοῖς βιαίοις ἀποληφθέντα ἀποπίπτει πολλοῖσι, καὶ οἱ πολλοὶ περιγίνονται τῶν τοιούτων καὶ οἷσι μηροῦ μέρος τι ἀποπίπτει καὶ τῶν σαρκῶν καὶ τοῦ ὁστέου καὶ οἷσι βραχίονος. ^[5]
- 18a 716 ἥσσαν δὲ πήχεός τε καὶ κνήμης ἀποπεσούσης καὶ ἔτι εὐφόρως περιγίνονται. οἷσι μὲν οὖν κατεαγόντων ὁστέων ἀποσφακελίσαις αὐτίκα ἐγένοντο καὶ μελασμοὶ, τούτοις μὲν ταχεῖαι περιρρήξεις γίνονται τοῦ σώματος καὶ τὰ ὑποπίπτοντα ταχέως ἀποπίπτει ἤδη τῶν ὁστέων

προενδεδωκότων· οἷσι δὲ ὑγιέων ἐόντων τῶν ὀστέων οἱ μελασμοὶ γίνονται αἱ μὲν σάρκες ταχέως θνήσκουσι καὶ τούτοισι. τὰ δὲ ὀστέα βραδέως ἀφίστανται, ἥ ἂν τὰ ὅρια τοῦ μελασμοῦ γένηται καὶ ἡ ψίλωσις τοῦ ὀστέου. — — — Λέλεκται δὲ πολλάκις ἤδη φαύλην ὀνομάζειν ἱατρειάν τὴν ἀντικειμένην τῇ ἀκριβεῖ. — — — λδ'. ^[15]

18a 717 Χρὴ δὲ ὅσα ἂν κατωτέρω τοῦ σώματος τῶν ὀρίων τοῦ μελασμοῦ ἔῃ, ταῦτα ὅταν ἤδη πάμπαν τεθνήκῃ καὶ ἀνάλγεια ἦ, ἀφαιρέειν κατὰ τὸ ἄρθρον προμυθεόμενον ὅπως μὴ τετρώσῃς· ἦν γὰρ ὁδυνηθῇ ἀποταμνόμενος καὶ μήπω κηρήσῃ τὸ σῶμα τεθνεὸς ταύτῃ ἢ ἀποτέμενεται, κάρτα κίνδυνος ὑπὸ τῆς ὀδύνης λειποθυμῆσαι. αἱ δὲ τοιαῦται λειποθυμῖαι πολλοὺς παραχρῆμα ἤδη ἀπώλεσαν. μηροῦ μὲν οὖν ὀστέον ψιλωθὲν ἐκ τοιοῦτου τρόπου ὀγδοηκοσταῖον εἶδον ἀποστάν. ἡ μέντοι κνήμη τοῦτῳ τῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὸ γόνυ ἀφηρέθη εἰκοσταίῃ, ἐδόκεε δέ μοι καὶ ἐγγυτέρω. οὐ γὰρ ἅμα, ἀλλ' ἐπὶ τὸ προμηθέστερον ἔδοξέ μοι τι ποιέειν· κνήμης δὲ ὀστέα ἐκ τοιοῦτου μελασμοῦ μάλα κατὰ μέσῃν τὴν κνήμην ἐόντα, ἐξηκοσταῖά μοι ἀπέπεσεν, ὅσα ἐψιλώθη αὐτῶν. διενέγκοι μὲν γὰρ ἂν τι καὶ ἱητρεῖι ἱητρείης ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ βραδύτερον τὰ ὀστέα ψιλούμενα ἀποπίπτειν. διενέγκοι δ' ἂν τι καὶ πίεξις πῆξις καὶ ἐπὶ τὸ ἰσχυρότερόν τε καὶ ἀσθενέστερον καὶ ἐς τὸ θᾶσσόν τε καὶ βραδύτερον ἀπομελανθέντα ἀποθανεῖν τὰ νεῦρα καὶ τὰς σάρκας καὶ τὰς ἀρτηρίας καὶ τὰς φλέβας. ^[15]

18a 718 ἐπεὶ ὅσα μὴ ἰσχυρῶς ἀποληφθέντα θνήσκει, ἔνια τῶν τοιούτων οὐκ ἀφικνέεται ἐς ὀστέων ψιλώματα, ἀλλ' ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει, ἔνια δὲ οὐδὲ ἐς νεύρων ψιλώματα ἀφικνεῖται, ἀλλ' ἐπιπολαιότερα ἐκπίπτει, διὰ γ' οὖν ταύτας τὰς προφάσιας οὐκ ἔστιν ἐν ὀνόματι ἀριθμοῦ τῷ χρόνῳ θέσθαι, ἐν ὁκόσῳ ἕκαστα τούτων κρίνεται. — — — Προειρηκῶς ὅτι μελαινόμενων καὶ φθειρομένων τῶν περικειμένων τοῖς ὀστοῖς σαρκῶν ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τοῖς γυμνωθεῖσιν αὐτῶν ὀστοῖς τῷ χρόνῳ ταῦτόν συμβῆναι καὶ διὰ τοῦτο κελεύσας ἀποκόπτειν αὐτὰ, νῦν συμβουλεύει τὴν ἀφαίρεσιν ποιεῖσθαι, μὴ ψάοντα τῶν ὑγιῶν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ὀδύνην ὁ κάμνων λειποθυμήσας ἰσχυρῶς δυσανακόμιστος γένηται. κατ' ἄρθρον δὲ μᾶλλον, εἰ οἷόν τε, ποιεῖσθαι κελεύει τὴν ἀφαίρεσιν ἔνεκα τοῦ τάχους. ἐν μέσοις γὰρ τοῖς κώλοις χρόνος τρίβεται τῶν ὀστέων ἐκκοπτομένων, ἐπὶ δὲ τῶν ἄρθρων ἄνευ τοῦ ψαῦσαι τῶν ὀστέων, ἀποκόπτεται τὸ πεπονθὸς μέρος τοῦ κώλου. — — — λε'. ^[20]

18a 719 Προσδέχεσθαι δὲ μάλα χρὴ τοιαῦτα ἰήματα. ἐπιδέειν γὰρ φοβερώτερά ἐστιν ἢ τινι ἱητρεύειν καὶ ἱητρεῖι πραεῖι ἀρκέει πᾶσι τοιούτοις· αὐτὰ γὰρ ἑωυτὰ κρίνει μόνον· τῆς τε διαίτης ἐπιμελέεσθαι χρὴ ὥς κατὰ δύναμιν ἀπύρετος ἔῃ. — — — Οὐ μόνον τῶν καμνόντων ἀεὶ φαίνεται κηδόμενος ὁ Ἱπποκράτης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱατρῶν ὥς ἀνέγκλητοι μὲν ἀεὶ παρὰ τοῖς κάμνουσιν ὦσιν, εὐδοκιμῶσι δὲ τὰ πλεῖστα. διὰ τοῦτ' οὖν ἐπισημαίνεται τε καὶ διορίζεται τὰ κατὰ φαντασίαν μεγάλα πάθη τῶν κατὰ δύναμιν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ δύναμιν ἰσχυρῶν, οὐ μὴν φαινομένων γε τοιούτων, ἀποδιδράσκειν κελεύει. προῖεσθαι δὲ τὰ κατὰ φαντασίαν μεγάλα, καθάπερ καὶ ταυτὶ τὰ νῦν περὶ ὧν ὁ λόγος. ὅταν γὰρ ἀκριβῶς τι νεκρωθῇ μέρος, οὐκέτι συμπάθειαν ἰσχυρὰν ἄγει τὰ πλησιάζοντα. ταῦτ' οὖν ἂν ἀποκόψῃς, τὸν ἐν τῇ χειρουργίᾳ τῆς λειποθυμίας φυλαζάμενος κίνδυνον οὐκέτι οὐδὲν ἀκολουθήσει δυσχερές. ^[15]

18a 720 — — — λστ'. Καὶ ἐν σχήμασι δικαίοισιν εὐθετίζειν τὸ σῶμα. δίκαια δὲ καὶ ταῦτα μὴδὲ μετεωροποιέειν, μὴδὲ ἐς τὸ κάτω ῥέπειν. ἀλλὰ μᾶλλον ἐς τὸ ἄνω ποτὶ καὶ ἔστ' ἂν τελείως περιρῥαγῇ· αἱμορραγιέων γὰρ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κίνδυνος· διὰ τοῦτο γοῦν οὐ χρὴ κατάρροπα ποιέειν τὰ τραύματα, ἀλλὰ τάναντία. — — — Πολλάκις ἤδη μοι λέλεκται τὸ δίκαιον ἐπὶ τοῦ κατὰ δύναμιν ἴσου λέγειν ὁ Ἱπποκράτης. ἔστι δὲ τοῦτο ταῦτό τῳ κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστου. τοιοῦτο δέ τι καὶ τὴν δικαιοσύνην ἴσμεν οὔσαν. ὅσον μὲν οὖν ἐπὶ τοῖς μυσὶ δίκαιον σχῆμά ἐστιν, ἐν ᾧ μὴδετέρως τείνονται, μήθ' οἱ κάμπτοντες μήθ' οἱ ἐκτείνοντες τὸ κῶλον· ὅσον δ' ἐπὶ

τὸ κάταντες ἢ ἄναντες ἀποθέσθαι τὸ μόριον, ἴσον μὲν ἂν τῷ δόξειε τὸ μέσον ἀναρρόπου τε καὶ καταρρόπου, τουτέστι τὸ κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐκτεταμένον ἀκριβῶς εἶναι δίκαιον. ^[15]

18a 721

καὶ ὅταν γε μηδεὶς ἢ κίνδυνος αἰμορραγίας, ἐὰν εὐφορώτερον ἢ τοῦτο τῷ κάμνοντι, προαιρετέον αὐτό· καὶ λέλεκταί γε περὶ τούτου μικρὸν ἔμπροσθεν, ἥνίκα περὶ τῶν ἐκβυρσωμένων ὁ λόγος ἦν. νυνὶ δ' ἐπὶ τῶν ἀποκοπτομένων ὁσῶν, ὥσπερ ἐπὶ τῇ χειρουργίᾳ κίνδυνος, ὡς ἂν ἀλγήσαντα σφοδρῶς τὸν κάμνοντα λειποθυμῆσαι. οὕτως μετὰ τὴν χειρουργίαν ἕτερος εἰς κίνδυνός ἐστιν ὁ τῆς αἰμορραγίας, ὅταν ἀποπέσῃ τὰ σεσηπότα μόρια τοῦ σώματος εἰωθῶς γίνεσθαι. πρόδηλον δ' ὅτι τὸ κατάρροπον σχῆμα πρὸς αἰμορραγίας ἐστὶν ἐτοιμότατον καὶ ὅσον ἐπὶ τὸ φυγεῖν ἀκριβῶς τε ἅμα καὶ ἀσφαλῶς τὸν ἐκ τῆς αἰμορραγίας κίνδυνον, ἔχρην ἀνάρροπον ἀποσχηματίζειν τὸ ἀποκεκομμένον κῶλον, ἀλλ' ἐπὶ τοῦτ' ἐπώδυνον τὸ σχῆμα, διὰ τοῦτ' ἀνάρροπον αὐτὸ μετρίως σχηματίζομεν. εὐδὴλον δ' ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ῥῆσιν αὐξῆσαι βουλόμενος τὸν λόγον ἐχρήσατο τῇ ποτὶ φωνῇ, ὡς εἰ καὶ οὕτως εἶπε, μηδὲν μετέωρον ποιεῖν μηδὲ ἐς τὸ κάτω ῥέπον, ἀλλὰ μᾶλλον ἄνω καὶ μάλισθ' ὅταν τελέως περιρραγῇ τὰ σεσηπότα. ^[15]

18a 722

τῶν γὰρ αἰμορραγιῶν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κίνδυνος. — — λζ'. Ἐπεὶ ὅταν γε ὁ χρόνος ἐγγένηται πλείων καὶ καθαρὰ τὰ ἔλκεα γένηται, οὐκέτι ταῦτα τὰ σχήματα ἐπιτήδειά ἐστιν, ἀλλ' ἢ εὐθεῖα θέσις καὶ ἐνίοτε ἐπὶ τὸ κατάρροπον ῥέποντα· ἀνὰ χρόνον γὰρ ἐνίοισι τούτων ἀποστάσεις ὁστέου γίνονται καὶ ὑποδεσμίδων δέονται. — — Ὡσπερ ὁπότεν τὰς αἰμορραγίας ἐφυλάττετο τὴν εὐθεῖαν θέσιν τοῦ κώλου, καίτοι μέσῃν τε καὶ δικαίαν οὔσαν, ἐπὶ τὸ ἀνάρροπον ἦγεν εἰς τοσοῦτον ἄχρι τοῦ χωρὶς ὁδύνης τοῦ κάμνοντος ἀναταθῆναι τὸ κῶλον, οὕτως νῦν ἐνίοτε μετρίως κατάρροπον ἀξιοῖ σχηματίζεσθαι τὸ κῶλον ἕνεκα τῆς ἐκκρίσεως τῶν ἰχώρων. ὅπου γὰρ οὐθ' αἰμορραγίας ἐστὶ κίνδυνος οὔτε συμπαθείας οὔτε φλεγμονῆς, ἥδη ὄντα καθαρὰ τὰ ἔλκη μόνῃς ἐπουλώσεως χρήζει, περὶ παντός ἐστι ποιητέον, ὡς μήτε πῦον ὑφίσταται τότε μήτε ἰχώρ τις λεπτὸς, ἀλλ' ἀπορρέει πάντα. ^[15]

18a 723

κολπωθέντος μέντοι τινὸς αὐτόθι μέρους, εἴωθε γὰρ ἐνίοτε καὶ τοῦτο γίγνεσθαι, τῶν ἰχώρων ἀναβιβρωσκόντων ἐκεῖνα τὰ μόρια, ἃ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν ᾧ διὰ τὸν φόβον τῆς αἰμορραγίας ἀνάρροπον ἡγούμεθα σχῆμα, χρειᾶς ἔξομεν ὑποδεσμίδων αἷς προστελοῦμεν τὸν κόλπον. ἢ δ' ἐπίδεσις ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ κατὰ τὸν ἐναντίον γίνεται τρόπον ἀπάσαις ταῖς ἔμπροσθεν εἰρημέναις. ἐπ' ἐκείνων μὲν γὰρ ἐκ τῶν κάτω μερῶν ἀρχόμενοι τελευτῶμεν ἄνω. κατὰ δὲ τὰς νῦν προκειμένας διαθέσεις, ἐφ' ὧν ἐκκρίνεσθαι βουλόμεθα τὸ πῦον ἄνωθεν, ἀρχομένους ἐπὶ τὰ κάτω χρή νέμεσθαι παυομένους ἀνωτέρω βραχεῖ τοῦ κατὰ τὸν κόλπον στόματος, ἵν' ἐκ μὲν τοῦ πυθμένος αὐτοῦ πᾶν ἐκθλίβηται διὰ τῆς εἰρημένης ἐπιδέσεως, ἀνεωγμένου δὲ τοῦ στόματος εὐθέως ἐκρέῃ. — — λη'. ^[15]

18a 724

Προσδέχεσθαι δὲ χρή τοὺς τοιούτους ἀνὰ χρόνον ὑπὸ δυσεντερίης πιέζεσθαι· καὶ γὰρ ἐπὶ τοῖς μελαινομένοισι τοῖσι πλείστοισι ἐπιγίνεται δυσεντερίη καὶ ἐπὶ τῇσιν αἰμορραγίῃσιν ἐξ ἑλκῶν. ἐπιγίνεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κεκριμένων ἤδη καὶ τῶν μελασμῶν καὶ τῆς αἰμορραγίης. — — Τὴν τῆς δυσεντερίης προσηγορίαν ἔοικεν ὁ Ἱπποκράτης οὐ κατὰ τῆς τῶν ἐντέρων ἐλκώσεως ἐπιφέρειν, ὡς οἱ πολλοὶ τῶν ἱατρῶν, ἀλλὰ κατὰ τῆς αἱματώδους ἐκκρίσεως διὰ τῶν ἐντέρων γιγνομένης, ὥστε καὶ ὅταν ἀρρώστιά τοῦ ἥπατος αἱματώδη διαχωρῇται καὶ τότε ὀνομάζεσθαι δυσεντερίαν τὸ πάθος, ὅπερ καὶ φαίνεται γιγνόμενόν τε καὶ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ἱατρῶν. καὶ πολλοὺς ἴστε τῶν οὕτω πεπονθότων ἀπολλυμένους ἀγνοίᾳ τῶν θεραπευόντων. ἐπεὶ δ' ἐνίοτε διὰ τὴν τῶν ἐξιόντων δριμύτητα συνεκκρίνηται τις ἅμα τοῖς διαχωρήμασι κατ' ἀρχάς, ἀμελῇ δὲ τοῦ χρόνου προϊόντος ἤδη καὶ τῶν ἐντέρων αὐτῶν ξύσματα διὰ τοῦ θεραπεύειν ὡς ἑλκῶσιν ἐντέρων μόνῃν, οἱ πολλοὶ τῶν ἱατρῶν ἀμελοῦντες τοῦ ἥπατος αἵτιοι θανάτου τοῖς κάμνουσιν ἐγένοντο. ^[15]

- 18a 725 νόσημα μὲν οὖν ἐστὶν ἢ τε τοῦ ἥπατος ἀρρώστια καὶ ἢ τῶν ἐντέρων ἔλκωσις. κοινὸν δὲ σύμπτωμά ἐστιν ἢ διὰ τῆς ἔδρας ἔκκρισις αἱματώδης οὐ κατὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας γιγνομένη· καὶ γὰρ διὰ πλῆθος αἵματος ἀναστομουμένων εἰς ἔντερα φλεβῶν αἱματώδη διαχωροῦσιν, ὡς εἶναι τὸ πάθημα παραπλήσιον αἱμορροΐσι, μόνῳ διαφέρον τῷ κατὰ μὲν τὴν ἔδραν ἐκείνας γίνεσθαι, κατὰ δὲ τὰς τῶν ἐντέρων ἑλίκας ἀναστομουῖσθαι τὰς φλέβας ἐπὶ τούτων ἢ καὶ κατὰ τὸ ἀπευθυμένον μὲν αὐτὸ, πόρῳ μέντοι τῆς ἔδρας ἄνω κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ πολλοὺς εἶδομεν τοῦτο πάσχοντας ὧν ἀπεκόπη τι κῶλον, ἀλλὰ καὶ ὅσοι κατέλυσαν ἀθρόως ἰσχυρὰ γυμνάσια κατὰ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον εἰθισμένα, τινὲς μὲν ἀθλήσαντες, ἔνιοι δὲ σκάπτοντες ἢ τοιοῦτόν τι φιλοπόνως ἐργαζόμενοι· ἐὰν γὰρ μὴ συγκαταλύσωσι τοῖς γυμνασίοις καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἐδωδῆς, ἦν ὅτ' ἐπόνουν ἐποιοῦντο, τινὲς μὲν ἐν τάχει πληθωρικοῖς ἀλίσκονται νοσήμασιν, ἔνιοι δὲ εὐτυχέστερον πράξαντες τῷ ὕφ' Ἱπποκράτους εἰρημένῳ συμπτώματι δυσεντερίας· οὕτω γὰρ ὠνόμασεν, ὡς ἔφην, τὴν διαχώρησιν τοῦ αἵματος. ^[15]
- 18a 726 ἐνίους δὲ ἤδη οἶδα τῇ διὰ ῥινῶν αἱμορραγίᾳ σωζομένους, ἄλλους δὲ ἀλίσκομένους χολέρα, καὶ γίνεται πᾶσιν αἷμα ἐκ περιόδου τοῦ πάμπαν, ἴσως ὡς ἔγγιστα τῷ χρόνῳ τὰ τοιαῦτα συμπτώματα. κακωθέντες γὰρ ἐπὶ ταῖς ἀθρόαις κενώσεσι καὶ καταψυχθέντες οὐ προσέχουσι τῇ μετὰ ταῦτα διαίτη. πάλιν δ' ἀφυλάκτως διαιτώμενοι πάλιν πλῆθος ἀθροίζουσιν ἴσον τῷ πρόσθεν ἐν ἴσῳ χρόνῳ. κοινήν οὖν αἰτίαν ἀπάντων τῶν οὕτω πασχόντων ἐροῦμεν εἶναι πληθώραν ἐκκενουμένην διὰ φλεβῶν ἀναστομώσεως ἢ κατὰ ῥίνας ἢ κατ' ἔδραν ἢ κατ' ἔντερα γιγνομένης. αὐτὴν δὲ τὴν πληθώραν ἀθροίζεσθαι τοῖς ἐσθίουσι μὲν, ὡς ἔμπροσθεν ἥσθιον δαψιλῶς, μὴ δαπανοῦσι δὲ τὸ ἐκ τῆς τροφῆς ἀθροιζόμενον αἷμα. τούτῳ τῷ λόγῳ κοινῷ πάντων ὄντι τῶν οὕτω πασχόντων ὑποπέπτωκε καὶ τὰ ὕφ' Ἱπποκράτους εἰρημένα. οἷς γὰρ ἀπεκόπη τι κῶλον ἢ πρότερον εἰς αὐτὸ παραγενομένη τροφή κατὰ τὰς φλέβας ἀθροιζομένη πλῆθος αἵματος ἐργάζεται. ^[15]
- 18a 727 συμβουλεύειν δὲ χρὴ τοῖς τοιούτοις ἅπασιν ἐλάττω τ' ἐσθίειν ἢ πρόσθεν, ὀλιγότροφά τε ταῦτα εἶναι καὶ συνεχῶς ὑπάγειν γαστέρα, γυμνάζεσθαι τε καθόσον ἂν δύναιντο καὶ τρίβεσθαι πλείω καὶ μὴ λούεσθαι μετὰ τροφήν, ἀλλὰ πρὸ τροφῆς πολλάκις. εἰ δὲ καὶ διαφορητικαῖς ὕδασιν ἔχοιεν χρῆσθαι, κάλλιστα οὕτω πράττειν. ταῦτα μὲν οὖν εἴρηταί μοι κατὰ τὸ πάρεργον οὐκ ὄντα πάρεργα. διὰ τί δὲ καὶ τῶν αἱμορραγησάντων ἰσχυρῶς ἐνίοις ἐπιγίνεται μετὰ τινα χρόνον ἢ τοιαύτη δυσεντερία, προσθεῖναι χρὴ τῷ λόγῳ· συμβαίνει δὲ καὶ τούτοις τοιοῦτον, ἐπὶ ταῖς σφοδραῖς αἱμορραγαῖς καταψύχεται τὸ σῶμα καὶ διὰ τοῦθ' ἦττον ἢ πρόσθεν ἐκκενοῦται διὰ τοῦ δέρματος. ὑπομένον δὲ ἐν τῷ σώματι τὸ μὴ κενούμενον αὐξάνει τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, ἐφ' ᾧ καθότι δέδεικται πρόσθεν αἶ τε χολέραι καὶ αἶ διὰ ῥινῶν αἱμορραγίαι καὶ αἱματώδεις δυσεντερίαι γίνονται· καὶ γὰρ οὕτως αὐτὰς ὀνομάζω ἕνεκα σαφοῦς διδασκαλίας. ἔπονται δ', ὡς ἔφην, αἷματος πλῆθει διὰ ῥώμην μᾶλλον οὐκ ἀρρώστIAN ἐπὶ τὴν ἔκκρισιν αὐτοῦ τῆς φύσεως ὀρμώσεως ἔμπαλιν ἢ ἐπὶ τῶν ἥπατικῶν ἔχει διαθέσεων. ^[15]
- 18a 728 ἐν ἐκείναις γὰρ ἀρρώστια τοῦ ἥπατος αἱματώδη δι' ἐντέρων ὑπέρχεται. ἐὰν μὲν ᾗτοι δι' αἱμορροΐδων ἢ διὰ τῶν εἰς ἔντερα καθηκουσῶν φλεβῶν ἢ διὰ τῶν εἰς τὰς ῥίνας ἢ φύσις ἰσχύση τὸ περιττὸν ἐκκρίναι, σὺν εὐτυχίᾳ τοῦ πληθωριῶντος ἢ κένωσις ἐγένετο· μὴ δεξαμένων δὲ τῶν ἐνταῦθα χωρίων τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἐπὶ θώρακα καὶ πνεύμονα ῥυέντος αὐτοῦ, χαλεπὸν ἤδη τὸ πάθημα. δυοῖν γὰρ θάτερον περιπλευμονίαις τε καὶ πλευρίτισιν ἢ ἀναγωγαῖς αἵματος οἱ τοιοῦτοι περιπίπτουσι. — — — λθ'. Καὶ ὀρμαῖα μὲν λαύρως καὶ ἰσχυρῶς, ἀτὰρ οὔτε πολυήμερος γίνεται οὔτε θανατώδης, οὔτε γὰρ μάλα ἀπόσιτοι γίνονται οἱ τοιοῦτοι οὔτε ἄλλως ξυμφέρει κενεαγγεῖν. — — — Οὐχ ὡς ἱστορίαν γράφων τῶν συμβαινόντων τοῖς οὕτω κάμνουσιν, ὥσπερ ὁ Θουκυδίδης, ἠνίκα διηγεῖται τὸν λοιμὸν, ἀλλ' ἕνεκα διορισμοῦ τῶν ἐφ' ἐτέραις αἰτίαις γιγνομένων δυσεντεριῶν, ταῦτα προσέθηκεν ὁ Ἱπποκράτης, ὥστ' εἰ μὴ καὶ τῆς προκειμένης

πραγματείας ἴδιός ἐστιν ὁ λόγος, οὐδὲν χειρόν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι παμπόλλων ἱατρῶν
ἀδυνατούντων διακρίναι τὰς διαθέσεις, ἐφ' αἷς ἐκκρίσεις αἵματος γίνονται. ^[5]

18a 729 νομίζουσι γοῦν ἔνιοι πάσας αὐτὰς ἐλκώσεσιν ἐντέρων ἔπεσθαι, μεγάλως σφαλλόμενοι. ἢ μὲν
οὖν ἀπὸ τῶν αἱμορροΐδων ἔκκρισις οὐδ' αὐτοὺς τοὺς κάμνοντας λανθάνει. τῶν δ' ἄνωθεν ἐπὶ
τὴν ἔδραν ἀφικνουμένων αἱματωδῶν ἔνια μὲν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἤκει, τινὰ δὲ προηγῆσά τοι
τοιοῦτον, εἰ ἐξαίφνης διαχωρήσειεν αἷμα πολὺ, γινώσκειν ἀναστόμωσιν ἀγγείου γεγενέναι
τῆς φύσεως τὸ βαρῦνον αὐτὴν ἀποκρινούσης. ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστὶ καὶ ἡ νῦν ὕφ'
Ἱπποκράτους εἰρημένη δυσεντερία λάβρως ὀρμάται καὶ ταχέως παύεται, μετὰ τοῦ μηδ'
ἀνορέκτους τοὺς κάμνοντας ἰσχυρῶς γίγνεσθαι, καθάπερ ὅταν ἥπατος ἀρρώστοῦντος ἐκκρίσεις
ἔπονται τοιαῦται. ^[15]

18a 730 σπανιώτερον μὲν οὖν ἥπατική διάθεσις ἀπὸ τοιαύτης ἄρχεται κενώσεως. ὥς τὸ πολὺ γὰρ οἶον
κρεῶν πλῦμα ἰχώρες αἵματος λεπτὸν ἐκκρίνονται κατ' ἀρχὰς αὐτοῖς, ἄρχεται μὲν οὖν ἐνίοτε
καὶ σὺν ἀθρόᾳ κενώσει τοῦ αἵματος, ὅταν ποτὲ συνέλθῃ πληθωρική διάθεσις ἀρρώστια τοῦ
σπλάγχνου. μετὰ δὲ τὴν ἀρχὴν ὁποτέρως ἂν γενομένη ἅμα τῷ καὶ ἀνορεκτεῖν ἐσχάτως αὐτοὺς
ἐκκρίνεται, ποτὲ μὲν αἷμα καθαρὸν οὐ πολὺ, ποτὲ δὲ καὶ μετὰ χολῆς ξανθῆς ἅμα ταῖς τῶν
ἐντέρων ἀποξυόμεναις πιμελαῖς, εἰτά που καὶ μετὰ ταῦτα καὶ οἶον τρυξ αἵματος, ἡνίκα δὴ
κακῶς ἔχει τὸ σπλάγχνον, παχύς. ἐπὶ δὲ ταῖς τοιαύταις ἐκκρίσεσι καὶ μάλισθ' ὅταν ἔχωσιν τι καὶ
χολῆς αὐτῶν τῶν ἐντέρων συνεκκρίνεται τὰ μόρια τὰ καλούμενα ζύσματα ἐπιπολῆς αὐτῶν
ἀποξυούσης τῆς δριμύτητος τῶν ἐντέρων διαχωρουμένων· ἐπὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων
λεπτοτάτης διαίτης ἐστὶ χρεῖα, τοῖς δὲ τὸ πλεονάζον ἐκκρίνουσιν αἷμα, βέλτιόν ἐστι διδόναι
τροφὴν σύμμετρον ἐρρώμενου τοῦ ἥπατος καὶ κρατεῖν αὐτῆς δυναμένου. ^[15]

18a 731 — — μ'. Μηροῦ δὲ ὀλίσθημα κατ' ἰσχίον ὧδε χρὴ ἐμβάλλειν, ἣν ἐς τὸ εἶσω μέρος ὠλισθήκη.
— — Κατεγνώκασιν Ἱπποκράτους ἐπεμβαλεῖν τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον, ὥς ἂν ἐκπίπτον αὐτίκα
πρῶτος μὲν Κτησίας ὁ Κνίδιος συγγενὴς αὐτοῦ· καὶ γὰρ αὐτὸς ἦν Ἀσκληπιάδης τὸ γένος, ἐφεξῆς
δὲ Κτησίου καὶ ἄλλοι τινές. διττῆς οὖν οὔσης κρίσεως ἀπάντων τῶν τοιούτων πραγμάτων τῆς
μὲν ἐτέρας, ὅταν αὐτόπτης τις γένηται τοῦ ζητουμένου, τῆς δ' ἐτέρας ὅταν ἐκ τῆς φύσεως
αὐτοῦ μὴ περιμένων μακρὰν πείραν ἐνδεικτικῶς ἀποφαίνηται τι, καὶ ἡμεῖς ἀμφοτέρας
ποιησόμεθα. τὸ μὲν οὖν τῆς φύσεως τοῦ πράγματος ἐστὶ τοιόνδε. κατὰ τὴν διάρθρωσιν ταύτην
ἰσχυρότατός ἐστι σύνδεσμος, στρογγύλος, ἐγκατακεκρυμμένος αὐτῇ, συνάπτων τὴν κορυφὴν
τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ τῷ βαθυτάτῳ τε καὶ κοιλοτάτῳ μέρει τῆς κοτύλης, ὥστε καὶ μὴ
τεθέαται τις τὸν κίνδυνον, ἀλλ' ἐκ ταύτης γε τῆς διηγέσεως ἀκόλουθον αὐτὸ νοῆσαι βραχὺν
εἶναι κατὰ μῆκος αὐτὸν, ὅπου ὁ μηρὸς ἐνστρέφεται ἀεὶ, καθάπερ ὁ Ἱπποκράτης εἶπεν· Ἰσχίῳ
ἐνστρέφεται. ^[6]

18a 732 μηδέποτ' ἐκτὸς ὑπερβαίνων τὴν ὀφρὺν τῆς κοτύλης ἀναγκαῖον ἐλάχιστον εἶναι τῷ μήκει τὸν
σύνδεσμον. οὗτος οὖν αὐτός ἐστιν ὁ κωλύων ἐκπίπτειν τὸν μηρὸν, ἄχρι περ ἂν ἔχη κατὰ φύσιν.
ἐγχωρεῖ δ' αὐτὸν οὐκ ἀπορράγέντα μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ὑγρότητα πολλὴν ἀθροισθεῖσαν ἐν τῇ
κοιλότητι παρὰ φύσιν ἔκτασιν τοσαύτην σχεῖν, ὥς ἐπιτρέψαι ποτὲ ἐκπεσεῖν τῆς κατὰ φύσιν
ἔδρας τὸν μηρὸν. εἰ μὲν οὖν ἀπορράγέντος τοῦ συνδέσμου τὸν μηρὸν ἐπεσεῖν συμβαίνει, κἂν
ἐμβληθῇ, παραχρῆμα εἶναι κατὰ χώραν οὐ δυνήσεται. καταντοῦς γὰρ οὔσης τῆς κοτύλης καὶ
μεγάλου βάρους αὐτῆς ἐκκεκραμένου τοῦ παντὸς σκέλους, ἐτοίμως αὖθις ὁ μηρὸς ἐκστήσεται
τῆς ἰδίας χώρας, ἥτις ἐν τῷ βαδίζειν ἐγχειρῆσαι βραχὺ θᾶττον ἢ ὑπερβῆναι τι τῶν ἐν ποσὶν, ὥς
εἴ γε τις ὀλίγην αὐτοῦ ποιοῖτο κίνησιν ἐφ' ὁμαλοῦ ἐδάφους, ἀεὶ ποτε δύναιτ' ἂν οὕτω μόνος
φυλάξαι τὴν κατὰ φύσιν θέσιν ἀλλ' ἔοικεν ἀδύνατον τοῦτο. ^[5]

18a 733

καὶ γὰρ εἰ μὴδὲν ἄλλο δυνάμενός γε πάντως ἐπαίρειν ἀναγκασθήσεται, ὥς ἐν ταῖς εἰς πτύελον ἐμβάσεσιν. οὕτως μὲν οὖν ἡ φύσις τοῦ πράγματος ἡμᾶς διδάσκει, μὴ δύνασθαι μεῖναι κατὰ χώραν τὸν μηρὸν ἐμβληθέντα τοῦ συνδέσμου διασπασθέντος· καὶ γὰρ αὖ κάκεῖνο προσθεῖς ἄν τις ἀληθεύοι, τῇ μὲν κατὰ τὸ γόνυ διαρθρώσει σύνδεσμοί τινές εἰσιν ἔξωθεν νευρώδεις, τῷ μηρῷ δὲ μόνῳ εἷς οὗτος οὐδενὸς ἔξωθεν ἄλλου τοιούτου σφίγγοντος τὴν διάρθρωσιν, οὔτε τῶν μυῶν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ παρὰ τούτων ὀλίγη τίς ἐστι βοήθεια πρὸς τὸ μὴ ῥαδίως ἐκπίπτειν τὰ ἄρθρα καὶ μάλισθ' ὅταν ὥσιν εὐτραφεῖς τε καὶ σύντονοι, καθάπερ οὔτε τοῖς γυμναστικοῖς καὶ τοῖς σφοδροτάτας ἴσχουσι κατὰ τὰ παλαίσματα πληγὰς τε καὶ πτώσεις καὶ τάσεις καὶ περιστροφὰς τῶν ἁρθρῶν οὐκ ἐκπίπτει τὰ κῶλα, διὰ τὸ πάντοθεν ἰσχυροῖς καὶ μεγάλοις σφίγγεσθαι μυσίν. ^[15]

18a 734 εἶπε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἱπποκράτης κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ βιβλίου καὶ τοῖς βουσί μάλιστα ἐκπίπτειν τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον, ὅταν ὥσι γέροντές τε καὶ λεπτοὶ διαρράγέντος τοῦ κατὰ τὸν μηρὸν συνδέσμου, μένειν οὐχ οἷόν τε τῷ ἄρθρῳ κατὰ χώραν, κὰν ἐμβληθῇ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν. ἐφεξῆς οὖν ἴδωμεν, εἰ δι' ὑγρότητα δαψιλῇ χαλασθεῖς ὁ σύνδεσμος ἐπιτρέψειεν ἐκπεσεῖν τῷ μηρῷ, κᾷπειτα ἐμβληθείη, τί συμβαίνειν εἰκός. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ κάνταῦθα πρόδηλον εἶναι, μενούσης μὲν αὐτῆς τῆς ὑγρότητος αὐθις ὡς αὐτὸς ἐκπέση, ξηρανθείσης δὲ τὴν κατὰ φύσιν ἀσφάλειαν ἀπολήψεσθαι. ὅτι δὲ δι' ὑγρότητα συμβαίνει τὸν μηρὸν ἔξαρθρον γίνεσθαι καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους μαθήσῃ γράφοντος ἐν ἀφορισμοῖς ὧδε· ὅσοις ὑπὸ ἰσχυάδος ἐνοχλουμένοις ἐξίσταται τὸ ἰσχίον καὶ πάλιν ἐμπίπτει, τούτοις μύξα ἐπιγίγνεται. μύξης οὖν ἄθροισμένης ἐν τῇ διαρθρώσει, τουτέστιν ὑγρῷ γλίσχρῳ διαβρεχόμενος ὁ σύνδεσμος χαλᾷται. διαφέρει δ' οὐδὲν εἴτε σύνδεσμον ὀνομάζειν αὐτὸν, εἴτε νεῦρον συνδετικόν. ^[15]

18a 735 ὅσοι γὰρ τῶν συνδέσμων εἰσὶ στρογγύλοι κατὰ νεύρων ιδέαν, ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀνατομικοῖς νεῦρα συνδετικὰ προσαγορεύειν αὐτούς· καὶ ἡμεῖς ἰασάμεθα δις ἤδη τοιαύτην ἔκπτωσιν μηροῦ καὶ οὐκέτι ἐξέπεσε τοῦ λοιποῦ χρόνου. προσήκει δὲ μέχρι πολλοῦ ζηραίνουσι φαρμάκοις περιλαμβάνειν τὴν διάρθρωσιν ἄχρις ἂν αὐτάρκως ξηρανθῇ τὸ συνδετικὸν νεῦρον, ὡς μηκέτι συνεπεκτείνεσθαι τῷ μηρῷ τὴν ὀφρὺν τῆς κοτύλης ὑπερβαίνοντι, κατέχειν δὲ ἔνδον αὐτὸν ἐν τῇ κατὰ φύσιν θέσει. ὅτι δ' ἐνίοτε μένει βληθεὶς μάρτυς ἀξιοπιστότατος ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἀνὴρ οὗθ' ἔνεκα δόγματος κατασκευῆς ψευδόμενος, ὡς ἂν οἱ πολλοὶ τῶν δογματικῶν ἐποίησαν, οὔτ' ἀγύμναστος περὶ τὴν τέχνην, ἀλλ' εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἱκανῶς τρίβων τῶν ἔργων τῆς ἰατρικῆς. ἀκούσωμεν δ' αὐτοῦ τῆς ῥήσεως, ἣν ἔγραψεν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς θεραπευτικῶν, αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἐχούσης. ὅσοι δὲ οἶονται μὴ μένειν μηρὸν ἐμβληθέντα διὰ τὸ μὴ διασπᾶσθαι τὸ συνέχον νεῦρον πρὸς τὴν κοτύλην τοῦ ἰσχίου τὸν μηρὸν, ἀγνοοῦσιν ἐν τῷ καθόλου τρόπῳ τὴν ἀπόφασιν ποιοῦμενοι. ^[15]

18a 736 οὐ γὰρ ἂν Ἱπποκράτης καὶ Διοκλῆς ἀνέγραψαν ἐμβολὰς, ἔτι δὲ Φιλότιμος, Εὐήνωρ, Νηλεὺς, Μόλπις, Νυμφόδωρος, ἄλλοι δὲ τινες. ἡμεῖς δ' ἐπὶ δύο παιδίων ἐκρατήσαμεν τῆς προθέσεως. πολλάκις τοί γε καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῶν τελείων ὀλισθαίνει πάλιν τὸ ἄρθρον. οὐκ ἐκ λόγου δὲ δεῖ τὸ πρᾶγμα κρίνειν, ἀλλ' ἐπειδὴ ποτε καὶ μένει, διαλαμβάνειν μὴ διὰ παντὸς ἀποσπασμὸν γίνεσθαι τοῦ νεύρου, ἀλλὰ καὶ ἀποχαλᾶσθαι καὶ συστρέφεσθαι πάλιν, ἐπειδὴν τοῦ ζητεῖν ἐστὶ χρήσιμον, ἀλλ' οὐ παντελῶς κοινόν. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ῥήσεως ὁ Ταραντῖνος τοῦτο προσέγραψε φυλάττων τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἐμπειρικὴν οὕσαν. ἔστι δ' αὐτῶν ἡ προαίρεσις ὅσα φανερώς ὥπται καὶ τὸ χρήσιμον ἤδη πρὸς τὴν τέχνην ἔχομεν ἐξ αὐτῶν εἰπεῖν, ἄχρηστον ἐπὶ τούτων εἶναι τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν Ἡρακλείδην ἄλλοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων γεγράφασιν ἐμβληθέντα μηρὸν ὑπ' αὐτῶν ἄχρι παντὸς μεμενηκέναι. — — — μα'. ^[15]

18a 737 Ἀγαθὴ μὲν ἦδε καὶ δικαίη καὶ κατὰ φύσιν ἡ ἐμβολὴ καὶ δὴ τι καὶ ἀγωνιστικὸν ἔχουσα ὅστις γε τοῖσι τοιούτοις ἦδεται κομψευόμενος. κρεμάσαι χρὴ τὸν ἄνθρωπον τῶν ποδῶν πρὸς

μεσόδμην δεσμῶ δυνατῶ, μαλθακῶ δὲ καὶ πλάτος ἔχοντι, τοὺς δὲ πόδας ἔχειν χρή, ὅσον τέσσαρας δακτύλους ἀπ' ἀλλήλων ἢ καὶ ἔλασσον· χρή δὲ καὶ ἐπάνωθεν τῶν ἐπιγουνίδων προσπεριβεβλῆσθαι πλατεῖ ἱμάντι καὶ μαλθακῶ ἀνατείνοντι ἐς τὴν μεσόδμην. — — — Τὸ χαριέντως τι πανουργεῖν εἰώθασιν οἱ Ἀττικοὶ κομψεύεσθαι λέγειν, ὅπερ καὶ νῦν σημαίνει παρὰ τῷ Ἱπποκράτει τὸ κομψευόμενος. καὶ γὰρ καὶ πρόσθεν εἶπεν ἐπὶ τῶν τῆς κλίμακος κατακλίσεων, ὡς ἐκχαυνοῦν τὸν πολὺν ὄχλον ἐπιτηδεύοντές τινες ἐπ' αὐτὴν ἤκουσιν, ἀλλ' ὅμως κάκεινῃν ἔγραψεν, ἐπεὶ καὶ καλῶς αὐτῇ χρωμένους ἑώρα τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἰατρούς. οὕτως οὖν καὶ νῦν ὡς ἂν τις κάλλιστα διὰ κλίμακος κατατείνας ἐμβάλλοι μηρὸν ἐβουλήθη διδάξαι. ἴσως δ' ἂν ποτε καὶ χρησαίμεθα αὐτῇ μὴ παρόντος τοῦ βάρου, περὶ οὗ μετὰ ταῦτα ἐρεῖ. ^[15]

18a 738 κελεύει τοιγαροῦν ἐπὶ κλίμακος τὸν θεραπευόμενον δῆσαντας ἱμᾶσιν κρεμάσαι τὴν κλίμακα πρὸς μεσόδμην ἀνατείναντας. οὕτως δὲ ὀνομάζεται τὸ μέγα ξύλον ἀπὸ τοῦ ἐτέρου τοίχου πρὸς τὸν ἕτερον διῆκον, ἐν τε τοῖς τῶν πανδοχείων οἴκοις τοῖς μεγάλοις ἐν οἷς ἰστᾶσι τὰ κτήνη καὶ κατ' ἀγρὸν ὁμοίως ἐν τοῖς γεωργικοῖς οἴκοις. βούλεται δὲ τοὺς μὲν πόδας ἄνω πρὸς τὴν μεσόδμην ἐστράφθαι, τοῦ κατατεινομένου δὲ τὴν κεφαλὴν οὐ πολὺ τῆς γῆς ἀπέχειν, ἄλλως τε δυνηθῆναι τὸν ἐμβάλλοντα τὸ ἄρθρον ὀρθὸν παρεστῶτα ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ χρῆσθαι πρὸς τὴν ἐμβολὴν, ὡς ἐφεξῆς διδάσκει. — — — μβ'. Τὸ δὲ σκέλος τὸ σιναρὸν τετάσθαι χρή, ὡς δύο δακτύλοισι μᾶλλον τοῦ ἐτέρου. ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τὴν κεφαλὴν ἀπεχέτω, ὡς δύο πήχεας ἢ ὀλίγῳ πλέον ἢ ἔλασσον. τὰς δὲ χεῖρας παρατεταμένας παρὰ τὰς πλευρὰς προσδεδεμένος ἔστω μαλθακῶ τινι. ^[15]

18a 739 πάντα δὲ ταῦτα ὑπτίῳ κατακειμένῳ κατασκευασθῆναι ὡς ὅτε ἐλάχιστον χρόνον κρεμάσθαι· ὅταν δὲ κρεμασθῇ ἄνδρα, χρή εὐπαίδευτον καὶ μὴ ἀσθενέα ἐνείραντα τὸν πῆχυν μεσηγὺ τῶν μηρῶν. — — — Τοὺς μὲν δεσμοὺς ὅπως προσήκει περιβαλεῖν οἷς εἶπε μέρεσι τοῦ σώματος, ἐδήλωσε σαφῶς. ἰσχυροτέρους μέντοι κελεύει καὶ μαλθακοὺς ἀνατείνοντας εἶναι τοὺς κατὰ τὸ πεπονθὸς σκέλος εἰκότως. ὅλη γὰρ ἡ κατάτασις ἔνεκα τῆς ἐκείνου θεραπείας γίνεται κατὰ τὸν κοινὸν ἀπάντων τῶν ἐμβαλλομένων λόγον. ἐπειδὴ γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ τῆς κοτύλης ἐκπεσοῦσα πρὸς τὴν ἐκτὸς χώραν ἦκεν ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα μυῶν ἀνασπασθεῖσα. προσήκει δὴπου πρότερον εἰς τὸ κάτω μέρος αὐτὴν ἀγαγεῖν ἅμα τῷ μηρῷ δηλονότι, κἄπειθ' οὕτως ἀπῶσαι πρὸς τὴν ἐκτὸς χώραν, εἴτα ἐπειδὴν κατ' εὐθὺ γένηται τῆς κοτύλης ἥτοι τοῖς μυσὶν ἐπιτρέψαι μόνοις τούντεῦθεν ἢ καὶ συνεπωθεῖν αὐτόν. εἴρηται δὲ ἤδη πολλάκις ὡς οἱ μύες ἅπαντες ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν κεφαλὰς ἀνασπᾶσθαι πεφύκασιν. ^[15]

18a 740 συνανασπῶσιν οὖν δηλονότι καὶ τὸν μηρὸν ἑαυτοῖς, ἀνασπώμενος δ' ἐμβήσεται τῇ κοτύλῃ τοῦ ἰσχίου κατὰ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. — — — μγ'. Εἴτα θέσθαι τὸν πῆχυν μεσηγὺ τοῦ περιναίου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ἐξεστηκυῖης, ἔπειτα συνάψαντα τὴν ἐτέρην χεῖρα πρὸς τὴν διηρημένην παραστάντα ὀρθὸν παρὰ τὸ σῶμα τοῦ κρεμαμένου ἐξαπίνης ἐκκρεμασθέντα, μετέωρον αἰωρηθῆναι ὡς ἰσορροπώτατον. αὕτη δὲ ἡ ἐμβολὴ παρέχεται πάντα ὅσα χρή κατὰ φύσιν. αὐτό τε γὰρ τὸ σῶμα κρεμάμενον τῷ ἑωυτοῦ βάρει κατάτασιν ποιέεται. ὃ τε ἐκκρεμασθεὶς ἅμα μὲν τῇ κατατάσει ἀναγκάζει ὑπεραιωρεῖσθαι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης, ἅμα δὲ τῷ ὁστέῳ τοῦ πήχεος ἀπομοχλεύειν καὶ ἀναγκάζειν εἰς τὴν ἀρχαίην φύσιν ὀλισθαίνειν. χρή δὲ παγκάλως μὲν τοῖσι δεσμοῖσιν ἐσκευάσθαι, φρονέοντα δὲ ὡς ἰσχυρότατον τὸν ἐξαιωρούμενον εἶναι. ὡς μὲν οὖν καὶ πρόσθεν εἴρηται, μέγα τὸ διαφέρον ἐστὶ τῶν φυσίων τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἐς τὸ εὐέμβλητα εἶναι καὶ δυσέμβλητα καὶ διότι μέγα διαφέρει, εἴρηται πρόσθεν ἐν τοῖς περὶ ὤμου. ^[15]

18a 741 — — — Πλιχάδα μὲν ὀνομάζειν εἴωθεν ἅπαν τὸ μεταξὺ τῶν βουβώνων ἐκατέρου σκέλους. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ πλιχάδι τὸ μέσον προσαγορεύει περίναιον, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἐκφύσεως αἰδοίου

καθήκει πρὸς τὴν ἔδραν. ἐν αὐτῷ δὲ καὶ τῆς κύστεως ὁ τράχηλος τέτακται· μεταξύ δὲ τούτου γε κατὰ τὸ μήκος ἐν τῇ πλιχάδι μέσῃ καὶ τῆς τοῦ μηροῦ κεφαλῆς ἀξιοὶ θέντα τὸν πῆχυν ἐπισυζεύξαντά τε τὴν ἑτέραν χεῖρα, καθότι σαφῶς αὐτὸς ἔγραψεν ἐκκρεμασθῆναι τὸν εἰς τὸ κάτω μέλλοντα τὴν κεφαλὴν ἐπισπάσαι τοῦ μηροῦ. γενήσεται δὲ οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ μοχλεία πρὸς τὴν εἰς τὸ ἔξω μετάστασιν τοῦ ἄρθρου, χάριν τοῦ κατ' εὐθὺ γετέσθαι τῆς κοτύλης τοῦ ἰσχίου τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ. — — — μδ'. ^[15]

18a 742 Ἐνίοισι γὰρ ὁ μηρὸς ἐμπίπτει ἀπ' οὐδεμιῆς παρασκευῆς, ἀλλ' ὀλίγης μὲν κατατάσιος, ὅσον τῇσι χερσὶ κατιθῆναι, βραχείης δὲ κιγκλίσιος. — — — Ὡσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀρρηνικῶς εἶπε κιγκλισμὸν, οὕτω νῦν κίγκλιν θηλυκῶς τὴν ἐπὶ βραχὺ γιγνομένην διακίνησιν. αὐτὸς γὰρ τὸ διακινήσαι ῥῆμα κατὰ τῆς βραχείας κινήσεως, ἥσπερ μέμνηκε γράφων ἐμβολὴν ἐξηθρηκυίας γένυος. — — — με'. Πολλοῖσι δὲ συγκάμψασι τὸ σκέλος κατὰ τὸ ἄρθρον ἐνέπεσεν ἡδὴ ἀμφίσφαλιν ποιησάμενον· ἀλλὰ γὰρ τὰ πολὺ πλείω οὐκ ἐνακούει τῆς τυχούσης παρασκευῆς. διὰ τοῦτο ἐπίστασθαι μὲν χρή τὰ κράτιστα περὶ ἐκάστου ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ, χρέεσθαι δὲ οἷσιν ἂν δόξῃ ἐκάστοτε. εἴρηνται μὲν οὖν τρόποι κατατασίων καὶ ἐν τοῖσιν ἔμπροσθεν γεγραμμένοις, ὥστε χρέεσθαι τούτων ὅστις ἂν παρατύχη. ^[15]

18a 743 δεῖ γὰρ ἀντικατατετάσθαι ἰσχυρῶς ἐπὶ θάτερα μὲν τοῦ σκέλεος, ἐπὶ θάτερα δὲ τοῦ σώματος. ἦν γὰρ εὖ καταταθῇ, υπεραιωρηθήσεται ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς ἀρχαίης ἔδρης· καὶ ἦν μὲν υπεραιωρηθῇ οὕτως, οὐδὲ κωλύσαι ἔτι ῥηῖδιον ἵζεσθαι αὐτὴν ἐς τὴν ἐσωτῆς ἔδρην, ὥστε ἡδὴ πᾶσα ἀρκέει μόχλευσίς τε καὶ κατόρθωσις. ἀλλὰ γὰρ ἐλλείπουσιν ἐν τῇ κατατάσει, διὰ τοῦτο ὅχλον πλείω παρέχει ἡ ἐμβολή. — — — Ἐν τῷ κάμπτειν τὸ σκέλος κατὰ βουβῶνα μετέωρος ὅλος ὁ μηρὸς γίνεται. κατὰ τὴν τοιαύτην γοῦν ἐνέργειαν ἡ ἐκπεπτωκυῖα κεφαλὴ τοῦ μηροῦ διακινηθεῖσα τὰ κατὰ περίσφαλιν εἴωθεν ἐκπίπτειν ἔστιν ὅτε. τὸ δὲ κατὰ περίσφαλιν ἔστιν ὅτε ποῖον τι δηλοῖ καὶ ἐπὶ τοῦ κατ' ὤμον ἄρθρου καὶ τὸ κατ' ἰσχίον ἐκπιπτόντων τε καὶ ἐκβαλλομένων γίνεται, διὰ τῶν ἔμπροσθεν αὐτὸς ἐδίδαξεν ἡνίκα διδάσκει ἐπὶ τούτων τῶν διαρθρώσεων μὴ δύνασθαι γενέσθαι παράρθρημα, καθάπερ ἐπ' ἀγκῶνος καὶ καρποῦ καὶ γόνατος καὶ σφυροῦ· διὰ γὰρ τὰς σφαιροειδεῖς μὲν εἶναι τὰς κεφαλὰς τῶν μηρῶν ὁστῶν, κυκλοτερῇ δὲ τὴν ὀφρὺν τῶν πρὸς αὐτὰς διαρθρουμένων κοιλοτήτων, οὐκ ἐνδέχεται μέρος μὲν τι τῶν κεφαλῶν ἐν ταῖς κοιλότησιν εἶναι· μέρος δὲ οὐκ εἶναι, καθάπερ οὐδ' ἐπὶ τῆς ὀφρύος ὀχεῖσθαι τῆς κοτύλης. ^[5]

18a 744 ἀλλ' εὐθέως ἀποκυλισμένης αὐτὰς ἢ εἴσω χωρεῖν ἢ ἔξω τῆς διαρθρώσεως. ἐπεὶ τοίνυν ἐλαχίστη ῥοπή τὴν ἐφ' ἐκάτερα φορὰν τῆς κεφαλῆς οἰακίζει περίσφαλιν ὠνόμασε τὸ γιγνόμενον. — — — μστ'. Χρή οὖν οὐ μόνον παρὰ τὸν πόδα τὰ δεσμὰ ἐξηρτῆσθαι, ἀλλὰ καὶ ἄνωθεν τοῦ γούνατος, ὅπως μὴ κατὰ τὸ τοῦ γούνατος ἄρθρον ἐν τῇ τανύσει ἢ ἐπίδεσις ἔῃ μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ τοῦ ἰσχίου ἄρθρον. οὕτω μὲν οὖν χρή τὴν κατάτασιν τὴν πρὸς τὸ τοῦ ποδὸς μέρος ἐσκευάσθαι· ἀτὰρ καὶ τὴν ἐπὶ θάτερα κατάτασιν μὴ μόνον ἐκ τῆς περὶ τὸ στήθος καὶ τὰς μασχάλας περιβολῆς ἀντιτείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἱμάντι μακρῷ, διπτύχῳ, ἰσχυρῷ, προσηνεῖ, παρὰ τὸν περίναιον βεβλημένῳ παρατεταμένῳ ἐπὶ μὲν τὰ ὀπισθεν παρὰ τὴν ράχιν, ἐπὶ δὲ τὰ ἔμπροσθεν παρὰ τὴν κληῖδα προσηρητημένῳ τὴν ἀρχὴν τὴν ἀντικατατείνουσιν οὕτω διαναγκάζεσθαι, τοῖσι μὲν ἔνθα διατεινομένοις, τοῖσι δὲ ἔνθα. ^[5]

18a 745 ὅπως δὲ ὁ ἱμᾶς ὁ παρὰ τὸν περίναιον μὴ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ μηροῦ παρατεταμένος ἔσται, ἀλλὰ μεσηγὺ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τοῦ περιναίου. ἐν δὲ τῇ κατατάσει κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐρείσας τὴν πυγμὴν ἐς τὸ ἔξω ὠθεέτω. ἦν δὲ μετεωρίζηται ἐλκόμενος, διέρσας τὴν χεῖρα καὶ ἐπισυνάξας τῇ ἑτέρῃ χειρὶ ἅμα μὲν συγκατατεινέτω, ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔξω συναναγκάζετω· ἄλλος δὲ τις τὸ παρὰ τὸ γόνυ τοῦ μηροῦ ἡσύχως ἐς τὸ εἴσω μέρος κατορθούτω. — — — Ἐκ τῶν ποδῶν

κρεμαμένου τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχοντος κάτω, πᾶσι τοῖς ἄρθροις διατείνεσθαι συμβαίνει, βουλόμεθα δὲ ἡμεῖς ἐν μόνον ἄρθρον τὸ κατὰ τοὺς βουβῶνας τοῦτο πάσχειν. ^[15]

18a 746 εἰκότως οὖν τοῦ γόνατος ἐπιβάλλειν κελεύει δεσμὰ τῶν μηρῶν τὴν τάσιν ἄνω ποιούμενα·
μόνοις γὰρ τοῖς κατὰ τὴν κνήμην, ἐὰν ἐπιτρέψωμεν ἀνέλκειν τὸ σκέλος οὐδὲν ἦττον, ἀλλὰ καὶ
μᾶλλον τῆς κατ' ἰσχίον διαρθρώσεως ἔκτασιν εἶναι συμβήσεται τὴν κατὰ γόνυ τοῖς τείνουσι
δεσμοῖς οὕσαν ἐγγυτέρω. — — — μζ'. Εἴρηται δὲ καὶ πρόσθεν ὅτι ἐπάξιον ὅστις ἐν πόλει
πολυανθρώπῳ ἱητρεύει ξύλον κεκτῆσθαι τετράγωνον, ὡς ἐξάπηχυ ἢ ὀλίγῳ μεῖζον, εὖρος δὲ ὡς
δίπηχυ, πάχος δὲ ἀρκέει σπιθαμιαῖον. — — — 'Εν τῷ περὶ ἀγμῶν εἰρήκει περὶ τοῦδε τοῦ
μηχανήματος, ὥστε κἀντεῦθεν ἐφέλκονται μαρτύριον ὧν λέγουσιν ἔνιοι περὶ τοῦ γεγράφθαι
μὲν ὑφ' Ἰπποκράτους ἐν βιβλίον ἐξ ἀρχῆς ἐπιγεγραμμένον κατ' ἱητρεῖον, ὕστερον δὲ εἰς δύο
τμηθῆναι διὰ τὸ μέγεθος ἐπιγραφῆναί τε ἕτερον μὲν πρότερον αὐτοῦ μέρος περὶ ἀγμῶν, τὸ δὲ
δεύτερον περὶ ἄρθρων. ^[15]

18a 747 ὁποῖον δέ τι βούλεται τὸ μηχανήμα τοῦτ' εἶναι δῆλόν ἐστι τοῖς τεθεαμένοις τὸ καλούμενον
Ἰπποκράτειον βάθρον· οὕτω γὰρ ἐκ πολλοῦ σύνηθες ὀνομάζειν αὐτὸ τοῖς ἰατροῖς ἐστίν. ἔχουσι
δὲ καὶ μιμήματα ταύτου μικρὰ οἱ πολλοὶ καὶ χρῶνται τῷ πλείῳ πάνυ πολὺ καὶ μόνον ἐστὶν
αὐταρκες εἰς ἐμβολὰς ἄρθρων. εἰ δ' ἄρα τις θέλει καὶ ἄλλοις χρῆσθαι, πρὸς μὲν τὰς ὁδοιπορίας
τὸ πολὺσπαστον καλούμενον ἐπιτήδειον, Ἀρχιμήδους δ' αὐτό φασιν εὕρημα εἶναι, πρὸς δὲ τὰς
ἐν πόλει χρεῖας στάσιμον μὲν ἄξιον λόγου τὸ τοῦ τέκτονος καλούμενόν ἐστιν ἢ τὸ τοῦ
Ἀνδρέου, ἐφεδράνον δὲ τουτὶ τὸ Ἰπποκράτους βάθρον, ὃ τινες τῶν νεωτέρων ἱατρῶν, ἐπειδὴ
ἐσκευάκασι ποικιλώτερον, ὥσπερ καὶ τὴν μηχανικὴν ἄμβην. ἐφεξῆς οὖν αὐτῷ γράφοντι τὴν
κατασκευὴν τοῦ ὀργάνου προσέχετε τὸν νοῦν ἐφαρμόζοντες ἃ λέγει τοῖς τεθεαμένοις, ἐφ' ὃ
τεθέασθε βάθρον. μόνη γὰρ δεῖξις σαφηνίζει τὰ τοιαῦτα, καθάπερ εἴρηται καὶ πρόσθεν. ^[15]

18a 748 ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀναγινωσκόντων παρ' ἐμοὶ τὸ βιβλίον ἐτοίμως ποιοῦμαι παρακειμένου τοῦ
ὀργάνου πολλάκις μὲν αὐτοῦ τοῦ μεγάλου, πολλάκις δὲ καὶ τῶν μιμημάτων αὐτοῦ τινος ἃ διὰ
ταύτην μόνην τὴν χρεῖαν κατασκευάζομεν, ἵνα ἔχωμεν δεικνύναι τοῖς ἀναγινώσκουσιν. οὐ
γὰρ δὴ δι' αὐτῶν ἐστὶν ἐμβαλεῖν ἄρθρον, ἀλλὰ νῦν γε τοῦτο μὲν ἀδύνατόν ἐστι πρᾶξαι. τὸ δ'
ἐξηγήσασθαι τι τῶν κατὰ τὴν λέξιν ἀσαφῶν δυνατόν, ὅπερ ἐν τε τοῖς ἔμπροσθεν ἐποίησα, καὶ
νῦν ἐν τοῖς ἐφεξῆς πράξω. — — — μη'. Ἐπεὶ κατὰ μῆκος μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν τομὴν ἔχειν
χρὴ ὡς μὴ ὑψηλοτέρη τοῦ καιροῦ ἢ μηχανήσις εἴη. — — — Τὸ μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐξ
ἀριστερῶν καὶ ἐκ δεξιῶν λέγει. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ προσθεῖναι κατὰ μῆκος, ἀλλὰ καὶ τὸ
παραμήκεα ταυτόν ἐστι. τὴν γὰρ ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς καὶ κάτωθεν τῶν ποδῶν τομὴν
ἐγκαρσίαν ἂν εἰρήκει μᾶλλον οὐ παραμήκη. ^[15]

18a 749 ὃ δὲ σύμπασα φράσις ἐρμηνεύει τοιόνδ' ἐστίν· οὐδὲν γὰρ χεῖρον αὐτὴν παραφράσαι σαφηνείας
ένεκεν. ἔπειτα κατὰ μῆκος μὲν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐντομὴν εἶναι χρὴ παραμήκη τοῦ ξύλου βάθος
ἔχουσαν σύμμετρον, ὡς πρὸς μοχλείαν, ὅπως μὴ ὑψηλότερα τοῦ προσήκοντος ἢ μηχανήσις εἴη.
τὸ γὰρ τοῦ καιροῦ λέγουσιν οἱ Ἕλληνες ἐνίοτε καὶ τοῦ προσήκοντος, ὅπερ καὶ δέον
ὀνομάζουσιν. ἔστω τοιγαροῦν ἡ τομὴ τηλικαύτη τοῦ βάθρου, ὡς ἐν αὐτῇ στηρίζεσθαι μοχλὸν
ἀρμόττοντα τῇ μελλούσῃ γενήσεσθαι μοχλεῖα. — — — μθ'. Ἐπεὶ φλιάς βραχείας, ἰσχυράς,
ἐνηρμοσμένας, ὀνίσκους ἔχειν ἐκατέρωθεν. — — — Ὀνίσκους μὲν τοὺς ἄξονας ὀνομάζει, φλιάς
δὲ τὰ διαλαμβάνοντα τοὺς ἄξονας στηρίγματα. ταῦτα δὲ βούλεται κατὰ τὸ μέγα ξύλον
ἐκατέρωθεν ἐνηρμόσθαι, τὸ μὲν γὰρ ἐκ τῶν ἄνωθεν μερῶν τοῦ βάθρου, τὸ δὲ ἐκ τῶν κάτω. ^[15]

18a 750 πρὸς γὰρ τοὺς ἄξονας τούτους τὰ πέρατα τῶν περιβαλλομένων τῷ κάμνοντι βρόχων ἐνανάπτει
κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀντιτάσεως. — — — ν'. Ἐπεὶ ἀρκέει μὲν ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ξύλου, οὐδὲν
δὲ κωλύει καὶ διὰ παντὸς ἐντετμηθῆσθαι ὡς καπέτους μακρὰς πέντε ἢ ἕξ διαλειπούσας ἀπ'

ἀλλήλων τέσσαρας δακτύλους. αὐτὰς δὲ ἀρκέει εὖρος τριδακτύλους εἶναι καὶ βάθος οὕτως.
— — — Καπέτους μὲν οὐκ ὀλίγοι τῶν παλαιῶν εἰρήκασιν τὰς τάφρους. ὁ δὲ Ἱπποκράτης νῦν ἐκ μεταφορᾶς κέχρηται τῇ προσηγορίᾳ τὰς ἐκτετμημένας τῷ βάθρῳ κοιλότητας ἐρμηνεύσαι βουλούμενος, ἔνεκα τοῦ στηρίζεσθαι κατ' αὐτὰς τοὺς μοχλοὺς, ἅς τινες κοιλότητας ἀξιοῖ μάλιστα μὲν ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ξύλου, τουτέστι τῷ κάτω διαγλύψαι. κωλύειν δὲ οὐδὲν ἐκ περιουσίας φησὶν, εἰ καὶ κατὰ τὸ ἄνω μέρος εἶεν· οὐ μόνον γὰρ τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον ἐμβάλλουσιν ἡμῖν ἐστὶ χρήσιμον τὸ νῦν ἐρμηνευόμενον ὄργανον, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τοὺς σφονδύλους πάντα καὶ τὸν ὥμον. ^[15]

18a 751 εἶναι δὲ χρή πλείους ταύτας, ἐπειδὴ καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς μεγέθεσιν, ὅλη τῇ σχέσει τοῦ σώματος ἀλλήλων διαφέρουσιν οἱ θεραπευόμενοι. τὸ μέγεθος δ' αὐτῶν ὀπλίικον εἶναι κελεύει καὶ τὴν διάστασιν, ἣν ἀλλήλων ἀπέχουσιν, αὐτὸς ἔγραψε σαφῶς. — — — να'. Ἐχειν δὲ κατὰ μέσον τὸ ξύλον καὶ καταγλυφὴν χρή βαθυτέραν ἐπὶ τετράγωνον ὥς τριῶν δακτύλων καὶ ἐς μὲν τὴν καταγλυφὴν ταύτην, ὅταν δοκέῃ προσδεῖν ξύλον, ἐμπηγνύναι ἐναρμόζον τῇ καταγλυφῇ, τὸ δὲ ἄνω στρογγύλον, ἐμπηγνύναι δὲ ἐπὶ ποτε δοκέει ξυμφέρειν, μεσηγὺ τοῦ περιναίου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. τοῦτο τὸ ξύλον ἐστεδὸς κωλύει τὴν ἐπίδεσιν ἐπιδιδόναι τὸ σῶμα τοῖσι πρὸς ποδῶν ἔλκουσιν. ^[15]

18a 752 ἐνίοτε γὰρ ἀρκέει αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦτο ἀντὶ τῆς ἄνωθεν ἀντικατατάσιος, ἐνίοτε δὲ καὶ κατατεινομένου τοῦ σκέλεος ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτὸ τὸ ξύλον τοῦτο χαλαρὸν ἐγκείμενον ἢ τῇ ἢ τῇ ἐκμοχλεύειν ἐπιτήδειον ἂν εἴη τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἐς τὸ ἔξω μέρος. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ αἱ κάπετοι ἐντέτμηνται, ὥς καθ' ὁκοίην ἂν αὐτέων ἀρμόση ἐμβαλλόμενος ξύλινος μοχλὸς μοχλεύει ἢ παρὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄρθρων ἢ κατὰ τὰς κεφαλὰς τελέως ἐρειδόμενος ἅμα τῇ κατατάσει, ἣν τε ἐς τὸ ἔξω μέρος συμφέρη ἐκμοχλεύεσθαι, ἣν τε ἐς τὸ εἶσω. — — — Ἐντετμηθῆαι βούλεται τινα τοῦ βάθρου κοιλότητα πρὸς ὑποδοχὴν ἐπιτηδείαν τοῦ μέλλοντος ἴστασθαι κατ' αὐτὸ ξύλον μεταξὺ τοῦ περιναίου καὶ τῆς ἐκπεπτωκυίας κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. σαφῶς δὲ αὐτὸς ἐδήλωσε, τίνος ἔνεκα ἴστησιν ἐν τῷ κατατείνειν τὸ ξύλον τοῦτο, καθάπερ καὶ τᾶλλα πάντα τὰ ἐφεξῆς ἃ λέγει. διὰ δὲ τοὺς νωθροτέρους τὴν διάνοιαν οὐκ ὀκνήσω παράφρασιν τὴν αὐτὴν εἰπεῖν. ^[15]

18a 753 τὸ τοῖνον ξύλον τοῦτο μεταξὺ τοῦ περιναίου καὶ τῆς ἐκπεπτωκυίας τοῦ μηροῦ κεφαλῆς ὀρθὸν ἰστάμενον ἀντιστήριγμα γίνεται τῇ κάτω τάσει. λέλεκται γὰρ ἤδη πολλάκις ἔμπροσθεν, εἰ μή τις ἀντιτείνει πρὸς τὴν ἐναντίαν χώραν τοῦ κατατεινομένου κώλου, συνακολουθῶν ὁ κάμνων ἐκλύσει τὴν τάσιν. ἐργάζεται μὲν τοῦτο καὶ ἡ διὰ τῶν ἄνω βροχῶν ἀντίτασις, ἀσφαλείας δὲ ἔνεκα καὶ τούτῳ τῷ ξύλῳ χρήται καὶ μέντοι καὶ μοχλεύει ποτ' αὐτὸ ποιήσας τηνικαῦτα χαλαρόν. — — — νβ'. Καὶ ἣν τε στρογγύλον τὸν μοχλὸν ξυμφέρει εἶναι, ἣν τε πλάτος ἔχοντα, ἄλλος γὰρ ἄλλῳ τῶν ἄρθρων ἀρμόζει. εὐχρηστος δὲ ἐστὶν ἐπὶ πάντων τῶν ἄρθρων ἐμβολῆς τῶν κατὰ τὰ σκέλεα αὕτη ἢ μόχλευσις σὺν κατασείσει, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστὶ· στρογγύλος ἀρμόζει ὁ μοχλὸς εἶναι ἀπὸ τουτέων τῶν μηχανέων καὶ ἀναγκαῖον οὐδὲν ἄρθρον μοι δοκέει οἷόν τε εἶναι, ἀπορηθῆναι τοῦ ἐμπεσεῖν. ^[15]

18a 754 εὖροι δ' ἂν τις καὶ ἄλλους τρόπους τούτου τοῦ ἄρθρου ἐμβολῆς. — — — Αὐτὸς ἐφεξῆς ἐρεῖ στρογγύλῳ μὲν χρῆσθαι μοχλῷ μοχλεύοντα ἔξω τὸν μηρόν, ὅπερ αὐτῷ νῦν πρόκειται τὴν ἔσωθεν μετὰστασιν ἐμβάλλοντι κεφαλὴν. ἐπὶ δὲ τῆς ἔξωθεν μεθεστηκυίας τῷ πλατεῖ χρήται μοχλῷ· νῦν μὲν γὰρ βούλεται πορευθῆναι μεταξὺ τοῦ περιναίου καὶ τῆς ἐκπεπτωκυίας κεφαλῆς αὐτὸν ἄνωθεν πῶς μᾶλλον πειρωμένης τῆς κεφαλῆς τιθέναι· κατὰ δὲ τὴν ἔξω μετὰστασιν εὐρυχωρίας οὔσης ἱκανῆς ἀσφαλεστέραν ἔχει περίβασιν ὁ πλατὺς μοχλὸς, ὥς καὶ μετ' ὀλίγον αὐθις εἰρήσεται κατὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ λόγον. — — — νγ'. Εἰ γὰρ τὸ ξύλον τοῦτο τὸ μέγα ἔχει κατὰ μέσον καὶ ἐκ πλαγίων φλιάς δύο ποδιαίας, ὕψος δὲ ὅπως δοκέει ξυμφέρειν τὴν

μὲν ἔνθεν, τὴν δὲ ἔνθεν, ἔπειτα ξύλον πλάγιον ἐνείη ἐν τῇσι φλιῆσιν ὡς κλιμακτῆρ, ἔπειτα διέρσαι τὸ ὑγιὲς σκέλος μεσηγὺ τῶν φλιέων, τὸ δὲ σιναρὸν ἄνωθεν τοῦ κλιμακτῆρος ἔχει ἐναρμόσον. ^[15]

18a 755 ἀτάρ τι πρὸς τὸ ὕψος καὶ πρὸς τὸ ἄρθρον ἢ ἐκπέπτωκε, ῥήϊδιον χρή ἀρμόζειν. τὸν γὰρ κλιμακτῆρα ὑψηλότερον χρή ποιεῖν τοῦ μετρίου καὶ ἱμάτιον πολύπτυχον, ὡς ἂν ἀρμόσῃ ὑποτείνειν ὑπὸ τὸ σῶμα. — — — Ὅτι μὴ μόνα τὰ τῶν ἀξόνων στηρίγματα φλιάς ὀνομάζει, δῆλον ἐκ τῆσδε τῆς ῥήσεως ἐποίησε. τῇ γὰρ κατὰ τὸ μῆκος ὅλου τοῦ βάθρου μέσῃ χώρᾳ τέταται τι ξύλον ἐγκάρσιον, οἷον κλιμακτῆρα διατείνας ἀπὸ δεξιῶν ἐπὶ ἀριστερὰ διῆκον, ὑπὲρ αὐτὸ κατατείνειν τὸ ἔξαρθρον σκέλος οὐχ ἀπλῶς, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ξύλου αὐτῷ προσῆχθαι κατὰ μῆκος ἄνωθεν κάτω διῆκον, ὥστε μετ' ἐκείνου τοῦ ξύλου τὸ σκέλος ὑπὲρ τὸν κλιμακτῆρα καταναγκάζεσθαι. πρόδηλον δ' ὅτι τὸ ὑγιὲς σκέλος ὑποκάτω τοῦ κλιμακτῆρος ἔχειν προσήκει τὸν θεραπευόμενον ἐν τῇ μεταξὺ χώρᾳ τῶν φλιῶν· οὕτως γὰρ ὠνόμασε τὰ στηρίγματα τοῦ κλιμακτῆρος ἐν ἐκατέρωθεν ἐναρμόσας αὐτῷ τῷ βάθρῳ. ^[15]

18a 756 δῆλον οὖν ὡς κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τῶν κατὰ τὰς θύρας φλιῶν ὠνόμασε καὶ τὰς κατὰ τὸ βάθρον ὡσαύτως. — — — νδ'. Ἐπειτα χρή ξύλον ἔχοντα πλάτος μέτριον καὶ μῆκος ἄχρι τοῦ σφυροῦ ὑποτεταμένον ὑπὸ τὸ σκέλος εἶναι ἰκνεόμενον ἐπέκεινα τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ ὡς οἶόν τε. προσκαταδεδέσθαι δὲ χρή πρὸς τὸ σκέλος ὀκονοσῶς ἣν μετρίως ἔχη. — — — Ὅτι τὸ ξύλον προσκαταδεῖ τὸ σκέλος ὅλον, εἴρηται μοι καὶ πρόσθεν, ἀλλὰ νῦν γε τοῦ ξύλου τὴν ἄνωθεν ἀρχὴν ὑψηλοτέραν ἀξιοῖ ποιεῖσθαι τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ προσθεῖς τῷ λόγῳ, τὸ οἶόν τε. πάνυ γὰρ ἐστὶ χαλεπὸν ὃ λέγει ποιῆσαι, πλὴν εἰ τὸ μὲν εἰς τὸν βουβῶνα τοῦ μακροῦ ξύλου στηριζόμενον εἰργάσασθαι τις ταπεινότερον, ὑψηλότερον δὲ τὸ ἔξω πέρας ὀμαλόν τε καὶ ἰσοῦψον ἂν εἴη πάνυ χαλεπὸν ἐστίν, ἅμα μὲν στηρίζειν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἐν τῷ βουβῶνι, ἅμα δὲ ὑπερέχουσιν ποιεῖν τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ κατὰ τὴν νῦν προκειμένην ἔκπτωσιν ὑψηλοτέραν οὖσαν τοῦ βουβῶνος. ^[15]

18a 757 — — — νε'. Κἄπειτα κατατεινομένου τοῦ σκέλεος εἴτε ξύλῳ ὑπεροειδέϊ, εἴτε τουτέων τινὶ τῶν κατατασίων, ὁμοῦ χρή καταναγκάζεσθαι τὸ σκέλος περὶ τὸν κλιμακτῆρα ἐς τὸ κάτω μέρος ξὺν τῷ ξύλῳ τῷ προσδεδεμένῳ. τὸν δὲ τινα κατέχειν τὸν ἄνθρωπον ἀνωτέρω τοῦ ἄρθρου κατὰ τὸ ἰσχίον· καὶ γὰρ οὕτως ἅμα μὲν ἡ κατάτασις ὑπεξαίρειτο τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ὑπὲρ τῆς κοτύλης, ἅμα δὲ ἡ μόχλευσις ἀπαθῆοι τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ εἰς τὴν ἀρχαίην φύσιν. αὗται πᾶσαι αἱ εἰρημέναι ἀνάγκαι ἰσχυραὶ καὶ πᾶσαι κρείσσους τῆς συμφορῆς, ἣν τις ὀρθῶς καὶ καλῶς σκευάζοι. ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν εἴρηται, πολὺ τι ἀπὸ ἀσθενεστέρων κατατασίων καὶ φαυλοτέρης κατασκευῆς τοῖσι πλείοσιν ἐμπίπτει. — — — Ἀναταθέντος τοῦ μηροῦ περὶ τὸν κλιμακτῆρα ταπεινότερον γίνεταί τὸ ἐκπεπτωκὸς ἄρθρον. ^[15]

18a 758 ἐπιτήδειον δὲ τοῦτο πρὸς τὴν ἐμβολὴν ἐστίν, ἐπειδὴ ταπεινότερος νῦν ἢ ὀφρὺς τῆς κοτύλης γέγονε τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ· καὶ νῦν εἰ χωρὶς μὲν τῆς κοτύλης τὴν ὀφρὺν υπερβῆναι τὸ ἐκπεπτωκὸς ἄρθρον οὐχ οἶόν τέ ἐστίν αὐτὸ πάλιν ἐμπεσεῖν, ἀπεχώρισε δὲ ἀνωτέρω τῆς ὀφρὺς, ἄριστον ἂν εἴη ταπεινὸν αὐτὸ ποιήσαντα κατατείνειν. ἐξαρτῆσαι δὲ δηλονότι δεῖ τοὺς κατατείνοντας αὐτῷ βρόχους ἥτοι ξύλου τινὸς ὑπεροειδοῦς ἀντιστηριζομένου τῷ κάτω πέρατι πρὸς ἐδραϊόν τι κατὰ τοῦδαφος κείμενον· εἰ δὲ μὴ διὰ τοῦ τοιούτου ξύλου βούλοιο τὴν κατανάγκασιν ποιεῖσθαι, τῷ πρὸς τῶν ποδῶν ἄξονι τοῦ βάθρου περιβαλεῖν τὰ πέρατα τῶν κατατεινόντων ἱμαντίων. τοῦτο γὰρ ἐδήλωσεν ἐν τῷ φάναι εἴτε τούτων τινὶ, εἴτε τῶν κατατασίων, λέγων τούτων δηλονότι τῶν προειρημένων πρὸς διαστολὴν τοῦ ὑπεροειδοῦς ξύλου. τὰ δ' ἐφεξῆς τῆς ῥήσεως τῆσδε δῆλα. — — — νστ'. ^[15]

18a 759

Ἦν δὲ ἐς τὸ ἕξω ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ὀλισθη, τὰς μὲν κατατάσιος ἔνθα καὶ ἔνθα χρὴ ποιέεσθαι, ὥσπερ εἴρηται τοιοῦτοτρόπως. τὴν δὲ μόχλευσιν πλάτος ἔχοντι μοχλῶ μοχλεύειν χρὴ ἅμα τῇ κατατάσει ἐκ τοῦ ἕξω μέρους ἐς τὸ εἴσω ἀναγκάζοντα, κατὰ τε αὐτὸν ἤδη τὸν γλουτὸν τιθέμενον τὸν μοχλὸν καὶ ὀλίγῳ ἀνωτέρω. ἐπὶ δὲ τὸ ὑγιὲς ἰσχίον κατὰ τὸν γλουτὸν ἀντιστηριζέτω τις τῇσι χερσίν, ὥς μὴ ὑπέικῃ τὸ σῶμα ἢ ἐτέρῳ τινὶ τοιούτῳ μοχλῶ ὑπερβάλλων καὶ ἐρείσας ἐκ τῶν καπέτων τὴν ἀρμόζουσαν ἀντικατασχέτω. τοῦ δὲ μηροῦ τοῦ ἐξηρθρηκότος τὸ παρὰ τὸ γόνυ εἴσωθεν ἕξω παραγέτω ἡσύχως. ἡ δὲ κρέμασις οὐχ ἀρμόσει τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ὀλισθήσιος τοῦ ἄρθρου· ὁ γὰρ πῆχυς τοῦ ἐκκρεμαμένου ἀπωθεοί ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ ἀπὸ τῆς κοτύλης. τὴν μέντοι ξὺν τῷ ὑποκειμένῳ ξύλῳ μόχλευσιν μηχανήσασιν ἂν τις, ὥστε ἀρμόζειν καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ ὀλισθήματος ἕξωθεν προσαρτέον. ἀλλὰ τί καὶ δεῖ πλείω λέγειν; ἦν γὰρ ὀρθῶς μὲν καὶ εὖ κατατείνεται, ὀρθῶς δὲ μοχλεύεται, τί οὐκ ἂν ἐμπέσοι ἄρθρον οὕτως ἐκπεπτωκός; — — — Ἐὰν κατατείνῃ τις ἰσχυρῶς τὸ σκέλος οὐδὲ τῆς διὰ τοῦ ξύλου μοχλείας ἐστὶ χρεία. ^[5]

18a 760 καὶ γὰρ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἱκαναὶ περιλαβοῦσαι κατὰ τὸν γλουτὸν ἕξωθεν ὅλον τὸ πέρας τοῦ μηροῦ πρὸς τὴν ἕσω χώραν ἀπῶσαι, μέχρις ἂν κατ' εὐθὺ γένηται τῆς κοτύλης. εὐδελον δὲ ὅτι στρογγύλος μοχλὸς ἀνεπιτήδειός ἐστιν εἰς τὴν τοιαύτην μοχλείαν, ὅπου γε καὶ ὁ πλατὺς ἐνδεὴς ἐστίν, εἰ μὴ τοιοῦτος εἴη καθ' ἃ περιλαμβάνει τὸν γλουτὸν, ὁποῖαν ἐκέλευσε ποιεῖν ἡμᾶς τὴν καλουμένην ἄμβην. αὐτὸς γοῦν εἴρηκε κατὰ λέξιν, ὥς κατ' αὐτόν γε τὸν γλουτὸν τιθέμενον τὸν μοχλὸν καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω, οὕτως ἐπιχειρεῖν χρὴ τῇ μοχλείᾳ. τοῦτο δὲ τὸ ὀλίγον ἀνωτέρω σιμοτέρου δεῖται τοῦ περιλαμβάνοντος οὐκ εὐθέως ἀκριβῶς. τὰ δ' ἐφεξῆς πάντα δηλα καὶ τῆσδε τῆς ῥήσεως. — — — νζ'. ^[15]

18a 761 Ἦν δὲ ἐς τοῦπισθεν μέρος ἐκπεπτώκη ὁ μηρὸς, τὰς μὲν κατατάσιος καὶ ἀντιτάσιος, οὕτω δεῖ ποιέεσθαι καθάπερ εἴρηται. ἐπιστορέσαντα δὲ ἐπὶ τὸ ξύλον ἱμάτιον πολὺπτυχον, ὥς μαλακώτατον ἔη, πρηνέα κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον οὕτω κατατείνειν, ἅμα δὲ τῇ κατατάσει χρὴ τῇ σανίδι καταναγκάζειν τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥς τὰ ὑβώματα κατ' ἴξιν τοῦ πυγαίου ποιησάμενον τὴν σανίδα καὶ μᾶλλον ἐς τὸ κάτω μέρος ἢ ἐς τὸ ἄνω τῶν ἰσχύων· καὶ ἡ ἐντομὴ ἐν τῷ τοίχῳ τῇ σανίδι μὴ εὐθεῖα ἔστω, ἀλλ' ὀλίγον καταφερῆς πρὸς τὸ τῶν ποδῶν μέρος· αὕτη ἡ ἐμβολὴ κατὰ φύσιν μάλιστα τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματος ἐστὶ καὶ ἅμα ἰσχυροτάτη. ἀρκέσειε δ' ἂν ἴσως ἀντὶ τῆς σανίδος καὶ ἐφεζόμενόν τινα ἢ τῇσι χερσίν ἐρείσάμενον ἢ ἐπιβάντα ἐξαπίνης ὁμοίως ἐπαιωρηθῆναι ἅμα τῇ κατατάσει. ἄλλη δὲ οὐδεμίᾳ ἐμβολῇ τῶν προειρημένων κατὰ φύσιν ἐστὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ τοῦ ὀλισθήματος. — — — Καὶ τὰ περὶ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἐκπτώσεως εἰρημένα πάντ' ἐστὶ σαφῆ τοῖς μεμνημένοις τῶν προειρημένων. ^[15]

18a 762 ἀξιοῖ γὰρ οὐχ ὥς τοὺς προτέρους, οὕτω καὶ τοῦτον ὕπτιον κατακλίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν γαστέρα· τοῦτο γὰρ δηλονότι τὸ πρηνές ἐστὶ σχῆμα. κατατείναντα δὲ ἰσχυρῶς ἐκ τῶν ὀπίσω μερῶν εἰς τὸ πρόσω χρὴ τὸ ἄρθρον ὠθεῖν. ἐν δὲ τῇ νῦν κατακλίσει τὸ μὲν ὀπίσω μέρος ἄνωθεν γίνεται, τὸ πρόσω δὲ ὑποκάτω τούτου. διὸ προσήκει τὸν ἐμβάλλοντα καταναγκάζειν εἰς τὸ κάτω τὴν κεφαλὴν τοῦ μηροῦ καὶ τοῦθ' ἱκανώτατον μὲν ἢ διὰ τῆς σανίδος σήπωσις ἐργάζεται. δύναίτο δ' ἂν τις αὐτὸ καλῶς πρᾶξαι κατ' αὐτὴν τὴν ἐξοχὴν ἐπικαθίσας μετὰ τοῦ προσεμβληθῆναι βιαίως· ἀλλ' ἐὰν τὸ τῆς ἰδίας πυγῆς ἐξέχον, ἐρείσει κατὰ τῆς ἐξηρθρηκυίας κεφαλῆς, οὐδὲν ὀνήσει τὸν κάμνοντα. δεῖται τοίνυν τοῦτο τὸ ἔργον ἄνδρὸς ἐπιμελοῦς τε καὶ συνετοῦ. — — — νη'. Ἦν δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ὀλισθη, τῶν μὲν κατατασίων ὁ αὐτὸς τρόπος ποιητέος. ἄνδρα δὲ χρὴ ὥς ἰσχυρότατον ἀπὸ χειρῶν καὶ ὥς εὐπαιδευτότατον ἐρείσαντα τὸ θέναρ τῆς χειρὸς ἐτέρης παρὰ τὸν βουβῶνα καὶ τῇ ἐτέρῃ χειρὶ τὴν ἐωυτοῦ χεῖρα προσκαταλαβόντα, ἅμα μὲν ἐς τὸ κάτω ὠθεῖν τὸ ὀλισθημα, ἅμα δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν τοῦ γούνατος μέρος. ^[5]

18a 763 οὗτος γὰρ ὁ τρόπος τῆς ἐμβολῆς μάλιστα κατὰ φύσιν τούτῳ τῷ ὀλισθηματί ἐστιν· ἀτὰρ καὶ ὁ κρεμασμός ἐγγύς τι τοῦ κατὰ φύσιν. δεῖ μέντοι τὸν ἐκκρεμάμενον ἔμπειρον εἶναι, ὡς μὴ ἐκμοχλεύει τῷ πήχει τὸ ἄρθρον, ἀλλὰ περὶ μέσον τὸν περίναιον καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ὁστέον τὴν ἐκκρέμασιν ποιέεται. — — Ἐπὶ τὴν τετάρτην διαφορὰν τῆς ἐκπτώσεως τοῦ κατ' ἰσχίον ἄρθρου μεταβάς, σαφέστατα πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ εἶπε καὶ μάλιστα τῶν μεμνημένων τῶν ἔμπροσθεν ὥστε οὐδὲν ἡμᾶς τῶν ἐνταῦθα δεῖ παραφλυαρεῖν. — — νθ'. Εὐδοκιμέει δὲ καὶ ὁ πειραθεὶς ἀσκῶ τοῦτο τὸ ἄρθρον ἐμβαλέσθαι. καὶ ἤδη μὲν τινες εἶδον, οἵτινες ὑπὸ φαυλότητος καὶ τὰ ἔξω ἐγκεκλιμένα καὶ τὰ ὀπίσθεν ἀσκῶ ἐπειρῶντο ἐμβαλεῖν, οὐ γινώσκοντες ὅτι ἐξέβαλλον αὐτὸ μᾶλλον ἢ ἐνέβαλλον. ^[15]

18a 764 ὁ μέντοι πρῶτος ἐπινοήσας δηλὸν ὅτι πρὸς τὰ εἴσω ὀλισθηκότα ἀσκῶ ἐμβάλλειν ἐπειρήσατο. ἐπίστασθαι μὲν οὖν χρή, ὅτι ἕτερα πολλὰ ἀσκοῦ κρείσσω ἐστί. χρή δὲ τὸν μὲν ἀσκὸν κατατιθέναι ἐς τοὺς μηροὺς ἀφύσητον ἐόντα, ὡς ἂν δύναίτο ἀνωτάτω πρὸς τὸν περίναιον ἀνάγοντα. ἀπὸ δὲ τῶν ἐπιγουνίδων ἀρξάμενον ταινίῃ πρὸς ἀλλήλους τοὺς μηροὺς καταδησαι, ἄχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν μηρῶν, ἔπειτα ἐς ἓνα τῶν πολλῶν τὸν λελυμένον ἐνθέντα αὐλὸν ἐκ χαλκείου φουσᾶν καὶ ἐσαναγκάζειν ἐς τὸν ἀσκὸν, τὸν δὲ ἄνθρωπον πλάγιον κατακέεσθαι τὸ σιναρὸν σκέλος ἐπιπολῆς ἔχοντα. ἡ μὲν οὖν παρασκευὴ αὕτη ἐστί· σκευάζονται δὲ κάκιον οἱ πλείστοι ἢ ὡς ἐγὼ εἶρηκα· οὐ γὰρ καταδέουσι τοὺς μηροὺς ἐπὶ συχνὸν, ἀλλὰ μόνον τὰ γούνατα καὶ οὐ προσκατατείνουσι. χρή δὲ καὶ προσκατατείνειν, ὅμως δὲ ἤδη τινὲς ἐνέβαλον, ῥήϊδιον πράγματος ἐπιτυχόντες. ^[15]

18a 765 εὐφόρως δὲ οὐ πάνυ ἔχει διαναγκάζεσθαι οὕτως. ὃ τε γὰρ ἀσκὸς ἐμφυσώμενος οὐ τὰ ὀγκηρότατα αὐτοῦ ἔχει πρὸς τῷ ἄρθρῳ τῆς κεφαλῆς, ἣν δεῖ μάλιστα ἐκμοχλεύεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἐσωτὸν, αὐτὸς μέσος καὶ τῶν μερῶν ἴσως ἢ κατὰ τὸ μέσον ἢ ἔτι κατωτέρω. οἱ τε αὖ μηροὶ γαυσοὶ πεφύκασιν· ἄνωθεν γὰρ σαρκώδεις τε καὶ ζύμμηροι, ἐς δὲ τὸ κάτω ὑπόξηροι, ὥστε καὶ ἡ τῶν μηρῶν φύσις ἐπαναγκάζει τὸν ἀσκὸν ἀπὸ τοῦ ἐπικαιροτάτου χωρίου· εἴτε οὖν τις μικρὸν ἐνθήσει τὸν ἀσκὸν, μικρὴ ἢ ἰσχύς ἐοῦσα ἀδύνατόν ἐστιν ἀναγκάζειν τὸ ἄρθρον. εἰ δὲ δεῖ ἀσκῶ χρέεσθαι ἐπὶ πολὺ οἱ μηροὶ ξυνδετέοι πρὸς ἀλλήλους καὶ ἅμα τῇ κατατάσει τοῦ σώματος ὁ ἀσκὸς φουσητέος. τὰ δὲ σκέλεα ἀμφοτέρω ὁμοῦ καταδεῖν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐμβολῆς ἐπὶ τὴν τελευτήν. — — Καὶ τὸν διὰ τοῦ ἀσκοῦ τρόπον τῆς ἐμβολῆς οὐκ ἐπαινῶν, ὅμως ὡς ἂν τις ἄριστα καὶ τούτῳ χρήσαιτο διδάσκει, σαφῶς ἅπαντα διερχόμενος. — — ξ'. ^[15]

18a 766 Χρή δὲ περὶ πλείστου μὲν ποιέεσθαι ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ, ὅπως ὑγιὲς μὲν ποιήσης τὸ νοσέον. εἰ δὲ πολλοῖσι τρόποισιν οἷόν τε εἶη ὑγίειας ποιέειν τὸν ἀοχλότατον χρή αἰρέεσθαι· καὶ γὰρ ἀνδραγαθικώτερον τοῦτο καὶ τεχνικώτερον, ὅστις μὴ ἐπιθυμέει δημοιδέος κιβδηλίας, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί. τοιοῖδε τ' ἂν τινες κατοικίδιοι κατατάσεις εἶεν τοῦ σώματος, ὥστε ἐκ τῶν παρεόντων τὸ εὐπορον εὐρίσκειν. — — Οὗτος ὕστατος αὐτῷ λόγος ἐστί παρακελευομένῳ τὴν εὐπορίαν ἀσκεῖν τῶν ἐπιτηδείων πρὸς τὴν θεραπείαν, ὥστε καὶ μήτε τὸ βάθρον παρῇ, μήτε ἄλλο τι τῶν προειρημένων ἐπινοεῖν αὐτὸν ὁμοίον τι, περὶ ὧν ἐφεξῆς σαφέστατα διήλθεν, ὡς μηδὲν αὐτῶν δεῖσθαι μηδὲ βραχυτάτης ἐξηγήσεως. ἅπαντα γὰρ ἐστί σαφέστατα τοῖς γε μεμνημένοις τῶν προειρημένων, ὃ δέ μοι δοκεῖ ἀσαφέστερον εἶναι τοῦτο προσγράψω. ^[15]

18a 767 — — ξα'. Τοῦτο μὲν ἦν τὰ δεσμὰ τὰ ἱμάντινα μὴ παρείη τὰ μαλθακὰ καὶ προσηνέα, ἀλλ' ἢ σιδήρεα ἢ ὅπλα ἢ σχοινία ταινίῃσι χρή ἢ ἐρρήγμασι τρυχιῶν ἐρινεῶν περιελίσσειν ταύτη μάλιστα, εἰ μέλλοι τὰ δεσμὰ καθέξειν καὶ ἔτι ἐπὶ πλέον ἔπειτα οὕτω δεῖν τοῖσι δεσμοῖσι. — — Τὰ κατὰ τὴν ναῦν σχοινία καλοῦσιν ὅπλα, δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ ὁ ποιητὴς εἰπὼν· Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης. Δηλὸν οὖν ὅτι νῦν ὁ Ἱπποκράτης εἶρηκεν ὅπλα μὲν ἰδίως τὰ

ἐν τῇ νηϊ σχοινία. τὰ δὲ ἔξω τῆς νηὸς ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κατ' ἀγρὸν διὰ τῆς κοινῆς προσηγορίας
ἐδήλωσε τῆς σχοινία. ^[15]